

Hz. Ali'den (a.s) HİKMETLİ İNCİLER

Gureru'l-Hikem ve Dureru'l-Kelim
Ebulfetih Abdulvahid Amidi

ÖNSÖZ
Bu Kitap Üzerinde Çalışmamın Nedeni
Âmidî Kimdir?
Gureru'l-Hikem ve Dureru'l-Kelim
Bu Kitap Üzerinde Yapılan Çalışmalar
ACELE ETMEK
ACELECİ OLMAMAK
ACİZ / ACİZLİK
AÇGÖZLÜLÜK / TAMAH
AÇLIK
ADALET / ADİL
ADEMOĞLU
ÂDET / GELENEK
ADET / YOL / HAL / DAVRANIŞ
ADİLİK / CİMRİLİK / KÖTÜLÜK
ADSIZ-SANSIZ
AĞLAMAK
AHİRET
AHLAK / HUY
AHMAK
AHMAKLIK / KABALIK
AHMAKLIK
AKIBET / SONUÇ
AKIBET
AKIL
AKILLI
AKILSIZLIK VE APTALLIK
AKRABA/ SILA-İ RAHİM
ALDANMAK
ALDATMAK
ALIŞVERİŞ / MUAMELE
ALİM

ALLAH DÜŞMANI
 ALLAH HAKLARI
 ALLAH İÇİN TERK ETMEK
 ALLAH İLE SAF, TEMİZ, DOĞRU OLMAK
 ALLAH VE SIFATLARI
 ALLAH YOLUNDA ÖLDÜRMEK
 ALLAH'A ÜMİT BAĞLAMAK
 ALLAH'IN HİLESİ
 ALLAH'IN YARDIM ETTİĞİ KİMSE
 ALLAH'TAN YARDIM DİLEME/ALLAH'A SARILMA
 ALLAH'A BORÇ VERMEK
 ALLAH'A GÜVENMEK (1)
 ALLAH'A GÜVENMEK (2)
 ALLAH'A KOŞMAK
 ALLAH'A SIĞINAN
 ALLAH'A YAKIN OLMAK
 ALLAH'A YAKLAŞMAK
 ALLAH'A YÖNELME
 ALLAH'I UNUTMAK
 ALLAH'IN EMRİNİ AYAKTA TUTMAK
 ALLAH'IN EMRİNE TESLİM OLMAK
 ALLAH'IN EVİ
 ALLAH'IN ORDUSU
 ALLAH'TAN KOPMAK
 AMELLER / İŞLER
 ANLAMAK
 APTAL VE AKILSIZ
 APTALLIK
 ARAŞTIRMAK
 ARİF / BİLEN
 ASİLLİK / SOYLULUK
 AŞAĞILIK
 AŞIK
 AVAM
 AYAK DİRETEN
 AYIP / EKSİKLİK / KUSUR
 AYRILIK / AYIRMAK
 AZ
 AZARLAMAK / KINAMAK
 AZAT ETMEK
 AZIK
 AZİM / KARAR
 AZİM / KARARLILIK / GAYRET
 BABA

BAĞIŞLAMA/AF

BAĞIŞ

BAĞ KURMAK / İLİŞKİ

BARIŞ/ UZLAŞMA

BASİRET

BASİRET / BAKIŞ / GÖRÜŞ

BASİRETLİ

BAŞARI / ZAFER / KURTULUŞ

BAŞKASININ AYIBINI YAYMAK

BAŞSAĞLIĞI VE KUTLAMA

BÂTIL

BÂTILA YARDIM

BEDBAHT

BEDEN

BELA / ÜZÜNTÜ VE İMTİHAN

BELAGÂT[18]

BENCİLLİK / GURURLANMA / KİBİRLENME

BEŞ KÖTÜ SIFAT

BEYTU'L-MAL

BEZGİNLİK

BİLGİ / İDRAK / İLİM / ALLAH'I TANIMA

BİNEK

BİRİKTİRİLEN SERVET

BİR KENARA ÇEKİLME / İNZİVA

BOĞULMAK

BORÇ

BOŞ ŞEY

BOŞA ÇIKMAK / BAŞIBOŞLUK

BOYUN EĞMEK / İTAAT ETMEK

BULMAK

BURHAN SAHİBİ

BÜYÜKLÜK VE AZAMET

BÜYÜKLÜK

CAHİL

CAHİLLİK

CEFA

CEHENNEM

CENNET VE CENNET EHLİ

CESUR / CESARET

CİHAT

CİMRİ

CİMRİLİK

CİNSELLİK

CÖMERT

CÖMERTLİK

CÖMERTLİK, BAĞIŞ

ÇABA / CİDDİYET

ÇALIŞMAK

ÇARE/TEDBİR

ÇARESİZLİK

ÇEKİNMEK

ÇEKİŞMEK

ÇİLEKEŞ

ÇOCUKLAR

ÇOK EVLİLİK

ÇOK HİLE YAPAN/HİLEKÂR

ÇOK KONUŞMAK

ÇOKLUKLA ÖVÜNME

DAHİL OLMAK/GİRMEK

DALKAVUKLUK

DARLIK/SIKINTI

DAVET

DEDİKODU / SÖZ DOLAŞTIRMA

DEĞER / HADDİ BİLMEK

DEĞERLER

DELİL

DERİN DÜŞÜNMEK

DERS

DERT

DERT- DERMAN

DEVE

DEVLET

DEYİM / ÖRNEK/İBRETİ ÖYKÜLER/SÖZLER

DİKKAT

DİL

DİLEK/ HALKA EL AÇMAK

DİLSİZLİK

DİN/ ŞERİAT

DİNLEMEK

DİRENÇ

DİRİ / CANLI / HAYATTA OLAN / HAYAT

DOĞRU / HAK YOL

DOĞRULUK

DOĞRU YOL / RÜŞD

DOĞU VE BATI

DOSTLAR

DOSTLUK / ARKADAŞLIK / İÇLİ DIŞLI OLMA

DOSTLUK

DOYURMAK

DUA

DÜNYA

DÜŞMANLIK / DÜŞMANLAR

DÜŞÜNCE / DÜŞÜNMEK

DÜZENBAZ

ECEL / ÖLÜM

EDEP

EZİYET

EFENDİ / EMİR / EFENDİLİK

EĞİK / YAMUK

EĞLENCE

EHL-İ BEYT'İ SEVMEK

EKSİKLİK

ELBİSE

ELÇİ, ONUN EDEBİ VE MEKTUP

ELDEN ÇIKANA ÜZÜLMEK

EMİN, EMANETTAR

ENGEL OLMAK

ERKEĞİN AYIBI

EŞİTLİK

EV/MESKEN

EVLAT

EVLİYALAR (ALLAH DOSTLARI)

FAKİH

FAKİR

FAKİRLİK

FARZLAR VE MÜSTAHAPLAR

FAZİLET

FESAT

FIRSAT/ FIRSATI KAÇIRMAK

FİTNE

FİTNE GÜNLERİ

FİTNEYE MARUZ KALMAK

FÜCUR/ FISK/ FUHUŞ/ FASIK

GAFİL/ GAFLET

GAFLET

GALEBE ETMEK/ YENMEYE ÇALIŞMAK

GALİP/ MAĞLUP

GASP

GAZAP/ ÖFKE

GAYB

GAYE

GAYE

GECE UYUMAMAK

GECE VE GÜNDÜZ

GEÇİNMEK

GEÇİŞTİRMEK / İHMAL ETMEK

GENÇLİK

GENİŞLİK / RAHATLIK

GEREKSİZ-BOŞ ŞEYLER

GEVŞEK /TEFRİT / DAVRAMNAK

GIPTA EDİLEN

GIYBET

GİRİŞMEK

GİZLEMEK

GİZLİLER

GÖĞÜS

GÖRÜNÜM/MANZARA

GÖRÜŞ/ DÜŞÜNCE

GÖZ YUMMAK/GÖZ/GÖZETLEMEK

GÖZ KULAK OLMAK

GURUR/ALDATMA

GURURLANMAK/ ÖVÜNMEK

GÜÇLÜ

GÜLER YÜZLÜLÜK

GÜLMEK

GÜNAH / SUÇ

GÜNAHLARDAN TEMİZLENMEK

GÜVEN / GÜVENLİK

GÜZEL / GÜZELLİK

GÜZEL

GÜZELLİK

GÜZEL KARŞILIK VERMEK

GÜZELLİK

GÜZEL-UYGUN TARZ / GİDİŞ / SÜNNET

GÜZEL DAVRANIŞ

HABER / HABER VERMEK

HAC

HİDDET

HACETLER / HACET GİDERMEK

HAFİFLİK

HAİN

HAK

HAKARET ETMEK

HEVA VE HEVES/NEFSANÎ İSTEK

HEYBET VE KORKU

HAKLI

HAKİM / VALİ
HAKİMLER
HAKKI VE VAADİ GECİKTİRMEK
HAKKA YARDIM
HAL HATIR SORMA
HALK / İNSANLAR
HALKI ISLAH ETMEK
HALLER VE OLAYLARIN DEĞİŞMESİ
HARAM
HASEP
HASET
HASETÇİ, ÇEKEMEZ
HASTA
HASTALIK
HASTALIKLAR
HATA
HATIRALAR
HAYÂ / UTANÇ
HAYASIZ/HAYASIZLIK
HAYIR / İYİLİK
HAYIRLI İNSANLAR
HAYRA YORMAK
HAYRI DİLEMEK / İSTİHARE[56]
HAYVANLAR
HIZIRLIK / HAZIRLANMAK
HAZİNE / BİRİKİM
HEDEFE ULAŞAN / HİDAYETE EREN / HATAKÂR
HEDİYE
HEKİMLER
HELAKET / YOKLUK / ÖLÜM
HELAK EDENLER
HELAL
HESAP
HIRS / OBURLUK / AÇGÖZLÜLÜK
HIRS / TAMAH
HIRSIZLIK
HIRSLI
HIYANET
HİDAYET
HİKMET / İLİM
HİLAFET VE HALİFE
HİLE
HİLELER
HİLİM (YUMUŞAK HUY / SABIR)

HİZMETÇİ

HOŞNUTSUZLUK / KIZGINLIK / ALLAH'IN GAZABI

HUŞÛ[60]

HUY / TABİAT

HÜCCET

HÜKÜMET

HÜR / HÜRRİYET

HÜSRAN

ISRAR

ISRARLA İSTEMEK

İBADET

İBADET EHLİ

İBRET ALMAK

İFFET / NAMUS

İFTİRA

İHLAS

İHLASLI OLMAK VE NASİHAT

İHSAN / İYİLİK

İHTİLAF / MUHALEFET

İHTİYAÇLAR

İHTİYARLIK

İHTİYATLI

İKİYÜZLÜLÜK / MÜNAFIKLİK

İKNA OLMAK

İLAHİ HÜCCET

İLAHİ HÜKÜMLER

İLAHİ İNTİKAM

NAKİSÎN, KASİTÎN VE MARİKÎN

İLİM

İMAM

İMAMET

İMAN

İMKÂNSIZLIK

İNAT

İNATÇI

İNCİTMEK / KIRMAK

İNCİNMEK

İNFAK / HARCAMA / BİRİKTİRME / SAKLAMAK

İNSAF

İNSAFLI

İNSAN

İNSAN HAKLARI

İNTİKAM

İSLAM

İSRAF

İSTEK / HIRS / MEYİL

İSTEYEN

İSTİĞFAR / BAĞIŞLANMA DİLEMEK

İŞ

İŞ DÜZENİ

İŞARETLE AYIP ARAYAN

İŞARET

İŞE HAZIRLIKLIL OLMAK

İŞİ ALLAH'A HAVALLE ETMEK

İŞİTME VE GÖRME DUYUSU

İŞLER

İŞLERİ ERTELEMEK

İTAATKÂR

İTİMAT ETMEK

İTİRAF ETMEK

İYİ GELENEK

İYİ OLMAK / DÜZELMEK

İYİLİĞE ÇAĞIRMAK VE KÖTÜLÜKTEN SAKINDIRMAK

İYİLİK

İYİLİK EDEN / İHSAN EDEN

İYİLİKLER

İZZET / AZİZ / AZİZLİK

Alulbeyt Yayınları: 07**Eserin Adı**

Gureru'l-Hikem ve Dureru'l-Kelim

Yazarı

Ebulfetih Abdulvahid Amidi

Çeviri

Komisyon

E-mail: aalulbayt.tr@aalulbayt.orgalulbeyt@alulbeyt.comWeb: www.alulbeyt.com

Hz. Ali'den (a.s) HİKMETLİ İNCİLER

Komisyonunda Bulunan Hocalarımız

(Turgut Atam, Latif Yılmaztekin, Metin Atam, Ali İrfan, Serdar Aytekin, Zeynelabidin Solhan, Ersan Baydemir, Rahmi Onurşan, Ehet Solhan)

Bu ölümsüz eser, İmam Ali (a.s) aşığı gençlerimiz tarafından basılmıştır.

ÖNSÖZ**Bu Kitap Üzerinde Çalışmamın Nedeni**

Uzun bir süredir saygıdeğer ahlak üstadı Allame Abdulvahid Temimî Âmidî'nin derlediği çok muhtevalı, faydalı ve *Nehcû'l-Belaga*'nın seviyesinde olduğu söylenebilecek *Gureru'l-Hikem ve Dureru'l-Kelim* adlı eseri okuyordum. Kitabın oldukça dolu, edebî içerikli ve düzenli olduğunu gördüm. Kitaptaki ilgi çekici eşsiz konuları birbirinden ayırmak için uzun bir zamana ihtiyaç vardı. Örneğin; cihat, dünya, takva, ilim, alimler, savaş, cephe, ömür fırsatı, kabir, kıyamet vb. gibi rivayetlere ulaşmak isteyen birinin saatlerce, hatta günlerce uğraşması gerekirdi. Bu nedenle kitaptaki rivayetleri konularına göre ayırmanın gerekli olacağını düşündüm. Allah'ın yardımıyla tashih ve tatbik işlemlerinden sonra konuları ayırdım. Oldukça akıcı sayılabilecek bir tercüme ve kısa açıklamalar yaparak bu eseri imanlı kardeşlerimin istifadesine sunuyorum. Ümit ederim ki hem yazara, hem de okuyucuya faydalı olsun; dünya ve ahirette kurtuluşumuza neden olsun.

Âmidî Kimdir?

Değerli araştırmacı ve büyük muhaddis Kummî, *el-Kuna ve'l-Elqab*'da; "Âmidî; fazilet sahibi, alim, muhaddis ve İmamiye Şîî'si bir şahsiyettir" der ve şöyle devam eder: "Kısacası, bir grup fazilet sahibi alim, onu İmamiye'nin büyük alimlerinden saymıştır. İbn-i Şehrâşub, bunlardan biridir. O, *el-*

Menaqıb adlı eserin giriş bölümünde, önemli kitaplar arasında bu kitapların senetlerini beyan ederken şöyle der: 'Âmidî, *Gureru'l-Hikem*'deki rivayetleri nakletmek için bana izin verdi. Mevla el-Mustazaî el-Bihar, ona ve kitabına itimat etmiş, onu İmamiye'den saymış ve kitabından nakiller yapmıştır... Kısacası o, İmamiye alimlerindendir.'

Muhaddis-i Kummî, Âmidî'nin vefat tarihini Hicrî Kamerî 510 olarak yazmıştır. *Müstedrek*'te ise şöyle yazılıdır: "Onun seyitlerden olmadığı meşhurdur." Bazıları onun da Seyit Razî gibi seyitlerden olduğunu zannettikleri için bu ibare kullanılmıştır. Aynı eserde daha sonra şöyle yazılıdır: "Kısacası, bir grup fazilet sahibi, onu İmamiye'nin büyük alimlerinden saymıştır." Bazıları onun Sünnî olduğunu sanabilir endişesiyle, Merhum Muhaddis Kummî, *Fevaidu'r-Razeviye* adlı eserinde (s.360) şunları yazmıştır: "Engin ve derin ilmi olan ve ravileri çok inceleyen *Riyazu'l-Ulema* müellifi, Âmidî'ye Sünnî olma ihtimalini vermiştir. Aksine, bir grup fazilet sahibi, onu İmamiye alimlerinden saymıştır."

Muhaddis Kummî, Âmidî'nin Fırat ve Dicle arasındaki büyük şehirlerden birinden olduğunu yazar. İbn-i Şehrâşub, *Maalimu'l-Ulema* adlı eserinde (s.81) şöyle yazar: "*Gureru'l-Hikem* ve *Dureru'l-Kelim* adlı kitap, Abdulvahid b. Muhammed... 'indir. Mezkur kitapta Müminlerin Emiri Hz. Ali'nin sözlerini zikreder."

Yine, *Riyazu'l-Ulema*'da (c.3, s.281) şöyle yazılıdır: "Şeyh Ebulfetih Abdulvahid'in, Müminlerin Emiri Hz. Ali'nin sözlerini içeren *Gureru'l-Hikem* ve *Dureru'l-Kelim* adlı bir eseri vardır. Bu eser, Hindistan ve Sayda'da basılmıştır. Kendisi İbn-i Şehrâşub'un üstatlarındandır. Muhakkik Cemaluddin el-Hansarî, bu kitaba şerh yazmıştır."

Başkaları ise Âmidî hakkında şunları söylemiştir: Onun azametini, İbn-i Şehrâşub'un *Menaqıb-ı Ali b. Ebî Talib* adlı eserinin giriş bölümünde yazdığı şu cümle yeterlidir: "Âmidî, *Gureru'l-Hikem*'den rivayet nakletmem için bana izin verdi."^[1]

Gureru'l-Hikem ve Dureru'l-Kelim

Merhum Muhaddis Kummî, bu kitabın özelliğini şöyle anlatır: "Bu kitap, hikmetli sözleri içeren kalın ve büyük bir kitaptır. Alfabetik olarak yazılmıştır. Kulağa hoş gelmesi, kalplere ve zihinlere etki etmesi için hikmetlerin sonu kafiye olarak biter. Allah, ona (bu kitabı derleyen Âmidî'ye) hayırlı mükâfat versin."^[2]

ez-Zeria'da (c.16, s.38) şöyle yazılıdır: "Ali b. Ebu Talib'in (a.s) sözlerinden derlenen *Gureru'l-Hikem*, Şeyh Ebulfetih Abdulvahid'e aittir. Kitabın arkasında yazdığına göre onun ölüm tarihi Hicrî Kamerî 510'dur. Şeyh Mahmud el-Âmulî'ye göre bu kitap 1007 yılında Beyrut'ta yazılmıştır. Nitekim, *Mucemu'l-Metbuat* adlı eserinde de buna değinmiştir. Bu kitapta Hz. Ali'nin (a.s) hikmetli sözleri ve nasihatleri alfabetik sıraya göre toplanmıştır. Müellif, Reşiduddin Muhammed b. Ali b. Şehrâşub es-Servî'nin (ö.588 h.k.) üstatlarındandır."

Bu kitabın önemi hakkında rical kitaplarında bu gibi tabirler çok gelmiştir. Bütün bunlar, onu derleyen kimsenin hadis ilminin büyüklerinden olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu Kitap Üzerinde Yapılan Çalışmalar

"Bu kitap üzerinde nasıl bir çalışma yapıldı ki, onu diğerlerine göre ayrıcalıklı hâle getirmiştir?" diye sorulabilir. Bu konunun aydınlanması için birkaç noktaya dikkatinizi çekiyorum:

1- Bu kitabın hadisleri başka nüshalarıyla defalarca karşılaştırılmıştır. Bu yüzden bu nüshanın

en doğru nüsha olduğu iddiası yapılabilir. Çünkü *Gureru'l-Hikem*'in el yazması ve matbaa baskısı nüshalarının karşılaştırılması yanı sıra, bazen de *Nehcü'l-Belâga*, *Biharu'l-Envar* ve *Nasih*'le de karşılaştırılmıştır.

2- Rivayetler, değerli araştırmacı Cemal Hansarî'nin şerhine (üniversite nüshası) numaralandırılmıştır. Böylece hem *Gureru'l-Hikem* kitabının aslı (elinizdeki kitabı okumak, *Gureru'l-Hikem*'i okumak anlamına gelse de) korunmuş olur ve tümüyle unutulmaz; hem de kitaptaki hadisleri görmek isteyenler bu büyük insanın şerhinden de faydalanma imkânı bulabilirler.

3- Bazı rivayetlerin başında iki numara vardır. Bu, o rivayetin başka bir yerde tam olarak aktarıldığı anlamına gelmektedir.

4- Bazı konularda aynı anlama gelen çeşitli tabirler kullanılmış olabilir. Örneğin; "dünya" konusunda "el-âcil, el-fâniye, el-fait"; "metih" konusunda "el-itra, es-sena, el-tezkiye; "kardeşlik ve kardeşler" konusunda da "er-refakat" vb. gibi tabirler kullanılmıştır. Bunlar genellikle bir konu altında toplanmışlardır.

5- Rivayetlerin çoğu çeşitli konu başlıkları altında toplandığı için aranan herhangi bir kelime bulunamadığı takdirde aynı anlama gelen başka bir kelimeye müracaat edilmelidir.

6- Bazıları bu işin merhum muhaddis Ermevî tarafından düzenlendiğini düşünebilir. Ama araştırma ehli bir kimse her iki kitaba da müracaat edecek olsa, aradaki farkı açıkça görecektir:

a) Muhaddis Ermevî çok emek sarf etmesine ve emeği takdire şâyan olmasına rağmen, tüm yaptıkları bir fihristten öteye geçmemiştir.

b) Bu kitapta rivayetlere harekeler konmuştur; ama onun kitabında bu, yapılmamıştır.

c) Daha sonra eklenen altı cildin dışında onun kitabında tercüme ve şerh yoktur; oysa birçok rivayetin tercüme ve şerhe ihtiyacı vardır. Hatta bazı rivayetler, Allame Hansarî'ye (r.a) kapalı kalmış, bu yüzden bazı rivayetlere beş-altı ihtimal vermiştir. Halbuki kaynaklarına inilecek olsaydı, o rivayetlere birden fazla ihtimal verilmezdi.

d) Bu kitaptaki konular, onun kaleme aldığı kitaptakinden daha fazladır. Araştırma ehli bir kimse bunu hemen anlar.

Son olarak şunu da hatırlatmak gerekir ki, alanlarında uzman bazı kimseler, üstatlar ve fazilet sahibi saygıdeğer şahsiyetler bir kısım rivayetlerde daha çok uygunluk görebilir. Ancak dikkat etmek gerekir ki, böyle bir çalışma çok zor olduğu gibi dakik olmayı da gerektirir. Gaflet edilmiş ya da o anda küçük bir münasebet onu o baptan çıkarmış olabilir. Nitekim, daha işin başlangıcında naçizane üç arkadaşımdan yardım talebinde bulundum. Onlar da iki ay emek sarf etmelerine rağmen bir şey hâsıl olmadı. Bu yüzden onları bir kenara bırakarak işe en baştan kendim başladım. Allah yardım etti ve ben de herkesin faydalanabileceği bu eseri nihayet tamamlayabildim.

"En sevdiğim kardeşim, ayıbımı bana hediye edendir" rivayeti gereği, bu eserde herhangi bir kusur, eksiklik görür de bildirirseniz, ben de daha sonraki baskılarda bu hataları gideririm.

Bu kitabın *Gureru'l-Hikem*'in tamamını kapsaması için kitabın orijinalindeki hutbeyi de teberrük olsun diye aynen getiriyorum. Ümit ederim ki, bu kitaptan Âmidî'nin pak ve mutahhar ruhu da sevap alır.

Hamd Allah'a mahsustur. Ondan yardım diliyor ve ona tevekkül ediyoruz.

ACELE ETMEK

.19501

1- Kötülüğü def etmek dışında acele etmek, bütün işlerde kınanmıştır. /1950

.25812

2- Acele etmekten kaçın! Çünkü pişmanlık meyvesi verir. /2581

.26363

3- Acele etmekten kaçın; zira (acelecilik), fırsatın elden çıkması ve pişmanlığın başlangıcı demektir. /2636

.66604

4- Acele etmekten kaçın, çünkü acelecilik yanılma ile iç içedir. /6660

.4325

5- Acele etmek hataya neden olur. /432

.9276

6- Acele etmek isabetli (iş yapmayı) engeller. /927

.13337

7- İmkân olmadan bir işte acele etmek, kedere neden olur. /1333

.46158

8- Acele etmenin meyvesi hatadır. /4615

.93949

9- Ortam hazır olmadan acele etmek ahmaklıktandır. /9394

.974010

10- Acele etmekle yanlışlık çoğalır. /9740

.122811

11- Acele eden hata eder, her ne kadar o işe malik olsa da. /1228

.538812

12- Acelecilik (bineğini) binen, uçurumun ağzında ve düşmek üzeredir. /5388

.647813

13- Acele eden tökezler. /6478

.652514

14- Acele işte pişmanlık vardır. /6525

.672615

15- Acele edenin kararının doğru ve isabetli olması azdır. /6726

.674116

16- Acele edenin (derdine) çare bulup başarılı olması veya bıkkının dostluğunun devamlılığı azdır. /6741

.675917

17- Acele edip de helak olmayan çok azdır. /6759

.690218

18- Bütün aceleciler mühlet ister. /6902

.711719

19- Fazla aceleci olmak, insanın hata yapmasına neden olur. /7117

.740920

20- Acele eden asla övülmez. /7409

.765721

21- Acele eden yanılır. /7657

.771522

22- Acele eden tökezler. /7715

.783823

23- Acele edenin sürçmesi çok olur. /7838

.804924

24- Acele (merkebine) binen yanılığa düşer. /8049

.805025

25- Acele eden acelesinden pişman olur. /8050

.838726

26- Acele (merkebine) bineni, hataları yüz üstü yere vurur. /8387

.909527

27- Acele (merkebine) binene, kınama ve azarlama biner. /9095

.1044428

28- Acele edenin isabetli (kararı) olmaz. /10444

.330829

29- Halkın en çok pişmanlık duyup kınanani, iş işten geçtikten sonra doğruyu anlayan sabırsız acelecidir. /3308

.129030

30- Acele etmekten kaçın! Çünkü acele eden hedefine ulaşmadığı gibi, işi övülmeyecektir. /5189

.129031

31- Acele eden hata yapar, veya hataya yaklaşır. /1290

ACELECİ OLMAMAK

.19371

1- Hayrın dışında her yerde aceleci olmamak övgüye layıktır. /1937

.19492

2- Hayırdan başka yerlerde dikkatli düşünmek, acele etmekten daha iyidir. /1949

.1933

3- Aceleci olmamak basirettir. /193

.4334

4- Aceleci olmamak, sırtı kuvvetlendirir. /433

.13105

5- Yapılan işlerde acele etmemek, saçmalamayı önler. /1310

.42266

6- Aceleci olmamak, istenilen şeylere ulaşmayı kolaylaştırır. /4226

.13597

7- Dikkatli konuşmak, sürçmeyi ve düşmeyi önler. /1359

.43098

8- Aceleci olmamakla vesileler kolaylaşır. /4309

.54329

9- Yavaş ol hele! Karanlıklar aydınlandı aydınlanacak. (Kervandan) ayrılanlar, varacakları yere vardılar. Acele eden, neredeyse onlara katıldı katılacak. /5432

.584910

10- Aceleciliğini yavaşlıkla, sertliğini yumuşaklıkla, şerrini hayırla birbirine bağla. Heva-hevesin için aklına yardım et ki idrakine sahip olasın. /5849

.609011

11- Sakın aceleci olma! Zira dikkatli davranan, doğruluğa daha layıktır. /6090

.647712

12- Dayanıklılık, aceleci olmamakta yatar. /6477

.652613

13- Sağlamlık, aceleci olmamakta yatar. /6526

.805114

14- İşlerinde aceleci olmayan hatadan güvende olur. /8051

.1078315

15- Dikkatli olmayan amacına ulaşmaz. /10783

.6016

16- Dikkatli olmak güzeldir. /60

.12817

17- Dikkatlilik, doğruluktur. /128

.7911

18- Aceleci olmayan doğruluğa daha iyi yaraşır. /791

.12292

19- Acele etmeyen helak olsa da hedefine ulaşır. /1229

.12903

20- Acele etmeyen hedefine ulaşmış ya da ulaşmak üzeredir. /1290

ACİZ / ACİZLİK

.33391

1- Halkın en âcizi, olaylara ve ansızın gelen ecele karşı (kendinden) emin olan kimsedir. /3339

.53752

2- Aciz, bazen isteğine ulaşır. /5375

.19733

3- İyilikle beraber olan acizlik, kötülük işlemedeki kudretten daha iyidir. /1973

.1184

4- Acizlik (kendini) zayi etmektir. /118

.1705

5- Acizlik (kendini) mahvetmektir. /170

.4166

6- Kendini acizliğe vurmak, helaketi doğurur. /416

.6557

7- Acizlik binilecek en kötü devedir. /655

.7128

8- Acizliğin meyvesi helakettir. /712

.10799

9- Acizlik düşmanları tamahlandırır.

.459710

10- Acizliğin meyvesi, istenilen şeyin elden gitmesidir. /4597

11

11- Aciz görünmek, yani; sana kefil olunan şeylerle meşgul olup vacip olan şeylerden gafil olman ve sana verilen şeyde kanaati terk etmendir. /1490

AÇGÖZLÜLÜK / TAMAH

.20951

1- Zillet, alçaklık ve bedbahtlık hırsta ve açgözlülüktedir. /2095

.20982

2- Açgözlülük getirendir, götürmez; kefildir, vefa etmez. /2098

.28793

3- En helak edici şey açgözlülüktür. /2879

.28904

4- En zararlı şey açgözlülüktür. /2890

.28965

5- En çirkin huy açgözlülüktür. /2896

.29956

6- En kötü şey tamahtır. /2995

.30947

7- Hırsın kökü açgözlülük, meyvesi ise kınanmaktır. /3094

.31368

8- Açgözlülüğü kuşanan kendini lekeler. /3136

.31759

9- Akılların en çok ayağının kaydığı yer, tamahların alevlendiği yerlerdir. /3175

.5310

10- Tamah insana zarar verir. /53

.12011

11- Tamah zorluktur. /120

.12612

12- Tamah köleliktir. /126

.13713

13- Tamah fakirliktir. /137

.19014

14- Tamah zelil eder, dindarlık ise yüceltir. /190

.29715

15- Tamah şerrin başıdır. /297

.30816

16- Tamah sıkıcı (veya aşikâr) bir perişanlıktır. /308

.44017

17- Tamah zillet yeri veya hazırlanmış zillettir. /440

.44518

18- Zillet tamahla birliktedir. /445

.63319

19- Tamahlar büyük insanları zelil eder. /633

.75520

20- Tamah ebedi köleliktir. /755

.109321

21- Tamah sultanı zelil eder. /1093

.375322

22- Tamahın sözünü dinlersen helak olursun. /3753

.435923

23- Tamah yüzünden büyük insanların başları aşağı olur. /4359

.440924

24- Tamah dindarlığın (dinin) ne de kötü arkadaşıdır! /4409

.460925

25- Tamahın meyvesi talihsizliktir. /4609

.463926

26- Tamahın meyvesi dünyada ve ahirette zelil olmaktır. /4639

.518427

27- Tamah ve hırdan elini çek, iffetli ve dindar ol, onlardan ayrılma. /5184

.520228

28- Büyük insanların zilleti tamahlarındadır, ömürlerinin ellerinden çıkması ise uzun arzulara kanmalarındandır. /5202

.524829

29- Dindarlığın başı tamahı terk etmektir. /5248

.531130

30- Olmayan arzular için nice yalancı tamahlar vardır. /5311

.541931

31- Tamahlara binenler büyük insanların boyunlarını keserler. /5419

.551332

32- Tamah yakinin yok eder. /5513

.554833

33- Tamah dindarlığı mahveder. /5548

.591634

GERİ

İNDEKS

İLERİ

34- Tamahı dindarlıkla ortadan kaldırın. /5916

.629935

35- Tamahların kölesi hiçbir zaman özgür olmaz. /6299

.640136

36- Nefsine tamah (şerbetinden) içiren ona ihanet etmiştir. /6401

.655137

37- Dinin ortadan kalkması, bozulması tamah yüzündendir. /6551

.671738

38- Tamah zilletle iç içedir. /6717

.905639

39- Kim tamahı ümitsizliğe satarsa millet ona üstünlük taslamaz. /9056

.991940

40- Tamah arzusunun iyi bir yardımcısıdır. /9919

.996741

41- Dinin zevali tamahlı olmak, kurtuluşu ise dindar olmaktır. /9967

.997442

42- Alçak tamahlardan ve Rabb'inin razı olmadığı himmetlerden Allah'a sığınırım. /9974

.1015743

43- Hakkın olmayan şeylere tamah etme. /10157

.1021844

44- Hiçbir zaman tamah seni kölesi yapmasın ve (dünyaya karşı) rağbetsiz ol. /10218

.1028945

45- İhtiyacından fazlasının dışında nefsini tamahlandırma. Böyle olursa istediğinden fazlası sana ulaşır. /10289

.1031746

46- Tamah seni kölesi yapmasın, Allah seni özgür kılmıştır. /10317

.1055747

47- Tamah gibi hiçbir şey dini bozmaz. /10557

.1064548

48- Tamahtan daha aşağılık bir huy yoktur. /10645

.1090649

49- Tamahtan daha büyük zillet yoktur. /10906

.1098150

50- Az tamah çok dindarlığı mahveder. /10981

.1101251

51- Tamah dindarlığı, yalan (veya günah) takvayı mahveder. /11012

.175152

52- Tamahtan kurtulmanın yolu ümitsizliği ele getirmektir. /1751

.164553

53- Tamah iki zilletten biridir.[3] /1645

.830454

54- Tamahtan ayrılmayan dindarlığı yok eder. /8304

.865455

55- Tamahı kendine şiar eden devamlı hüsrana uğrar. /5654

.873156

56- Kim nefesine yalan tamahları anlatırsa, bağışlar onu yalanlayacaktır. /8731

.887157

57- Kim nefisini tamahın çirkefliğinden temizlemese gerçekte kendini zelil kılmıştır, kıyamette ise daha zelil ve rezil olacaktır. /8871

.682158

58- Az tamah, dindarlığın çoğunu mahveder. /6821

.709559

59- Tamahın çokluğu, az dindarlığın göstergesidir. /7095

.765360

60- Tamah kime sulta kurarsa o kimse zelil olur. /7653

.816961

61- Tamahtan el çekmeyen kimse dindarlığını kaybeder. /8169

.829962

62- Tamahı büyük olanın, düşmesi de büyük olur. /8299

.683263

63- Her tamahkâr esirdir. /6832

.694464

64- Ne çok tamahkârdan geçilmiştir. /6944

.912965

65- Tamah eden zelil olup zahmete düşer. /9129

.1059366

66- Tamah edenden daha zelili yoktur. /10593

.286367

67- Halkın en fakiri tamahlı olandır. /2863

.326568

68- Halkın en zelili şekke düşmüş, hırslı tamah edendir. /3265

.84069

69- Tamahlı olan her zaman zelildir. /840

.143970

70- Tamahlı kimse zilletin esiridir. /1439

AÇLIK

.17691

1- Açlık, boyun eğme zilletinden daha hayırlıdır. 1769

.9032

2- Aç kalmak en yararlı ilaçtır; tokluk hastalıkları çoğaltır. /903

.14463

3- Açlık, (zenginler karşısında) tevazu etmekten daha hayırlıdır. /1446

.45614

4- Açlığı meze et, kanaatle edeplen.[4] /4561

.99185

5- Ne de güzel mezedir açlık! /9918

.99236

6- Aç kalmak, dindarlığa ne de güzel yardımcıdır! /9923

.99427

7- Aç kalmak, nefsin kibrini ve onun (kötü) alışkanlığını kırmak için de ne güzel yardımcıdır! /9942

ADALET / ADİL

.16561

1- Adalet, iki siyasetin en hayırlısıdır. /1656

.17042

2- Adalet imanın başı, iyiliklerin toplayıcısıdır. /1704

.19543

3- Adalet halkın dayanağı, hakimlerin güzelliğidir. /1954

21314

4- Adalet, sana zulmedildiğinde (karşılık verirken) insafı olmandır; fazilet ise, üstünlük kurduğunda bağışlamandır. /2131

.22235

5- Adil ol ki hükmedesin. /2223

.22536

6- Adil ol ki padişah olasın. /2253

.22857

7- Adil ol ki kudretin sürekli olsun. /2285

.24088

8- Halk karşı iyi niyetli olmak, az tamah ve çok dindarlıkla adaletten yardım iste. /2408

.28839

9- En yüce bağış adalettir. /2883

.297710

10- En güzel adalet mazluma yardım etmektir. /2977

.318611

11- Halkın en adili kendisine zulmedene karşılık insaflı olanıdır. /3186

.344112

12- Hüküm verirken insaflı olup zulümden kaçınmak adalettendir. /3441

.346413

13- Gerçekten de adalet, Allah tarafından halk arasında bırakılmış bir ölçüdür; Allah onu, hakkı ikame etmekle görevlendirmiştir. Öyleyse ölçüsünde O'na muhalefet etme ve padişahlığının karşısında durma. /3464

.356314

14- Gerçekten de Allah, adalet ve ihsanı emretmiş, çirkin sıfatlardan ve zulümdense men etmiştir. /3563

.615

15- Adalet beğenilen, zulüm ise beğenilmeyendir. /6

.35616

16- Adalet, tanıklığın ruhudur. /356

.38617

17- Adalet hükümlerin canıdır. /386

.38818

18- Adalet en iyi tanıklıktır. /388

.49619

19- Adalet halkı ıslah eder. /496

.58420

20- Adalet sultanın faziletidir. /584

.68621

21- Adalet en büyük zenginliktir. /686

.15722

22- Adalet insaftır. /157

.21723

23- Adalet ölçü, zulüm ise helaktır. /217

.163824

24- Adil,[5] iki mükâfattın en iyisini bekleyen gözetleyicidir.

.301425

25- Halkın en adili, hak üzere hükmedenidir. /3014

26

26- Halkın en adili, hakkını almaya kuvveti olduğunda insafı davranandır; halim sahibi ise kudreti olduğunda yumuşak davranandır. /3242

.421127

27- Adalet bereketi artırır.[6] /4211

.421528

28- Adalet halkı ıslah eder. /4215

.478929

29- Allah adaleti, halkı ayakta tutmak; zulmü ve günahları temizlemek, İslam'ın gelişmesini sağlamak için takdir etmiştir. /4789

.481930

30- Adaletin güzelliği halkın düzenidir. /4819

.494831

31- Siyasetlerin en hayırlısı adalettir. /4948

.696932

32- Kendine zulmeden, başkasına nasıl adaletli davranır? /6996

.703133

33- Siyasetçi olmak için adil olmak yeterlidir. /7031

.739534

34- Bineğin adalet olsun, zira ona binen padişah olur. /7395

.742635

35- Haksızlık bitmedikçe adalet asla sağlanmaz. /7426

.750036

36- Zanna dayanarak hüküm vermek adaletten değildir. /7500

.771137

37- Adaletli olan güçlü (zengin) olur. /7711

.784538

38- Adaletli olanın hükmü etkili olur. /7845

.793939

39- Adaletli olanın değeri artar. /7939

.841040

40- Adaleti çok olan her zaman övülür. /8410

.863841

41- Şehirlerde adaletli olana Allah rahmetini yayar. /8638

.865642

42- Kimin dışı içiyle bir olur, ameli sözünü doğrularsa böyle kimse emaneti yerine getirmiş ve adaleti sabit olmuştur. /8656

.872243

43- Allah, adaletli davrananın saltanat ve mülkünü sağlamlaştırır.

.503944

44- Adaleti al, çok bağışta bulun, böylece iki menkıbeyi ele getirmiş olursun. /5039

.559245

45- Adaletin siyaseti üçtür: Kararlılıkta ılımlı olmak, adaleti sonuna vardırarak, mutedil bir şekilde ihsan etmek. /5592

.576946

46- İki şeyin sevabı ölçülmez: Af ve adalet. /5769

.580447

47- Adalet halkın salahıdır. /5804

.613048

48- Dostun ve düşmanın hakkında adil ol, fakirlik ve zenginlikte ise mutedil ol! /6130

.636849

49- Adaletin son derecesi insanın kendi nefesine karşı adil olmasıdır. /6368

.648250

50- Adalette ihsan vardır. /6482

.649151

51- Adalette halkın salahı vardır. /6491

.649652

52- Adalette, Allah'ın sünnetine uymak ve devletlerin istikrarı vardır. /6496

.652253

53- Adalette genişlik vardır; adaletin zor geldiği kimseye zulüm daha zor gelir. /6522

.934054

54- Zulümden kaçınmak, adaletin gerektirdiği şeylerdendir. /9340

.954355

55- Adalet gibi bir şeye sahip olmadıkça şehirler kalkınamaz. /9543

.1022556

56- Zayıfları adaletinden ümitsiz etme! /10225

.1084157

57- Zulümle alınan şeyleri geri vermek gibi üstün adalet yoktur. /10841

.24758

58- Adalet hayattır. /247

.30259

59- Adalet en hayırlı hükümdür. /302

.68560

60- Adalet kurtuluş ve yüceliktir. /685

.69761

61- Adalet halkın desteği, dayanağıdır. /697

.70362

62- Adalet sultanın faziletidir. /703

.77463

63- Adalet hükümdarlığın düzenidir. /774

.80664

64- Adalet en sağlam temeldir. /806

.97765

65- Adalet en üstün huydur. /997

.143766

66- Adalet, ona amel edeni zulümlerin kiskacından rahatlığa çıkarır. /1437

.395367

67- Adaletin baş belası kudretli zalimdir. /3953

.409568

68- Kendi hükmün nefsi sine etki ettiğinde halkın nefsi de senin adaletine yönelecektir. /4095

.393769

69- Adil insanların afeti az dindarlıktır. /3937

.511070

70- Adil devlet, fazlardandır. /5110

.527471

71- Nice adil (gözüken) insanlar vardır ki, zalimdirler. /5274

ADEMOĞLU

.98441

1- Âdemoğlu ne kadar da çaresizdir; eceli gizli, hastalığı saklı, amelleri gözaltındadır; sinek bile onu incitir, teri onu kokutur; bir boğaz tıkaması (bir damla su) dahi onun ölümüne neden olur. /9844

.100932

2- Yazıklar olsun Âdemoğluna! Nedir onu gaflete düşüren ve mükemmelliğe kavuşmasından alıkoyan şey? /10093

3

3- Yazıklar olsun Âdemoğluna! (Zira insan,) açlığa esir, tokluğa sevdalı, belalara hedef, ölümlere halifedir. /10096

ÂDET / GELENEK

1

1- En büyük ibadet adetlere galip gelmektir. / 2876

2

2- Adet insanın ikinci huyudur.

3

3- Adet insana hakim olup (onu köleleştiren) düşmandır.

4

4- Adetlerin insanı galip gelmesi nefsi terbiye etmenin afetidir.

5

5- Adetlere hakim olmakla büyük makamlara ulaşılır.

6

6- Yersiz ve boş işler ne de kötü adettir.

7

7- Allah'a itaatin kolay olması için adetleri değiştirin.

8

8- Adetlerden itaat eden yüce mertebeleri derk edemez.

9

9- Adetlerin her insan üzerinde hakimiyeti vardır.

10

10- Adetlerini şaka ve alay konusu yapanın ceddi tanınmaz.

ADET / YOL / HAL / DAVRANIş

.29251

1- En çirkin adet/ yol, zulümdür. /2925

.42672

2- Adaletli davranmakla düşman mağlup olur. /4267

.48483

3- Adet ve davranışın güzelliği, insanın kalbinin güzelliğine delildir. /4846

.48474

4- Güzel siret ve adet, kudretin güzelliği ve hükümetin kalesidir. /4847

.79425

5- Sireti ve davranışı kötü olanın ölümü sevindirir. /7942

.82166

6- Siret ve davranışı kötü olan, hiçbir zaman emniyet içinde olmaz. /8216

.100907

7- Siret ve davranışı kötü olana, zulmederek hakim olana ve tekebbür ederek zulmedene yazıklar olsun! /10090

ADİLİK / CİMRİLİK / KÖTÜLÜK

.18461

1- Cimrilik, mal sevgisini hamd ve senâ lezzetine tercih etmektir. /1846

2

2- Adilik / cimrilik, faziletlerin zıddı, bütün rezilliklerin, kötülüklerin ve alçaklıkların toplayıcısıdır. /2177

.29783

3- En büyük adilik, kınanmış birini övmektir. /2978

.6494

4- Adilik / cimrilik kötülüğün temelidir. /649

.6465

5- Adilik / cimrilik, kınanmaların toplayıcısıdır. /646

.7906

6- Cimrilik veya kötülük aldatmaya sebep olur. /790

.13247

7- Cimrilik, malı değerli kişilere tercih etmektir. /1324

.13388

8- Kötülük/cimrilik çirkindir; o halde onu kendine giysi edinme. /1338

.92939

9- Cezalandırmada acele etmek alçaklığın belirtilerindendir. /9293

.929810

10- Ahitlere vefasızlık, alçaklığın belirtilerindendir. /9298

.930611

11- Kötü komşuluk adiliğin belirtisidir. /9306

.931112

12- İyilerin dedikodusunu yapmak en çirkin kötülüktür. /9311

.934413

GERİ

İNDEKS

İLERİ

13- Kişinin malını koruyup, onurunu bağışlaması adildir. /9344

.934714

14- Kişinin kendi nefsinin koruyup eşini korumaması en büyük adiliklerdendir. /9347

.938815

15- Kötü ahlak adiliktendir. /9388

ADSIZ-SANSIZ

.33751

1- Adsız-sansız kalmakta şüphesiz rahatlık vardır.[7] /3375

AĞLAMAK

.17911

1- Kulun Allah'tan uzaklaşmak korkusuyla ağlaması, ariflerin ibadetidir. /1791

.20162

2- Allah korkusuyla ağlamak kalbi nurlandırır, (insanı) günaha dönmekten alıkoyar. /2016

.20513

3- Allah korkusuyla ağlamak, rahmetin anahtarıdır. /2051

.6694

4- Ağlamak, şefkatli insanların huyudur. /669

.43555

5- Allah korkusundan ağlamakla günahlar temizlenir. /4355

.44326

6- Kulun Allah korkusundan ağlaması, günahlarını temizler. /4432

.59467

7- Allah'a itaat edebilene ve günahlarına ağlayana ne mutlu! /5946

AHİRET

.6951

1- Ahiret, iyi insanların kurtuluşudur. /695

.14842

2- Ahiretini ıslah etmeye çalışman seni ateşin azabından kurtarır. /1484

.14883

3- Asıl kazanç sahibi, dünyasını ahiretine satandır. 1488

.18414

4- Mal ve evlat, dünya hayatının ziyneti; salih amel ise, ahiretin tarlasıdır. /1841

.20365

5- Dünya hâli tesadüflere tâbidir; ahiretteki güzelliklere ise hak etmekle ulaşılır. /2036

.35886

6- Şüphesiz, önünde çok zor bir engel var. Yüğü hafif olanın durumu, ağır olandan daha iyidir. Oraya doğru yavaş hareket edenlerin durumu, hızlı gidenlerden daha kötüdür. Er ya da geç (bu hal) seni ya cennete götürecektir ya da ateşe atacaktır. /3588

.36307

7- Doğrusu son hedef, kıyamettir. Öğüt için akıl sahibine, ibret için cahile bu (haber) yeter. Sonra da bildiğiniz şeyler olacak: Çeşitli korku sahneleri, kulakların sağırlığı, kaburga kemiklerinin ıstırapı, kabrin darlığı ve şiddetli hüzün. /3630

.37468

8- Eğer ahiretin esenliğini ve ikramını diliyorsanız, geçici dünyadan kalıcı âlem için yararlanın. /3746

.37869

9- Sen, kendinden öncekilerin yolunu tutmuş gidiyorsun. Artık ahiretin için çaba harca ve dünya işlerini önemseme. /3786

.381010

10- Sen, ahiret için yaratıldın. O halde ahiretin için çalış. /3810

.381611

11- Eğer ahiret için çalışırsan, okun hedefini bulur. /3816

.382112

12- Şüphesiz, ahirete doğru ilerliyorsunuz ve Allah'ın huzuruna çıkacaksınız. /3821

.488013

13- Ahiretin lezzeti dünyanın acılarını unutturur. /4880

.491614

14- Ahireti, dünyayı terk ederek elde edin; dini terk ederek dünyayı elde etmeye çalışmayın. /4916

.415

15- Ahiret ebedîdir. /4

.598016

16- Ahireti yâd edip de iyilikte bulunana ne mutlu! /5980

.601417

17- Ahireti arzulayan oradaki amacına varır; dünyada da ona ne yazıldıysa gelir, ona ulaşır. /6014

.613518

18- Ahiretini düzeltmek için çalış, çaba göster. /6135

.625019

19- İlk hayatı (dünya) görüp de ikinci hayatı (ahiret) inkâr edene şaşarım. /6250

.635320

20- Ahiretin amacı, (orada) ebedî kalmaktır. /6353

.649521

21- Ahirette sadece hesap vardır; amel yoktur. /6495

.719422

22- Ahiretin evladı olun; dünya evladı olmayın. Zira kıyamet günü bütün evlatlar analarına kavuşacaktır. /7194

.804423

23- Ahiret için çalışan zafere ulaşır. /8044

.834824

24- Ahiretini âbat eden muradına erer. /8348

.823625

25- Kim dünyasını satarak karşılığında ahiretini alırsa, her ikisini de kazanır. /8236

.829826

26- Asıl akıllı, kalıcı evini âbat edendir. /8298

.842127

27- Ahirete yakîn eden dünyaya sırt çevirir. /8421

.836828

28- Ahiretini ıslah eden zafere ulaşır. /8368

.825629

29- Ahirete yakîn eden dünyaya düşkün olmaz. /8256

.844130

30- Ahireti arzulayan ona sahip olur. /8441

.729831

31- Ahiretin her şeyinde sonsuzluk ve bekâ vardır. /7298

.750232

32- Ahiretin bedeli asla yoktur; dünya ise asla canınızın bedeli değildir. /7502

.753133

33- Ahiretini düzeltmeyi önemsemeyen mümin değildir. /7531

.850734

34- Ahiret nimetlerini arzulayan dünyanın azına kanaat eder. /8507

.850935

35- Ahiretini dünyasıyla değişenden sana daha zararlı kim olabilir ki? /8509

.851236

36- Bütün hedefi ahiret olan kimse arzusuna kavuşur. /8512

.859937

37- Kalıcı evi için çalışanın ameli ihlaslı olur; (Allah) korkusu artar. /8599

.866538

38- Ahirete yakîn eden dünyadan yüz çevirir. /8665

.876939

39- Ahireti çokça yâd edenin günahı az olur. /8769

.885740

40- Kim ahiretini düzeltirse, Allah da onun dünyevî işlerini düzeltir. /8857

.890241

41- Tüm gayreti ahiret olan kimse arzuladığı hayırların doruğuna ulaşır. /8902

.899442

42- Ahiret için çalışmayan arzusuna ulaşmaz. /8994

.907643

43- Kimde şu üç özellik varsa, ahireti de dünyası da güvende olur: İyiliği emretmek ve kendi onu kabullenmek, kötülükten sakındırmak ve kendi de sakınmak, Allah'ın koyduğu kanunları gözetmek. /9076

.962544

44- Ahiretten nasibi olmayan nasıl da ziyandadır! /9625

.979345

45- Dünyanın acısı ahiretin lezzetidir.[8] /9793

.968646

46- Bütün çabalarıyla dünyadan az bir nasip alarak buna kanan kimseyle bütün çabalarıyla ahirette zafere ulaşan kimse asla bir olmaz. /9686

.995147

47- Ahireti için çalışan arzusuna kavuşur. /9951

.1033548

48- Ahiretinizi dünyaya satmayın, kalıcıyı geçiciye değiştirmeyin. /10335

.1028649

49- Hiçbir şey seni ahiret için çalışmaktan alıkoymasın. Doğrusu süre, pek kısadır. /10286

.1057550

50- Ahiret ile dünya asla bir arada olmaz. /10575

.1057651

51- Kalıcı ile geçici asla bir arada olmaz. /10576

.1082252

52- Dünyadan arzuladığını terk etmeyen kimse ahiretten istediğine ulaşamaz. /10822

.1093453

53- Ahiretin kalıcı ve devamlı olduğuna yakîn eden kimseye orası için amel etmek yakışır. /10934

.1083054

54- Ahiretini düzeltmek için dünyadan yana bir şey terk edene Allah ondan daha hayırlısını nasip eder. /10830

.251455

55- Allah'ın takvalılar için söz verdiği şeylere rağbet edin. Doğrusu en samimi vaat, onun vaadidir. /2514

.350356

56- Yarın, bugüne çok yakındır. Bugün, içindekilerle birlikte gidecek, ama yarın bugünün ardından gelecektir. /3503

.350857

57- Hedef, önünüzdedir. Kıyamet ise arkanızdan sizi itmektedir. /3508

.350958

58- Sizin, er ya da geç ulaşacağınız bir hedefiniz var; ona doğru ilerleyin. Önünüzde ise bir kılavuz [Ehl-i Beyt (a.s)] var; o halde kılavuzunuzu izleyin. /3509

.358659

59- İnsan bazen kavuşmaması gereken şeye kavuşur, sevinir; bazen de ulaşmaması gereken şeyi kaybeder, üzülür. Sevincin, ahiretinden kavuştuğun şeyler için; üzüntün, ahiretten kaybettiğin şeyler için; çabaların da ölümden sonrası için olsun. /3586

.245360

60- Çabalarını ahiretin için kıl, nefsinden dolayı da hüzünlen. Nice insanın hüznü, onu sonsuz sevince götürür; nice kederli ise arzusuna ulaşır. /2453

.257361

61- Gözlerin fal taşı gibi açılacağı, akılların dehşete düşeceği ve bakışların değişeceği o güne hazırlanın. /2573

.262962

62- Amellerin araştırılacağı, titremelerin artacağı ve çocukların yaşlanacağı o günden çekinin. /2629

.273463

63- Kalıcı yerden, seçkin insanların ve pak velilerin mekânından sakın gafil olma. Allah orayı Kurân'da anlatmış, içindekileri övmüş, sana oranın yolunu göstermiş ve seni oraya davet etmiştir. /2734

.275564

64- Dünyadan yola çıkmadan önce ahireti için yol azığı hazırlayan yok mu? /2755

.205065

65- Ahiret sizin kalıcı yurdunuzdur. Öyleyse orada sizin için kalıcı olabilecek şeyler hazırlayın. /2050

.228866

66- Tüm çaba ve gayretini ahiret için sarf et. /2288

.230867

67- Çabanı ahiretin için sarf et ki islah olasın. /2308

.241168

68- Ahiret yurdunu düzenlemek için bütün gayretini kıyamete harca ve sakın ahiretini dünyaya satma. /2411

.243669

69- Sorgu ve hesap gününe cevap yetiştirmek için çalış. /2436

.322270

70- Ahiretten en çok nasiplenecek olan, dünyasından en az nasiplenendir. /3222

.378471

71- Ben, size iyi hazırlanmayı, gönderdiklerinizin size ulaşacağı, arkanızda bıraktıklarınıza pişman olacağınız ve yaptıklarınızın karşılığını göreceğiniz o gün için çok azık toplamanızı emrediyorum. /3784

.414072

72- Geçici evden yüz çevirip kalıcı eve yönelirsen hedefi bulmuş, kurtuluş kapıları yüzüne açılmış ve esenliğe ulaşmış olursun. /4140

.469273

73- Ahiretin sevabı, dünyanın meşakkatini unutturur. /4692

.509474

74- Sana kalmayacak ve senin de ona kalmayacağın yerden (dünya) senin ondan, onun da senden ayrılmayacağı yer (ahiret) için bir şeyler al. /5094

.509675

75- Salih amel işle ve iyi dost edin. Zira insan, kazandığının sahibidir ve ahirette sevdiğiyle beraber olur. /5096

.512676

76- Ahiret evi sıddıkların yeri, iyiler ve salihlerin de vatanıdır. /5126

.517577

77- Ahireti yâd etmek ilaç ve şifadır. /5175

.522078

78- Hayattan ölüm için, geçiciden kalıcı için, gıdiciden daimî için bir şeyler hazırlayana Allah rahmet etsin. /5220

.608079

79- Ahirete yönel ki dünya sana alçalarak gelsin. /6080

.690780

80- Ahirette göreceğiniz şeyler, dünyada şu an duyduklarınızdan daha azametlidir. /6907

.697681

81- Dünyayla meşgul olan ahiret için nasıl çalışabilir ki? /6976

.383282

82- Sizler geçici evinizden ziyade kalıcı evinizi mâmur etmeye daha muhtaçsınız. /3832

.384383

83- Siz ancak ahiret için yaratıldınız, dünya için değil; sonsuzluk için yaratıldınız, yokluk için değil. /3843

.386284

84- Siz ancak sonsuzluk için yaratıldınız, yokluk için değil. Doğrusu siz, yeterlilik yurdunda ve ödünç bir evdesiniz. /3862

.580685

85- Ahiretin salâhı, dünyayı terk etmektedir. /5806

.626586

86- Rabbini tanıdığı halde kalıcı evi için çalışmayana şaşarım. /6265

.842287

87- Kalıcı olana yakîn eden kimse yok olacak şeylere karşı zahit olur. /8422

.859388

88- Kalıcı evi seven, lezzetlerden yüz çevirir. /8593

.902089

89- Ahiret hayrını arzulayanın arzusu boşa çıkmaz. /9020

.282790

90- Yarın kıyamet gününde Allah'ın huzuruna çıktığında onun sana gazap etmeyip bilakis senden razı olmasını ister misin? Öyleyse dünyada zahit ol, ahireti arzula; takvalı ve doğru ol. Çünkü dini bu ikisi bütünleştirir. Hak ehlinden ayrılma ve onlar gibi amel et ki onlardan olasın. /2827

.955891

91- Hedefi dünya olan kimse ahirette zafere ulaşmaz. /9585

.968792

92- Kötü niyeti ve kötü seçimiyle dünyaya meyledip ahiret nimetlerini kaybedenle, ahirette isteğine ulaştığından dolayı herkesin gıpta ettiği kimse bir olmaz. /9687

.1040493

93- Amel etmeden ahireti arzulayanlardan olma. Onlar arzularının çokluğu nedeniyle tövbe etmeyi geciktirir; dünya hayatında zahitlerin sözünü söyler, ama amelde dünyaya meyledenler gibi

davranırlar. /10404

.1075294

94- Dünyanın belalarına sabretmeyenler, ahiretin nimetlerine ulaşamazlar. /10752

.1082995

95- Dünyaya rağbet ederek ahiret için yapılan amelin faydası olmaz.

.1086496

96- Ahiretin yüce makamlarını ancak ameli ihlaslı, arzusu kısa ve takvaya riayet eden kimseler elde edebilirler. /10864

.251597

97- Allah'ın sizler için hazırladığı (cenneti), onun verdiği vaatleri onaylayıp ahiret azabından korkarak kazanın. /2515

AHLAK / HUY

.16581

1- Yumuşak huy, iki nimetten biridir. /1658

.28472

2- Güzel huy/ ahlak, en güzel şeydir. /2847

.28663

3- Güzel huy en değerli haseptir. /2866

.29824

4- Huyların en güzeli, himmetlerin yüce olmasıdır. /2982

.30065

5- En süslü huy hilim ve iffettir. /3006

.30326

6- İrk açısından insanların en temiz, ahlakları en güzel olanlarıdır.

.30727

7- İnsanların en hoşnudu ahlakı güzel olandır. /3072

.32038

8- En güzel makam yumuşak huyluluktur. /3203

.32569

9- Asil insanın en üstün ahlakı, bildiği şeylere göz yummasıdır. /3256

.327110

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

10- Huyların en üstünü cömertlik, iffet ve vakardır. /3271

.329911

11- En güzel ahlak, seni iyi işlere sevk edendir. /3299

.347612

12- Şüphesiz Allah yumuşak mizaçlı, bağışlayıcı yapıya sahip ve işinin eri olan kimseyi sever. /3476

.354313

13- Şüphesiz senden kopana sıra-ı rahimde bulunman, senden esirgeyene vermen ve sana zulmeden affetmen güzel ahlaklardandır. /3543

.4314

14- Güzel ahlaklar hoş gelmeyen şeylerle olur. /43

.128015

15- Beğenilen ahlak, aklın meyvelerindendir. /1280

16

16- İmam (a.s) övdüğü kişiler hakkında şöyle buyurmaktadır:

Konuştuklarında doğruyu söylerler; sustuklarında önlerine geçen olmaz; baktıklarında ibret alırlar; yü. çevirdiklerinde boşa saymazlar; konuştuklarında (Allah'ı) yâd ederler; sustuklarında ise düşünürler. /3728

17

17- İster istemez rekabete girdiğinizde güzel huylarda ve büyük sıfatlarda yarışın. /3740

.831718

18- Huyu kötü olanın ölümü (insanları) sevindirir. /8317

.405019

19- Ahlak güzel olduğu zaman konuşma latif olur. /4050

.414220

20- İnsanda güzel bir huy olduğu zaman ona benzer sıfatları da ondan bekle. /4142

.414321

21- Kuran-ı Kerim güzel bir sıfata davet ettiği zaman aynılarını kendine al. /4143

.426322

22- Güzel ahlak ile yaşam güzel olur. /4263

.428123

23- Güzel ahlak ile rızklar çoğalıp akar. /4281

.448824

24- Doğruluğu seçmek ve yalandan kaçınmak, en güzel sıfat, en üstün edeptir. /4488

.455625

25- Mükâfatınızın büyük olması için güzel ahlakta, büyük sabırlarda ve yüce düşüncelerde yarışın. /4556

.455826

26- Komşunun saygınlığını gözetmek, ahde vefa etmek, iyiliğe uymak, tekebbürle savaşmak gibi beğenilen erdemlerde inatçı olun ve yüce değerlerle bezenin. /4558

.456427

27- Nefsin için ahlakların en güzelini seç; zira hayır, alışkanlıktır. /4564

.480828

28- Güzel ahlak nefse, güzel yaratılış ise bedene özgüdür. /4808

.480929

29- Güzel ahlak, en güzel dindarlıktır. /4809

.484030

30- Güzel ahlak en iyi eş, kendini beğenme ise gizli bir hastalıktır. /4840

.484231

31- Güzel ahlak, en üstün kısmetlerden ve en güzel huylardandır. /4842

.485132

32- Güzel ahlak iki (ilahi) vergiden biridir. /4851

.485533

33- Güzel ahlak huyların (asaletin) değerli olmasının kanıtıdır. /4855

.485634

34- Güzel ahlak, rızkları çoğaltıp akıtır ve dostları kaynaştırır. /4856

.485735

35- Güzel ahlak her iyiliğin başıdır. /4857

.486436

36- Güzel ahlak muhabbeti getirir, dostluğu perçinleştirir. /4864

.497537

37- Ahlakın en hayırlısı, inattan en uzak olanıdır. /4975

.498138

38- Huyların en hayırlısı, en beğenilir olanıdır. /4981

.499539

39- Huyların en hayırlısı yumuşaklıktır. /4995

.500440

40- En hayırlı sıfat, doğru konuşmak ve güzel işler yapmaktır. /5004

.525941

41- İmanın esası, güzel ahlak ve doğrulukla süslenmektir. /5259

.726412111098765432142

42- İmam Ali (a.s) büyük bir şahsiyetin vasıflarını zikrederken şöyle buyurdu:

Vaktiyle kendini Allah'a adayan bir kardeşim vardı; onun gözünde dünyanın küçük olması, benim gözümde yüceltirdi onu; karnının hakimiyeti altında değildi; bulmadığını arzulamazdı; bulduğu zaman da çok yemezdi; çoğu zaman sessizdi; konuştuğunda söz söyleyenlere galip gelir, soru soranların (ilme olan) susuzluğunu giderirdi; zayıf ve mustazaftı; (savaş ve cihat meydanında) canla başla savaşma zamanı gelip çıktığında öfkesinden var gücüyle kükreyen aslan ve su yüzü görmeyen (öldürücü) bir yılan kesilirdi; delili hazırlayıp hakimnin yanında hazır olmazdı; mazeretini dinlemeyinceye kadar özrü olanları azarlamadığı gibi, (özrü olmayanları da) azarlamazdı; iyileştiğinde ancak derdini şikâyet ederdi; söylediğini yapar, yapmadığını söylemezdi; konuşurken mağlup düştüğünde susmakta mağlup olmazdı; dinlemeyi, konuşmaktan daha çok severdi; iki işle karşılaştığında o işlerde hangisinin nefsine daha yakın olduğuna bakar, ona muhalefet ederdi. Bu sıfatlar sizlere gereklidir; öyleyse ayrılmayın onlardan ve yarışın o sıfatlarda. Onların hepsine sahip olmazsanız bilirsiniz ki az olanı almak, çok olanı terk etmekten daha iyidir. /7264

.754543

43- Hiçbir şey güzel ahlak ile daralmaz. /7545

.802444

44- Yüce ahlaka sahip olanın rızkı genişler. /8024

.815345

45- Ahlakı güzel olanın kaynaşması güzel ve temiz olur. /8153

.849346

46- Ahlakı güzel olana (hayat) yolları kolaylaşır. /8493

.913147

47- Ahlakı güzel olanı sevenler çok olur ve gönüller ona bağlanır. /9131

.967048

48- Allah-u Teala kuluna dünya ve ahiret iyiliğini, bir şeyi ancak güzel ahlak ve iyi niyetinin vesilesiyle verir. /9670

.988249

49- Güzel ahlak ne de güzel haseptir! /9882

.993450

50- Güzel ahlak ne de güzel huydur! /9934

.994651

51- Güzel ahlak ne de güzel imandır! /9946

.509952

52- Ahlakın gizliliklerini arkadaşlık ortaya çıkarır. /5099

.526753

53- İlin başı ahlakı birbirinden ayırt etmek ve onun beğenilir olanını ortaya çıkarmak ve kınanmışını islah etmek söküp atmaktır. /5267

.546554

54- Huyların süsü, ahitlere uymaktır. /5465

.563155

55- Kişilerin ahlakı altı şeyle denenir: Hoşnutluk, öfke, güven, korku, men ve rağbette. /5631

.610056

56- Güzel ahlaklı olmaya çalış; zira o sana sevgiyi kazandırır. /6100

.651357

57- Rızkların hazineleri ahlakın genişliğindendir. /6513

.690658

58- Huyları değiştirmek dışında her şeyi yapmak mümkündür. /6906

.697259

59- Nice alçak insanlar vardır ki güzel ahlakları onları yüceltir. /6972

.900560

60- Ahlakını güzelleştirmeyenin, dostuna faydası olmaz. /9005

.918861

61- Ahlakları güzel olmayanın (gittiği) yolları övülmez. /9188

.1054762

62- Güzel ahlak gibi eş (arkadaş) yoktur. /10547

.1076563

63- Güzel ahlaktan daha hoş ve rahat bir yaşam yoktur. /10765

.409864

64- Başkasında kınanmış bir ahlak gördüğün zaman onun benzerlerini kendinden uzaklaştır. /4098

.342065

65- Şüphesiz huyların, seni ona alıştırdığın şeylere davet eder. /3420

.345066

66- Şüphesiz huylar farklıdır; onların en hayırlısı kötülükten en uzak olanıdır. /3450

.390267

67- İyilerin huyları ancak hayrı taşıyan huylardır. O halde ondan bir şey yüklenildiklerinde onu taşırlar. /3902

.373168

68- İmam Ali (a.s) kınadığı ve azarladığı biri hakkında şöyle buyurdu:

Eğer hastalanırsa amelî terk ettiğinden dolayı pişman olur; eğer sıhhatine kavuşursa güvende olduğunu aldanarak amelî geciktirir; dünya tarlasına çağırıldığında çalışır, amel eder; ahiret tarlasına çağırıldığında tembelleşir; zenginleştğinde azıtır, fitneye düşer; fakirleştğinde ümitsizliğe kapılır, gevşer; kendisine iyilik edildiğinde nankörlük eder; iyilik ettiğinde gururlanır, minnet bırakır; kendisine günah sunulursa tövbeye itimata ederek günaha düşer; tövbe etmeye azmettiğinde onu geciktirir, günahında ısrar eder; afiyete kavuştuğunda kesin olarak tövbe ettiğini zanneder; belaya duçar olduğunda (Allah hakkında) kötü zanna kapılır, şekke düşer; hastalandığında (amelîni) halis kılar, tövbe eder; sağlığına kavuştuğunda unuttur, günahlarına geri döner ve kulların haklarını almaya cüret eder; güvende olduğunu hissettiğinde dünya oyununa dalarak fitneye düşer, böylece ahireti unuttur ve dönüş gününden (kıyametten) gafil olur. /3731

.409969

69- Başkasında kınanmış bir ahlak gördüğün zaman onun benzerlerini kendinden uzaklaştır. /4099

.439370

70- Ne de kötü huydur kin! /4393

.442571

71- Kişinin aşağılık (huylardan uzak olması) yiğitliktir. /4425

.454072

72- Cimrilik ve nifaktan kaçının; zira onlar, en kınanmış ahlaktır. /4540

.456573

73- Ahlakların en kötüsünden kaçın; onlardan uzak durması yolunda nefsinle savaş; zira kötülük inattır. /4565

.506974

74- İki sıfat müminin kalbinde toplanmaz: Kötü ahlak ve cimrilik. /5069

.556675

75- Kötü ahlak uğursuzluk, iyi insanlara kötülük etmek ise alçaklıktır. /5566

.556776

76- Kötü ahlak en kötü arkadaştır. /5567

.559377

77- Kötü ahlak yakını ürkütür, uzağı salıverir. /5593

.563978

78- Kötü ahlak yaşamın lekesi, nefsin azâbıdır. /5639

.200579

79- Yalan, cimrilik, zulüm ve cahillik kötülüğü doğuran huylardır. /2005

.564080

80- Kötü ahlak nefsi ürkütür, ülfeti ortadan kaldırır. /5640

.568981

81- En kötü ahlak yalan ve iki yüzlülüktür. /5689

.572182

82- En kötü huy yalandır. /5721

.661983

83- Bazen alçaklık insanı lekeler. /6619

.688084

84- Kötü huydan başka her hastalık tedavi edilir. /6880

.858185

85- Kaba huylu olanın etrafında kimse kalmaz. /8581

.815686

86- Huyu kötü olan kendisini azaplandırmıştır. /8156

.859587

87- Huyu kötü olandan ailesi bıkar. /8595

.877388

88- Ahlakı kötü olanın yoldaşı ve dostu düşman kesilir. /7873

.918789

89- Ahlakı kötü olanın dostu ve arkadaşı az olur. /9187

.932490

90- Cimrilik ve (kabaca) dilemek, kötü ahlaktır. /9324

.260391

91- Laubalilikten, boş şeyden, fazla şaka ve gülmekten, bätıl ve faydasız sözlerden kaçın. /2603

.262892

92- Kibri (ruha) üfleyen şeylerden, bağnazlığın galip gelmesinden ve cahiliyet taassubundan kaçının. /2628

.272993

93- Bâtini kötülüklerden, niyeti bozmaktan, alçak (işlere) bulaşmaktan ve arzulara aldanmaktan uzak dur. /2729

.290694

94- Hıyanet en çirkin ahlaktır. /2906

.291795

95- Kin en kınanmış huydur. /2917

.298196

96- Ahlakların en kötüsü rezil sıfatlarla süslenmektir. /2981

.128197

97- Kınanmış huy cahilliğin meyvelerindendir. /1281

.970298

98- Ne çirkindir alçak kişilerin huyları, ne de güzeldir kerim insanların huyları! /9702

.980399

99- İnsanlara kendi ahlaklarıyla yaklaşmak, onların belalarından güvende olmak demektir. /9803

.10709100

100- Sabrın süslemediği ahlakta bir hayır yoktur. /10709

.10897101

101- Kibir, bencillik ve büyüklük taslama sıfatında hiçbir hayır yoktur. /10897

.105102

102- Kötü ahlakının bir yaşantısı olmaz. /105

.10766103

103- Kötü ahlaktan daha korkunç bir dehşet yoktur. /10766

.1604104

104- Kötü ahlaklı çok akılsız ve tatsız, acı hayatı olandır. /1604

.1667105

105- Kötü ahlak iki azaptan biridir. /1667

.7798106

106- Ahlakını kötüleştiren nefsinin azaplandırır. /7798

.7952107

107- Ahlakı dar olanı ailesi bıktırır. /7952

.8023108

108- Ahlakı kötü olanın rızkı dar olur. /8023

.8963109

109- Eskisini yenisiyle sağlamlaştırmayan, geçmişlerini (atalarını) lekelemiş ve geleceğine (nesline) hıyanet etmiştir. /8963

AHMAK

.17281

1- Ahmak, kendi şehrinde garip, dost ve akrabalarının arasında zelildir. /1728

.17902

2- Ahmak adam zelil olmakla düzelmez, devamlı noksanlık ve hüsrana içindedir. /1790

.25933

3- Ahmak adamdan uzak dur, çünkü onunla dostça geçinmek seni zorluğa sokar (veya seni bitkin eder), onunla hemfikir olmak seni helak eder, onun muhalefeti sana eziyet, dostluğu ise

kötülük olur. /2593

.30894

4- Kendisini halkın en akıllısı zanneden onların en ahmağıdır. /3089

.32835

5- İnsanların en ahmağı, ihsan etmediği halde teşekkür, kötülük ettiği halde hayırın sevabını bekleyen kimsedir. /3283

.33436

6- İnsanların en ahmağı, kendisinden başkasına kötü saydığı sıfatı kendisi ısrarla yapan kimsedir. /3343

.12367

7- Ahmak insan zelil olmakla düzelmez. /1236

.44518

8- Ahmak adamın uzak durması yakınlığından, susması konuşmasından daha iyidir. /4451

.45209

9- Ahmak adam, nimetin bolluğunda sevinip, sıkıntı ve mihnette zilleti ile tanınır. /4520

.454210

10- İnsanın ahmaklığı üç şeyle tanınır: Kendisini ilgilendirmeyen şey hakkında konuşması, sorulmadığında cevap vermesi, düşünüp taşınmadan kendini ortaya atmasıdır. /4542

.673211

11- Ahmak adamdan ilişkiyi kesmek, ileri görüşlü olmaktır. /7185

.718512

12- Ahmak adamla dost, fasık ile arkadaş ve zalim ile iş yaptığında dikkatli olup ihtiyatlı davran /7185

.733613

13- Ahmak adamın her sözünde yemin vardır. /7336

.273114

14- Ahmak adamla dost olma, çünkü sana yarar sağladığını zannettiği yerde zarar verir, seni sevindirmek isterken üzer, rahatsız eder. /2731

.116015

15- Ahmak adamın karşısında susmak, ona cevap vermekten daha iyidir. /1160

.944516

16- Renkten renge girmek, ahmak insanın nişanelerindendir. /9445

[GERİ](#)

[İNDEKS](#)

[İLERİ](#)

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.983117

17- Ahmağın (dostluğundan dolayı) acı çekmek ruhun azabıdır. /9831

.1028118

18- Büyük insan da olsa ahmağı büyük sayma. /10281

AHMAKLİK / KABALIK**.18071**

1- Düşüncelere (görüşlere) kabalık göstermek ve insana zarar vermeye gücü olan birine düşman kesilmek aptallıktır. /1807

.26542

2- Ahmaklıktan kaçın; zira kabalık, ahlakın ayıbıdır. /2654

.28483

3- Ahmaklık en çirkin şeydir. /2848

.28854

4- Ahmaklık en kötü şeydir. /2885

7875

5- Ahmaklık ahlakın ayıbıdır. /787

7886

6- Ahmaklık en kötü huydur. /788

.43847

7 Ahmaklık ne de kötü huydur! /4384

.52258

8- Cahilliğin başı ahmaklık. /5225

.78849

9- Ahmaklığı çok olan zelil sayılır. /7884

.697310

10- Nice yüce insanlar vardır ki onların ahmaklıklarının kötülüğü onları alçaltmıştır. /6973

.932511

11- İmkân olmadan acele etmek ve fırsat geldikten sonra beklemek ahmaklıktandır. /9325

.938912

12- Ahmaklığın çokluğu küfürdendir. /9389

.944113

13- İmkân dahilinde fırsatı kaçırmak ahmaklıktandır. /9441

.951814

14- Ahmaklık kimde olursa olsun onu lekeler. /9518

.1063015

15- Ahmaklıktan daha çirkin bir huy yoktur. /10630

.1065116

16- Ahmaklıktan daha alçakça dostluk yoktur. /10651

AHMAKLIK

.19141

1- Gereksiz işler ile uğraşıp cahillere eşlik etmek ahmaklıktır. /1914

.17932

2- Ahmaklık, çaresi olmayan dert ve iyileşmeyen hastalıktır. /1793

.28493

3- En kötü fakirlik ahmaklıktır. /2849

.28844

4- En zararlı şey ahmaklıktır. /2884

.29155

5- Ahmaklığın sonu aldanmaktır. /2915

.29856

6- En büyük ahmaklık, övgü ve yermeye mübalağa etmektir. /2985

.32487

7- En büyük ahmaklık yoksul iken tekebbür etmektir. /3248

.148

8- Ahmaklık ayıptır. /14

.5009

9- Ahmaklık en zararlı dosttur. /500

.68710

10- Ahmaklık en kötü hastalıktır. /687

.93611

11- Ahmaklık, boş/fazla işlerin doğmasına neden olur. /936

.119712

12- Ahmaklık, cahilliğin meyvesindendir. /1197

.129213

13- Ahmaklık, insanı kendi vatanında garip eder. /1292

.438314

14- Ne de kötü hastalıktır ahmaklık. /4383

.654915

15- Ahmaklık fakirliğini mal-mülk zengin etmez. /6549

.931216

16- Ahmaklığın kemali fakirken tekebbür etmektir. /9302

.931217

17- Fasık kimseler ile kardeş/dost olmak, ahmaklığın büyüklüğündendir. /9312

.939518

18- Padişaha karşı küstah olmak ahmaklıktandır. /9395

.941819

19- Elinde hiçbir şeyi olmadan küstahlık etmek, makam ve mevkii olmadan yapmak övünmek ahmaklıktandır. /9418

.1054320

20- Ahmaklık ile isteğe ulaşılmaz. /10543

.1062921

21- Ahmaklıktan daha ağır hastalık yoktur. /10629

.1065022

22- Ahmaklık kadar kötü fakirlik yoktur. /10650

.20723

23- Ahmaklık talihsizliktir. /207

AKIBET / SONUÇ

.72991

1- Her işin acı veya şirin bir akıbeti vardır. /7299

.78052

2- Sonuçları bekleyen sağlam kalır. /7805

.79123

3- Bir şeyin sonuçlarını düşünen sağlam kalır. /7912

.80394

4- Sonuçlarına dikkat eden, musibetlerden korunur. /8039

.81985

5- Akıbetlere dikkat eden helaketlerden güvende olur. /8197

.83076

6- Akıbeti bekleyen sabreder. /8307

.86817

7- Akıbetlere dikkat eden musibetlerden salim kalır./8681

.41198

8- Bir işi yapmaya karar verdiğinde onun kötü akıbetlerinden uzak dur. /4119

.54359

9- Akıbetlere dikkat et, musibetlerden kurtulursun. /5435

.650610

10- Akıbetlerde şifa verip rahatlatan vardır. /6506

.973011

11- Akıbetin ölçüsü Allah rızasının aşikâr olmasıdır. /9730

AKIBET

.67421

1- Akıbeti hayırlı olan az, akıbeti zararlı olan çoktan daha iyidir. /6742

AKIL

.15901

1- Akıl eskimeyen değerli bir şereftir./1590

.17172

2- Akıl ilim ve tecrübelerle çoğalan bir içgüdüdür. /1717

.17383

3- Akıl ve ilim birbirlerine bağlıdır; ne ayrılırlar, ne de ihtilaf ederler.. /1783

.18224

4- Akıl en büyük zenginlik, dünya ve ahiret de en yüce şereftir. /1822

.19405

5- Akıl en güzel ziynet, ilimse en değerli özelliktir. /1940

.19596

6- Akıl ilmin temeli, idrakin sebebidir. /1959

.20417

7- Akıl menfaat, ilim yücelik, sabır uzaklaştırmaktır. /2041

.20928

8- Akıl, müminin dostu; ilim, veziri; sabır, ordusunun komutanı; amel ise temsilcisidir. /2092

.20999

9- Akıl Allah ordusunun sahibi (komutanı), heva-heves şeytan ordusunun komutanıdır; nefis ise ikisi arasında kalmıştır, hangisi galip gelirse onun yanında olur. /2099

.210010

10- Akıl ve şehvet birbirinin zıddıdır. Aklı destekleyen ilim, şehveti güzelleştiren heva-hevestir. Nefis ise ikisi arasında kalmıştır; hangisi galip gelirse onun yanında olur. /2100

.213011

11- Akıllılık; mutedil olup israf etmemen, söz verdiğinde yapman ve öfkelendiğinde sabretmendir. /2130

.214112

12- Akıl, bildiğini söyleyip söylediğine amel etmendir. /2141

.215113

13- Akıl hidayet eder, kurtarır; cehaletse saptırır, helak eder. /2151

.221814

14- Akıl övgüye layık dosttur. /2218

.231015

15- Aklından doğru yolu göstermesini iste ve heva-hevesine karşı çık ki kurtuluşa eresin. /2310

.240616

16- Aklını derket, işine malik ol, nefsinle savaş, gücünü ahiret için amel etmede kullan. /2406

.282417

17- Nerede hidayet meşalelerini tutuşturan akıllar? /2824

.286418

18- En üstün akıl, insanı kemale ulaştırandır. /2864

.288119

19- En üstün nimet akıldır. /2881

.292320

20- Aklın evveli dostluktur. /2923

.294721

21- En üstün akıl edeptir. /2947

.300122

22- En üstün akıl boş işten uzak durmaktır. /3001

.322023

23- En üstün akıl, insanın nefsinin tanımasıdır; nefsinin tanıyan akıllı olur, ona cahil kalan helak olur. /3220

.327324

24- En üstün akıl ibret almak, en üstün basiret yardım istemek, en büyük ahmaklık ise aldatılmaktır. /3273

.335425

25- İnsanın en üstün nasibi aklıdır; zelil olsa akli onu aziz yapar, düşerse kaldırır, saparsa kurtarır, konuştuğunda akli onu yönlendirir. /3354

.341026

26- Şüphesiz Allah aslına uygun olan akli ve doğru ameli sever. /3410

.354527

27- Şüphesiz Allah, sağlam akli ve doğru amelle rızıklandığı kimseye nimetini zahir etmiş, ona büyük minnet bırakmıştır. /3545

.1428

28- Akli ziynet, ahmaklık ise kusurdur. /14

.11129

29- Akli yakınlık, ahmaklık uzaklıktır. /111

.20630

30- Akıl şifa, ahmaklık bedbahtlıktır. /206

.22731

31- Akıllar Allah vergisidir, edepler ise kazanılarak elde edilir. /227

.25232

32- Akıl insanın üstünlüğüdür. /252

.27233

33- Akıl Hakk'ın elçisidir. /272

.32434

34- Akıl kesin dosttur.[9] /324

.40435

35- Akıl her işin düzenleyicisidir. /404

.42736

36- Akıl aldanmaz. /427

.47337

37- Akıl idrakin davetçisidir. /473

.47538

38- Akıl en sağlam temeldir. /475

.47939

39- Akıl en üstün umuttur. /479

.49540

40- Akıl davranışı güzelleştirir. /495

.65741

41- Akıl hayır pınarıdır. /657

.67342

42- Akıl deneyimleri korumaktır. /673

.81343

43- Akıl en güzel ziynettir. /813

.81444

44- Akıl günahtan uzak durmaya neden olur. /814

.81645

45- Akıl ilmin bineğidir. /816

.82446

46- Akıl keskin kılıçtır. /824

.97647

47- Akıl en değerli erdemdir. /976

.123548

48- Akıl eskimeyen yeni giysidir. /1235

.125049

49- Akıl kötülüklerden temizleyen, iyiliği emredendir. /1250

.125150

50- Akıl bulunduğu her yerde kaynaştıran ve kaynaşandır. /1251

.125451

51- Akıl bir ağaç, cömertlik ve hayâ da onun meyveleridir. /1254

.127652

52- Akıl, verildiği kişinin ziynetidir. /1276

.129153

53- Akıl uzakta yakınlıktır. /1291

.132554

54- Akıl yüce mertebelere yükselmektir. /1325

.378555

55- Şüphesiz bir insanın hayırlı sıfatlardan birine sıkı sıkıya sarıldığını görürsem bu sıfatından dolayı onu yükseltir (kabul eder, inayette bulunurum), o sıfatın dışında başka sıfatlara sahip olmasa dahi onu bağışlarım; ama onu akılsız ve dinsiz olmasından dolayı bağışlamam. Çünkü dinsizlik

emniyetten ayrılmaktır ve korku ile yaşamak da faydasızdır. Akıl olmazsa hayat da olmaz ve ölümlerle dostluk olmaz. /3785

.381256

56- Şüphesiz sen aklınla ölçülürsün, öyleyse onu ilimle çoğalt. /3812

.388757

57- Şüphesiz akıl gûnahtan uzak durmak, akıbetlere bakıp temkinli olmaktır. /3887

.395658

58- Aklın belası kendini beğenmektir. /3956

.401159

59- Akıl kemale erdiğinde söz azalır. /4011

.405460

60- Akıl ikmale erdiğinde şehvet azalır. /4054

.420861

61- Akıl vesilesi ile hikmetin özü çıkarılır. /4208

.420262

62- Akıl ile hayırlı işlere ulaşılır. /4202

.421763

63- Akıl ile halkın faydası elde edilir. /4217

.427464

64- Aklın çoğalmasıyla sabır da çoğalır. /4274

.427565

65- Akıllar ile ilimlerin doruğuna ulaşılır. /4275

.429166

66- Sana faydası olmayan işi terk etmekle aklın kemale erer. /4291

.431867

67- Nefsin kemali akılladır. /4318

.432068

68- Her işin hayrı akıl ileidir. /4320

.446469

69- Aklın bütünlüğü (veya amelin büyüklüğü) onu tamamlamaktır. /4464

.447470

70- İnsanın tezkiyesi aklıdır. /4474

.458971

71- Aklın meyvesi sebattır. /4589

.460272

72- Aklın meyvesi haktan ayrılmamaktır. /4602

.461673

73- Aklın meyvesi iyi insanlarla oturmaktır. /4616

.462674

74- Aklın meyvesi kurtuluş için çalışmaktır. /4626

.462975

75- Aklın meyvesi halkla iyi geçinmektir. /4629

.464376

76- Aklın meyvesi doğruluktur. /4643

.465477

77- Aklın meyvesi dünyadan iğrenmek ve nefsi kontrol etmektir. /4654

.466478

78- Erkeklerin akli üç şeyle sınanır: Mal, velayet ve musibet. /4664

.468179

79- Üç şey sahiplerinin aklına delalet eder: Elçi, kitap ve hediye. /4681

.480780

80- Aklın güzelliği, zahirin de batinın da güzel olmasıdır. /4807

.482681

81- Aklın güzelliği en iyi rehberdir. /4826

.490182

82- Aklın sınırı sonuçları düşünmek ve ilahi takdire razı olmaktır. /4901

.490283

83- Şehvet tuzağına düşmüş, eli kolu bağlanmış aklın hikmetten faydalanması haramdır. /4902

.490584

84- Aklın sınırı fani dünyadan el çekip ahirete sarılmaktır. /4905

.492185

85- Akli korumak, heva-hevese karşı çıkıp dünyadan yüz çevirmekle olur. /4921

.494786

86- Nimetlerin en hayırlısı akıldır. /4947

.510187

87- İnsanın akıllı olmasının delili sözüdür. /5101

.518088

88- Nefis ve şehvet arasında akıl yitirilir. /5180

.520089

89- Ateşin odun ile alevlendiği gibi, sen de aklını edep ile alevlendir. /5200

.543990

90- Aklın ciddiyeti, rıza ve hüznle imtihan edilir. /5439

.548491

91- Aklın çokluğu kurtarır. /5484

.560092

92- Altı şey ile erkeğin akli sınanır: Dostluk, muamele, hükümet, azletmek, zenginlik ve fakirlik. /5600

.560893

93- Altı şey ile halkın akli denenir: Öfke anında tahammülle, korku anında sabırla, meyil anında niyetle, her halükârda ilahi takva, güzel geçinme ve kavganın azlığıyla. /5608

.579994

94- Aklın hayrı edeptir. /5799

.585495

95- Herkesin dostu akli, düşmanı ise cahilliğidir. /5854

.590396

96- Aklın sapıklığı doğru yoldan uzaklaştırır, kıyameti bozar (unutturur). /5903

.593597

97- Aklın sapıklığı en büyük sapıklık, cehaletin zilleti ise en aşağılık zillettir. /5935

.609498

98- Akıllı ol! Ondanda daha faydalı mal yoktur. /6094

.620799

99- İnsanların akli imtihan zamanında (veya şaşkınlık esnasında) belli olur. /6207

.6221100

100- Düşünmeden yapılan konuşmalarda insanların akli imtihan olunur. /6221

.6222101

101- Hırs ve arzuların kandırmasında cahillerin akılları aldanır, erkeklerin akılları denenir. /6222

.6321102

102- Halkla iyi geçinmek aklın nişanesidir. /6321

.6335103

103- Erkeğin akli nizamı, edebi ayakta tutanı, doğruluğu imamı, şükrü ise kemalidir. /6335

.6339104

104- Fazilet sahibi insanları akılları kalemlerinin yanındadır. /6339

.6366105

105- Erkeğin (faziletinin) nihayeti aklının güzelliğidir. /6366

.6375106

106- Aklın nihayeti cahilliğini itiraf etmesidir. /6375

.6392107

107- Adaletli davranmaya zorlamak aklın huyudur. /6392

.6393108

108- Aklın huyu, kötü işten kaçınmasıdır. /6393

.6397109

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

109- Öfke ve şehvet hastalığına duçar olan akıl, hikmetten faydalanamaz. /6397

.6434110

110- Ayıpların perdesi akıldır. /6434

.6534111

111- Aklın elden gitmesi talihsizliktir. /6534

.6552112

112- Aklın fesadı hilelere aldanmasıdır. /6552

.6560113

113- Aklın fazileti dünyaya rağbet etmemesidir. /6560

.6647114

114- Bazen yalnız (kalan) akıl sapar. /6647

.6921115

115- Bazı zelilleri akılları aziz kılar. /6921

.6923116

116- Bazı akıllar heva ve hevesin komutasında esir kalır. /6923

.7015117

117- Zenginlik için akıl yeterlidir. /7015

.7041118

118- İsteklerinde güzel ve mutedil olması için kişiye akli yeterlidir. /7041

.7078119

119- Sapık yol karşısında doğru yolu sana aşikâr etmesi için aklın yeterlidir. /7078

.7182120

120- Aklının dediğine icabet et ve heva-hevesinin isteklerini geciktir. /7182

.7202121

121- Bir kimsenin akli çoğalınca ilahi kaza ve kadere olan imanı artar; zorlu olaylar (onun yanında) kolaylaşır. /7202

.7220122

122- Aklın kazancı eziyet ve zarardan (insanı) alıkoymasıdır. /7220

.7226123

123- İşin keyfiyeti aklın miktarına delalet eder. Öyleyse onun için güzeli seç ve galip gelmeyi çoğalt. /7226

.7227124

124- Aklın kazancı ibret almak ve temkin, cehaletin kazancı ise gaflet ve aldanmaktır. /7227

.7235125

125- Erkeğin kemali aklı, değeri faziletidir. /7235

.7244126

126- İnsanın kemali akıldır. /7244

.7300127

127- Her şeyin bir nihayeti vardır, erkeğin nihayeti ise aklıdır. /7300

.7301128

128- Her şeyin zekâtı vardır, aklın zekâtı ise cahillere tahammül etmektir. /7301

.7338129

129- Sabır aklın veziri olmadıkça ziynetleşmez. /7448

.7579130

130- Akıl sağlam olursa şüphesiz insan elindeki mühleti ganimet sayacaktır. /7579

.7756131

131- Kim akıldan yardım isterse akıl ona yardım edecektir. /7756

.7925132

132- Kim akıldan yardım dilerse akıl onu doğru yola zorlar. /7925

.7985133

133- Akı az olanın hitabı kötü olur. /7985

.8088134

134- Akı olmayana ümit etme (bel bağlama). /8088

.8226135

135- Akı kâmil olan şehvetleri zillet sayar. /8226

.9295136

136- Akıl onaylayan sebeplerinden biri de cahillere merhamet etmesidir. /9295

.9300137

137- Aklın çokluğu nimetlerin kemalindendir. /9300

.9320138

138- İyi tedbir ve israftan kaçınmak akıldandır. /9320

.9339139

139- Sabır (veya ilim) ile süslenmek en güzel akıldandır. /9339

.5803140

140- Akıl insanların menfaatidir. /5803

.10957141

141- Her insanın akılı diliyle ölçülür. /10957

.10961142

142- İnsanın güzel konuşması aklına, hal ve hareketlerinin güzelliği ise asaletine delildir. /10961

.10975143

143- insanın aklına vakarının çokluğu, güzel tahammülü; yüce bir asalete sahip olmasına ise güzel davranışı, hal ve hareketi delildir. /10975

.8357144

144- Akılı heva-hevesine galip gelen kurtulur. /8357

.8357145

145- Heva-hevesi aklına galip gelen rezil olur. /8357

.8700146

146- Aklını yitirenden zillet ayrılmaz. /8700

.8701147

147- Aklın oturttuğu kimseyi cehalet kaldırır. /8701

.10882148

148- Allah katında arif akıldan ve dünyadan yüz çevirmiş nefisten başka bir şey temiz kılınmamıştır. /10882

.10909149

149- İlimle birlikte olan akıldan, hilimle birlikte olan ilimden ve kudretle birlikte olan hilimden daha güzel bir şey yoktur. /10909

.10956150

150- İnsanın akıllı iffet ve kanaatle süslenmesiyle ölçülür. /10956

.10472151

151- Akıl gibi zenginlik yoktur. /10472

.10503152

152- Kendini cahilliğe vurmak gibi akıllılık yoktur. /10503

.1074153

153- Akıl ile nefsanî arzular bir araya gelmez. /1074

.10618154

154- Akıldan daha kazançlı mal yoktur. /10618

.10639155

155- Akıldan daha güzel ziynet yoktur. /10639

.10672156

156- Akıldan daha üstün nimet yoktur. /10672

.10698157

157- Akıl nasihat aldığı kimseye ihanet etmez. /10698

.10742158

158- Hilimle birlikte olmayan akılda hayır yoktur. /10742

.10763159

159- Aklın azlığından daha ağır hastalık yoktur. /10763

.10768160

160- Akıllı olmayanın dini olmaz. /10768

.8240161

161- Akıllı insanı zayıf etmek, aklın zayıflığına delildir. /8240

.8270162

162- Aklını nefsi isteklerinden öne geçirenin çalışmaları iyi olur. /8270

.8282163

163- Aklına sahip olan hekim olur. /8282

.8295164

164- Akıllı ile ibret alan (veya bir şeyi ölçen) arif olur. /8295

.8303165

165- Akıllı güçlü olan çok ibret alır. /8303

.9371166

166- Kıyamet için azık hazırlamak akıldandır. /9371

.9416167

167- Doğru konuşmak aklın delillerindendir. /9371

.9430168

168- Adaletli davranmak aklın alametlerindendir. /9430

.9473169

169- Faziletlerin akıl gibisi güzelleştirmedir. /9473

.9605170

170- Yüce Allah kulları arasında akıldan daha üstün bir şeyi paylaştırmadı. /9605

.9679171

171- Allah-u Teala insana akıllı, bir gün sıkıntıdan kurtarması için emanet olarak verdi. /9679

.9713172

172- İşlerin ölçüsü akıldır. /9713

.9741173

173- Hilim akılla çoğalır. /9741

.9749174

174- İnsanın ayrıcalığı akıllı, güzelliği mürüvvetidir. /9749

.8209175

175- Hazır aklından aciz olan, o olmadığına daha aciz olur. Öyleyse kaybından daha aciz olan kimdir? (Nehc'ül-Belaga/113. Hutbe) /8209

.6742175-

175- Akıbeti hayırlı olan az, akıbeti zararlı olan çoktan daha iyidir. /6742

AKILLI

.15911

1- Akıllı, dilini bağlayan kimsedir. /1591

.16972

2- Akıllı günahlarını tövbe ile örtendir. /1697

.17273

3- Akıllı, şehvetinden uzaklaşan ve dünyasını ahiretine satandır. /1727

.17324

4- Akıllı sadece gerektiğinde veya kendi hakkını ispatlamak için konuşandır. /1732

.17375

5- Akıllı günahlardan kaçınıp ayıplardan arınandır. /1737

.17416

6- Akıllı Allah zikri dışında dilini bağlayandır. /1741

.17477

7- Akıllı Rabb'ine itaatte, nefsinin isteklerine uymayandır. /1747

.17988

8- Akıllı yaptıklarını güzelleştirip çabasını gerektiği yerde harcayan kimsedir. /1798

.18139

9- Akıllı sustuğunda düşünür, konuştuğunda zikreder, baktığında ibret alır. /1813

.185110

10- Akıllı kendi nazarını kınar, nefsinin güzel cilve verdiği şeylere itimat etmez. /1851

.186811

11- Akıllı fani ve aşağılık dünyaya rağbet etmez; yüksek, ebedi, güzel cennete rağbet eder. /1868

.191112

12- Akıllı her şeyi olması gereken yerine bırakan, cahil ise bunun tam tersini yapan kimsedir. /1911

.193613

13- Akıllı öğrendiğinde amel eder, amel ettiğinde ihlaslı yapar, halis yaptığında bir kenara çekilir. /1936

.195514

14- Akıllı dilini gıybetten koruyandır. /1955

.196615

15- Akıllı işinde çalışkan olan ve arzularından kısıan kimsedir. /1966

.198316

16- Akıllı nefsinin isteklerine galip gelip ahiretini dünyasına satmayandır. /1983

.199517

17- Akıllı sertliğin ifrata itemediği ve zaafın oturtamadığı kimsedir. /1995

.201518

18- Akıllı öfkeleniğinde, istediğinde ve korktuğunda nefsine hakim olan kimsedir. /2015

.206619

19- Akıllı nefsine vacip olan şeylerde onu hesaba çeker; ama nefsinin lehine olan şeylerde ise hesaba çekmez. /2066

.216320

20- Akıllı faydasına olmayan şeyde kendini heder etmeyen ve yanında olmayanı tedarik etmeyen kimsedir. /2163

.218121

21- Akıllı nefsini kabartan isteklerine galip gelen kimsedir. /2181

.219522

22- Akıllı ilahi takdire razı olup ileriye görerek çalışan kimsedir. /2195

.219823

23- Akıllı nefsi isteklerini aklıyla kontrol altına alan kimsedir. /2198

.225424

24- Düşün, bulursun. /2254

.277825

25- Bilesiniz ki akıllı, isabetli fikirle ve sonuçlarını düşünerek değişik görüşleri karşılayan kimsedir. /2778

.283026

26- En akıllınız en itaatkâr olanınızdır. /2830

.286127

27- Halkın en akıllısı akıllı kimselere itaat edendir. /2861

.410328

28- Akıllı için işaret ettiğinde doğrusu onu kınayarak acı vermiş olursun. /4103

.287729

29- Halkın en bahtıyarı akıllı olanıdır. /2877

.290030

30- Halkın en akıllısı en hayâlî olanıdır. /2900

.293731

31- En akıllı insan korkarak iyilik yapandır. /2937

.298832

32- Halkın en akıllısı halkın mazeretini (en çabuk) kabul edendir. /2988

.307333

33- Halkın en akıllısı her türlü pislik ve aşağılıktan en uzak olandır. /3073

.314734

34- Halkın en akıllısı Allah'a en itaatkâr olanıdır. /3147

.322835

35- Halkın en akıllısı Allah'a en yakın olanıdır. /3228

.323336

36- Halkın en akıllısı kendi ayıplarını gören, başkalarının ayıplarınıysa görmezlikten gelen kimsedir. /3233

.331337

37- Halkın en akıllısı cahillerden intikam almak istediğinde sadece susan kimsedir. /3313

.334038

38- Akılca halkın en üstünü, harcamasını en iyi ayarlayan ve ahiretini düzeltmeye en çok önem gösterendir. /3340

.335539

39- Halkın en akıllısı, ciddiyeti boş zaman öldürmesine galip gelen ve nefsi isteklerine karşı aklından yardım isteyendir. /3555

.335640

40- Halkın en akıllısı hakka itaat ederek ona nefsinden bağışta bulunan, hak ile aziz olup, sonrada hakkı ikame edip ona güzel bir şekilde uymaya önem verendir. /3756

.336841

41- Halkın en akıllısı sonuçları en çok düşünendir. /3368

.342442

42- Akıllı tamah ile (veya tamah için) aldanmaz. /3424

.354743

43- Akıllı, hakka hidayeti düşünen ve telakkisi artış halinde olan bu yüzdende görüşü isabetli ve işi beğenilen kimsedir. /3547

.354744

44- Akıllı edeple ibret alandır, dört ayaklılar ise sadece vurmak ile ibret alırlar. /3560

.357045

45- Akıllı, bugününden yarınını düşünüp nefsinin özgür kılmaya çalışan, çaresiz olduğu ve kurtuluşu olmadığı şeye amel eden kimsedir. /3570

.361146

46- Şüphesiz akıllıya bu diyarda ölümden korkması yakışır. Ölümü arzu edip bulamayacağı bir diyara gitmeden önce hazırlık yapması güzel olur. /3611

.579147

47- Akıl sahipleri kalıcı diyara yönelir, fani diyardan yüz çevirerek Me'va cennetine aşık olurlar. /5791

.1093248

48- Akıllı insana yakışan, ahiretine bir şeyler göndererek kalıcı diyarını güzelleştirmesidir. /10932

.32649

49- Akıllı kendi gibisiyle samimi olur. /326

.42450

50- İnsan, akıl ettiği şeyin dostudur. /424

.44851

51- Akıllı lezzetinin düşmanıdır. /448

.50252

52- Akıllı dilini bağlayan kimsedir. /502

.57953

53- Akıllı kemali, cahil ise malı ister. /579

.67754

54- Akıllı nefsinin (kenara) bırakarak yükselir. /677

.95955

55- Akıllı dertli ve hüznüldür. /959

.111356

56- Akıllı, işini koruyandır. /1113

.116157

57- İma edilerek yapılan uyarı, akıllı için en ağır azarlamadır. /1161

.118958

58- Akıllı tecrübelerin nasihat verdiği kimsedir. /1189

.119459

59- Akıllı şehvetini öldüren kimsedir. /1194

.126260

60- Akıllı cömertçe bağışta bulunandır. /1262

.124061

61- Akıllı ameline, cahil arzusuna itimat eden kimsedir. /1240

.128462

62- Akıllı başkasından ibret alandır. /1284

.139063

63- Akıllı, ameli sözünü tasdik eden kimsedir. /1390

.139164

64- Akıllı bildiğinde duran kimsedir. /1391

.152365

65- Akıllı, cahilin rağbet ettiği şeye rağbet göstermeyen kimsedir. /1523
663863.

66- Şüphesiz akıllı, tecrübelerinden nasihat alan kimsedir. /3863

.386867

67- Şüphesiz akıllı kinlerin kökünü kurutandır. /3868

.416968

68- Akıllı yaşlandığında aklı gençleşir. /4169

.449769

69- Akıllıya hatasını kinaye ile demek en acı kınamadır. /4497

.470870

70- Akılının serveti ilim ve amelindedir. /4708

.487971

71- İlimi sevmek, hilmin güzelliği, doğrudan ayrılmamak akıl sahiplerinin faziletlerindendir. /4879

.492472

72- Akıllı insan ahiret için çalışmalı ve azığını çoğaltmalıdır. /4924

.493973

73- Akıllı insan nefsi kendisine galebe etmeden nefsine galip gelen kimsedir. /4939

.510974

74- Akılının devleti, her zaman kavuşmak isteyen akraba gibidir. /5109

.5107975

75- Akıl sahibinin aklı, tahammül, iyilik ve ihsan etmeden açmaz. /5109

.542076

76- Akıllı hikmete yönelir, cahil ise ahmaklığa himmet eder. /5420

.548077

77- Akılının[10] hatasından korkulur. /5480

.548278

78- Akılının hatası çok şiddetli yara vurur. /5482

.557779

79- Akılın sultanlığı menkıbelerini yayar. /5577

.577680

80- Akılının özelliği az şehvetli olması ve az gaflete düşmesidir. /5776

.587581

82- Akılının göğsü sırrının sandığıdır. /5875

.604082

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

83- Akılının zannı, cahilin yakininden daha doğrudur. /6040

.629583

84- Akılının düşmanlığı, cahilin dostluğundan daha iyidir. /6290

.638184

85- Akılının zenginliği ilmi ileidir. /6381

.648785

86- Akılının zenginliği hikmetiyle, izzeti ise kanaatiyledir. /6422

.678786

87- Akılının kötülüğü, cahilin iyiliğinden daha hayırlıdır. /6787

.682687

88- Her akıllı hüznölüdür. /6826

.716388

89- Din işinde akıllı, dünya işinde cahil ol. /7163

.722499

90- Akılının sözü azık, cahilin cevabı sükuttur. /7224

.732490

91- Akıllıya her işte ihsan vardır. /7328

.733491

92- Akıllıya her sözde asalet vardır. /7334

.733992

93- Akıllıya her amelde (nefsini) arındırma vardır. /7339

.752493

94- Akıllı insana üç şeyin peşinde gitmekten başka bir şey yakışmaz: Ahiret için adım atmak, hayat düzene sokmak ve haram olmayan şeylerden lezzet almak. /7524

.756894

95- Oyunlarla çılgına dönen, boş işi ve çalgıyla (geçen vaktini) önemsemeyen akıl sahibi değildir. /7568

.764495

96- Akıllı olan (akıl edip düşünen) anlar. /7644

.764696

97- Akıllı olan iffetli olur. /7646

.766997

98- Akıllı olan affedilmek ister. /7669

.769598

99- Akıllı olan ihsan eder. /7695

.772499

100- Akıllı olan kanaat eder. /7724

.7745100

101- Akıllı olan susar. /7745

.7927101

102- Aklını kullanmayan zelil olur, zelil olana saygı gösterilmez. /7927

.8389102

103- Akıllı olanın saygınlığı çoğalır. /8339

.8556103

104- Akı az olanın şakası çok olur. /8556

.8743104

105- Akıllı olan dününden ibret alıp nefsi için ihtiyatlı olur. /8743

.8887105

106- Akı şehvetine, hilmi gazabına üstün gelen güzel huya layık olur. /8887

.8918106

107- Akıl eden gaflet uykusundan uyanıp göç için hazırlanır ve devamlı kalacağı yeri imar eder. /8918

.8992107

108- Aklının kendisine tam olarak malik olmadığı kimseye nasihat fayda vermez. /8992

.9002108

109- Kendisini güzelleştirecek akı olmayan mükemmel olamaz. /9002

.9189109

110- Akılı kâmil olmayan kimsenin zararından güvende olunmaz. /9189

.9327110

111- Kişinin bildiği her şeyi söylememesi akıllı olduğundandır. /9327

.9334111

112- Nefsi kendisine galebe etmeden nefsine galip gelmesi akıllının hakkıdır. /9334

.9336112

113- Kötü amelini ve çirkin huyunu, kötü talih ve uğursuzluktan sayması akıllı insanın hakkıdır. /9336

.9421113

114- Akılını galip kılman onun kemalindendir. /9421

.9513114

115- Uzun arzuları olan akıllı değildir. /9513

.9513115

116- Akıllı yalan konuşmaz ve mümin zina etmez. /9531

.9779116

117- Akıllının onuru dini, soyu edebidir. /9779

.9968117

118- Akıllının yarısı tahammül göstermek, diğer yarısı bilmezden gelmektir. /9968

.10449118

119- Akıllının hiçbir fakirliği yoktur. /10449

.10563119

120- Aldatılmış akıllı bulunmaz. /10563

.10591120

121- Akıllıdan daha cesuru yoktur. /10591

.10898121

122- Şehvet ve gazabı kendisine galip olan kimseyi akıllı saymak doğru değildir. /10898

.10922122

123- Akıllı insana yakışan her durumda Allah'a itaat ve nefis terbiyesiyle meşgul olmasıdır. /10922

.10923123

124- Akıllıya kıyamet için çalışması, nefsinin kabre girmesinden önce azığını çoğaltması yakışır. /10923

.10932124

125- Akıllıya yaraşan ahireti için bir şeyler göndererek kalıcı yeri abat etmesidir. /10932

.10942125

126- Akıllı insana malı ile halkın övgüsünü kazanıp, kendini nefsinin isteklerinden alıkoyması yakışır. /10942

.1944126

127- Akıllıya yakışan, cahille doktorun hasta ile muhatap olduğu gibi muhatap olmasıdır. /1944

.10949127

128- Akıllı insana alim ve iyi insanlarla oturup kalkması; kötü, fasık ve günahkâr insanlardan uzak durması yakışır. /10949

.10948128

129- Akıllı insana malın, kudretin, ilmin, övülmenin ve gençliğin sarhoşluğundan kendini koruması yakışır. Çünkü bunlar için kötü rüzgârlar vardır ki aklı götürür ve vakarı hafifletir. /10948

.10954129

130- Akıllı insana bir şey öğrettiği zaman kabalık etmemesi ve öğrendiği zaman bunu ar, utanç saymaması yakışır. /10954

.11008130

131- İnsanın diliyle söylediği şeyler, aklından haber verir. /11008

.11046131

132- İnsanın aklının derecesini dili haber verir, beyanı faziletinin (miktarını) gösterir. /11046

.1047132

133- Dili aklından uzun değil, akli dilinden fazla olanı severim. /1047

.2263133

134- Akıllıya uy ki kazançlı çıkasın. /2263

.5377134

135- Akıllı bazen doğruyu göremez. /5377

AKILSIZLIK VE APTALLIK

.26551

1- Akılsız ve aptal insanlardan uzak dur zira onlar dostlarını dehşete ve şaşkınlığa düşürürler. /2655

.632

2- Akılsızlık aptallıktır. /63

.1443

3- Aptallık günahdır (veya cinayettir). /144

.3134

4- Aptallık kötü konuşmanın anahtarıdır. /313

.8345

5- Aptallık kötülüğü çekip getirir. /834

.51356

6- Aptal olmaktan uzak dur! Zira, aptallık insanı zelil ve ayıplı kılar. /5135

.55527

7- Cehaletin silahı aptallıktır. /5552

.70278

8- Aptallığın ayıplı ve utanç verici olması yeterlidir. /7027

.71279

9- Bir çok aptallık düşmanlığa neden olup siniri getirir. /7127

.747610

10- Aptallık sabırlı olmak gibi olamaz. /7476

AKRABA/ SILA-İ RAHİM

.43461

1- Sila-ı rahimle nimetler akar. /4346

.43472

2- Sila-ı rahmi kesmek azabı çeker. /4347

.44273

3- İnsanın akrabalarına yaptığı iyilik, sadakadır (ömrü uzatır). /4427

.49294

4- Nimetlerin korunması sıla-ı rahimden geçer. /4929

.49305

5- Azaplar sıla-ı rahmin kesilmesiyle iner. /4930

.53326

6- Nice yakınlar (akrabalar) vardır ki uzaktakinden daha uzaktır. /5332

.53417

7- Nice ilişkiler vardır ki ilişkiyi kesmek, ondan daha hayırlıdır. /5341

.53508

8- Nice ilişkiler vardır ki gitgide ağırlaşır. /5350

.58369

9- Sıla-ı rahim nimetleri çoğaltır, azapları defeder. /5836

.584310

10- Sıla-ı rahim en güzel huylardandır. /5843

.584411

11- Sıla-ı rahim (yakınların) sayısını artırır, nimeti bollaştırır. /5844

.584512

12- Sıla-ı rahim düşmanı üzer ve (insanı) kötü yerlere düşmekten kurtarır. /5845

.584713

13- Sıla-ı rahim mallara bolluk verir; ecelleri geri atar. /5847

.585214

14- Sıla-ı rahim muhabbeti getirir, düşmanı zelil eder. /5852

.587815

15- Sıla-ı rahim ömrü uzatır, malı çoğaltır. /5878

.587916

16- Sıla-ı rahim malları artırır, amelleri (Allah'ın dergâhına) çıkarır. /5879

.588217

17- Sıla-ı rahim fazilet ve kerem sahiplerinin en üstün huylarındandır. /5882

.588318

18- Sıla-ı rahim nimetlerin bayındırlığı, azapların defidir. /5883

.855419

19- Sıla-ı rahim yakınların sayısını artırır, (insana) saygınlık ve efendilik kazandırır. /5884

.886020

20- Yakın akrabanın zayi ettiği kimseye uzakta olan (başkaları) kucak açar. /5860

.923021

21- Akrabalarına karşı cefa eden şânını lekelemiştir. /9230

.926422

22- Sıla-ı rahim keremdendir. /9264

.648723

23- Sıla-ı rahim nimetlerin bekçisidir. /6487

.648824

24- Sıla-ı rahmi kesmek, belaların inmesine neden olur. /6488

.660825

25- Sıla-ı rahim, akrabalığın sayısını artırır. /6608

.676926

26- Sıla-ı rahmi kesmek, belaları da beraberinde getirir. /6769

.678227

27- Sıla-ı rahmi kesmek, en kötü huylardandır. /6782

.678328

28- Sıla-ı rahmi kesmek nimetleri yok eder. /6783

.745529

29- Sıla-ı rahmi kesmede (mal, mülk, ömür ve evlat) fazlalığı olmaz. /7455

.747230

30- Yakınlarıyla ilişkisini kesenin yakını olmaz. /7472

.748531

31- Sıla-ı rahmi kesmek, keremden değildir. /7485

.245132

32- Aşiretine karşı saygılı ol; zira onlar, senin kanadındır, sen onunla uçmadasın; aslın, kökenindir, ona doğru dönmedesin; elindir, onunla hamle etmedesin. /2451

.245833

33- Yakınlarına karşı saygılı ol; sabırlılarını ulula; aptallarına karşı sabırlı, darda kalanlarına karşı esenlik ol. Şüphesiz onlar, darlıkta ve esenlikte senin için güzel azıktırlar. /2458

.330634

34- Huyların en güzeli sıla-ı rahimdir. /3306

.339435

35- Şüphesiz akrabalar birbirleriyle görüşüp ilişki kurduklarında birbirlerine karşı şefkatli olurlar. /3394

.365136

36- Şüphesiz sıla-ı rahim, İslam'ın gereksinimlerindendir; Allah-u Teala kullarını ona karşı saygılı olmaya çağırmıştır. Kim onunla bağ kurarsa Allah da onunla bağ kurar, kim bu bağı keserse Allah da onunla bağını keser ve kim ona saygı duyarsa Allah da ona saygı duyar. /3651

.51137

37- Akrabalarla iyi geçinmemek (veya onlarda suç aramak) yakınlık bağını kesmenin ilk adımıdır. /511

.277938

38- Yarılmaya yüz tutmuş akrabalık bağlarını kimse sakın göz ardı etmesin ki bu yarığı kapatacak şeyi tutarsa bu, ona bir şey kazandırmaz; harcayacak da olsa, ondan bir şey eksilmez. /2779

.53239

39- Suç aramak (akrabalardan) kopmanın mesajcısıdır. /532

.957640

40- Yakınlarıyla ilişigini kesen, Allah'a iman etmemiştir. /9576

.970941

41- (Akrabalarla) bağ oluşturduktan sonra kopmak, kardeşlikten sonra cefa etmek, sefa ve dostluktan sonra düşman olmak, iyice kenetlendikten sonra ülfeti bozmak ne de çirkindir! /9709

.905942

42- Yakınlarına dahi vefasızlık ettikten sonra sana daha kim itimat eder! /9059

.533443

43- Uzak olan niceleri vardır ki tüm yakınlardan daha yakındırlar. /5343

ALDANMAK

.20101

1- (Dünyaya) aldanan kimse^[11] dünyayla meşgul olup ahiretten nasipsiz kalan kimsedir. /2010

.12872

2- (Dünyaya) aldanan, dini bozuk kimsedir. /1287

.13523

3- (Dünyaya) aldanan kimse, yüce cenneti aşağılık günah karşılığında satan kimsedir. /1352

.80834

4- Allah-u Teala'yı başkasına satan kimseden daha aldanmış kim olabilir! /8083

ALDATMAK

.27041

1- Aldatmaktan kaçın; zira aldatmak, alçak insanın ahlakındandır. /2704

.64022

2- Aklını hilelere uyduran onu kandırmıştır. /6402

.78123

3- Allah'ı kandırmaya çalışan kandırılır. /7812

.107234

4- Aşırı hilekârın dini olmaz. /10723

ALİŞVERİŞ / MUAMELE

.101841

1- Hakkını almaya kudretin olmadığı kimse ile muamele etme. /10184

ALİM

.17111

1- Alim, sözlerinin doğruluğuna amellerinin tanıklık ettiği kimsedir. /1711

.17192

2- Alimler, cahillerin çokluğundan dolayı gariptirler. /1719

.17403

3- Alim ilimden doymayan kimsedir. /1740

.17794

4- Alim cahili tanır, çünkü kendisi önceden cahil idi. /1779

.18405

5- Alim (yani) tam alim, kulları Allah'ın rahmetine ümit etmekten men etmeyen ve Allah'ın azabından güvende kılmayandır. /1840

.19126

6- Alim ve öğrenci mükâfatta eşittirler, ikisi arasında kalandaysa hayır yoktur. /1912

.21087

7- Alimler halkın, ahlaki olarak en temizidirler ve tamaha en az batanıdırlar. /2108

.21178

8- Alim ölümler arasındakiidir. /2117

.27329

9- Alimleri hafife almaktan kaçın! Bu iş itibarını düşürür, sana karşı suizan ve kötü düşüncelerine

oluşmasına neden olur. /2732

.283110

10- En aliminiz, en çok korkanınızdır. /2831

.305611

11- Peygamberlere en yakın kimseler, onların getirdiğini en iyi bilenlerdir. /3056

.307912

12- Halkın en alimi, ilme karşı en hırslı olanıdır. /3079

.312113

13- Allah'a karşı en alim olan ondan en çok korkandır. /3121

.313014

14- Halkın en alimi, Allah'ın kaza ve kaderine en çok razı olandır. /3130

.314815

15- İlmî olarak halkın en büyüğü Allah'tan en çok korkandır. /3148

.315716

16- Halkın Allah'ı en iyi tanıyanı Allah'tan en çok korkanıdır. /3157

.316417

17- Allah'ın kulları arasında en düşmanı mütekebbir alimdir. /3164

.319718

18- Halkın en günahkârı israf eden (veya ifrat eden) alimlerdir. /3197

.319819

19- Ölüm anında en çok pişmanlık duyacak kimse, amel etmeyen alimlerdir. /3198

.320820

20- Halkın en alimi, yakinini şek ile (kesin inancını şüphe ile) yok etmeyendir. /3208

.326021

21- Allah'a en alim olan, O'ndan en çok isteyendir. /3260

.340822

22- İlmın rivayet edeni çok, riayet edeniye azdır. /3408

.345323

23- Şüphesiz peygamberlere halkın en layığı onların getirdiğini en iyi bilenlerdir (veya en iyi amel edenlerdir). /3453

.1100724

24- Alime ilminden, yaşlıya yaşından, iyilik sahibine iyiliğinden, sultana da saltanatından dolayı saygı gösterilir. /11007

.50725

25- Alimler halkın hakimleridir. /507

.112426

26- Alim ölmüş dahi olsa canlıdır. /1124

.123827

27- Alim kendi değer ve kadrini bilen kimsedir. /1238

.124128

28- Alim kalbi ve akli ile, cahil gözü ve gözbebeğiyle bakar. /1241

.130329

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

29- Alim ilim öğrenmekten yorulmayan kimsedir. /1303

.148130

30- Gece ile gündüz var oldukça alim bâkidir. /1481

.154431

31- İlmini gizleyen, onun doğruluğuna güvenemez. /1544

.391032

32- Şüphesiz alim, ilmi kendisini takvaya, dindarlığa, geçici dünyada zühte ve Cennet-i Me'va'ya aşıl olmaya davet ettiği kimsedir. /3910

.393033

33- Alimlerin afeti makam sevgisidir. /3930

.404434

34- Alim gördüğünde ona hizmet et. /4044

.444335

35- Bilip duran, ölümün gece baskınından korkup hazırlık yapan, sorulduğunda açıklayan, kendi başına bırakıldığında susan, doğru sözlü, suskunluğu cevaptan aciz kaldığı için olmayan alime ne mutlu! /4443

.471736

36- Alimler ile otur-kalk ki saadete eresin. /4717

.472037

37- Alimler ile oturup kalkarsan ilmin artar. /4720

.475338

38- Alimin güzelliği ilmine amel etmesidir. /4753

.478639

39- Alimler ile oturursan ilmin artar, edebin güzelleşir, nefsin tezkiye olur. /4786

.480140

40- Alimler ile komşuluk et, basiretli olursun. /4801

.530041

41- Nice alimler vardır ki ilimleri onları öldürür. /5300

.535642

42- İlim iddia eden niceleri vardır ki alim değillerdir. /5356

.536243

43- Nice alimler vardır ki (kendi ilimlerinden) faydalanmazlar. /5362

.543444

44- Alimin makamı bütün makamlardan üstündür. /5434

.547245

45- Alimin hatası alemleri bozar. /5472

.547446

46- Alimin hatası, geminin delinip batması gibidir; kendisiyle birlikte başkalarını da boğar. /5474

.548347

47- Alimin hatası en büyük cinayettir. /5483

.618948

48- Alimin bilmediğini öğrenmesi, bildiğini halka öğretmesi gerekir. /6189

.619649

49- Alim bildiğine amel etmeli, daha sonra bilmediğini de öğrenmelidir. /6196

.682850

50- Alim düşman, dost cahilden daha hayırlıdır. /6297

.682851

51- Her alim (Allah'tan) korkandır. /6828

697052

52- Ne kadar da günahkâr alim ve cahil âbid vardır. Alimlerin günahkârlarından ve ibadet edenlerin cahillerinden uzak durun. /6970

0706353

53- Alimin cahilliğine ameli ile sözünün farklı olması yeterlidir. /7063

0715554

54- Ya konuşan alim veya dinleyen cahil ol. Üçüncüsü olmaktan sakın. /7155

0718855

55- Hak üzere ve hakka amel eden alim olursan Allah seni kurtarır. /7188

.758156

56- Eğer ilim ehli, ilmi hak üzere taşıyalardı, şüphesiz Allah ve melekleri onları severdi. Ama (ne yazık ki) onu dünya için taşıdılar, sonra da Allah onları düşman bilip zelil etti. /7581

.767457

57- Alim olan (öğrencinin) sorusu güzelleşir. /7674

.767958

58- Alim olan amel eder. /7679

.773559

59- Bilen hidayet olur. /7735

.777360

60- İlmini heder eden tokat yer. /7773

.777361

61- Alime saygı gösteren, gerçekte Rabb'ine saygı göstermiştir. /8704

.908962

62- Gizlide ilminin olumlu halini korumayanı, açıkta ilmi rezil eder. /9089

.919363

63- Kim ilmin sonuna (ulaştığını) iddia ederse şüphesiz cehaletinin nihayet derecesini izhar etmiştir. /9193

.936564

64- Her alime vacip olan, kendisini dindarlığı ile koruyup isteyene ilmini verip esirgememesidir. /9365

.942065

65- İlmini veya amelini az saymak ilminin faziletlerindendir. /9420

.951266

66- İlmine amel etmeyen alim değildir. /9512

.952267

67- İlmi bilip de ona amel etmeyen nede çoktur! /9522

.965068

68- Allah, alime niçin öğretmediğini sormadan cahile niçin öğrenmediğini sormaz. /9650

.966569

69- Belimi iki kişi kırdı: Hayasız alim ve züht hayatı süren cahil. Alim hayasızlığından dolayı (halkı) haktan nefret ettirir, cahil ise ibadeti ile (onları) batıla davet eder. /9665

709804

70- Alimler ile müzakere edin, tartışın; böylece onlardan yararlanır, faziletlerini ele getirirsiniz. /9804

.1003271

71- Hayattayken mallarını üst üste yığanlar helak oldular. Alimler ise gece ve gündüz var olduğu müddetçe kaldılar. Bedenleri olmasa da kalplerde her zaman yaşayacaklardır. /10032

.1028072

72- Alim hakir de olsa onu küçümseme. /10280

.1067473

73- Alimin hatasından daha büyük hata yoktur. /10674

.1092174

74- Kendisinden üstün olana haset etmeyen, aşağıdakileri küçük saymayan ve ilmine dünya odununda katmayan, gerçek alimdir. /10921

.1094675

75- İnsana yakışan amelinin sözünden fazla olması ve aklının diline galip gelmesidir. /10946

.395276

76- Halkın afeti günahkâr alimdir. /3952

ALLAH DÜŞMANI

.8251

1- Allah kime düşman kesilirse hüccetini ondan kaldırır (mazeretini kabul etmez) ve onu dünyada ve ahirette azaplandırır. /8251

.88172

2- Allah kime düşman olursa hüccetini ondan kaldırır ve onunla savaşıır. /8817

ALLAH HAKLARI

.20741

1- İmam (a.s) elindeki bir miktar parayı göstererek şöyle buyurdu:

Bu malı Allah'ın haklarını yerine getirmek için harcamak, cömertlik diyarına girmek demektir. /2074

.24482

2- Malından (Allah'ın) haklarını çıkar; dostunu ona ortak et; sözün ölçülü, çaban düşünmek olsun; (böyle yap ki) kınanmaktan ve pişmanlıktan güvende olasın. /2448

.49183

3- Allah'ın sizin üzerinizdeki hakkı, genişlikte iyilikte bulunmak ve şükretmek, darlıkta ise razı olmak ve sabır göstermektir. /4928

ALLAH İÇİN TERK ETMEK

.89091

1- Allah için bir şeyi terk edene Allah, terk ettiğinin karşılığında ondan daha hayırlısını verir. 8909

ALLAH İLE SAF, TEMİZ, DOĞRU OLMAK

.86211

1- Allah ile saf doğru olup (arasını düzeltenin) kimseyle arası bozulmaz. /8621

ALLAH VE SIFATLARI

.50531

1- Allah'ın ilmi gizemlerle örtülü sırları yırtar, anlaşılmaz esrarlı düşünceleri kuşatır. /5053

.68772

2- Allah'tan başka "teklik" ile isimlendirilen her şey azdır; ondan başka aziz olan her şey zelildir; ondan başka bütün güçlüler zayıftır; onun dışında bütün padişahlar köledir; ondan başka bütün bilginler öğrencidir ve ondan başka bütün kudret sahipleri acizdir. /6877

.68903

3- Yüce Allah'ın katında her gizli, açıktır. /6890

.68914

4- Allah katında her sır, aşikârdır. /6891

.84875

5- Allah'ın zâtında düşünen bâtıla sapar. /8487

.96276

6- Allah kimseyi saptırmaz; zira Allah, kullarına zulmetmez. /9627

.96417

7- İnatçılara karşı Allah'ın sabrı ne de büyük ve haddi aşanlara karşı affı ne de çok! /9641

.96468

8- Allah'ım! Senin yarattıkların bize nasıl da büyük görünüyor ve kudretinden yana bize gizli olan şeyler katında onların azameti nasıl da küçüktür. /9646

.96479

9- Melekutundan gördüklerimiz ne de ürkütücüdür ve bu, saltanatının azametinden bize gizli olan şeyler katında ne de küçüktür. /9647

.1004510

10- O, öyle bir Allah'tır ki tüm varlık alemi inkârcıların kalplerinden ona haber verir, tanıklık eder. /10045

.1085811

11- Gözler Allah'a bakarak onu görmez; onu ancak kalpler iman hakikatleriyle görür. /10858

.698212

12- Allah'ın kefil olduğu kimse nasıl heder olur? /6982

.960613

13- Allah, oyun olsun diye boş bir iş yapmamıştır. /9606

.960714

14- Allah, hiçbir işi askıya almadı ki onu ortadan kaldırsın. /9607

.667715

15- Allah'ın ilmi bâtınları kuşatmış, zahirleri zaptetmiştir. /6677

.670016

16- Şüphesiz Allah, eserlerinizi adlandırmıştır; amellerinizi bilir, ecellerinizi yazar. /6700

.755417

17- Allah, mahlukatını korkmaları için yaratmaz ve bir çıkar elde etmek için onları kullanmaz. /7554

.756118

18- Allah, sizi boş yere yaratmamış, başıboş bırakmamış, sapkınlığa ve körlüğe terk etmemiştir. /7561

.256619

19- İbret alın şu insandan; (nasıl da) yağ parçasıyla görüyor, et parçasıyla konuşuyor, kemikle duyuyor ve bir delikten nefes alıyor. /2566

.643220

20- Allah'ın birliği hakkında şöyle buyurdu: Derin düşünceler onu anlayamaz ve azmin yüksekliği onun künhüne varamaz. /6432

.453821

21- Yüzler Allah'ın azametinde boyun eğdi, kalpler onun heybetinden korktu ve canlar onun rızalığı için kendini helak etti. /4538

.54022

22- Tevhid, nefsin hayatıdır. /540

.116323

23- Tevhid, vehimlere kapılmaman demektir. /1163

.663024

24- Allah'ı bir bilen kurtulmuştur. /6630

.679425

25- Allah'ın sıfatları ve birliği hakkında şöyle buyurdu: Varlıklara yakındır, onlara karışmaz; onlardan uzaktır, ayrı olmaz. /6794

.752226

26- Allah'ın sıfatları ve birliği hakkında şöyle buyurdu: Varlıklara nüfuz etmemiştir; onların dışında da değildir. /7522

.757527

27- Eğer rabbinin ortağı olsaydı, şüphesiz, resulleri seni davete gelirdi. /7575

.864828

28- Allah'ı bir bilen, onu yaratıklarına benzetmez. /8648

.755629

29- Akıllar onu görmedi ki ondan haber versinler. Bilakis Allah, onu tanıtanlardan önceydi. /7556

.135330

30- Allah, akıllara vasıflarını sınırlamalarını bildirmedi ama, onu tanımanın vacipliğine de engel olmadı. /1353

.755931

31- Allah, akıllarda sınırlı değildir ki, düşüncelerin estiği yerde bir nitelenen; görüş belirtilen yerde zihinlerdeki tasarruf edilen ve sınırı çizilen bir şey olsun. /7559

.756232

32- Allah, varlıklarda hulûl etmemiştir ki orada kendine yer edinsin; onlardan uzak da değildir ki onlardan ayırdır densin. /7562

.829133

33- Kim Allah'tan giriş izni isterse, Allah da ona izin verir. /8291

ALLAH YOLUNDA ÖLDÜRMEK

.36291

1- Şüphesiz en değerli ölüm, (Allah yolunda) öldürülmektir. Canım elinde olan Allah'a ant olsun ki bin kılıç darbesiyle ölmek, yataktaki ölümden daha kolaydır. /3629

ALLAH'A ÜMİT BAĞLAMAK

.25111

1- Tüm ümitlerinizi Allah'tan yana kılın ve ondan başkasından ümit etmeyin. Zira Allah'tan başkasına umutlu olan ümitsizliğe kapılır. /2511

.28602

2- Belaların en büyüğü ümidi kesmektir. /2860

.13213

3- Allah'ın rahmetine umutlu olmak, zafere daha yakın olmak demektir. /1321

.38544

4- Şüphesiz Allah’a karşı umutlu olsanız arzularınıza ulaşabilirsiniz; ama ondan başkasına umutlu olursanız hem arzularınız, hem de umutlarınız suya düşer. /3854

.53075

5- Nice umutlar vardır ki ümitsizliğe dönüşür. /5307

.53126

6- Nice ümitsiz edici umutlar vardır ki yalancı arzular içindir. /5312

.71517

7- Umutlu olmadığın şeye ümit ettiğin şeyden daha yakın ol. /7151

.72728

8- Her gidenin/ yitenin bir dönüşü vardır. /7272

.74009

9- Uzak olan yakın, yakın olan da uzak olabilir. /7400

.806710

10- Sana umudu olanı ümitsiz etme. /8067

.897511

11- Fazlını ve keremini huyundan çıkaramadığın kimseye umutlu olma. /8975

.905812

12- Yakınlarınla irtibatını kestiğin halde senden üstünlük bekleyen kimdir? /9058

.907013

13- Kim Allah’ı umudunun dönüş yeri olarak görürse bu dünyasına da, ahiretine de yeter. /9070

.908714

14- Nefsi, aleyhine ihanet eden kimseden hayrını umma! /9087

.919815

15- Kötülüğünü kontrol eden kimsenin hayrına ümitli ol. /9198

.1016216

16- Allah’tan başkasına ümit etme. /10162

.1018017

17- Ümit etmekle kınandığın şeyi ümit etme. /10180

.1020218

18- Ümidi, ondan daha fazla bir şeyle tehlikeye atma. /10202

.1020619

19- Sakın iyiliğinden dolayı minnet edene umutlu olma, ahmağa ve çokça hıyanet edene de güvenme! /10206

.1100220

20- Ey Ebu Zer! Şüphesiz sen Allah için gazap ettin; o halde kimin için gazap etmişsen ona umutlu ol! Şüphesiz bu kavim (3. halife Osman ve taraftarları) dünyalarından ötürü senden korktular ve sen de dininden ötürü onlardan korktun; öyleyse neden ötürü senden korkmuşlarsa bırak onlarda kalsın ve neden ötürü onlardan korktuysan onunla kaç onlardan. Nasıl da muhtaçtır onlar senin mer ettiğin şeye; nasıl da meyilsizsin onların seni men ettikleri şeye! Gökler ve yerler bir kula kapansa, ve o kul sadece Allah'tan korkup çekinse Allah da bir çıkış yolu gösterir, kurtarır onu oradan. O halde (bilesin ki) seninle dost olan, ülfet kuran ancak ve ancak Hak'tır; çekinmen gereken, seni korkutan biri varsa o da bâtıldır. Onların dünyasını kabul etseydin muhakkak severlerdi seni; onların dünyasından kendine bir pay ayırsaydın emin olurlar, sana aman verirlerdi. /11002

ALLAH'IN HİLESİ

.83751

1- Kendisini Allah'ın hilesinden emniyette gören helak olmuştur. /8375

.83732

2- Kendisini (Allah'ın) hilesinden emniyette gören şerle karşılaşır. /8773

ALLAH'IN YARDIM ETTİĞİ KİMSE

.88181

1- Allah'ın yardım ettiği kimse, düşmanına galip gelir ve bir orduya sahip olur. /8818

ALLAH'TAN YARDIM DİLEME/ALLAH'A SARILMA

.78261

1- Allah'a sarılanı Allah kurtarır. /7826

.80352

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

2- Allah'a sarılana şeytan zarar veremez. /8035

.83243

3- Allah'a sarılan dileğine ulaşır. /8324

.23894

4- Bütün işlerinde nefsinin Allah'a sığınmaya mecbur kıl; zira kendini sağlam bir sığınakla korumuş olursun /2389

.23905

5- Her durumda Allah'a sarıl! Zira sen ondan yardım istiyorsun; Allah ise alıkoyan, galip gelendir. /2390

.61256

6- Bütün işlerinde Allah'a sarıl! Zira o, (insanı) her şeyden koruyandır. /6125

ALLAH'A BORÇ VERMEK

.80721

1- Kim Allah'a borç verirse Allah da onu ödüllendirir. /8072

.23702

2- Zor gününde^[12] ödemek için rahat gününde senden borç isteyen ganimet say. /2370

ALLAH'A GÜVENMEK (1)

.78061

1- Allah'a güvenen güçlü olur. /7806

.80692

2- Allah'a güvenen O'na tevekkül eder. /8069

.82643

3- Allah'a güvenen yakınini korumuştur. /8264

.87634

4- Allah'ın kendisine takdir ettiği şeye güvenen, asla onu kaybetmeyecek ve kalbi rahat olacaktır. /8763

.52685

5- (Allah'tan başkasına) güvenen niceleri utanç duymuştur. /5268

ALLAH'A GÜVENMEK (2)

.30851

1- Asıl hoşnutluk Allah'a güvenmektir. /3085

.6052

2- Allah'a güven, umutların en sağlamıdır. /605

ALLAH'A KOŞMAK

065701

1- Allah'a doğru koşun ve ondan kaçmayın; Zira o sizi bulur ve siz (kaçmakla) onu yoramazsınız. /6570

ALLAH'A SIĞINAN

.47301

1- Allah'a sığınan güvende, ona düşman olan ise korkudadır. /4730

.47362

2- Allah'ın dergâhı, ona itaat edene ve ona karşı gelmekten kaçınana bahşedilmiştir. /4736

ALLAH'A ULAŞMAK

.74291

1- Halktan kopmadığı müddetçe Allah'a ulaşamazsın. /7429

.17502

2- Allah'a ulaşmak, halktan kopmakla olur. /1750

ALLAH'A YAKIN OLMAK

.46281

1- Allah'a yakın olmanın meyvesi, insanlardan ürkemek/ uzaklaşmaktır. /4628

.70032

2- Halktan ürkmeyen/ uzaklaşmayan nasıl Allah'a yakın olabilir? /7003

.81223

3- Allah'a yakın olan insanlardan ürker/ uzaklaşır. /8122

.88114

4- İnsanlardan ürken/ uzaklaşan, Allah'a yaklaşır. /8811

ALLAH'A YAKLAŞMAK

.18011

1- Allah-u Teala'ya yaklaşmak ondan istemekle, halka yaklaşmak ise isteği terk etmektir. /1801

.24732

2- Şikâyetini, seni güçlü kılacak birine götür. /2473

.45053

3- Allah'a yaklaş; şüphesiz o, yaklaşmak isteyenleri kendisine yaklaştırır. /4505

.45604

4- Allah'ın yüceliği karşısında ona secde, rüku, huzû ve huşû ederek yaklaş. /4560

.108885

5- Çokça secde ve rüku etmedikçe Allah'a yaklaşılmaz. /10888

ALLAH'A YÖNELME

.38521

1- Şüphesiz ki sizler eğer Allah'a yönelseniz (kendi saadetinize) yönelmişsinizdir ve eğer ona sırt çevirirseniz (kendi saadetinize) sırt çevirmişsinizdir. /3852

.42622

2- (Allah'a) yönelmekle uğursuzluklar uzaklaşır. /4262

.48373

3- İyi seçmek, özgür insanlara ihsan etmek ve çok destek edinmek, (talihin) insana yöneldiğinin kanıtlarındandır. /4837

.72884

4- Her talihin bir sırt çevirmesi vardır. /7288

.92865

5- İnsanlara ihsan etmek, saadetin ve talihin (insanlara) yönelmesinin belirtilerindendir. /9286

.94316

6- Sözlerin sağlamlığı ve davranışların yumuşaklığı, talihin (insana) yöneldiğinin belirtilerindendir. /9431

ALLAH'I UNUTMAK

.77971

1- Kim Allah'ı unutursa Allah da onu kendisine unutturur. /7797

.6032

2- (Allah'ı) unutmak, karanlığa (gömülmek) ve (hak yolu) kaybetmektir. /603

.88753

3- Kim Allah'ı unutursa Allah da onu kendisine unutturur ve kalbini köreltir. /8775

ALLAH'IN EMRİNİ AYAKTA TUTMAK

.108131

1- Allah'ın emrini gevşemeyen, aldatmayan ve hırslarına kanmayandan başkası ayakta tutmaz. /10813

ALLAH'IN EMRİNE TESLİM OLMAK

.11641

1- Teslim olmak, (Allah'ı zulüm vb. şeylerle) itham altına almamaktır. /1164

.37352

2- Eğer nefsini Allah'ın emri karşısında teslim edersen nefsin sağlam kalır. /3735

.55643

3- İyi insanların sünneti ve adeti güzel itaat edip emre uymaktır. /5564

.56034

4- Allah ile aranı düzelt (emirlerine) uy, böylece ahiretin güzel olsun. /5603

.56065

5- Allah'a ve onun velisinin emrine teslim olun; zira teslim olursanız hiçbir zaman sapıklığa düşmezsiniz. /5606

.63506

6- Teslim olmanın/ emre uymanın akıbet ve neticesi, nimet vadisine ulaşmaktır. /6350

.64837

7- (Allah'a) teslim olmakta iman vardır. /6483

.100168

8- Allah resulünün ve velisinin emirlerine teslim olan hidayet olmuştur. /10016

.106649

9- İtaat ve emre uymaktan daha üstün iman yoktur. /10664

.379710

10- Şüphesiz Allah ile barışırsan sağlam kalır, zafere ulaşırsın. /3796

.308711

11- İmanın temeli, Allah'ın emrine güzel bir şekilde teslim olmaktır. /3087

.787812

12- Allah ile barışan kimse sağlam kalır. /7878

.897913

13- Allah kendisi ile barışanı, afiyet içinde korur; savaşıyan ile de savaşır. /8979

ALLAH'IN EVİ

.54731

1- Allah'ın evini (Kâbe'yi) ziyaret etmek, cehennem azabından güvende olmak demektir. /5473

ALLAH'IN ORDUSU

.28281

1- Allah'ın galip ordusundan olmak seni sevindiriyor mu? Öyleyse Allah'tan çekin de bütün işlerinde iyilik yap; Zira Allah, çekinenler ve iyilik edenlerle beraberdir. /2828

ALLAH'TAN KOPMAK

.84241

1- Allah'tan kopup başkasına yüz çeviren zelil olur ve zahmete düşer. /8424

AMELLER / İŞLER

.15881

1- İlimsiz amel sapıklıktır. /1588

.16552

2- Salih amel, iki azıktan en üstünüdür. /1655

.18623

3- Allah'a itaat etmek, en karlı kazanç; doğru sözlü olmak, en güzel ziynet ve en üstün başarıdır. /1862

.18864

4- Kulların dünyadaki amelleri kıyamette gözlerinin önüne dikilecektir. /1886

.19815

5- Allah katında saygınlık, sözlerin güzelliğinde değil, amellerin güzelliğindedir. /1924

.19816

6- Amelin sevabına itimat edip inanan kimsenin, kusur etmesi zarardır. /1981

.19827

7- Nefsin, ölümden sonra kendisine yoldaşlık etmeyecek şeylerle meşgul olması, en büyük zayıflıktır. /1982

.201578

8- İlime amel etmek, nimetin kemalindendir. /2052

.21379

9- Sözler saklanmış, gizlilikler denenmiş, her nefis kazandığı şeyden sorumludur. /2137

.215710

10- İyi amel, iyi dosttur . /2157

.223611

11- Amel et, biriktirirsin. /2236

.227712

12- İlimine amel et, ganimete ulaşırsın. /2277

.230213

13- Ameli dost, arzunu düşman edin. /2302

.235214

14- Allah'ın iyiliğinin ve kötülüğünün karşılığını vereceğini bilen gibi amel et. /2352

.240115

15- Kendi işinde çalışkan ol, başkasının haznedarı olma. /2401

.247916

16- İlminize amel edin ki saadete eresiniz. /2479

.248117

17- Öğrendiğiniz zaman amel edin. /2481

.254018

18- Amel edin, çünkü amel faydalıdır. Dua kabul edilir, tövbe yükselir. /2540

255819

19- İhtiyacınız olmayan şeyi yapmayın, ahiretiniz için mutlaka yapmanız gereken şeylerle meşgul olun. /2558

.257420

20- Biriktirdiğiniz şeylerin saklandığı ve sırların aşikâr olduğu gün için amel edin. /2574

.257121

21- Dünyada olduğunuz müddetçe sayfalar (amel defteri) açık, tövbe ve dönüş yaygındır. Yüz çevirip dönen çağırılır. Günahkâr; ameller sönmeden, mühlet bitmeden, müddet elden gitmeden ve tövbe kapısı kapanmadan umutludur. /2571

.259022

22- Sahibinden sorulduğunda utanıp veya inkâr ettiği amelden kaçın. /2590

.259423

23- Gizlide yapılp aşikârda yapılmasından utanılan amelden uzak durun. /2594

.259624

24- Nefsin yapmasından razı olduğu ama Müslümanların rahatsız olduğu amelden uzak dur. /2596

.263025

25- Çirkin işlerden, arzuların aldatmasından, ümidin kesilmesinden ve ecelin saldırılarından uzak durun. /2630

.263126

26- Çirkin işten uzak dur. Çünkü bu iş kötü anılmana ve günahlarının çoğalmasına neden olur. /2631

.272727

27- Her hür insanı senden nefret ettiren, değerini düşüren, sana zarar getiren veya kıyamete günah taşımana neden olan amelden uzak dur. /2727

.275328

28- Zor gününden önce kendisi için çalışacak yok mu? /2753

.278929

29- Duyun-bilin ki diller özgür, bedenler sağlam, uzuvlar esnek, ahiret hayatı ferah ve fırsat varken; mühlet bitmeden, ölüm gelip çatmadan amel edin ve ölümün gelmesini beklemeyin. /2789

.279230

30- Ey Allah'ın kulları! Bilesiniz ki boğaz sıkılmadan, ruh reşadet saatlerinde ve beden rahatlığında bedende akıcıdır. Mühlet verilmiş kalan ömürde, irade yerinde ve tövbe yolu açık günaha fırsat verilmişken dar ve darlığa düşüp amelden alıkoyulmadan, beklenen gelmeden, aziz ve kudretli olan almadan (amel edin). /2792

.277231

31- Bilesiniz ki şüphesiz sizler, ümit günlerindesiniz ki ondan sonra ecel vardır. Öyleyse ümit günlerinde ecel gelmeden amel edene ameli fayda verir ve ecel ona zarar vermez. /2772

.282232

32- Nerededir? Amellerini Allah için ihlaslı kılıp Allah'ın zikredildiği yerlerde kalplerini temizleyenler? /2822

.291933

33- Amellerin en üstün Allah'a itaattir. /2919

.293434

34- En faziletli amel ihlaslı olanıdır. /2934

.295835

35- En faziletli amel, Allah'ın veçhi kastedilen ameldir. /2958

.302536

36- En faydalı birikim salih amellerdir. /3025

.305737

37- Peygamberlere halkın en yakını, onların getirdiğine en iyi amel edendir. /3057

0320438

38- En güzel iş, çirkin şeylerden el çekmektir. /3204

330239

39- En doğru söz, hareket (amel) dilinin söylediğidir. /3302

0330340

40- En güzel söz, güzel amelin tasdik ettiği sözdür. /3303

332241

41- Amellerin en faziletlisi doğrudan ayrı olmayandır. /3322

.332442

42- İşlerin en güzeli hakka uygun olan, sözlerin en faziletlisi ise doğruluk ile mutabık olandır. /3324

.29943

43- Amel, saklı niyetlerin alametidir. /299

.40844

44- Amel müminin şiarıdır. /408

.48245

45- Amel en kâmil veliahttır. /482

.55146

46- Amel tercih edilmiş dindarlıktır. /551

.97547

47- Amel yakın sahibinin arkadaşıdır. /975

.99948

48- Amel her zaman insanla beraberdir. /999

.130749

49- Dünyada amel ahiret ticaretidir. /1307

.132050

50- Allah'a itaat için yapılan amel, en kazançlı olanıdır. /1320

.138851

51- İyi amel, himmetin büyüklüğünden haber verir. /1388

.140052

52- İhlasla yapılan amellerin dışında bütün ameller boştur. /1400

.373753

53- Amel ehliyseniz, kıyamette sizi kurtuluşa erdirecek amelleri yapın. /3737

.378754

54- İhlasla yaptığın, nefsi isteklerinle ve dünya vesileleriyle karıştırmadığın amellerinin dışındakiler kabul edilmez. /3787

.381555

55- Öldükten sonra; göndermiş olduğun salim amelden başkası seni kurtarmayacaktır. Öyleyse salih amelden kendine azık hazırla. /3815

.381956

56- Şüphesiz ahrete; sabırdan, rızadan, korku ve ümitten daha hayırlı amel taşımazsın. /3819

.382057

57- Şüphesiz amellerinizin karşılığında hak edilen verilecektir ve amelleriniz karşılığında rehinsiniz. /3820

.382458

58- Şüphesiz önceden göndermiş olduğunuz amel karşılığında hak ettiğiniz verilecektir ve önceden yaptıklarınıza karşı rehinsiniz. /3824

.282659

59- Şüphesiz sizler bilmediğinizi öğrenmekten daha çok bildiğinize amel etmeye muhtaçsınız. /2826

.382860

60- Şüphesiz sözlerinizi tashih edip düzeltmeye, mal toplayıp kazanmaktan daha çok ihtiyacınız vardır. /3829

.382961

61- Şüphesiz salih amel işlemeye, mal toplayıp kazanmaktan daha çok ihtiyacınız var. /3829

.383062

62- Ahirette sizinle birlikte olacak şeye karşı gayret göstermeye, dünyada sizinle birlikte olana gayret göstermekten daha çok ihtiyacınız var. /3830

.383863

63- Şüphesiz amelleriniz ile hesaba çekilip mükâfat alacaksınız. Öyleyse iyilikten başka bir şey yapmayın. /3838

.384264

64- Şüphesiz eğer salih amelleri ganimet saysanız, ahirette arzularınızın doruğuna ulaşırsınız. /3842

.389365

65- Şüphesiz insana önceden gönderdiği (amel)in karşılığı verilir. Önceden gönderdiğinizde doğru gider. /3893

.394966

66- Amelin afeti ihlası terk etmektir. /3949

.395867

67- Amellerin afeti amel edenlerin acizliğidir. /3958

.396768

68- Amellerin afeti işsizlik, boş kalmaktır. /3967

.399769

69- Ne zaman düşünsen amel et. /3997

.424170

70- İyi işler ile övgüler güzel olur. /4241

.428571

71- İyi ameller ile imanın güzelliğine delil getirilir. /4285

.429572

72- Tembellik ile değil, amel ile sevap kazanılır. /4295

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.329673

73- İyi sözle değil, iyi amel ile ilmin meyvesi toplanır. /4296

.429774

74- Cennet arzuya değil, amelle kazanılır. /4297

.430175

75- Salih amellerle makamlar yükselir. /4301

.447176

76- Ameli ertelemek tembelliği gösterir. /4471

.447277

77- Ameli saf ihlaslı kılmak, amel etmekten daha zordur. /4472

.455978

78- Övülmüş ve üstün amellere koşun; doğru konuşmakta ve malı infak etmekte yarışın. /4559

.462579

79- Amelin meyvesi onun mükâfatıdır. /4625

.464980

80- Salih amelin meyvesi aslı gibidir. /4649

.465081

81- Kötü amelin meyvesi aslı gibidir. /4650

.468882

82- Amelinin mükâfatı amelinin özünden daha üstündür. /4688

.469083

83- Amelin sevabı, onda çekilen zorluk kadardır. /4690

.470184

84- Amel[13] elbisesi seni ebedi kılar, eskimez; baki yapar, fani olmaz. /4701

.471085

85- mükafatı yok olmayacak amel kazanmak için azimli ve sabırlı olun. /4710

.471186

86- Ateşten kurtulup cennete gitmenize sebep olan amellerde azimli olun. /4711

.471487

87- Amelin sevabı, onun meyvesidir. /4714

.477788

88- Amelin güzelliği asaletin temiz oluşunun habercisidir. /4777

.477989

89- Allah her amel için sevap, her şey için hesap ve her ecel için bir kitap (müddet) karar kılmıştır. /4779

.486590

90- İyi amel en hayırlı birikim ve en faziletli teçhizattır. /4865

.490991

91- İyi ameller iyi sözlerin ölçüsüdür. /4909

.495792

92- Amellerinin en iyisi farzlarını yerine getirdiğidir. /4957

.495993

93- Amellerin en hayırlısı şükrü kazanandır. /4959

.496694

94- Amellerin en hayırlısı dini ıslah edendir. /4966

.497195

95- En üstün amel ihlasla birlikte olandır. /4971

.499296

96- En iyi amel, yumuşak huyla süslenendir. /4992

.499297

97- En hayırlı amel, gerekli olanları yerine getirmektir. /4994

.502498

98- En hayırlı amel günlük işlerini düzelttiğin, en kötü amel ise kavmini mahvettiğin ameldir. /5024

.505599

99- En üstün amel, ümit ile korkunun eşit olduğu ameldir. /5055

.5209100

100- Allah ecelinden öne geçip ebedi kalacağı ve aziz olacağı yer için güzel amel işleyen kişiye rahmet etsin. /5209

.5295101

101- Nice ameller vardır ki niyet onları bozar. /5295

.5346102

102- Nice küçük ameller vardır ki sen onları büyük sayarsın. /5346

.5459103

103- İşin sözden çok olması en güzel fazilettir, işin sözden az olması ise en çirkin rezilliktir. /5459

.5569104

104- Çirkin iş asaletin bozuk olmasına delildir. /5569

.5672105

105- En kötü amel, günahları çekendir. /5672

.5675106

106- En kötü amel, kazanılan menfaati mahvedendir. /5675

.5762107

107- Lezzetinin gidip azabının kaldığı amel ile zahmetinin gidip mükâfatının kaldığı amel arasında dağlar kadar fark vardır? /5762

.5792108

108- Amelin doğruluğu niyetin doğruluğu iledir. /5792

.5818109

109- İşin güzelliği insana ziynet verir. /5818

.5887110

110- İki sıfat olmadan yüce Allah amelleri kabul etmez: Takva ve ihlas. /5887

.5997111

111- Amel olmadan makam istemek cahilliktir. /5997

.6107112

112- Salih amel yap; çünkü o, cennet ağıdır. /6107

.6117113

113- İstekli ve tembel durumlarında amele düşkün ol. /6117

.6151114

114- İyi amelleri yapıp öne geçin, sizden başkası onu yapmaya daha layık değildir. /6151

.6273115

115- Ameli için mükâfatı olduğunu bilip de amelini güzelleştirmeyen kimseye şaşarım. /6273

.6327116

116- Cahilin ameli yük, ilmi ise sapıklıktır. /6327

.6450117

117- Ebedi diyar için amel etmede kurtuluş idraki vardır. /6450

.6577118

118- Amelin fazileti onda olan ihlastır. /6577

.6905119

119- Herkes ektiğini biçer, yaptığıının karşılığını alır. /6905

.6918120

120- Herkes ameliyle buluşur, yaptığıının karşılığını alır. /6918

.7043121

121- İyiliği yapmaya güzel adet yeterlidir. /7043

.7196122

122- Amelini ihlaslı kıalarsan ahiret arzusuna ulaşırsın. /7196

.7208123

123- Nasıl verirsen öyle alırsın. /7208

.7310124

124- Her amelin bir karşılığı vardır; öyleyse kalıcı şeyler için amel edin, geçici olanları bırakın. /7310

.7385125

125- Yanında biriktirilmiş en muteber şey, salih amel olmalıdır. /7385

.7410126

126- Doğru ilim olmadan amel saf olmaz. /7410

.7447127

127- İlimle birlikte olmayan amel asla güçlenip büyümmez (veya arınmaz). /7447

.7729128

128- Amel eden onu arzular. /7729

.7990129

129- Amel edenin gücü artar. /7990

.7991130

130- Amelde kusur edenin tembelliği çoğalır. /7991

.8044131

131- Ahireti için amel eden kurtuluşa erer. /8044

.8052132

132- Her istediğini yapan, her türlü kötülükle karşılaşır. /8052

.8141133

133- Amelinin yavaşlattığı kimseyi nesebi hızlandırmaz. /8141

.8149134

134- Amelini ihlasla yapan arzularını kaybetmez. /8149

.8286135

135- Allah'a itaat üzere amel edenden (Allah) razı olur. /8286

.8287136

136- Amelini güzelleştiren arzusuna ulaşır. /8287

.8343137

137- Ameli halis olanın mükâfatı da halis olur. /8342

.8343138

138- Ameli güzel yapanın mükâfatı da güzel olur. /8343

.8372139

139- Allah'ın emirlerine uyan mükâfatı kazanır. /8372

.8374140

140- Allah'a itaat üzere amel eden malik olur. /8374

.8418141

141- İşlerini güzelleştiren aklının çokluğunu izhar etmiştir. /8418

.8541142

142- Allah'ın itaatinde ihmalkârlık eden kendine zulmetmiştir. /8541

.8619143

143- Amelini küçük görmek insanı daha hayırlı amele mecbur kılar. /8619

.8826144

144- Ameli güzel olanı Allah arzusuna ulaştırır. /8826

.8834145

145- Amelini günahattan koruyanı Allah, ahirette arzusuna kavuşturur. /8834

.8952146

146- Amelleri (yerine getirmekten) aciz olan kendi durumu sırt çevirmiştir. /8952

.9026147

147- Amelde kusur edeni Allah dert ve hüzne duçar eder. Nefsinde ve malında nasibi olmayana Allah'ın ihtiyacı yoktur. /9026

.9258148

148- İhlas amelin kemalindendir. /9258

.9439149

149- Cenneti kazandırıp ateşten kurtaran amel, en faziletli amellerdendir. /9439

.9514150

150- Amelini kötüleştiren iyi iş yapmamıştır. /9514

.9645151

151- Nefsi hakkında insanın kendisinden daha doğru sözlü kimse ve aleyhine kendi fiilinden daha büyük delil olmaz. /9645

.9688152

152- Doğduklarınız toprak içindir, bina ettikleriniz harap olmak, topladıklarınız elden gitmek içindir. Amel ettikleriniz ise hesap günü için kitapta toplanmıştır. /9688

.9725153

153- Amelin değeri ihlasındadır. /9725

.9904154

154- Ne güzel azıktır güzel iş ve amel. /9904

.9911155

155- Kıyamet için yapılan amel ne güzel hazırlıktır. /9911

.9952156

156- Sonsuz diyar için amel edip çalışan arzusuna ulaşır. /9951

.10156157

157- Ayıbı seni lekeleyen işi kesinlikle yapma. /10156

.10227158

158- Adını ve iffetini zedeleyen işi yapma. /10227

.10259159

159- Dönüşü seni aciz bırakacak oku atma. /10259

.10261160

160- Açamayacağın düğümü çözmeye uğraşma. /10259

.10545161

161- İyi amel gibi ticaret yoktur. /10545

.10615162

162- Salih amelden daha kazançlı azık yoktur. /10615

.10683163

163- İlimsiz amelde hayır yoktur. /10683

.10708164

164- Sadece ilimle olan amel hayırlıdır. /10708

.10770165

165- Ameli olmayanın sevabı yoktur. /10770

.10799166

166- Salih amel, salih niyet olmadan kemale ermez. /10799

.10805167

167- Takva üzere yapılan amel az değildir, kabul olmuş amel nasıl az olur? /10805

.10845168

168- Ruh kişinin bedeninden çıkıncaya kadar salih amele ihtiyacı vardır. /10845

.10869169

169- İlim ile amel etmeyi sevabında şek edenden başkası terk etmez.

.10870170

170- Mükâfatın büyüklüğüne yakın etmeyenden başkası ilim üzere amel etmez. /10870

.10877171

171- Hiçbir amel eden salih ameli çoğaltmaktan ihtiyaçsız değildir. /10877

.10914172

172- Yakinsiz ve takvasız yapılan amelde hayır yoktur. /10914

.10943173

173- İnsana yakışan, sözlerinin amellerinden değil, amellerinin sözlerinden daha güzel olmasıdır. /10943

.11026174

174- İnsan fiilleri ile imtihan olur, sözleri ile değil. /11026

.11050175

175- İnsanın amelinin ilminden az olması ve fiilinin sözünü karşı aciz olması ayıptır. /11050

.1545176

176- Ameli terk edenin sevaba yakini yoktur. /1545

.9213177

177- Kim ne ekerse onu biçer. /9213

.7636178

178- Amellerin dili konuşan dilden daha doğrudur. /7636

.1847179

179- Cahillik üzere amel eden yolun dışında hareket eden gibidir, gayreti hedeften uzaklaştırmaktan başka bir şey kazandırmaz. /1847

.3267180

180- Halkın en saadetlisi hayra amel edendir. /3267

.1535181

181- İlimle amel eden, açık bir yolda giden gibidir. /1535

.6341182

182- Dünya için amel edenin Allah katında mükâfatı ateştir. /6341

.3839183

183- Şüphesiz sizlerin etkin konuşmaktan çok, güzel işlere ihtiyacınız daha fazladır. /3839

.4699184

184- Terazilerinizi iyi amelle ağırlaştırın. /4699

.3065185

185- En faziletli amel, nefsin istemediği, kerahet ettiği ameldir. /3065

.5695186

186- En kötü amel ahiretini bozan ameldir. /3065

.3372187

187- Amellerin en üstünü imanın ihlası, dindarlık ve yakinin doğruluğudur. /3372

.3551188

188- Şüphesiz mümin amelinde yakini, münafık ise amelinde şüphesi görünendir. /3551

.10829189

189- Dünyaya rağbetle yapılan amelin ahirete faydası yoktur. /10829

.37190

190- Ameller bilgiyledir. /37

.292191

191- Ameller niyetlerin meyveleridir. /292

ANLAMAK

.391

1- Anlamak kıvrak zekalı olmakladır. /39

.4522

2- Anlamak ilmin belirtisidir. /452

.76543

3- Anlamaya çalışan anlar. /7654

.77334

4- Kim anlarsa fazlasını ister. /7733

.79345

5- Anlayan ilmin derinliklerini bilir. /7934

.89456

6- Allah tarafından anlama (kabiliyeti) verilmeyen kimse hiçbir vaaz verenin öğütünden yararlanamaz. /8945

.95077

7- Kim anlama (kudretine) sahip olursa fakir olmaz. /9507

APTAL VE AKILSIZ

.31941

1- Hekim insanın en çaresiz olduğu zaman aptal ve akılsız insan ile konuştuğu zamandır. /3194

.31992

2- Aptalların en aptalı (veya akılsızların en akılsızı) küfürlü ve kötü sözden dolayı sevinen kimsedir. /3199

.78753

3- Akılsız insanların içine giren kimse küçümsenir. (küçük görülür) /7875

.91704

4- Akılsız ve aptal insanı kınayan kimse kendini küfür edilmenin tehlikesine atmıştır (yani insana küfür edilebilir.) /9170

.44985

5- Aptal insana cevap vermemek en güzel cevaptır. /4498

.107366

6- Aptal insan sabırlı ve hilimli insanın hakkını tanımaz. /10736

.108177

7- Acı sözden başkası aptalın düzelmesine ve anlamasına yetmez. /10817

.970728

8- Akılsız ve aptal insanlar ile oturup kalkmak insanın ahlakını bozar. /97072

APTALLIK

.1361

1- Aptallık sapıklıktır. /136

.59262

2- Aptallığa^[14] karşı zekâyla savaşın. /59263

.70623

3- Başkalarının ayıplarına bakıp kendi gizli ayıplarına bakmamak kişinin aptallığına yeter. /7026

.93774

4- Aptallık en kötü huylardandır. /9377

ARAŞTIRMAK

.104831

1- Araştırmak gibi çalışmak yoktur. /10483

.106382

2- Araştırmaktan daha üstün gelenek yoktur. /10638

ARİF / BİLEN

.68271

1- Her arif hüznülüdür. /6827

.68292

2- Her arif (dünyadan) hoşlanmaz. /6829

.69983

3- Kendi nefsin tanımayan, başkasını nasıl tanıyabilir? /6998

.17884

4- Arif kendi nefsini tanıyıp onu özgür kılan ve nefsini (Allah'tan) uzaklaştırıp rezil eden şeylerden temizleyendir. /1788

.19855

5- Arifin yüzünde tebessüm ve sevinç, kalbinde korku ve hüznü vardır. /1985

ASİLLİK / SOYLULUK

.21531

1- Asalet, bağışla ziynetlenmek ve ahitlere vefa etmektedir. /2153

.38722

2- Asalet, aşağılanmalardan bîzar olmaktır. /3872

.63063

3- Necip insanların adeti eli açık olmak, kızgınlığı yenmek, affetmek ve sabırlı olmaktır. /6306

.63224

4- Halka ihsanda bulunmak, neciplik ve zekîliğin alametidir. /6322

.93435

5- Malını verip haysiyetini korumak, soyluluktur. /9343

.93566

6- Adaletli olmak, asilliğin alametlerindendir. /9356

.109627

7- Az konuşmak, insanın asillik ve zekiliğine; tahammülün çok olması ise, yüceliğine işarettir. /10962

AŞAĞILIK

.18001

GERİ

İNDEKS

İLERİ

1- Aşağılık biri, kendi ölçüsünden fazla bir makama eriştiği zaman kabalaşır. /1800

.18242

2- Aşağılık birinden şefkat dilendiği zaman cefa eder ve sert davranıldığında yumuşar. /1824

.19203

3- Aşağılık kimse, ancak kendisine benzeyene uyar, kendisi gibi olana meyleder. /1920

.19304

4- Aşağılık, hayrına ümit bağlanmayan, şerrinden korunulmayan ve eziyetlerinden güvende olunmayan kimsedir. /1930

.19975

5- Aşağılık kimse zilleti siper olarak giyer ve özgür insanlara eziyet eder. /1997

.20326

6- Aşağılık kimse, geçmiş iyiliklerini alması gereken bir borç olarak görür. /2032

.20697

7- Aşağılık biri sana ihtiyaç duyduğu zaman sana cefa eder ve sen ona ihtiyaç duyduğün zaman sen sıkıntıya sokar. /2069

.26048

8- Aşağılık birine ikram ettiğin zaman ve rezil birini öne geçirdiğin zaman ve cimriyi yücelttiğin zaman kaçın. /2604

.20349

9- Aşağılık insan himmetini, kendisine kötülük eden birini kötü bir şekilde cezalandırmak isteyerek yüceltendir. /2034

.264710

10- Aşağılık birine güvenmekten kaçın, zira ona güveneni zelil eder. /2647

.304411

11- En zor istek, alçakların elinde olanı istemektir. /3044

.59312

12- Alçak kişiler, cesetçe daha sabırlıdırlar. /593

.101213

13- Aşağılık birinin mertliği olmaz. /1012

.105314

14- Aşağılık kimse hayâ etmez. /1053

.126115

15- Aşağılık, çok minnet koyan kimsedir. /1261

.152916

16- Aşağılık, kudret bulduğu zaman küfreder, söz verdiği zaman ise amel etmez. /1529

.153317

17- Aşağılık kimse (birine bir şey) verdiği kinini içine atar, (ona bir şey) verildiğindeyse inkâr eder. /1533

.401218

18- Aşağılık insanlarla karşılaştığında onlara oruçlu olduğunu mazaret göster. /4012

.409719

19- Aşağılık biri, kendi ölçüsünden fazla bir makama eriştiği zaman hareketleri çirkinleşir. /4097

.413020

20- Aşağılık biri senin büyüklüğünü çoğalttığı zaman sen de onun zilletini çoğalt. /4130

.510721

21- Aşağılık kimsenin yönetimi, kötülüklerini ve ayıplarını ortaya çıkarır. /5107

.511322

22- Alçakların devleti, büyük insanların alçalmasına neden olur. /5113

.511623

23- Alçakların devleti, zamanın belalarındandır. /5116

.599324

24- Hayır! aşağılık kimselerden talep eden mahrum kalır. /5993

.604325

25- Alçağın zaferi helâke düşürür. /6043

.606726

26- Alçakların zaferi kibir ve isyandır. /6045

.606727

27- Alçakların gölgesi karanlık ve belirsizdir. /6067

.623828

28- Alçakların huyları iyiliği kötülükle telafi etmektir. /6238

.624129

29- Nankörlük aşağılık insanların adetidir. /6241

.624330

30- Çirkin sözler söylemek aşağılık insanların adetidir. /6243

.624631

31- Alçakların ve cahillerin adeti kerim ve özgür insanlara eziyet etmektir. /6246

.632032

32- Aşağılığın izzeti onun zilletidir ve aklın sapıklığı en büyük sapıklıktır. /6320

.657233

33- Kaçabildiğiniz kadar alçak ve aptal kişiden kaçın. /6572

.658634

34- Kerim insanın yoksulluğu alçak insanın zenginliğinden daha güzeldir. /6586

.658735

35- Alçakların yokluğu, insanların rahatlığıdır. /6587

.719936

36- Aşağılık insanın derecesi her ne kadar yükselse, insanların (nasibi) onun yanında azalır. Kerim ise bunun zıddıdır. /7199

.781737

37- Alçağın doğduğu gün de kötüdür. /7817

.918238

38- Alçak insanlara ihtiyacı olan muhakkak zelil olmuştur. /9182

.925339

39- Taş kalplilik alçaklıktan doğar. /9253

.975140

40- Aşağılığa eşlik eden kınanmışlıktır. /9751

.976341

41- Kerim insanın bağışlamaması, alçak insanın bağışından daha güzeldir. /9763

.1096742

42- Kötü iş, çirkin ahlak ve kınanmış cimrilik alçak insana delil olarak getirilir. /10967

.555743

43- İnkâr etmek alçakların huyudur. /5557

AŞIK

.67021

1- (*İmam (a.s) aşık için şöyle buyurdu:*) Şehvetler aklını başından almış, kalbini öldürmüş, nefsini ona kaptırmıştır. /6702

AVAM

.97751

1- Avamdan ayrılman en faziletli mürüvvettir. /9775

AYAK DİRETEN

053301

1- Kendisini mutlu edecek şeye (ulaşmak için) tembellik eden niceleri vardır. /5330

AYIP / EKSİKLİK / KUSUR

.31671

1- Ayıbın büyüğü kendindeki ayıpla başkasını ayıplamandır. /3167

.31772

2- En aciz kimse, kendindeki ayıbı gidermeye gücü yettiği halde onu ortadan kaldırmayandır. /3177

.3505 3

3- Halk için ayıplar vardır; senden gizli olan ayıpları aşikâr etme. Çünkü Allah ona karşı sabırlı olup onu rezil etmez. Öyleyse var gücünle kusuru ört, Allah da senin örtülmesini istediğin şeyleri örter. /3505

.44864

4- Vicdanların, ayıpların sırlarını bilmeleri yakındır. /4486

.44895

5- Ayıbı düşünmek dahi ayıptır. /4489

.62816

6- Ayıbı olduğunu bilen kimseye, ayıbın var! denildiğinde öfkelenmesine şaşarım. /6281

.62217

7- İyi bir şekilde övüldüğünde, kendisinde böyle bir özellik olmadığını bildiği halde seven kimseye şaşarım. /6221

.51988

8- Ayıp sahipleri halkın ayıplarının bilinip yayılmasını severler. Böylelikle okendi ayıplarına daha rahat mazeret getirirler. /5198

.62679

9- Kendisinin daha büyük ayıplarını görmeden halkın ayıplarını kınayana şaşarım. /6267

.631410

10- Sevenin gözü sevdiğinin ayıplarına karşı kör, kulakları kötülüklerinin çirkinliğine karşı sağır olur. /6314

.640411

11- Ayıpların perdesi cömert ve iffetli olmaktır. /6404

.705512

12- İnsana halkın ayıplarıyla uğraşmaması için kendi ayıplarıyla meşgul olması yeterlidir. /7055

.736213

13- Sizden alim olanın kendine ayıp olarak bildiği şeyden halkı alıkoyması gerekir. /7362

.735914

14- Kendinde var olduğunu bildiğin ayıplar, seni, halkın ayıbını söylemekten alıkoymalıdır. /7359

.737315

15- Senin yanında en seçkin insan, ayıbını sana hediye edip nefesine karşı sana yardımcı olan

kimse olmalıdır. /7373

.737416

16- Senin katında en sevilen insan, seni doru yola hidayet edip ayıplarından perdeyi kaldıran kimse olmalıdır. /7374

.746217

17- Her ayıp aşikâr olmaz. /7462

.758018

18- Kim ayıbını ayıp bilseydi şüphesiz kendi ayıbını gördüğünde ondan hoşlanmazdı. /7580

.775319

19- Ayıp arayan onu bulur. /7753

.776520

20- Seni ayıbına karşı basiretli kılan şüphesiz sana nasihat etmiştir. /7765

.817121

21- Kendisinde olanı bilen, kardeşine karşı örter. /8171

.821022

22- Senin ayıbını senin için aşikâr eden dostundur. /8210

.821123

23- Ayıbını örten senin düşmanındır. /8211

.826024

24- Sana ayıbını gösteren, yokluğunda seni korur. /8260

.826125

25- Ayıbın konusunda sana yalakalık eden yokluğunda seni ayıplar. /8261

.838926

26- Kendi ayıbını bilen kimseyi ayıplamaz. /8379

.848927

27- Halkın ayıbını teftiş edenin önce kendi ayıplarından başlaması gerekir. /8489

.886528

28- Halkın ayıbını inkâr edip kendisi için onlara razı olan ahmaktır. /8865

.886629

29- Kendi yaptığı hatayı diğerleri için ayıplayan kimse ahmaktır. /8866

.929030

30- İnsanın en büyük ayıbı, ayıplarının kendisine gizli kalmasıdır. /9290

.967531

31- Sizleri kardeşinizi istenmeyen ayıptan dolayı yüzleşmenizden men eden korku ve onun da sizinle aynı şekilde (bir ayıp ile) yüzleşmesinden başka bir şey değildir. /9675

.970332

32- Ayıbını söyleyen yokluğunda hakkını korumamıştır. /9703

.970433

33- Ayıbını sana söyleyip yönlendiren, yokluğunda onu koruyan, sana nasihat etmeyi ihmal etmemiştir. /9704

.984834

34- İnsanın ayıplarını bilmesi en faydalı marifettir. /9848

.1029535

35- Halkın ayıplarını arayıp bulmaya çalışma! Zira başkalarının ayıpları uğraşamayacak kadar kendini meşgul edecek ayıbının olduğunu anlarsın. /10295

.1038436

36- Kendinin de yaptığın işte halkı ayıplama. Kendin için yapmana izin verdiğin günahla başkasını cezalandırıp kınama. /10384

.458037

37- Halkın günahlarını ve ayıplarını aramak en çirkin huylardandır. /4580

.458138

38- Halkın ayıplarını aramak en çirkin ayıp ve en kötü günahlardandır. /4581

.880239

39- Kardeşinin perdesini kaldıranın evinin ayıpları açılır. /8802

.879840

40- Halkın ayıp ve günahlarını araştıranın Allah ayıplarını açar. /8796

.879841

41- Komşusunun sırlarını öğrenmeye çalışanın (sır) perdesi yırtılır. /8798

.879942

42- Başkasının ayıbını araştıranın Allah gizlediklerini açığa vurur. /8799

.880043

43- Halkın gizli ayıplarını arayanın dostluğunu Allah kalplere haram eder. /8800

.229044

44- Kendi ayıplarının bilinmesini nasıl istemiyorsan, kardeşinin ayıplarını da gizle. /2290

235445

45- Elinden geldiği kadar ayıpları ve hataları ört. Böylelikle Allah örtülmesini istediğin şeylerin üstünü örter. /2354

.290946

46- Halkın en iğrenci ayıp arayandır. /2909

AYRILIK / AYIRMAK

.26971

1- Ayrılıktan uzak dur, zira halktan kopan azınlık şeytanındır. /2697

.27472

2- Ayrılıktan kaçının, zira sürüden ayrılan kurda yem olduğu gibi, hak ehlinden ayrılan da şeytana ait olur. /2747

.44123

3- İki dostu birbirinden ayırmaya çalışmak ne de kötü uğraştır! /4412

.72924

4- Her topluluk için ayrılık vardır. /7292

.24885

5- Birlik olun, ayrılıktan kaçının. /2488

AZ

.67281

1- Sürekli olan az, arkası kesilen çoktan daha hayırlıdır. /6728

.3622

2- Zelil olmaktansa az olsun. /362

.31683

3- (Halk arasında) en az olan şey, doğruluk ve emanettir. /3168

.76564

4- Az olan ezilir.[15] /7656

AZARLAMAK / KINAMAK

.17681

1- Azarlarken aşırıya kaçmak inat ateşini körükler. /1768

.32862

2- En aşağılık şey, cahillerin azarlamasıdır. /3286

.39843

3- Kınadığın zaman kısa tut. /3984

.53394

4- Nice azarlananlar vardır ki hiçbir suçu yoktur. /5339

.62195

5- Kötülük ve sürçmeler çoğaldığında kınanma da çoğalır. /6219

.66536

6- Bazen kınamak fayda verir. /6653

.14307

7- Kınama, iki cezalandırmadan biridir. /1430

8

8- Kınamayı iade etmek,en acı vuruştur. 1318

.71129

9- Kınamanın çokluğu kalplerde kinleri tutuşturur, dostları ise ürkütür. /7112

.843110

10- Çok kınayanın çirkinliği artar. /8431

.1015211

11- Kınayan ancak kendi nefsinin kınasın. /10152

.271112

12- Halkı azarlarken kendine karşı kayıtsız kalmayasın sakın; yoksa günahın çoğalır ve mükâfattan mahrum kalırsın. /2711

.785913

13- Bir şeyden dolayı (başkalarını) azarlayan, ona müptela olur. /7859

AZAT ETMEK

.39901

1- Sahip olduğunda azat et. /3990

AZIK

.27831

1- Bilesiniz ki sizler ayrılığa emrolunmuş ve azık için irşat edilmişsiniz. Öyleyse yarın (kıyamet) için size yetecek kadar dünyadan azık alın. /2783

.33982

2- (Kıyamet) azığınızı zayi etmek de bir çeşit fesattır. /3398

.45183

3- Şu fani günlerden ebedî hayat için azık toplayın; (zira) azık hakkında irşat edilmişsiniz, yolculuğa emrolunmuşsunuz ve gitmeye teşvik edilmişsiniz. /4518

.45354

4- Dünyadan yarın (kıyamette) kendinizi koruyacak kadar azık toplayın; geçici (dünyadan) sonsuz (ahiret) için (bir şeyler) alın. /4535

.54895

5- İnsanın ahiret azığı, günahtan sakınması ve takvasıdır. /5489

.61366

6- Sana, güzelce hazırlıklı olmanı ve (kıyamet azığını) çoğaltmanı öneriyorum. /6136

.62757

7- Şaşarım dünyadan göçeceğini bilen kimseye; nasıl olur da ahireti için güzel azık hazırlamaz? /6275

.68828

8- Her insan önceden gönderdiğine doğru gidicidir ve (her insan) amel ettiğiyle mükâfatlandırılacaktır. /6882

.72159

9- Gönderdiğin gibi bulacaksın. /7214

.721510

10- Ektiğin gibi biçersin. /7215

.738711

11- Azığın takva olsun. /7387

.927312

12- Azığını zayi etmek de bir tür fesattır. /9273

.960913

13- Yarın (kıyamette) bugün gönderdiğinin üzerine basacaksın; öyleyse ayağın için sergi aç ve kıyamet için (azık) gönder. /9609

AZİM / KARAR

.79801

1- Azmini açığa vuran basiretini hiç eder. /7980

.83152

2- Azmi kötü olanın oku kendine döner. /8315

.101833

3- Gelişme görmediğin şeye azmetme. /10183

.106824

4- Basiretsiz kararda hayır yoktur. /10682

AZİM / KARARLILIK / GAYRET

.29621

1- En yüce azim, cömertliğe en yakın olandır. /2962

.42772

2- Sıkıntı ve kederler, azimlerin ölçüsü kadardır. /4277

.49773

3- En hayırlı azim, en büyük olanıdır. /4977

.71614

4- Bir şey istediğinde azmin yüksek olsun; galip geldiğinde ise cömert ol (intikam alma). /7161

.78505

5- Azmi büyük olanın özeni de büyük olur. /7850

.80196

6- Azmi küçük olanın üstünlüğü de düşer. /8019

.83207

7- Azmi büyük olanın değeri de büyük olur. /8320

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.84068

8- Azmi büyük olan amacı saygın olur. /8406

.23039

9- Sana lazım olan şeyde bütün çabanı harca ve gerekli olmayan şeye dalma. /2303

.852610

10- Azmin aşamalarını kat edeni milletler büyük sayar. /8526

.897011

11- Allah'ın yanında olan şeye ulaşmak için azin göstermeyen arzularına ulaşmaz. /8970

.1032012

12- Mükâfatını alacağın işin dışında bir şeye önem verme; sevap ganimetini dışında bir şeyle de uğraşma /10320

.167413

13- Kıskançlık, azmin ölçüsü kadardır. /1674

.674314

14- İnsanın değeri, azmi kadar; ameli de niyeti kadardır. /6743

.970715

15- Hiçbir şey insanı azmi kadar yüceltmez ve nefsanî istekleri kadar da alçaltmaz. /9707

.1005916

16- Kişinin saygısı azmi kadar ve kıskançlığı da namusunun ölçüsünce. /10059

.1039217

17- Eşini ve çocuğunu kendine büyük dert etme. Zira eğer Allah'ın evliyalari olurlarsa Allah da kendine velisini (dostunu) atmaz. Ama Allah'ın düşmanı olurlarsa o zamanda Allah'ın düşmanlarını neden kendine soruyorsun ki? /10392

.1043418

18- Kaybettiğin şeyi kendine sorun etme. Çünkü seni gelecek olan şeylerden alıkoyar. /10434

B

BABA

.44231

1- Anne ve babaya iyilik, en büyük farz(lardan)dır. /4423

.44482

2- Babalarınıza iyilik edin ki çocuklarınız da size iyilik etsinler. /4448

.91453

3- Kim anne ve babasına iyilikte bulunursa çocuğu da ona iyilikte bulunur. /9145

.98214

4- Babanın ölümü, (insanın) belinin kırılmasıdır. /9821

.86235

5- Kim anne-babasını küçümserse, doğruluğa (kemale giden yola) ters düşmüştür. /8623

.98056

6- Babaların dostluğu, evlatlar arasında neseptir. /9805

BAĞIŞLAMA/AF

.15661

1- Bağışlamada acele etmek, yüce insanların sıfatlarındanıdır. /1566

.16402

2- Bağışlamak, iki faziletin en üstünüdür.[16] /1640

.22333

3- Affet ki sana yardım edilsin. /2233

.22474

4- Affet ki affedilesin. /2247

.22875

5- Sana kötülük edene iyilik et, sana karşı cinayet işleyeni (kötülük edeni) affet. /2287

.22926

6- Dostunun hatasını affet, böylelikle düşmanın senin doğruluğuna hükmeder. /2292

.22967

7- Seni sevindirip razı eden şeylerden dolayı seni öfkeliendiren şeyden geç. /2296

.23648

8- Hatayı affet, haddi defet, hakkında sana açıkça söylenmeyen bir şeyi bırak. /2364

.24209

9- Halkın özürlerini kabul et, böylelikle kardeşliklerinden faydalanırsın; onlara karşı güler yüzlü davran, bu şekilde kinlerini öldürürsün. /2420

.255010

10- Mürüvvetli kimselerin yanlışlığını affedin; zira Allah onlardan sürçeni mutlaka kaldırmıştır. /2550

.25911

11- Affetmek en güzel ihsandır. /259

.35812

12- Affetmek zaferin zekâtıdır. /358

.49713

13- Mazeret aklın delilidir. /497

.49914

14- Affetmek asilliğe delildir. /499

.52015

15- Affetmek her güzel işin tacıdır. /520

.534216

16- Bazı günahların cezasının miktarı, günahların ilan edildiği kadardır. /5342

.1022617

17- Günahı arkasından getiren işte ısrar etme. /10226

.154718

18- Kudret olduğu halde affetmek, Allah-u Teala'nın azabına karşı siperdir. /1547

.399319

19- Sana karşı cinayet (hata, yanlış) yapıldığında affet. /3993

.431720

20- Affetmek, rahmetin nazil olmasına neden olur. /4317

.452821

21- Kudretli olduğunda affet, devlet sahibi olduğunda ihsan et, böylece hakimiyet senin için kâmil olur. /4727

.456622

22- Sürçmelerden geç, hataları affet; böylece makamın yücelir. /4566

.456723

23- Suçları, özellikle de mürüvvetli ve şerefli insanların ayıplarını bağışlayarak örtün. /4567

.457024

24- Başkalarının günahlarını görmemezlikten gel ki övülesin. /4570

.478825

25- Dinde gedik açılmayıp İslam kudretinin zayıflamasına neden olmayacaksa, iyilikle karşılık ver ve hataları affet. /4788

.508726

26- Halka karşı affedici olmayı kendine huy edin, kimseye de sevmediği bir şeyi yapma. /5087

.513927

27- İntikam almaktan vazgeç! Çünkü o, güçlü insanların en çirkin hareketidir. Şüphesiz kötü cezalandırmaktan kendini alıkoyan kimse bütün faziletleri (kendinde) toplamıştır. /5139

.621528

28- Kudretin doruğunda affın fazileti aşikâr olur. /6215

.676629

29- Affın azlığı, ayıpların en çirkini; intikam almakta acele etmekse, günahların en büyüğüdür. /6766

.681530

30- İyilik ve asalet sıfatı suçlunun özrünü kabul etmeği gerektirir. /6815

.705231

31- Suçluyu affetmek zafer için yeterlidir. /7052

.716232

32- Kudretin olduğunda güzel bir şekilde affet, malik olduğunda adaletli davran. /7162

.717933

33- Kudretli olduğunda affet, zorlukta da olsan bağışta bulun, ihtiyacın olduğu halde fedakârlık yap ki, faziletin kâmil olsun. /7179

.849934

34- Hataları bağışlayan bütün faziletlere kendinde toplar. /8499

.895935

35- Af ile ihsanda bulunmayan, intikam ile kötülük eder. /8959

.897336

36- Tövbeyi kabul etmeyenin hatası büyük olur. /8973

.940037

37- Hata ve günahı geçmek dindendir. /9400

.954038

38- İktidar (sahibiyken) affetmek nede güzeldir. /9540

.956739

39- Kınayıp azarlayarak affeden (gerçekte) suçu affetmemiş sayılır. /9567

.987140

40- Günahı bağışlamak için acele etmek asil insanların sıfatındandır. /9871

.1031941

41- Aftan dolayı pişman olma ve intikam almaya da sevinme. /10319

.1034342

42- Suçluyu cezalandırmakta acele etme, ikisi arasında bağış için bir yer bırak, bu vesileyle mükâfatı ele getirirsin. /10343

.1047443

43- Suçu affetmek gibi sabır yoktur. /10473

.1071344

44- Kudretli insanın affı gibi güzel bir şey yoktur. /10713

.1088045

45- Günahkâr insana verilecek en güzel karşılık onu affetmektir. /10880

.1103546

46- Kendisine zulmedeni affeden, ilişkisini kesenle irtibata geçen, mahrum bırakana bağışta bulunan, kötülüğe iyilikle karşılık veren insana hayran kaldım. /11035

.236747

47- Allah'ın sena bağışta bulunmasını istediğin gibi sende kalka affınla bağışta bulun ve hiçbir affından dolayı pişman olma. /2367

.236848

48- Seni sevene iyilik et, düşmanını bağışla ki faziletin kemale ersin. /2368

.300049

49- Kudretli insanların en güzel fiili affetmektir. /3000

.306050

50- Affetmeye en uygun kimse cezalandırmaya en kadir olandır. /3060

.36451

51- Merhamete en layık kimse ona ihtiyacı olandır. /364

.312052

52- Hakkını almandan daha güzel olan, affetmendir. /3120

.316553

53- İyiliklerin en güzeli kudretli insanın affı ve muhtaç insanın bağışlamasıdır. /3165

.318454

54- En güzel af, kudretli iken yapılandır. /3184

.323055

55- Allah'ı en iyi tanıyan, halkın mazeretleri olmadığı halde onları affedendir. /3230

.342956

56- Kötülüğe iyilikle karşılık verip suçları bağışlayarak örten, şüphesiz faziletli olanların en güzeli ve övülmüşlerin en faziletlisidir. /3492

.353057

57- Mahrum edene bağışta bulunana, kesip atanla yakınlık kurana, zulmedeni affedene Allah tarafından yardımcı ve destek verilir. /3530

.758

58- Affetmek faziletin özüdür. /7

.58559

59- Af en büyük ihsandır. /585

.77360

60- Af kudretin ziynetidir. /773

.77561

61- Af övgüye neden olur. /775

.92462

62- Af kudretin zekâtıdır. /924

.105763

63- Affetmek en güzel bağıştır. /1057

.109964

64- Affetmek en güzel intikamdır. /1099

.187565

65- Bağışlamak insanın kendisine karşı yapılan suçu affedip onu öfkeliendiren şeye sabretmesidir. /1875

.65066

66- Başkalarının hatalarını affetmek en güzel huydur. /650

.1005667

67- Tanımadığın şeyi tanıdığın şey için, bilmediğin şeyi bildiğin şey için bağışla. /10056

.399268

68- Sana yanlış yapıldığında affet. /3992

.306669

69- Yardımı en çok hakkeden, af dileyendir. /3066

.265670

70- Cezalandırmakta acele etmekten kaçın! Çünkü o, Allah katında büyük düşmanlıktır ve değişimi yakınlaştırır. /2656

BAĞIŞ

.53431

1- Nice bağışlar var ki felaket ondan iyidir. /5343

BAĞ KURMAK / İLİŞKİ

.61521

1- Aranızda bağ kurun ve beraber olun; birbirinizden kopup ayrılığa düşmeyin. /6152

.71732

2- Senden kopanla sen bağ kur, isteyene bağış yap ve istemekten çekinene de istemeden yardım et. /7173

.91763

3- Fakirin seninle bağ kurması, zenginin senden kopmasından daha hayırlıdır. /9176

.92234

4- İslam'ın hatırına seninle bağ kuran, şüphesiz en sağlam sebeple bağ kurmuştur. /9223

.97735

5- Erdemlilerle bağ kurmak onurlu olmaya sebep olur. /9773

.101206

6-Kiminle bağ kuracak veya kimden kopacaksanız Allah için olsun. /10120

.100837

7- Fakirin bağ kurması, zenginin koparmasından daha iyidir. /10083

.100858

8- Gerçek anlamda bağ kuran, kendisiyle (bağları) koparanla bağ kurandır. /10085

.103699

9- Sakın din kardeşinin bağ kurması senin bağları koparmandan daha güçlü olmasın. /10369

BARIŞ/ UZLAŞMA

.9011

1- Barış, sabırlı ve hilimli olmanın meyvesidir. /901

.13352

2- Barış, selametin sebebi ve doğru yolda olmanın nişanesidir. /1335

.56053

3- Halkla uyumlu geçin ki sağlam kalasın; ahiretin için de amel et ki kazançlı çıkasın. /5605

.80764

4- Halkla uyumlu geçinen kimsenin dostu çok, düşmanı az olur. /8076

.82945

5- Halkla uyumlu geçinen kimsenin ayıpları örtülü kalır. /8294

.87326

6- Halkla uyumlu geçinen kimse selameti kazanır. /8732

.88627

7- Halkla uyum içinde geçinmeye razı olan kimse, onların fesat ve musibetlerinden amanda olur. /8862

.101388

8- Ben barışı, İslam'da gevşekliği savaştan daha faydalı olmadığı zaman seçtim. /10138

.106699

9- Barıştan daha iyi ve sağlam akıbetli bir şey yoktur. /10669

BASİRET

.17591

1- Basiretlilik, fırsat gelinceye kadar derdi sineye çekmektir. /1759

.18122

2- Tedbirli olunması gereken en son yerler, en önce korkulacak yerlerdir.[17] /1812

.19153

3- Basiret, işlerin akıbeti hakkında görüş belirtmek ve akıl sahipleriyle meşveret etmektir. /1915

.27774

4- Bilesiniz ki, kim işin sonunu göz önüne almadan bir işe girişirse, muhakkak ağır musibetlere maruz kalır. /2777

.30955

5- Asıl azim, basiretliliktir; meyvesi ise zafer. /3095

.96

6- Basiretlilik, mal-mülktür; gevşeklik ise ziyan. /9

.1777

7- Basiretlilik hünerdir. /117

.4718

8- Basiretlilik, görüşlerin en sağlamıdır. /471

.9619

9- Basiretlilik, deneyimleri korumaktır. /961

.107710

10- Basiretlilik, düşünceyi evirip çevirmekle elde edilir. /1077

.110311

11- Basiretlilik, sırtı sağlama almaktır. /1103

.121312

12- Görüş çok ama basiretli olanı az. /1213

.148913

13- Basiretlilik, sana vazife olanı yerine getirmen ve sana yeterli gördüğünü terk etmendir. /1489

.151414

14- Öğrenmeden önce emin olmak basiretliliğe terstir. /1514

.386015

15- Basiretlilik, ancak Allah'a itaat etmek ve nefse başkaldırmaktır. /3860

.396116

16- Basiretli olmanın âfeti, fırsatın elden kaçmasıdır. /3961

.406717

17- Azim ve irade basiretlilikle bir araya geldiğinde saadet kemale erer. /4067

.459018

18- Basiretli olmanın meyvesi selamettir. /4590

.504519

19- Basiretli ol ve ilimden ayrılma ki işinin sonunda övülesin. /5045

.636220

20- Basiretliliğin neticesi sırt sağlamlığıdır. /6362

.723221

21- Basiretliliğin kemali, muhaliflerle barışık olmak ve düşmanlarla iyi geçinmektir. /7232

.791022

22- Basiretli olmayan helak olur. /7910

.791323

23- Basiretli olanın sırtı kuvvetli olur. /7913

.791424

24- Basiretini zayi eden tehlikeye düşer. /7914

.798125

25- Basireti az olanın azmi zayıf olur. /7914

.820826

26- Basiretin öne geçirmediğini acizlik arkaya iter. /8208

.926327

27- Azmin gücü basirettendir. /9263

.937028

28- Hazırlıklı ve müsait olmak basiretliliklidir. /9370

.939129

29- Tecrübeyi korumak, ileri görüşlü olmaktır. /9391

.939930

30- Azmin sıhhati basiretliliklidir. /9399

.940331

31- Şüphe ânında durmak, basiretliliklidir. /9403

.941132

32- (Bu dünyadan öbür dünyaya) göç için hazırlıklı olmak ve yolculuk için hazırlık görmek basiretin kemalindendir. /9411

BASİRET / BAKIŞ / GÖRÜŞ

.28251

1- Takvanın alametini gören parlak gözler nerede? /2825

.30612

2- İnsanların en basiretlisi, kendi ayıplarını gören ve günahlarını söküp atandır. /3061

.36353

3- [İmam Ali (a.s) ashabıyla oturmuştu. Oradan güzel yüzlü bir kadın geçti. Ashaptan bazıları gözlerinin ucuyla o kadına baktı. Bunun üzerine İmam şöyle buyurdu:]

GERİ

İNDEKS

İLERİ

Bu bakışlar, erkeklerin şehvete kapıldıklarını gösteren bakışlardır; (baktıkça) şehveti coşturur. İçinizden bir hoşuna giden bir kadın gördüğünde hemen gidip kendi hanımına yaklaşsın. Zira o da kadındır, bu da. /3635

.38914

4- Basiret sahibi, duyduğunda düşünen; baktığında (hakikatleri) gören ve ibretlerden öğüt alan kimsedir. /3891

.43515

5- İtibar basiretli olmakla kazanılır. /4351

.51826

6- Gözün körlüğü, basiret körlüğünden daha iyidir. /5182

.51837

7- Gözün körlüğü, fitneye sebep olan bakıştan daha iyidir. /5183

.53688

8- Bazen basiretli insan da doğru yolu bulmada hataya düşer. /5368

.65369

9- Gözü kaybetmek, basireti kaybetmekten daha iyidir. /6536

.654810

10- Basireti olmayanın görüşü bozuk olur. /6548

.667611

11- Muhakkak ki sırlar, basiret sahipleri için açıklanmıştır. /6676

.734612

12- Şüphesiz, görmek isterseniz, görürsünüz; duymak isterseniz, duyarsınız; hidayet olmak isterseniz hidayet olursunuz. /7346

.884913

13- Zekâda basiretli olan kimsenin hikmeti sabit olur ve neden ders alacağını bilir. /8849

.997214

14- Basiret körleştiğinde gözün görmesi dahi fayda etmez. /9972

.1077415

15- Düşüncesi olmayanın basireti de olmaz. /10774

.104716

16- Bir anlık bakış fitnelerin öncüsüdür. /1047

.531417

17- Nice aşklar var ki (tohumu) bir anlık bakışta ekilir. /5314

.630718

18- Gözün körlüğü, birçok bakıştan daha iyidir. /6307

.693919

19- Nice aşklar var ki bir anlık bakışla elde edilmiştir. /6939

.694120

20- Nice bakışlar hasreti de beraberinde getirir. /6941

.762621

21- İnsanın bir anlık bakışı kalbin öncüsüdür. /7626

.794922

22- Bakışına salık verenin üzüntüsü çok olur. /7949

.749323

23- Görmek yalnız gözle olmaz; görünenler, görenleri aldatabilir. /7493

BASİRETİLİ

.18781

1- Basiretli, nimet peşinde koşmanın ahiret için yaptığı amelleri engellemediği kimsedir. /1878

.19212

2- Basiretli, elinde olanı bağışlayan ve bugünün işini yarına bırakmayan kimsedir. /1921

.19853

3- Basiretli, dünyanın dalaverelerinin ahiret için çalışmaktan alıkoymadığı kimsedir. /1985

.15924

4- Basiretli, içinde bulunduğu dönemde (herkesle) iyi geçinen kimsedir. /1592

.20285

5- Basiretli, tecrübelerin pişirdiği ve belaların yetiştirdiği kimsedir. /2028

.21146

6- Basiretli, nimet yüzünü ona döndüğünde şükreden, sırt çevirdiğinde ise sabredip unutan kimsedir. /2114

.21797

7- Basiretli, öfkesi şiddetlendiğinde cezalandırmayı geciktiren ve varlıklı hâlini fırsat bilip iyiliği mükâfatlandırmada acele eden kimsedir. /2179

.28338

8- En basiretliniz, en zahit olanınızdır. /2833

.30929

9- Halkın en basiretlisi, dünyevî işlerini aşağılık sayan kimsedir. /3092

.324410

10- Halkın en basiretlisi, sırtı sağlam olmasına rağmen kendini güçsüz gören kimsedir. /3274

.325711

11- Halkın en basiretlisi, akıbeti hakkında sabırlı olmayı ve düşünmeyi kendine şiar ve örtü edinen kimsedir. /3275

.334112

12- Görüş bakımından halkın en basiretlisi, vaadini yerine getiren ve bugünkü işini yarına bırakmayan kimsedir. /3341

.342313

13- Asıl basiretli, hilelere kanmayan kimsedir. /3423

.356814

14- Şüphesiz basiretli kimse, nefsi ile mücadele eden ve onu dizginleyen; ihtiras ve zevklerine mani olan ve ona hükmeden kimsedir. Doğrusu akıl sahibi için dünya, içindekiler ve dünya ehli başlı başına bir meşguliyettir. /3568

.357415

15- Doğrusu (gerçek) basiret sahibi, muhasebe ile nefsini dizginleyen, gazapla ona hükmeden ve savaşıarak onu öldüren kimsedir. /3574

.10016

16- Basiretli uyanık, gâfil ise uyuklayan kimsedir. /100

.126317

17- Basiretli, (başkasına) eziyet etmeyen kimsedir. /1263

.139218

18- Basiretli, masraflarını ve külfetini kenara iten kimsedir. /1392

.148719

19- Basiretli, ahireti için dünyasını terk edendir. /1487

.150620

20- Basiretli, aşırı harcamalardan kaçınan ve israftan tiksinen kimsedir. /1506

.389721

21- Bütün uğraşını nefsiyle mücadeleye ayıran, bütün çabasını dini için harcayan ve bütün ciddiyetini ahiretine adayan kimse ancak ve ancak basiretli kimsedir. /3897

.534822

22- Nice küçük insanlar vardır ki büyüklerden daha basiretlidir. /5348

.556323

23- Basiret sahibinin silahı sırt sağlamlığıdır. /5563

.733524

24- Basiret sahibinin her işinde bir üstünlük vardır. /7335

.735025

25- Basiret sahibi için, her aşağılık sıfattan onu alıkoyan aklından bir pay vardır. /7350

.1069626

26- Basiretli, belalar karşısında dehşete düşmez. /10696

.1085127

27- Elinde olanı bağışlamayan ve bugünkü amelini yarın için biriktirmeyen basiretli değildir. /10851

.1087828

28- Basiret sahibi, daima isabetli ve etkin görüşe muhtaçtır. /10878

BAŞARI / ZAFER / KURTULUŞ

.28381

1- En başarılınız, en doğru sözlünüzdür. /2838

.33252

2- İsteğini en çabuk elde eden insan, yumuşak ve kibar ahlaklı olandır. /3325

.37413

3- Kurtuluş istiyorsanız gaflet ve eğlenceyi bırakın, (nefsinizi ıslah etmekte) ciddi olun ve ondan ayrılmayın. /3741

.39684

4- Başarının âfeti, tembellik ve gevşekliktir. /3968

.66585

5- Başarı bazen ulaşır. /6658

.66596

6- Yaraların iyileşmesi bazen bitkin bırakır. /6659

.95367

7- Başarıyı, kurtulmakta acele eden kimseye yakınlaştıran şey nedir? /9536

.98678

8- Kurtuluşun ölçüsü imanlı olmak ve yakının doğruluğudur. /9867

.107579

9- Ancak imanın şartlarını yerine getiren kurtuluşa erer. /10757

.1078010

10- İmanı olmayan kurtuluşa eremez. /10780

.1088611

11- Halkın, şerrinden kurtulamadığı kimse, Allah'ın (azabından) kurtulamaz. /10886

.466112

12- Kurtuluş üç şeydedir: Halkla beraber olup ondan ayrılmamak, bâtıldan uzak kalmak ve cido

olmak. /4661

.698013

13- Allah'tan kaçan ondan nasıl kurtulabilir? /6980

BAŞKASININ AYIBINI YAYMAK

.1141

1- (Başkasının ayıbını) yaymak, ihanettir. /114

.10822

2- (Başkasının ayıbını) yaymak, bedbahtların huyudur. /1082

BAŞSAĞLIĞI VE KUTLAMA

.63371

1- İmam Ali (a.s), çocuğu öldükten sonra Allah'ın yeni bir evlat verdiği kimseye başsağlığı verdi ve şöyle buyurdu:

Allah elinden giden evladından dolayı sana büyük sevap versin ve yeni verdiği evladına da bereket versin. /6337

BÂTIL

.20851

1- Bir toplumun yaptığı işe razı olan kimse, o işi yapanlar gibidir. Bâtıla giren herkesin iki günahı vardır: Ona razı olmanın günahı ve onu yapmanın günahı. /2085

.2772

2- Bâtıl hakkın zıddıdır. /277

.5493

3- Bâtıl, aldatıcı bir hilekârdır. /539

.7174

4- Bâtıl en zayıf yardımcıdır. /717

.11005

5- Bâtıl, ona bineni kaydırır. /1100

.12746

6- Bâtıllar (insanı) sapıklıklara düşürür. /1274

.13287

7- Bâtılı zafere ulaştırmak için dayanışmak, alçaklık ve ihanettir. /1328

.50578

8- Hakka muhalefet edip bâtıla yönelene muhalefet et; onu kendi nefsiyle razı olduğu şeyle başa bırak. 5057

.60319

9- Bâtılın zafere erişmesi için yardımlaşmak, hem cinayet, hem hıyanettir. /6031

.604110

10- Bâtıla yardım eden hakka zulmetmiştir. /6041

.700611

11- Hakka yapışmayan bâtıldan nasıl ayrılabilir? /7006

.731812

12- Bâtıl döner, durur. /7318

.751513

13- Karanlığa dalana aydınlıktan bir nasip yoktur. /7515

.765114

14- Bâtıl merkebine binen pişman olur. /7651

.813515

15- Bâtıla çok dalanın hakkına uyulmaz. /8135

.822116

16- Kim bâtıl merkebine binerse, bineği onu helake götürür. /8221

.851517

17- Bâtıla binenin ayağı sürçer. /4515

.902318

18- Gayesi bâtil olan kimse, güneşten daha meşhur olsa da hakkı yakalayamaz. /9023

.920119

19- Bâtıla yardım eden pişman olmuştur. /9201

.958720

20- Ne de çirkindir bâtil! /9587

.986821

21- Bâtılı kullanan azaplandırılmış, kınanmıştır. /9868

.1070422

22- Bâtıla sığınan izzet bulamaz. /10704

.642423

23- Bâtılcının gayesi bozgunculuktur. /6424

BÂTILA YARDIM

.76961

1- Bâtıla yardım eden ziyankârdır. /7696

BEDBAHT

.17991

1- Bedbaht, kendi haliyle böbürlenip, uzun arzularının hilesine aldanan kimsedir. /1799

.28352

2- En bedbahtınız, en çok hırslı olanınızdır. /2835

.31563

3- Halkın en bedbahtı, dinini başkasının dünyasına satan kimsedir. /3156

.69674

4- Nice bedbaht vardır ki, ölüm gelip çattığı halde o (dünyayı) istemekte çaba harcamaktadır. /6967

BEDEN

.50971

1- Bedene hizmet, ona istediği lezzetleri, şehvetleri ve biriktirilmiş şeyleri vermektir; ne var ki nefsin helâki de bundadır. /5097

.58122

2- Bedenlerin sıhhati esenlik dolu paylarda saklıdır. /5812

.69843

3- Âfetlerle karşı karşıya olunduğu halde nasıl da beden sağlığıyla aldanırlar? /6984

BELA / ÜZÜNTÜ VE İMTİHAN

.35951

1- Şüphesiz belaların süresi vardır. Çaresiz o süre geçecektir. Öyleyse bela bitinceye kadar uyuyun (yani onun giderilmesi için çaba sarf etmeyin ki çaba fayda vermeyecektir); çünkü bela bitmeden çare aramak onu çoğaltmaktan başka bir işe yaramaz. /3595

.35962

2- Şüphesiz belaların bir zamanı ve her zamanın bir bitişi vardır. O halde belalar bitinceye kadar sabredin. Bela bitmeden önce onun için hareket etmek, onu çoğaltmaktan başka bir işe yaramaz. /3596

.10603

3- Bela, dünya sevgisiyle beraberdir. /1060

.67214

4- Bela, dünyaya sevgisine bağlandı. /6721

BELAGÂT^[18]

.18811

1- Belagât, söylenmesi dile kolay ve anlaşılması zekâyâ hafif gelen şeydir. /1881

21502

2- Belagât, duraksamaksızın cevap vermek ve hata etmeden isabetli konuşmandır. /2150

.66663

3- Bazen belagâtta kısa ve öz konuşmayla yetinilir. /6666

.90454

4- Sözü açmaya ve birleştirmeye çalışan muhakkak ki belagâta sahip olmuş demektir. /9045

.14935

5- Belagâtın aracı^[19] akıl eden kalp ve (düzgün) konuşan dildir. /1493

.53786

6- Bazen fasih konuşanın da cevap vermesi bağlanır.^[20] /5378

BENCİLLİK / GURURLANMA / KİBİRLENME

.28541

1- Korkunç şeylerin en korkuncu bencilliktir. /2854

.452

2- Bencillik helakettir. /45

.623

3- Bencillik ahmaklıktır. /62

.3484

4- Bencillik ahmaklığın başıdır. /348

.4145

5- Bencillik cehaletin başıdır. /414

.5556

6- Bencillik ahmaklığın göstergesidir. /555

.5997

7- Kendini beğenmek artışa mani olur. /599

.6008

8- Bencillik en zararlı arkadaştır. /600

.6729

9- Kendini beğenmek doğru yol ve düşüncenin zıddıdır. /672

.72610

10- Bencillik aklı mahveder. /726

.84911

11- Bencillik (kemalin) artışını engeller. /849

.89512

12- İyi amelden dolayı övünmek onu batıl eder. /895

.94013

13- Bencillik şeref ve büyüklüğün afetidir. /940

.95414

14- Bencillik, eksiklik ve aşağılığı aşikâr eder. /954

.118315

15- Kendinden dolayı kibirlenen kimse ahmaktır. /1183

.135716

16- Kendini beğenmek, doğru düşünmenin zıddı ve akılların afetidir. /1357

.409717

17- İyilik ve güzelliklerinin halk katında büyük sayılmasını istiyorsan, kendi gözünde büyük olma. /4097

.416818

18- Kudret ve gücünden dolayı kibrin çoğalır, tekebbüre ve gurura neden olursa o zaman Allah-u Teala'nın yüce ve üstün malikiyet kudretine ve kendin için kadir olmadığın şeyleri hatırla, bu iş tuğyanını yatıştırır ve öfkenin önünü alır. Aklından (düşünmemene neden olan şeyi) uzak şeyi yakınlaştırır. /4168

.435619

19- Nefisten razı olmak (bencillik) çirkinlik ve ayıpların zahir olmasına neden olur. /4356

.460620

20- Bencilliğin meyvesi düşmanlıktır. /4606

.561521

21- Seni gururlandırıp kibirlendiren sevaptan, pişman olduğun günahın daha iyidir. /5615

.786222

22- Nefsinin gururlandırdığı kimse maskara olur. /7862

.797723

23- Kendi reyinden kibirlenen zelil olur. /7977

.838024

24- Amelinin kibirlendirdiği kimsenin aklı afete uğrar. /8380

.838225

25- Sözünün kibirlendirdiği kimsenin aklı batmıştır. /8382

.838326

26- Gururu çok olanın doğru işi azalır. /8383

.851127

27- Amelinden dolayı kibirlenen kimsenin mükâfatı yok olur. /8511

.872528

28-İyi durumundan dolayı kibirlenen, kendine iyi çare bulmada kusur eder. /8725

.880529

29- Kibri ve tembelliği terk eden, rahatsız edici şeyler görmez. /8805

.947130

30- Cahilden başkası kendi reyinden dolayı kibirlenmez. /9471

.947231

31- İyiliklere/güzelliklere kibir kadar hiçbir şey zarar vermez. /9472

.966632

32- Kibir Ademoğlunun neyine? Evveli alçak meni parçası, sonu ise pis kokulu leştir ve o, bu ikisinin arasında necaset taşımaktadır. /9666

.1063333

33- Kibirden daha korkunç bir şey yoktur. /10633

.200734

34- Kibirilenmek insanın eksikliğine ve aklın zayıflığına delildir. /2007

.262735

35- Kendini beğenmişlikten sakın ve (övenlerin) övgüsünden hoşnut olma! Zira bunlar, şeytan için en güçlü fırsatlardır. /2672

.267936

36- Kendinle gururlanmaktan kaçın! Bu senin alçalmana ve (sana karşı) düşmanlığın doğmasına neden olur. /2679

.268337

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

37- Başkaları için büyük saydığın günahı kendin için küçük görmekten veya diğerleri için az saydığın itaatleri kendin için çok saymaktan kaçın! /2683

BEŞ KÖTÜ SIFAT

.50791

1- Beş gruba ihanet etmek revadır: Kendisini işlerine sokmadıkları halde iki kişinin arasına giren, ev sahibine kendi evinde emreden, dâvet edilmediği sofraya oturan, sözünü dinleyen olmadan konuşan ve hak etmediği yerlerde oturan kimse. /5079

.50802

2- Beş sıfat, beş grup için çirkin sayılır: Günahların çokluğu alimlere, hırs hekimlere, cimrilik zenginlere, hayasızlık kadınlara ve zina yaşlılara. /5080

BEYTU'L-MAL

.37021

1- Şüphesiz bu mal ne senindir, ne de benim. Bu, ancak Müslümanların ve onların kılıçlarının elde ettiği maldır. Eğer onlarla beraber savaştıysan, bu mala onlarla ortaksın. Aksi takdirde onların elleriyle derip devşirdikleri şey, başkalarının ağzına nasip olmaz. /3702

BEZGİNLİK

.74811

1- Bezginin (din) kardeşi yoktur. /7481

.74822

2- Bezmişin mertliği yoktur. /7482

.103323

3- Bıkıştan asla emin olma, hatta iyilikle ziynetlense bile. Zira karanlığa gömülmüş birisine çabuk sönen ışıltının faydası yoktur. /10332

.104374

4- Hiçbir bezmişin (din) kardeşi yoktur. /10437

.104435

5- Bezginin dostu yoktur. /10443

BİLGİ / İDRAK / İLİM / ALLAH'I TANIMA

.16031

1- Bilgili olmak hayranlık, bilgisizlik ise gece körlüğüdür. /1603

.29352

2- En büyük marifet insanın kendi nefsinin tanımasıdır. /2935

.31263

3- Halkın en bilgilisi nefsinin tanıyıp Rabb'inden en çok korkandır. /3126

.32524

4- Halkın zamana karşı en alimi olaylardan dolayı şaşırmayanıdır. /3252

.5385

5- Bilgi kalbin nurudur. /538

.5426

6- Bilgi temiz ve pak sıfatlarla kurtuluşa ermektir. /542

.8297

7- Bilgi, üstünlüğün ve zeki olmanın delilidir. /829

.46518

8- Bilginin meyvesi geçici diyardan el çekmektir. /5651

.53499

9- Bazı bilgiler insanı sapıklığa çeker. /5349

.631510

10- Allah-u Teala'yı tanımanın yollarından biri de kesin kararların feshi, anlaşmaların halli, zorlukların açılıp Allah için niyeti ihlaslı olan kimseden belaların kalkmasıdır. /6315

.635911

11- (Allah'ı) tanımaktan gaye, (O'ndan) korkmaktır. /6359

.636512

12- (Allah'ı) tanımaktan amaç insanın kendi nefsinin tanımasıdır. /6365

.703613

13- İnsanın kendi nefsinin tanıması onun bilge olması için yeterlidir. /7036

.762214

14- Ders okuyup çalışmakla bilgiye gebe kalınır. /7622

.914215

15- Bilgisi doğru olanın kendisi ve himmeti geçici dünyadan yüz çevirir. /9142

.984916

16- Alimin bilgisi Allah'a ibadet edilen dindir, onun vesilesi ile insan itaat eder ve öldükten sonra da güzel eserler bırakır. /9849

.1098417

17- Marifetin azlığı dünyada zahit olmaya (tamamen kopmaya) neden olur. (veya amelin mahvolmasına neden olur) /10984

.763518

18- Bilgi ehlinin görüşmek, kalplerin onarılmasına ve hikmet öğrenilmesine neden olur. /7635

.764519

19- Bilgili olan durur. /7645

.1093520

20- Allah-u Teala'yı tanıyana en uygun olan, onun katında olana karşı rağbet etmesidir. /10935

.895421

21- Allah'ı tanıyan asla bedbaht olmaz. /8954

.919122

22- Allah'ı tanımada rey (şahsi görüşü) ve kıyas yoluna baş vuran helak olur, işler ona karışık-darmadağın gelir. /9191

.986423

23- Allah'ı tanımak maariflerin en üstünüdür. /9864

.1092624

24- Allah'ı tanıyan için en uygun şey, kalbinden onun korku ve ümidini çıkarmamasıdır. /10926

.782925

25- Allah'ı tanıyan yalnızlığı seçer. /7829

.799926

26- Allah'ı tanıyanın marifeti kamil olur. /7999

BİNEK

.16701

1-Sıkıntısız ve eziyetsiz binek iki rahatlıktan biridir. /1670

BİRİKTİRİLEN SERVET

.1021

1- Biriktirilen mal hüznün yığınidır. /102

.2422

2- Biriktirilen servet matemdir. /242

.3713

3- Biriktirilen mal hüznün getirir. /371

.3954

4- Mal biriktirmek hüznünlerin kaynağıdır. /395

.4505

5- Biriktirilen mal pislüğün yağmasıdır. /450

.12096

6- Zorlukları uzaklaştırmak, biriktirilmiş en değerli maldır. /1209

.42787

7- Biriktirilen mal miktarınca hüznün ve kederler çoğalır. /4278

.45928

8- Mal biriktirmenin semeresi hüzündür. /4592

BİR KENARA ÇEKİLME / İNZİVA

.65051

1- Dünya çocuklarının kenara çekilmesinde toplu hayır vardır. /6505

.76432

2- Kim kenara çekilmeyi (yalnızlığı) seçerse sağlam kalır. /7643

.76473

3- (Dünya ehlini) sınayan inzivaya çekilir. /7647

.77964

4- Kenara çekilenin dünyaya rağbetsizliği güzelleşir. /7796

.79735

5- Kenara çekilenin dindarlığı sağlam kalır. /7973

.84666

6- Halktan yana kenara çekilen onların şerrinden sağlam kalır. /8466

.98897

7- Kenara çekilmek ne de güzel ibadettir. /9889

.82658

8- Halktan ayrı kalan dinini korumuştur. /8265

.86449

9- Halktan ayrılan kimse Allah ile dost olur. /8644

.32810

10- Sağlık yalnızlıktadır.[21] /328

.66111

11- Yalnızlık, ibadet edenlerin rahatlığıdır. /661

.799212

12- Yalnız kalan hüznlerden güvende olur. /7992

.979613

13- Yalnızlığa devam etmek, halkla iç içe olmaktan daha sağlıklıdır. /9796

.110914

14- Kenara çekilmek takvanın güzelliğidir (veya takvanın kalesidir). /1109

.141415

15- Yalnızlık, zeki insanların üstün sıfatıdır. /1414

BOĞULMAK

.79701

1- Girdaba atlayan boğulur. /7970

BORÇ

.44131

1- Ne kötü tasmadır borç tasması! /4413

.71052

2- Borcun çokluğu doğru konuşanı yalancı, ahde vefa edeni vefasız kılar. /7105

.16873

3- Borç, iki kölelikten biridir. /1687

.784

4- Borç köleliktir, ödemek ise özgürlük. /78

BOŞ ŞEY

.52901

1- Nice boş şey vardır ki kötülük getirir. /5290

BOŞA ÇIKMAK / BAŞIBOŞLUK

.92511

1- Cehalete ve heveslere eğilim boşluktan kaynaklanır. /9251

.97432

2- Cehalet ve heveslere eğilim, boş kalmak yüzünden olur. /9743

BOYUN EĞMEK / İTAAT ETMEK

.22221

1- İtaat et ki kazanasın. /2222

.22412

2- İtaat et ki faydalanasın. /2241

.24093

3- Bütün işlerinde Allah'a itaat et. Çünkü Allah'a itaat, her şeyden üstündür. Ve (sakın ola ki) dindarlıktan ayrılmayasın. /2409

.24434

4- Her halükârda Allah'a itaat et, kalbinden korku ve ümidi çıkarma ve (sürekli) istiğfar et. /2443

.24755

5- Kendinden büyüklere itaat et ki senden küçükler de sana itaat etsinler. Sen içini ıslah edersen Allah da dışını ıslah eder. /2475

.24846

6- Allah'a, peygamberlerin size emrettiği gibi itaat edin. /2484

.25097

7- İlahi peygamberlerin sözüne uyun, emirleri karşısında boyun eğin ve onlara itaat edin ki şefaatlerine nail olasınız. /2509

.26938

8- Rabbinin, seni itaatinde görmemesinden veya günahında bulmasından kaçın! Aksi takdirde senden hoşlanmaz. /2693

.51519

9- İyi şeyler, itaatle elde edilir. /5151

.215810

10- İtaat ve hayırlı iş, kazançlı ticarettir. /2158

.297011

11- İtaatlerin en üstünü lezzetlerden uzak durmaktır. /2970

.299812

12- İtaatlerin en üstünü dünyalık zevklerden uzaklaşmaktır. /2998

.312713

13- İnsanların kendine en iyi nasihat edeni, rabbine karşı en çok itaat eden kimsedir. /3127

.313514

14- İtaatlerin en üstünü lezzetlerden kaçınandır. /3135

.315815

15- Allah katında kulların en sevimlisi, ona en çok itaat eden kimsedir. /3158

.319216

16- Halk arasında Allah'ın rahmetine en layık olan kimse, Allah'a itaatte en güçlü olandır. /3192

.323117

17- İtaate en layık kimse, ondan asla kaçamayacağın ve emrini reddedemeyeceğin kimsedir.[22] /3231

.323918

18- İtaate en layık kimse, seni takvaya çağıran ve ihtirastan alıkoyan kimsedir. /3239

.345119

19- Şüphesiz Muhammed (s.a.a)'in dostu, her ne kadar akrabalık bakımından ona uzak olsa da Allah'a itaat eden kimsedir. /3451

.351920

20- Şüphesiz Allah, itaatini, acizler tefrit ettiklerinde akıllı kimseler için ganimet kılmıştır. /3519

.8821

21- İtaat kurtarır, günah helak eder. /88

.12922

22- İtaat, icabet etmektir. /129

.49123

23- İtaat, en iyi savaş malzemesidir. /491

.50624

24- İtaat, zeki insanların ganimetidir.[23] /506

.58825

25- İtaat kazançlı bir ticarettir. /588

.73126

26- İtaat izzetlerin en kalıcısıdır. /731

.106327

27- İtaat, sıkıntıda olanın izzetidir. /1063

.107128

28- İtaat, mükâfat yağdırır. /1071

.109629

29- İtaat, imameti büyük saymaktır. /1096

.124330

30- İtaat, Allah'ın gazâbını söndürür. /1243

.131431

31- İzzetin kardeşi, Allah'ın itaatiyle süslenen kimsedir. /1314

.140132

32- Allah'a itaat, en sağlam vesiledir. /1401

.61733

33- İtaat, en koruyucu sığınaktır.[24] /617

.378134

34- Şüphesiz ben, daha önce yapmadığım bir şeye sizi teşvik etmem ve uzak durmadığım günahı da alıkoymam. /3781

.380635

35- Şüphesiz, Allah'a itaat edersen seni esenliğe çıkarır ve yerini ıslah eder. /3806

.402936

36- İtaatler azaldığında günahlar çoğalır. /4029

.424337

37- İkbâl itaattedir. /4243

.424538

38- Kurtuluş itaattedir. /4245

.420439

39- Cennet, itaatle muttakilere yaklaşır. /4204

.433240

40- İyiler güzel itaat ile tanınır. /4332

.446241

41- Allah'a itaati vesile edin ki kurtuluşa eresin. /4462

.446842

42- Allah'a itaat et ve onun itaatine sarıl ki o da seni kendine yakın kılsın. /4468

.461043

43- İtaatin meyvesi cennettir. /4610

.469644

44- Allah'ın mükâfatı ona itaat edenler için, azabıysa ona karşı günah işleyenler içindir. /4696

.471345

45- İtaatle sebat gösterin, hayır işlere koşun, kötülüklerden sakının, iyi işlerde öneyak olun ve haram işlemekten kaçının. /4713

.511946

46- Düşmanlığa ve inada itaati bırakın da (Allah'a) itaat ve teslim yolunu seçin; böyle yapın ki

kıyamette saadete erenlerden olasınız. /5119

.538747

47- İtaat edenin yeri cennettir. /5387

.563648

48- İtaatlere doğru koşun ve iyi işlerde birbirinizle yarışın. Eğer kusur ederseniz, sakın ola ki vacipleri yerine getirmede kusur edesiniz! /5636

.594049

49- Ne mutlu rabbine itaati gözeten kimseye. /5940

.595950

50- Ne mutlu takvasının övdüğüne itaat edip de ihtirasının kınayışına uymayan kimseye. /5959

.596251

51- Ne mutlu basiret verenin basireti ve emir veren hidayetçinin emrine uyarak esenlik yolunda ilerleyen kimseye. /5962

.596552

52- Ne mutlu itaati başarılı, huyu güzel olan ve ahireti kazanan kimseye. /5965

.600953

53- Allah'a itaate, ciddiyet gösteren ve bütün gücüyle mücadele edenden başkası sahip olamaz. /6009

.601254

54- Allah'a itaat, her doğru sözün anahtarı ve her kargaşanın düzelticisidir. /6012

.601355

55- Allah'a itaat, direklerin en büyüğü ve hazırlıkların en sağlamıdır. /6013

.605956

56- Kıyamette, Allah'ın (rahmet) gölgesi, dünyadayken ona itaat edenin üzerinde olacaktır. /6059

.611057

57- Öyle bir kimseye itaat et ki ona karşı cahil olmakla mazeret getiremeyesin. /6110

.612458

58- Allah'a itaat et; zira Allah'a itaat, her şeyden üstündür. /6124

.614259

59- Seni dine emreden kimseye itaat et; zira o, sana kılavuzluk eder ve seni esenliğe çıkarır. /6142

.617860

60- İtaat, akıl miktarıncadır. /6178

.644761

61- (Allah'a) itaatte kazançlı hazineler vardır. /6447

.657462

62- İtaatlerin üstünlüğü, (insanı) yüce makamlara ulaştırır. /6574

.660863

63- İtaat, İmametın tazımı içindir. /6608

.759464

64- Allah (kullarını) itaatine teşvik etmeseydi, yine de rahmetini ummak için emrine uymak vacip olurdu. /7594

.779965

65- Allah'a itaat eden basiret kazanır. /7799

.840266

66- Kim itaatle Allah'a yaklaşırsa Allah da ona olan bağışını güzel kılar. /8402

.881567

67- Allah'a itaati kendine yol-yordam edinen, en yüce olana ulaşır. /8815

.886468

68- Kim Allah itaatini kendine sermaye edinirse, ticaret etmeden kazançlar ona doğru akar. /8864

.898669

69- Hulus-i niyetle ibadet etmeyen sevaba ulaşamaz. /8986

.909270

70- İtaati çoğalanın büyüklüğü de çoğalır. /9092

.937471

71- İtaatleri kazanmak, en üstün amellerdendir. /9374

.948972

72- Ziynet arayan, Allah'a itaat gibi bir ziynetle süslenmemiştir. /9489

.966873

73- Allah'a itaat, ancak nefsin hoşlanmadığı şeylerde aranır. /9668

.982074

74- İtaatle devamlılık en iyi azıktır. /9820

.994075

75- İtaat, ne de güzel vesiledir. /9940

.999276

76- İtaatle muvaffak olan, kurtuluşa erer. /9992

.1001777

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

77- Rabbine itaat edip de günahından korkan kimse hidayet olmuştur. /10017

.1010878

78- Allah'a itaat etmeyi öncü kılarak nefislerinizi onun azabından koruyun. /10108

.1034079

79- Allah'a itaat ettiğin bir işten dolayı özür dileme; zira bu iş, senin faziletin için yeterlidir. /10340

.1045680

80- (Allah'a) itaat etmek gibi bir izzet yoktur. /10456

.1083981

81- Yaratana karşı işlenen günahta kula itaat edilmez. /10839

.684382

82- Her itaat eden saygınlık kazanır. /6843

.718783

83- Allah'a karşı itaatkâr, zikrine karşı alışık ol ve ondan yüz çevirdiğinde sana yöneldiğini, seni bağışlanmaya çağırdığını ve fazlıyla günahlarını örttüğünü anımsa. /7187

.770084

84- Rabbine itaat eden sultan olur. /7700

.770285

85- Allah'a itaat eden kurtulur. /7702

.782086

86- Allah'a itaat edenin makamı yücelir. /7820

.736887

87- Allah'a itaat edenin makamı yükselir. /7368

.837888

88- Allah'a itaat eden asla bedbaht olmaz. /8378

.841689

89- Allah'a itaat eden aziz olur ve güçlenir. /8416

.846090

90- Allah'a itaat edenin yardımı izzet bulur. /8460

.893291

91- Kim Allah'a itaat ederse halkın en öfkeli dahi ona zarar veremez. /8932

.909992

92- Kim Allah'a itaat ederse Allah da onu tercih eder. /9099

BULMAK

.761

1- (İstediğini) bulmak tesellidir. /76

BURHAN SAHİBİ

.66261

1- Bazen burhan sahibinin de sırtı kuvvetli olur. /6626

.77272

2- Hak üzere delil/ hüccet getiren zafere erer. /7727

BÜYÜKLÜK VE AZAMET

.38861

1- Büyüklük, insanlara gerekli olan haklarını vermek suçlarını bağışlamaktır. /3886

.75322

2- Övgünün terk ettiği kimse büyüklüğe ulaşamaz. /7532

.95293

3- Övgünün terk ettiği kimse büyüklük ve şerefe ulaşamaz. /9529

.95304

4- Ciddiyeti olmayan, büyüklük ve şerefe ulaşamaz. /9530

BÜYÜKLÜK

.53251

1- Nice kendini büyük görenler vardır ki bütün alçaklardan daha alçaktır. /5325

C

CAHİL

.17161

1- Cahil, ancak iki halde görülür; ya aşırıya kaçmışlardır, ya da geri kalmışlardır. /1716

.17292

2- Cahil, gittiği yoldan geri dönmez; nasihatlerden faydalanmaz. /1729

.17483

3- Cahil, rabbine karşı günah işlemekte nefsi isteğine boyun eğendir. /1748

.17724

4- Cahil, hekim insanın ülfet bulduğu şeylerden ürker. /1772

.17805

5- Cahil, alimi tanımaz; zira o, bundan önce alim değildi./1780

.18096

6- Cahil hatasını tanımaz ve ona nasihat edenin sözünü kabul etmez. /1809

.19677

7- Cahil, arzusuna güvenir; amelinde ihmalkârlık eder. /1967

.20818

8- Cahil, suyu akmayan bir kaya, dalı yeşermeyen bir ağaç ve üzerinde ot bitmeyen çorak bir topraktır. /2081

.21189

9- Cahil, dirilerin arasındaki ölüdür. /2118

.289410

10- İnsanlar arasında en sıkıntılı kimse cahildir. /2894

.293811

11- İnsanların en cahili, (günaha) kaldığı yerden devam eden günahkârdır. /2938

.326212

12- İnsanların en cahili, dalkavuğun dalkavukluğuna kanandır; zira dalkavuk, çirkini ona güzel gösterir, nasihat edeni düşman eder. /3262

.335913

13- Allah katında insanların en kötüsü cahildir. Zira cahil, Allah'ın, kullarına bağışladığı şeyden mahrum kalmıştır. O da akıldır. /3359

.354814

14- Cahil, cahilliği (başkalarını) saptıran, dürtüleriyle (insanları) aldatan kimsedir; sözü hastalık taşır, işi kınanır. /3548

.19815

15- Cahil şaşkındır. /198

.32716

16- Cahil benzerine çeker. /327

.42317

17- İnsan bilmediğinin düşmanıdır. /423

.42818

18- Cahil, (kötülükten) engellemez. /428

.44919

19- Cahil şehvetinin kölesidir. /449

.64020

20- Cahil gittiği yoldan geri dönmez. /640

.67821

21- Cahil kendini yüksek gösterir ama alçalır. /678

.111422

22- Cahil kendi değerini bilmeyen kimsedir. /1114

.112523

23- Cahil diri de olsa ölüdür. /1125

.116224

24- Cahilin doğruluğu, alimin sürçmesi gibidir. /1162

.119025

25- Cahil, olayların aldattığı kimsedir. /1190

.123926

26- Cahil, işini bilmeyen kimsedir. /1239

.128527

27- Cahil, ihtiras ve gururuna kanan kimsedir. /1285

.139428

28- Cahil, nasihat edeni aldatır. /1394

.153429

29- Cahil, cimrileştiğinde (servet) bulur; (servet) bulduğunda ise dinden çıkar. /1534

.386430

30- Cahil ancak (dünyevî) olayların köle ettiği kimsedir. /3864

.417031

31- Cahil yaşlandığında cahilliği gençleşir. /4170

.470932

32- Cahilin serveti malı ve arzusundadır. /4709

.510833

33- Cahilin devleti, göçe hazırlanan yabancı gibidir. /5108

.530134

34- Nice cahiller vardır ki onları cahillikleri kurtaracaktır. /5108

.548135

35- Cahilin hatası mazur görülür. /5481

.557836

36- Cahilin saltanatı, onun ayıplarını ortaya çıkarır. /5578

.569137

37- En kötü kimse cahil arkadaştır. /5691

.582138

38- Cahilin doğruluğu, akıllı insanın (bir anlık) sürçmesi gibidir. /5821

.589839

39- Cahilin yitirdiği bulunmaz.[25] /5898

.598840

40- Kara cahile uymak cehaletin göstergesidir. /5988

.599841

41- Kara cahile uymak ve çok gevezelik etmek, insanı cehalete sürükler. /5998

.623942

42- Tecrübesiz kişilerin alışkanlığı, ihsan unsurlarını keser. /6239

.638243

43- Cahilin zenginliği malıyladır. /6382

.639144

44- Cahil, bâtılın hileleriyle aldanır. /6391

.684545

45- Her cahil (dünya sevdasıyla) aldanır.[26] /6845

.732946

46- Cahil her halükârda hüsrandır. /7329

.768747

47- Cahil olan ihmal edilir. /7687

.783748

48- Cahilin itibarı az olur. /7837

.788549

49- İlime cahil olan ona düşman kesilir. /7885

.792050

50- Attığı adımın yerini bilmeyen kayar. /7920

.839051

51- Cahilin sürçmesi çok olur. /8390

.874452

52- Cahil kendi nefesine kanmıştır; bugünü dününden daha kötüdür. /8744

.935153

53- Her durumda gazâba koşmak, kara cahillerin huylarındandır. /9351

.961254

54- Alimlere cahiller gibi düşmanlık eden olmamıştır. /9612

.1008955

55- Cahilliğinde son hadde ulaşanın vay haline! Akıl edene ve hidayeti bulana ne mutlu! /10089

.1045056

56- Cahil için zenginlik yoktur. /10450

.1069757

57- Cahil, ancak pek aşırıya kaçmış (veya pek geri kalmış) olarak görülür. /10697

.1081658

58- Kara cahili ancak kılıcın keskin yanı vazgeçirir. /10816

.226459

59- Cahile başkaldır ki esenlik bulasın. /2264

CAHİLLİK

.15851

1- Cahillik ve cimrilik, kötülük ve zarardır. /1585

.18302

2- İnsandaki cahillik, bedeni yiyip bitiren hastalıktan daha zararlıdır. /1830

.19693

3- Cahillik inatçı bir binektir; ona binen sürçer, yoldaş olan sapar. /1969

.20544

4- Faziletlere karşı cahil kalmak en çirkin ayıplardandır. /2054

.28445

5- Musibetlerin en büyüğü cahilliktir. /2844

.28826

6- En kötü hastalık cahilliktir.[27] /2882

.29367

7- En büyük cahillik, kişinin kendi işini bilmemesidir. /2936

.33588

8- En büyük cahillik güçlüye karşı düşmanlık etmek, günahkârla dostluk kurmak ve vefasız kimseye güvenmektir. /3358

.2379

9- Cahillik suçtur. /237

.4710

10- Cahillik ölümdür. /47

.28811

11- İnsanlar bilmediklerinin düşmanıdır. /288

.48012

12- Cahillik yok edici düşmandır. /480

.48513

13- Cahillik ayağı kaydırır. /485

.59814

14- Cahillik dönüş gününü (ahireti) bozar. /598

.65815

15- Cahillik kötülük madenidir. /685

.68916

16- Cahillik, hastalık ve acizliktir. /689

.81517

17- Cahillik tehlike getirir. /815

.81918

18- Cahillik her kötülüğün temelidir. /819

.82019

19- Cahillik hastalıkların en kötüsüdür. /820

.93020

20- Cahillik her işi bozar. /930

.133921

21- Cahillik ayak sürçtürür ve pişmanlığı miras bırakır. /1339

.146422

22- Cahillik dirileri öldürür, sıkıntıları ebedileştirir. /1464

.385623

23- Şüphe yok ki siz, cahillikle asla bir ihtiyacınızı gideremez, hayırlı bir vesileye ulaşamaz ve onunla ahiretle ilgili bir konuyu idrak edemezsiniz. /3856

.432124

24- Her türlü kötülük cehaletten doğar. /4321

.531925

25- Nice cahillikler vardır ki hilimden[28] daha faydalıdır. /5319

.540526

26- Cahilliği ilimle geri çevirin. /5405

.548527

27- Cehaletin fazlası (insanı) helâke düşürür. /5485

.568028

28- Musibetlerin en kötüsü cahilliktir. /5680

.591229

29- Cehalete karşı ilimle savaşın. /5912

.633030

30- Cahilliğin akıbeti hüsrandır; kıskancın mutluluğu ise devamlı kalmaz. /6330

.637131

31- Cahilliğin en son noktası, insanın cehaletiyle mutlu olmasıdır. /6371

.692232

32- Nice azizler vardır ki cahillikleri onları zelil eder. /6922

.701233

33- Seviyesizlik olarak cahillik yeter. /7012

.703734

34- Kişinin kendine cahil olması onun cahilliğine yeter. /7037

.704935

35- Kişinin kendinden razı olması onun cahilliğine yeter. /7039

.705136

36- Ortada gülünç bir şey yokken gülmek, kişinin cahilliğine yeter. /7051

.705437

37- Kişinin cahilliğine kendi değerini bilmemesi yeter. /7054

.706138

38- Kişinin kendi ayıbını bilmemesi onun cahilliğine yeter. /7061

.707139

39- Kişinin kendi ayıplarını bilmemesi ve geri almaya gücü yetmediği şeylerle insanlara dil yarası vurması, onun cahilliğine yeter. /7071

.707340

40- İnsanların yaptığıнын aynını kendi de yaptığı halde kişinin bunu inkâr etmesi, onun cahilliğine yeter. /7073

.761341

41- Cahilin dili kabalıktır. /7613

.849842

42- Cahillik kimi uçurursa muhakkak ki aklına başkaldırmıştır. /8498

.885943

43- Kim ilmiyle cahilliğine karşı savaşırsa kutlu kâra erişir. /8859

.930144

44- Cahilliğin galebesi en şiddetli musibetlerdendir. /9301

.1047345

45- Cahillik gibi fakirlik yoktur. /10473

.1054246

46- Cahillikle yol-yordam temizlenmez. /10542

.1061947

47- Cahillikten daha şiddetli fakirlik yoktur. /10619

.1064048

48- Cahillikten daha çirkin kötülük yoktur. /10640

.1067349

49- Cahillikten daha şiddetli musibet yoktur. /10673

.524750

50- Cehaletin başı, insanlara düşman olmaktır. /5247

CEFA

.26621

1- Cefa etmekten kaçın; zira cefa, kardeşliği bozar, (seni) Allah'a ve insanlara düşman eder.

/2662

.992

2- Cefa utançtır, günah ise yıkılış. /99

.5623

3- Cefa dostluğu bozar. /562

CEHENNEM

.70181

1- Azap için cehennem yeter. /7018

.99952

2- İmam (a.s) cehennemin vasfederken şöyle buyurdu:

Bir ateştir ki alevleri dehşetli, sesi gürültülüdür; ateşi tutuşturulmuştur; alevi parlak ve göz kamaştırıcı, kükreyişi korkutucu, sönmesi pek geçtir; yakıtı körüklenmiştir; azâbı ise ürkütücüdür. /9995

.108923

3- Orada olanlar çıkmazlar; esaretinde olandan fidye kabul edilmez; zincirleri parçalanıp ayrılmaz; sonu için bir müddet tayin edilmemiştir ve içindekilerin çıkması için dolacak zaman da yoktur. /10892

.34024

4- Şüphesiz, ateş ehli pek nankör, pek hilekârdır. /3402

.64205

5- İmam (a.s), cehennemin vasfında şöyle buyurdu: “Dibi coşkun, etrafı karanlık, kazanları kaynardır; işleri ise korkutucudur.” /6420

.74046

6- Ateşten ancak (ateşi hazırlayan) ameli terk eden kurtulur. /7404

.74587

7- Şu ince derinin ateşe tahammülü yoktur! /7485

.85928

8- Ateşten korkan haramlardan kaçınır. /8592

.101149

9- Ateşe girenler sonsuza dek azaptadırlar. /10114

.1011610

10- Ateşe giren sonsuza dek mutsuzdur. /10116

.1012611

11- Kıyamet günü ateşin yakıtı, malını yoksullardan esirgeyen zengin ve dinini dünyasına satan alimdir. /10126

.261912

12- Sıcaklığı şiddetli, kuyusu derin ve süsü demir olan ateşten korkun. /2619

.262013

13- İstirap dalgası hazır, alevi şiddetli ve azâbı daima yinelenen ateşten korkun. /2620

.47714

14- Ateş, haddi aşanların akıbetidir. /477

CENNET VE CENNET EHLİ

.17651

1- Cennet en hayırlı dönüş yeri ve ateş en kötü yataktır. /1765

.27612

2- Bilesiniz ki ben, ne dileyeninin uyuduğu gibi bir cennet, ne de kaçanının uyuduğu gibi bir ateş görmedim. /2761

.34003

3- Şüphesiz cennet ehlinin tümü, alçak gönüllü ve yumuşak huylu müminlerdir. /3400

.35444

4- Şüphesiz Allah, iyi niyet ve iç güzellik vesilesiyle kullarından dilediğini cennete sokar. /3544

.3975

5- Cennet, güven yurdudur. /397

.37366

6- Eğer bir şeye rağbet edecek olursanız, genişliği gökler ve yeryüzü kadar geniş olan cennete rağbet edin. /3736

.4177

7- Cennet, itaat edenin mükâfatıdır. /417

.4388

8- Cennet muttakilerin yurdudur. /438

.4789

9- Cennet, (amelde) öne geçenlerin gayesidir. /478

.102410

10- Cennet en üstün gayedir. /1024

.107411

11- Cennet kurtuluşa erenin dönüş yeridir. /1074

.143112

12- Cennet, ihsan sahibi müminlerin mükâfatıdır. /1431

.995313

13- Cennete erişmek, günahlardan uzak kalmakla olur. /9953

.379514

14- Sapıklığından vazgeçmedikçe ve günahlarından kaçınıp dönmedikçe cennete asla giremezsin. /3795

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.414615

15- Allah'a iman edip haramlarından kaçındığında, bu, seni güven evine sokmuş demektir; onu razı ettiğinde hoşnutluğuyla seni korur. /4146

.469816

16- Cennetin pahası salih ameldir. /4698

.470017

17- Cennetin pahası, dünyada zahit olmaktır. /4700

.558418

18- Cennet ehlinin efendileri cömertler ve muttakilerdir. /5584

.559119

19- Cennet ehlinin efendileri muhlislerdir. /5591

.559920

20- Cennet ehlinin efendileri iyi takva sahipleridir. /5599

.599121

21- Amel olmadan cenneti istemek ahmaklıktır. /5991

.1056622

22- Cennet, arzu etmekle kazanılmaz. /10566

.1079223

23- Düzenbazlar ve (başkalarını) minnet altında bırakanlar cennete giremez. /10792

.1086824

24- Ancak içi güzel ve niyeti pak olan kimse cennetle kurtuluşa erer. /10868

.686725

25- Cennetten başka bütün nimetler küçüktür. /6867

.740326

26- Ancak cennet için çalışan cennet saadetine erer. /7403

.742127

27- Ancak nefsiyle cihat eden cenneti kazanmıştır. /7421

.859128

28- Cennete özlem duyan şehvetleri unutmalıdır. /8591

.995329

29- Cennete erişmek günahlardan uzak durmakla olur. /9953

.995430

30- Haramlardan çekinen cennete erişmiştir. /9954

.1004331

31- Heyhat! Cennet konusunda Allah aldatılmaz ve rızası elde edilmedikçe katındakine ulaşılmaz. /10043

.1011332

32- Cennete girenler ebedî nimet içerisinde dirler. /10113

.1011533

33- Cennete giren kimse, nimetler içerisinde ebedî kalır. /10115

CESUR / CESARET

.16621

1- Cesaret iki izzetten biridir. /1662

.17002

2- Cesaret, hazır yardım ve açık bir üstünlüktür. /1700

.943

3- Cesaret ziynet, korkaklık ardır. /94

.5724

4- Cesaret hazır bir izzet, korkaklık açık bir zilletir. /572

.46205

5- Cesaretin meyvesi gayrettir. /4620

.54556

6- Cesaretin zekâtı, Allah yolunda cihat etmektir. /5455

.57637

7- Erkeğin cesareti azmi, gayreti ise tutuculuğu (kararlılığı) kadardır. /5763

.61808

8- Cesaret gayret miktarınca olur. /6180

.98019

9- Deve binicilerinin cihat ve savaş için deveden çabukça inmeleri, onların yiğitlik ve cesaretlerini gösterir. /9801

.393810

10- Cesaretin afeti, ileri görüşlü olmayı yok etmektir. /3938

CİHAT

.35841

1- Kendini Allah ve resulünün itaatine adayan kimsenin nefsi kurtulmuş, sağlam kalmıştır; muamelesi ise kârlı ve ganimetlidir. /3584

.36082

2- Cihat yoluyla ilk galip geleceğiniz şey önce ellerinizle, sonra dillerinizle, sonra da kalplerinizle yapacağınız cihattır. Öyleyse kalbiyle iyiliği tanımayan ve çirkinliği kötü saymayan tersine döner ve üstü altına çevrilir. /3608

.13463

3- Cihat dinin direği ve saadete ermişlerin yoludur. /1346

.13474

4- Göklerin kapıları mücahitlere açılır. /1347

.37325

5- Eğer benden önce halk, kendilerini idare edenlerin zulümlerini şikâyet ediyorlardıysa, ben de bugün idare ettiğim kişilerin zulümlerini şikâyet ediyorum; sanki idare edilen benim de beni idare eden onlardır ve emre tabi benim de onlar amirdir. /3732

.46956

6- Cihadın sevabı en büyük sevaptır. /4695

.66087

7- Allah, cihadı İslam'ın izzeti için vacip kıldı. /6608

.105808

8- (İmam Ali (a.s) *Nehcû'l-Belâga*'nın 211. hutbesinde ashabını cihada teşvik ederken şöyle buyurdu: "Elbiselerinizin bağlarını bağlayın ve koltuk altına sarkan fazlalıkları savaş meydanında atılğan ve çabuk olmanız için dürün; aşırı yemek-içmekten sakının."

Daha sonra da şöyle buyurdu:)

Kesin karar ile davet yemeği bir arada olmaz. /10580

.54529

9- Bedenin zekâtı cihat ve oruçtur. /5452

CİMRİ

.18841

1- Cimri, dünyasından kendisine cimrilik eder, ama hepsini varislerine bağışlar. /1884

.20842

2- Cimri, malından daha çok onurundan bağışlar ve koruduğu malından daha fazlasıyla dinini zayi eder. /2084

.31623

3- Yaratılanlar arasında Allah'a en uzak olanı zengin cimridir. /3162

.31904

4- Malına karşı insanların en cimrisi şerefine karşı en cömert olanıdır. /3190

.32535

5- İnsanların en cimrisi malını kendisinden esirgeyen ve onu varislerine bırakandır. /3253

.976

6- Cimri (herkesçe) kınanan, çekemez ise (daima) üzgün olan kimsedir. /97

.4647

7- Cimri, varisinin haznedarıdır. /464

.6928

8- Cimri, yoksulluğa doğru acele edendir. /692

.7819

9- Cimri ebedî olarak zelildir. /781

.127510

10- Cimri (malından vermemek için) mâzeretlere ve bahanelere baş vurur. /1275

.144111

11- Cimri aziz saydığı kimseler arasında dahi zelildir. /1441

.628012

12- Fakirlikten kaçmak isteyip de ona yakalanan, zenginliği arzu edip de onu yitiren aşağılık cimriye şaşarım; dünyada fakir gibi yaşar, ahirette ise zenginlerin hesabıyla yargılanır. /6280

.746513

13- Cimrinin arkadaşı olmaz. /7465

.747314

14- Cimrinin dostu olmaz. /7473

.753515

15- Kendine karşı cimrilik eden, hayırda başarılı olmaz ve malını başkalarına bırakır. /7535

.787716

16- Fakirlik korkusuyla elini sıkı tutan, fakirliğe koşmuştur. /7877

.792117

17- Malıyla cimrilik eden zelil olmuştur. /7921

.884618

18- Sahip olmadığı şeylerle cimrilik eden, alçaklığın doruğuna ulaşmış demektir. /8846

.888019

19- Elini yakınlarına karşı sıkı tutan, sadece bir elini onlara karşı sıkı tutmuştur; halbuki ona karşı çokları ellerini sıkı tutar. /8880

.908820

20- Malını kendisinden esirgeyen kimse, onu, karısının kocasına bağışlar. /9088

.910921

21- Elindekiyle muhtaç kimseye cimrilik edene Allah'ın gazâbı çok olur. /9109

.957022

22- İhsan etmeye kıyamayan, imanını sağlamlaştırmamıştır. /9570

.958823

23- İhsan etmeye kıyamayan aklını kullanmamıştır. /9588

.1002324

24- İmam Ali (a.s) üzeri açılmış bir lağım kuyusunun kenarından geçerken şöyle buyurdu:

“Siz daha düne kadar ona rağbet etmede yarışmaktaydınız.”

Başka bir rivayete göre ise şöyle buyurmuştur:

“Bu (pislik), cimrilerin esirgedikleri şeylerdir.” /10023

.1009825

25- Fakirlikten kaçmak isteyip de ona yakalanan, zenginliği arzu edip de onu terk eden cimriniñ
vay haline! /10098

.1031026

26- Cimrilik etme, geçimini sıkıntıya sokarsın; israf etme, haddi aşarsın. /10310

1043827

27- Cimrinin mertliği olmaz. /10438

.1084328

28- Malı ancak cimrilik geride bırakır; cimri ise cezalandırılmış ve kınanmıştır. /10843

.173329

29- Cimri dünyada kınanmış, ahirette ise azaplandırılmış ve azarlanmıştır. /1733

CİMRİLİK

.16301

1- Cimrilik, iki fakirlikten biridir. /1630

.17062

2- Cimrilik utanç getirir ve ateşe sokar. /1706

.20383

3- Yüce Allah'ın ödenmesini farz kıldığı mallara karşı cimrilik etmek, en çirkin cimriliktir. /2038

.25654

4- Cimrilik,[29] kin, gazap ve çekemezliğin şiddetine karşı uyanık olun; bunlardan her birine karşı akıbeti düşünmek, rezil sıfatları men etmek, fazileti talep etmek, ahireti düzeltmek ve hilimden ayrılmamak çabasını göstererek hazırlıklı olun. /2565

.25835

5- Cimrilikten kaçının; çünkü o alçaklıktır ve (sahibine) kötü söz söylettirir. /2583

.26266

6- Cimrilikten kaçının; çünkü o düşmanlık kazandırır, güzellikleri çirkinleştirir ve ayıpları yayar. /2626

.26517

7- Cimrilikle süslenmekten uzak dur; çünkü yakınının yanında (itibarını) düşürür, akrabayı ise düşman eder. /2651

.26588

8- Cimrilikten uzak dur; çünkü o yoksulluk gömleği ve her türlü alçaklığı çekebilen bir yulardır. /2658

.27489

9- Cimrilikten uzak durun; çünkü cimriye yabancı düşman kesilir, yakını ise ondan nefret eder. /2748

.3110

10- En çirkin cimrilik, hak sahiplerinden mallarını esirgemektir. /31

.10611

11- Cimrilik fakirliktir. /106

/11012

12- Cimrilik küfredilmektir. /110

.709013

13- (Borç konusunda) çok oyalamak, cimriliğin belirtisidir. /7090

.30714

14- Cimrilik küfür (işitmeye) neden olur. /307

.42615

15- Cimrilik, sahibini(n itibarını) düşürür. /426

.47416

16- Cimrilik azar (işitmeye) neden olur. /474

.78017

17- Cimrilik, nefrete neden olur. /780

.125818

18- Var olan şeye karşı cimrilik etmek, Allah'a karşı kötü zanda bulunmaktır. /1258

.140919

19- Cimrilik, ona eş olanı zelil eder; ondan kaçınana ise izzet kazandırır. /1409

.419520

20- Küfür (işitmek), cimrilikle çoğalır. /4195

.441821

21- Ne de kötü huydur cimrilik! /4418

.550822

22- Çok cimrilik mertliği çirkinleştirir, kardeşliği bozar. /5508

.648023

23- Küfür cimriliktedir. /6480

.710224

24- Çok cimrilik küfre neden olur. /7102

.757325

25- Eğer cimriliği bir insan şeklinde görseydiniz, kesinlikle çirkin bir insan kılığında görürdünüz. /7573

.759826

26- Eğer cimriliği bir insan şeklinde görseydiniz, şüphesiz kimsenin ona bakmadığı ve her kalbin ondan yüz çevirdiği çirkin bir insan şeklinde görürdünüz. /7598

.810527

27- Cimrilikten vazgeçmeyen, hayrını isteyen kişiyi kaybeder. /8105

.938028

28- Cimrilik en çirkin huylardandır. /9380

.953929

29- Malın çokluğuna rağmen cimrilik etmek ne de çirkindir! /9539

.955230

30- Soylu insanın cimrilik etmesi ne de çirkindir! /9552

.957531

31- Hiçbir şey Allah'ın gazâbını cimrilik gibi üzerine çekmez. /9575

.969332

32- Kerem sahibi insanların ölümden kaçması, onların cimrilikten ve alçaklara yaklaşımdan kaçmaları kadar olmaz. /9693

.1047533

33- Cimrilik gibi küfre mâruz bırakan şey yoktur. /10475

.1050534

34- Cimrilik gibi yalnızlık yoktur. /10505

.1052135

35- Cimrilik mertlikle beraber olmaz. /10521

.1062336

36- Tamahkârlıktan daha kötü bir kötülük yoktur. /10623

.1076437

37- Cimrilikten daha kötü bir kötülük yoktur. /10764

.49431

1- İmam'a (a.s) cinsel ilişki hakkında sorulduğunda şöyle buyurdular:

“Hayâ kalkar, avretler birleşir; deliliğe en benzer şeydir. Onda aşırıya kaçmak yaşlılık, bitiminde kendine gelmek pişmanlıktır. Helal meyvesi evlattır; sağ kalırsa fitneye düşürür, ölürse üzer.” /4943

CÖMERT

.19091

1- Cömert, kendisini övene cömertliğinden bir şey (fayda) yetişmese de, sevilen ve övülendir; cimri ise bunun zıddıdır. /1909

.21522

2- Cömert, dünyada övülen, ahirette ise mesut olandır. /2152

.38693

3- Dünya (ve ahiret) ehlinin efendileri ancak cömertlerdir. /3869

.71494

4- Hakka karşı cömert, bâtıla karşı cimri ol. /7149

.71565

5- Ya fedakâr bir cömert ol ya da tutumlu (ve) ölçülü ol; üçüncüsü olmaktan sakın. /7156

.64116

6- Bazen cömert de yüz üstü düşer. /6411

CÖMERTLİK

.16001

1- Cömertlik muhabbet kazandırır ve ahlakı süsler. /1600

.16442

2- Cömertlik iki saadetten biridir. /1644

.17383

3- Cömertlik günahları giderir, kalplerin sevgisini celp eder. /1783

.18204

4- Cömertlik ve şecaat saygın iç güdülerdir; Allah onları sevip sınıdığı kimselerin içine yerleştirir. /1820

.19285

5- Cömertlik kendi malına karşı bağışlayıcı, başkasının malına karşı da tutucu olmaktır. /1928

.20396

6- Cömertlik, istenmeden vermektir; istedikten sonra bağışta bulunmak ise utançtır. /2039

.21457

7- Cömertlik, aklın meyvesidir ve kanaat neciplik ve asaletin göstergesidir. /2145

.21698

8- Cömertlik ve hayâ, güzel ahlakın en iyileridir. /2169

.28999

9- Halkın en cesuru en cömert olanıdır. /2899

.321910

10- En saygın ahlak cömertlik ve faydası en geniş olan ise adalettir. /3219

.322911

11- En üstün cömertlik, kendi malına karşı bağışlayıcı olup başkasının malına karşı tutucu olmandır. /3229

.353712

12- Halkın elinde olana karşı nefsin cömertliği (başkasının malına göz dikmeyi talep etmemek), başkasına bağış yaparak cömertlik etmekten üstündür. /3537

.365413

13- Övgü çeken en güzel şey cömertlik ve ebedî menfaatleri kazanan en büyük şey ise sadakadır. /3654

.814

14- Cömertlik bir güzel karakter ve şeref bir fazilettir. /8

.6115

15- Cömertlik bir ahlaktır. /61

.25816

16- Cömertlik insanın ziynetidir. /258

.30617

17- Cömertlik (kalplere) sevgi eker. /306

.38918

18- Cömertlik en üstün alışkanlıktır. /389

.77719

19- Cömertlik peygamberlerin ahlakıdır. /777

.77920

20- Cömertlik gönül temizliğini getirir. /779

.91421

21- Cömertlik ayıpların örtüsüdür. /914

.109322

22- Cömertlik övgü kazanır. /2093

.118623

23- Cömertlik mertlik ve asaletin unvanıdır. /1186

.425824

24- Cömertlik ile işler süslenir. /4258

.429925

25- Cömertlik ile ayıplar örtülür. /4299

.451126

26- Cömertlik ve takvayla süslen, çünkü bunlar imanın süsü ve huyların en üstünüdür. /4511

.497927

27- En hayırlı cömertlik, ihtiyaç durumuna denk gelen cömertliktir. /4979

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.551028

28- Muhabbetin sebebi cömertliktir. /5510

.552329

29- Efendiliğin sebebi cömertliktir. /5523

.578530

30- Cömertliğin çirkinliği (ortaya çıkabilecek) israftır. /5785

.605831

31- Bağışta bulunmayı engelleyen, cömertliğe zulümde bulunmuştur. /6058

.608332

32- Cömert ol, çünkü cömertlik aklın meyvesidir. /6083

.616133

33- Cömert ve güzel ahlaklı ol, çünkü bu ikisi rızkı çoğaltır ve sevgiye yol açar. /6161

.617634

34- Cömertlik, mertlik miktarıncadır. /6176

.644035

35- Ayıplarınızı cömertlikle örtünüz; çünkü cömertlik ayıpların örtüsüdür. /6440

.647936

36- Cömertlikte sevgi vardır. /6479

.710637

37- Cömertliğin çokluğu dostları çoğaltır ve düşmanları ıslah eder. /7106

.760038

38- Cömertliği bir insan şeklinde görecekseniz, onu, görenleri mesrur eden güzel biri olarak görürdünüz. /7600

.896939

39- Cömertliği ve hayâsı olmayan bir kimse için ölüm yaşamdan daha iyidir. /8969

.990240

40- Ne güzel bir huydur cömertlik! /9903

.1048941

41- Cömertlik gibi fazilet yoktur. /10489

.1052342

42- Yokluk durumunda cömertlik diye bir iş yoktur. /10523

.149243

43- Cömertlik, istekte bulunanı sevmek ve bağış vermektir. /1492

CÖMERTLİK, BAĞIŞ

.17561

1- Allah yolunda cömertlik etmek, (O'nun dergâhına) yakın olanların ibadetidir. /1756

.20732

2- Asıl cömertlik, çekinmeden ve karşılık beklemeden yapılan cömertliktir. /2073

.22243

3- Cömertlik et, değer kazan. /2224

.38404

4- En cömerdiniz en kârlı olanınızdır. /3840

.29305

5- En güzel büyüklük cömertliktir. /2930

.29726

6- En güzel cömertlik, (intikam alma) kudreti varken affetmektir. /2972

.30197

7- En üstün cömertlik, olanı bağışlamaktır. /3019

.31538

8- En üstün cömertlik, hak sahiplerine haklarını ulaştırmaktır. /3153

.31859

9- En üstün cömertlik, sıkıntıdayken yapılan cömertliktir. /3185

.1710

10- Cömertlik, liderlik; saltanat, siyasettir. /17

.33011

11- Cömertlik, var olan izzettir. /330

.33312

12- Cömertlik, onurların bekçisidir. /333

.395113

13- Cömertliğin âfeti fakirliktir. /3951

.396414

14- Cömertliğin âfeti israftır. /3964

.419715

15- Efendilik cömertlikle olur. /4197

.50916

16- Cömertlik, (insan) tabiatının değerini gösterir. /509

.426017

17- Kişiler cömertlikle efendi olur. /4260

.433518

18- Cömertlikle büyüklük inşa edilir, övgü kazanılır. /4335

.471619

19- Eline geçen şeyle cömertlik et ki övülesin. /4716

.472420

20- Cömertlik et ki efendi olasın; sabret ki zafere ulaşasın. /4724

.472621

21- Fakirin cömertliği en üstün cömertliktir. /4726

.472722

22- Elinizde olanları bağışlayın; vaatlerinizi yerine getirin ve ahdinize karşı vefalı olun. 4722

.472823

23- Fakirin cömertliği onu yüceltir, zenginin cimriliği ise onu alçaltır. /4728

.473224

24- Fâni olan şeyleri bağışlayın ki karşılığında kalıcı şeyler alabilirsiniz. /4732

.473325

25- Allah yolunda bağış yapın ve Allah'a itaat uğrunda nefislerinizle mücadele edin ki ödülünüzü artırsın, mükâfatınızı güzel kılsın. /4733

.555826

26- Cömertlik, büyük insanların âdetidir. /5558

.637227

27- Asıl cömertlik, elde olanı bağışlamaktır. /6372

772528

28- Cömertlik eden iyilik etmiştir. /7725

.773229

29- Cömertlik eden efendilik bulur. /7732

.821230

30- Cömertlik etmeyen övülmez. /8212

.953831

31- Darda olduğu halde cömertlik etmek ne de güzeldir! /9538

.820432

32- Övülürken cömertlik etmeyen, kınanırken cömertlik eder. /8204

.821333

33- Cömertlik etmeyen saygınlık kazanmaz. /8213

.472934

34- Kişinin cömertliği onu düşmanlarına sevimli, cimriliği ise, evlatlarına düşman kılar. /4729

.217035

35- Cömertlik inayet olunmuş bir bağış, önü alınmış bir eziyettir. /2170

.965936

36- İnsan cömertlikten daha güzel bir süsle süslenmemiştir. /9659

.999937

37- Gerçek cömertlik, (din) kardeşlerinin hatalarına tahammül etmek ve komşularla iyi geçinmektir. /9999

Ç

ÇABA / CİDDİYET

.50001

1- En hayırlı çaba, başarıya yakın olandır. /5000

.61492

2- Emeğin yardım etmese de ciddiyetle çalış, çaba göster. /6149

.66293

3- Ciddiyet gösteren saadete erer. /6629

.67154

4- Çaba, başarıya yakındır. /6715

.80315

5- Çabası zayıf olanın düşmanı güçlü olur. /8031

.80326

6- Çaba bineğine binen düşmanını alt eder. /8032

.80587

7- Çalışıp çabalayan muradına erer. /8058

.87858

8- Gücü yettiğinde çalışıp çaba gösteren iradesinin künhüne varmıştır. /8785

.106819

9- Araştırma yapmadan çaba göstermek fayda vermez. /10681

.1080310

10- İlahî tevfiik olmadıkça çalışıp çabalamak fayda etmez. /10803

ÇALIŞMAK

.21941

1- Çalışmak için kolları sıvamak saadettendir. /2194

.22582

2- İste ulaşırsın. /2258

.61483

3- Vazifen çalışmaktır ama başarıya ulaşmak senin elinde değil. /6148

.74344

4- Çalışman sonucu ele gelen iyi şeyler ve kazancın zayi olmaz. /7434

.79545

5- Gittiği mesiri sürat ile giden kimse rahat bir uykuya (ahiret rahatlığına) ulaşacaktır. /7954

.83096

6- Çalışması çaba ve gayreti iyi olan iyi bir yaşama (cennete) ulaşacaktır. /8309

.25187

7- Rehin alınmadan (köle edilmeden) önce boyunlarınızı kurtarmaya (özgür olmaya) çalışın. /2518

.88398

8- Milletin hoşlanmadığı işleri yapan kimsenin hakkında millet bilmedikleri şeyleri söylerler. /8839

.52889

9- Bazen insan kendisine zararlı olacak şeyler üzerine çalışır. /5288

.527110

10- Bazen uyanık olan uyuyan kimse için çalışır. /5271

.527011

11- Bazen çalışmak oturan kimse için olur. (Yani; bazen Allah oturan kimse için birilerini görevlendirir, onlar çalışıp oturanın rızkını getirirler.) /5270

ÇARE/TEDBİR

.20251

1- Çare bulmakta şefkatli olmak, vesile etmekten iyidir. /2025

.72912

2- Her şeyin bir çaresi vardır. /7291

.86713

3- Çaresinin peşinde olmayıp gayret göstermeyi zorluklar ayağa kaldıracaktır. /8671

ÇARESİZLİK

.94051

1- Çirkin bir şeyi güzel saymak, (ilahî yardımdan nasipsiz kalmanın) çaresizliğin belirtilerindendir. /9405

.94122

2- Kardeşlerinin haklarını hafife almak, (ilahî yardımdan) nasipsizliğin delillerindendir. /9412

.7193

3- Çaresizlik, cahilliğin yardımcısıdır. /719

.15414

4- Çaresiz olan, alçak kişilere ihtiyaç duyandır. /1541

ÇEKİNMEK

.81871

1- (Günahtan) çekinmeyen cahildir. /8187

ÇEKİŞMEK

.80741

1- İnsanlarla çekişip duranın düşmanları çoğalır. /8074

ÇİLEKEŞ

.52761

1- Nice çilekeş insanlar vardır ki (ömürlerini) zayi ederler. /5276

.52892

2- Nice çilekeş insanlar vardır ki uğruna çalışıp çabaladıkları kimse, ona teşekkür dahi etmez. /5289

ÇOCUKLAR

.63051

1- Çocuklarınıza namazı öğretin. Buluğa erdikten sonra onları namazdan dolayı sorgulayın/ cezalandırın. /6305

ÇOK EVLİLİK

.90521

1- Çok evleneni rezillikler kuşatır. /9052

ÇOK HİLE YAPAN/HİLEKÂR

.1921

1- Çok hile yapan şeytandır. /192

.14652

2- Çok hile yapan insan sûretindeki şeytandır. /1465

.78343

3- Kim hile yaparsa hilesi kendisine döner. /7834

.88324

4- Kim insanlara hile yaparsa Allah da hilesini kendisine çevirir. /8832

.104415

5- Çok hile yapana güvenilmez. /10441

.108186

6- Kötü hile ehline döner. /10818

ÇOK KONUŞMAK

.67161

1- Çok konuşmak, bıkkınlık ile eştir. /6716

.76702

2- Çok konuşan saçmalar. /7670

.77803

3- Çok konuşanın sözünden bıılır. /7780

.78224

4- Çok konuşan hata eder. /7849

.78495

5- Çok konuşan çok azar ıştır. /7849

.78606

6- Bir şeyi çok yapan onunla tanınır. /7860

ÇOKLUKLA ÖVÜNME

.45761

1- Sana kalmayacak ve senin de ona kalmayacağın şeylerin çokluğuyla övünmen en büyük cehalettedir. /4576

D

DAHİL OLMAK/GİRMEK

.77781

1- Kötü yerlere girip çıkan töhmet altında kalır. /7778

.72702

2- Her dahil olan için korku ve gaflet vardır.[30] /7270

.73143

3- Her dahil olan için korku vardır, o halde (onunla söze) selamla başlayın. /7314

.73154

4- Her gelip geçen için şaşkınlığı vardır, o halde onu (güzel) sözle genişletin/rahatlatın. /7315

DALKAVUKLUK

.26961

1- Dalkavukluktan kaçın! Çünkü dalkavukluk imanlı insanların karakterlerinden değildir. /2696

.74532

2- Dalkavukluk, peygamberlerin ahlakından değildir. /7453

.79633

3- Çok dalkavukluk yapanın gerçek güler yüzü ortaya çıkmaz. /7963

.38754

4- Sana dalkavukluk yapmayan senin dostundur ve seni öven (o övgüyü) sana duyurmaz. /3875

DARLIK/SIKINTI

.72661

1- Her darlığın bir genişliği/kurtuluşu vardır. /7266

.95662

2- Zorlaşan hiçbir darlık yoktur ki Allah ondan kurtuluşu yakınlaştırmamış olsun. /9566

DAVET

.101051

1- Daveti işitmeyen kulak sağırlaşmıştır.[31] /10105

.95922

2- Çelişen iki davetten biri şüphesiz bâtıldır. /9592

DEDİKODU / SÖZ DOLAŞTIRMA

1- Dedikodudan uzak dur. Çünkü bu iş, kin tohumu eker; insanı Allah'tan ve halktan uzaklaştırır. /2663

.29392

2- En kötü doğru söz, dedikodudur. /2939

.9003

3- Dedikodu, dinden çıkanın mizacıdır. /900

.13804

4- Dedikodu, unutulmayacak bir günahdır. /1380

.43875

5- Söz dolaştırmak ne de kötü sıfattır. /4387

.87816

6- Söz dolaştıranla yakınları kavga eder, yabancılar da ona düşman olur. /8781

.91337

7- Sana söz getiren, senden de (başkalarına) götürür. /9132

.103278

8- Söz dolaştıran, kendisini nasihat edene benzetse bile onu hemen doğrulama! Çünkü o, sözünü sana getirdiği kimseye zulüm etmiş, sözü götürdüğü kimseyi de aldatmıştır. /10327

.104249

9- Söz dolaştıran ve başkalarının sırrını açıklayanlardan olmayın. /10424

.1058110

10- Emanet ve dedikodu biraraya gelmez. /10581

.244211

11- Dedikodu yapanı ve ara bozanı (sözü) yalan da olsa, doğru da olsa yalanla! /2442

.183312

12- Dedikodu yapan, yanında dedikodu yaptığı kimse için yalancı; dedikosusunu yaptığı kimse içinse zalimdir. /1833

DEĞER / HADDİ BİLMEK

.79641

1- Kendi değerini bilmeyen haddini aşmıştır. /7964

.86172

2- Kendi değerini bilene halk da değer verir. /8617

.86183

3- Haddini aşanı halk aşağılar. /8618

.86874

4- Adımını attığı yeri bilmeyen ayağı pişmanlık nedeniyle kayar. /8687

.88255

5- Kendi değeriyle yetinenin değeri kalıcı olur. /8825

.88736

6- Kendi değerini bilmeyen hiçbir değeri bilmez. /8873

.81217

7- Kendi değerini bilen halk içinde zayi olmaz. /8121

.95158

8- Kendi değerini tanıyan helak olmaz. /9515

.95169

9- Haddini aşan akıllı değildir. /9516

.998710

10- Kendi kadrini bilip haddi aşmamak, kul için ne de güzeldir! /9987

.1002011

11- Kendi değerini bilmeyen helak olmuştur. /10020

.1023112

12- Değerini düşüren şeyleri yapma! /10231

.1065413

13- Ölçüyü aşmaktan daha büyük cahillik yoktur. /10654

.1067714

14- Haddini ve değerini aşanın aklı yoktur. /10677

.520415

15- Değerini bilip haddini aşmayan kimseye Allah rahmet etsin. /5204

.1028316

16- Toplulukta en yüksek yerde (oturmak) için acele etme; şüphesiz ki yükseltileceğin yer, indirileceğin yerden daha hayırlıdır. /10283

DEĞERLER

14069.

1- Güzel değerlere arzu duyduğun zaman haramlardan kaçın. /4069

.45572

2- Değerli işlerde öne geçin, (halkın) borçlarını üstlenmek için yarışın, uykuda olan birinin (uyanmadan) ihtiyacını gidermeye çalışın ki dünya ve ahirette mükâfatınız güzel olsun ve Allah'ın büyük ödülüne nail olasınız. /4557

.47123

3- Değerli şeyleri kazanmaya devam edin ve ağır borçların yüküne katlanın ki ganimet çubuklarına^[32] kavuşasınız. /4712

.49534

4- En hayırlı değer, fedakârlıktır. /4953

.53985

5- Günlük işinizi değerli işlerle ve akşam işinizi uykuda olan kişinin (kendi haberi olmadan) ihtiyacını gidermekle bitirin. /5398

.61216

6- Değerli sıfatları kazanmaya ve kişilere iyilik etmeye gayret et; bu, insanı büyük zorluklara düşmekten alıkoyar ve yüceltir. /6121

.63217

7- Değerlerin hedefi fedakârlıktır. /6361

.93548

8- Başkalarının borçlarını üstlenmek ve misafirleri ağırlamak en değerli sıfatlardandır. /9354

.93739

9- İyiliği yaymak en güzel değerlerdendir. /9373

.938210

10- Haramlardan kaçınmak en güzel değerlerdendir. /9382

.1074511

11- Değerler ancak iffet ve fedakârlıkla mükemmelleşir. /10745

.4312

12- Değerli sıfatlar, hoş gitmeyen şeylere katlanmakla elde edilir. /43

DELİL

.59001

1- Delilin sapırtıcılığı, onu delil göstereni helak eder. /5900

DERİN DÜŞÜNMEK

.88521

1- Derin düşünen, hakka doğru yavaşlamaz veya haktan uzaklaşmaz. /8852

DERS

1- Dersine devam etmeyen iyice anlayamaz./ 10552

DERT

.42551

1- Dert, mutluluk kadardır. /4255

.14982

2- Çekilmez olan hayatın tadı olmaz. /1498

.82743

3- Derdi olup da üç gün gizleyen ve onu sadece Allah'a şikâyet edene Allah'ın kendisi şifa verir. /8274

.95794

4- Dert nimete, ölüm hayata ne de yakındır! /9579

DERT- DERMAN

.53051

1- Nice dermanlar, beraberinde derdi getirir. /5305

.53062

2- Nice dertler dermana dönüşür. /5306

.53693

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

3- Nice dermanlar var ki derttir. /5369

.53704

4- Nice dertler şifadır. /5370

.81385

5- Derdi çok olanın dermanı bilinmez. /8138

.92096

6- Dermanın acılığına katlanmayanın acısı devam eder. /9209

.105157

7- Derdine gönül verenin dermanı olmaz. /10515

.105168

8- Derdini tabibinden gizleyenin şifası olmaz. /10516

.62719

9- Derdinin dermanını bilip de onu istemeyene, dermanını bilip de onunla derdini tedavi etmeyene şaşarım /6271

.727410

10- Her canlının derdi vardır. /7274

.727511

11- Her derdin dermanı vardır. /7275

.231712

12- Derdin seninle yürüdükçe sen de onunla yürü.[33] /2317

DEVE

.25371

1- Hayrı, gidip gelen (veya eşya yüklenen) devenin pençelerinde arayın.[34] /2537

DEVLET

.12301

1- Devletler, yaptıkları hilelerle tanınır. /1230

.93602

2- İşlerin gözetilmesi için uyanık olmak devletin alametlerindendir. /9360

.93813

3- Uluların devleti/ yönetimi, en kazançlı ganimetlerdendir. /9381

.94104

4- Gafletin azlığı devletin/ yönetimin nişanelerindendir. /9410

.95745

5- Devletler, adalet gibi (sağlam bir kaleyle) korunmamıştır. /9574

.109656

6- Dört şey devletin talihsizliğidir: Esasları zayi etmek, hileye başvurmak, rezil kimselere öncelik tanımak ve erdemli kimseleri geriye itmek. /10965

.51187

7- Aşağılık insanların devleti, zulüm ve fesat üzere kurulmuştur. /5118

.51128

8- Uluların devleti en üstün ganimetlerdendir. /5112

.72859

9- Her devletin belirli bir süresi vardır. 7285

DEYİM / ÖRNEK/İBRETİ ÖYKÜLER/SÖZLER

.73301

1- İbretli öyküler nasihat için anlatılır. /7330

.76292

2- Nasihat ehli için ibretli öyküler anlatılır. /7629

.76303

3- Sözler, anlayanına göre değişir. /7630

.59084

4- Değişik örnekler akıl sahipleri ve bilirkişiler için kullanılır. /5908

DİKKAT

.79001

1- Dikkati az olan yüzüstü yere düşer. /7900

DİL

.19701

1- Dil bir terazidir; akıl onu ağırlaştırır, cehalet ise hafifletir. /1970

.22952

2- Altınını ve paranı sıkı tuttuğun gibi, dilini de sıkı tut! /2295

.23693

3- Başını dilinin sürçmesinden koru; onu men ederek, tedbir davranarak, takva ve akıl ile bağla. /2369

.24374

4- Hapsin uzamadan (helâke) düşürmeden önce dilini hapsed; çünkü hiçbir şey zindanda uzun kalmaya, doğruluktan yüz çeviren ve cevap vermekte acele eden dilden daha yeğ değildir. /2437

.25785

5- Dilden korunun; zira o, hata eden bir oktur. /2578

.27246

6- Dilini kardeşlerinin gıybetinde araç edinmekten veya aleyhine delil olacak sözlerden ve sana kötülük edilmesine sebep olacak işlerden kaçın. /2724

.27737

7- Bilesiniz ki gerçekten de dil, insandan bir parçadır; insan (konuşmaktan) kaçındığı zaman söz ona yardım etmez ve (konuşmaya) imkânı olduğu zaman konuşmak ona fırsat vermez. /2773

.27808

8- Bilesiniz ki gerçekten de Allah,ın halk arasında birine bağışladığı doğru dil, O'na şükretmeyen birine miras bıraktığı maldan daha hayırlıdır. /2780

.34199

9- Şüphesiz dilin, senin alıştırdığını ister. /3419

.26210

10- Dil kalbin tercümanıdır. /262

.41811

11- Dil, sahibine karşı çok asidir. /418

.52612

12- Dil aklın tercümanıdır. /526

.97813

13- Kişi dilinin altında saklıdır. /978

.121914

14- Dil yırtıcıdır, salıversen parçalar. /1219

.128215

15- Dil insanın terazisidir. /1282

.137616

16- Diller, kalplerde saklı olan şeyleri tercüme eder. /1376

.442817

17- İnsanın belası dilindedir. /4428

.489718

18- Keskin mızrak düğümleri, keskin dil ömürleri parçalar. /4897

.489819

19- Keskin dil, keskin mızraktan daha kesicidir. /4898

.530920

20- Nice diller vardır ki döner dolaşır, insanın aleyhine çatar. /5309

.545121

21- Dilin sürçmesi mızrağın isabet etmesinden daha yaralayıcıdır. /5451

.547922

22- Dilin sürçmesi mızrak yarasından daha kötüdür. /5479

.550623

23- Dilin sürçmesi en büyük helâktir. /5506

.592924

24- Dili tutmak sultanlık, salıvermek helâk olmaktır. /5929

.601125

25- Dil yarası, mızrak yarasından daha acıdır. /6011

.623326

26- Dilini güzel sözlere alıştırsın ki kınanmaktan korunasın. /6233

.672427

27- Kötülüğü veya iyiliği yaymada dilin insafı olması ne de azdır! /6724

.675428

28- Dilini düzelt; sağlam kalasın. /6754

.687229

29- Her insan dilinin ve elinin işlediği suçlarla yargılanacaktır. /6872

.692830

30- Dilin akıttığı nice kanlar vardır. /6928

.692931

31- Dilin helak ettiği nice insanlar vardır. /6929

.761032

32- Akıllının dili kalbinin arkasındadır. /7610

.761133

33- Cahilin dili helâk oluşunun anahtarıdır. /7611

.761434

34- Dilin, alıştırdığın şeyi senden ister. /7614

.761835

35- İmam (a.s), kendisini eleştiren biri hakkında şöyle buyurdu:

Dili bal gibidir, kalbi ise kininin zindanıdır. /7618

.761736

36- İyi insanın dili, zikri sürdürmeye tutkundur. /7617

.762137

37- Dilinin önünü alırsan seni kurtarır, salıverirsen helâke düşürür. /7621

.763438

38- Dilin ona alıştırdığın şeyleri (söylemeye) davet eder seni, nefsin ise onunla ülfet ettiğin şeyleri ister senden. /7634

.776139

39- Tatlı dilli olanın kardeşi çoğalır. /7761

.800540

40- Dilini koruyan kendisini yüceltmıştır. /8005

.818541

41- Diline sahip olmayan pişman olur. /8185

.828042

42- Dilini hapseden pişmanlıktan korunur. /8280

.838143

43- Dilini düzelten aklını süslemiştir. /8381

.841344

44- Dilini kendisine âmir eden, kendi ölümüne hükmetmiştir. /8413

.851445

45- Dilini koruyan pişmanlığından güvende olur. /8514

.917546

46- Dilini (serbest) bırakan akılsızlığını ortaya koyar. /9175

.927747

47- Dili korumak imandandır. /9277

.958948

48- Dilini korumayan imanıyla anlaşılmamıştır. /9589

.964449

49- İnsanda dil olmasaydı belli bir şekli olan varlıktan, yahut başı boş bırakılmış bir hayvandan başka ne olabilirdi ki? /9644

.969950

50- İnsan kalbi için dilden daha çekici, nefis içinse şeytandan daha aldatıcı bir şey yoktur. /9699

.1030551

51- Dilini ancak sana mükâfat yazılacak ve senden güzellik yayacak şeyler dışında kullanma. /10305

.1038552

52- Dilinin keskinliğini, seni konuşmaya kadir kılanın; sözünün etkinliğini ise seni doğru yola iletenin aleyhinde kullanma. /10385

.1071953

53- Dilin sürçmelerine sahip olunmaz. /10719

.1086054

54- İnsana, dilini korumasından ve ihsan etmesinden daha yararlı bir şey yoktur. /10860

.1005155

55- Bu dil, sahibine çok itaatsizlik eder. /10051

DİLEK/ HALKA EL AÇMAK

.21101

1- Halktan bir şeyler istemek, konuşanın dilini zayıflatır; şecaatli kahramanın kalbini kırar; özgür ve saygın kimseyi aşağılık köle yerine koyar; insanın onurunu yok eder ve rızkını azaltır. /2110

.21292

2- Halktan bir şeyler istemek zillet tasmaıdır; izzetli insandan izzetini ve asaletli insandan asaletini alır. /2129

.4443

3- Zillet, halktan bir şeyler dilemektedir. /444

.10194

4- Halktan bir şeyler dilemek, fakirliğin anahtarıdır. /1019

.39445

5- Halktan bir şey dilemenin âfeti, başarısız kalmaktır. /3944

.40516

6- Sözünün yerine gelmesini istiyorsan, yapılabilecek olanı iste. /4051

.73797

7- Öyle bir şey iste ki güzelliği sende kalsın ve vebalı senden uzaklaşsın. /7379

.76938

8- Güzelce istekte bulunan yardım edilir. /7693

.79939

9- Allah'tan başkasına el açan mahrum olmayı hak etmiştir. /7993

.815410

10- Halka çok el açan alçalır. /8154

.853811

11- Hak etmediğini talep eden kimse, mahrum bırakılır. /8538

.857412

12- İkide bir halka el açan insandan halk bıkar. /8574

.857913

13- Miktarından fazlasını isteyen kimse, mahrum bırakılmayı hak etmiştir. /8579

.906814

14- Kendi hayâsını senden dilekte bulunarak korumayı reddetmekten kendi hayânı korusun. /9068

.1013415

15- Yüzünün suyu donmuştur; bir şey dilemekle erimeye, damlamaya başlar. O halde kimin önünde onu damlattığına iyi bak. /10134

.1017516

16- Vermeyeceğinden korktuğun kimseden bir şey talep etme. /10175

.1021717

17- İsrâf bile etse, dilekte bulunanı reddetme. /10217

.1026618

18- İsteyenin isteğini reddetme ve mertliğini onu mahrum bırakmaktan koru. /10266

.1046319

19- İstekte bulunmak gibi zillet yoktur. /10463

.1074420

20- Sonradan görmelerden bir şey istemek zorunda kalmak kadar acı verici bir şey yoktur. /10744

.383221

21- Sizler verdiğiniz şeyin karşılığına (mükâfatına) sizden bir şey isteyen (fakirin, dilencinin) sizden aldığı şeye muhtaç olduğundan daha muhtaçsınız. /3832

.383422

22- Siz ihsan ettiğiniz şeyle size yönelip onu alandan daha sevinçlisiniz (veya daha kârlı ya da daha çok şevk içindesiniz). /3834

.245723

23- Sana bir şey istemeye gelen kimseye, daha o istekte bulunmadan ihsanda bulun. Çünkü sen onu senden bir şey dilemeye muhtaç koyarsan, ona vereceğin şeyden daha üstün olan yüzünün suyunu almış olacaksın. /2457

.246924

24- Sana yüzünün suyunu bağışlayana sen malından bağışla; çünkü hiçbir şey insanın yüzünün suyuyla eş değer değildir. /2469

.248225

25- Sizden bir şey istenildiğinde bağışta bulun. /2482

.321326

26- Ölümden daha kötü olan şey, layık olmayan birisinden ihtiyaç gidermesini istemektir. /3213

.439727

27- Bir şey istemekte ısrarlı olmak ne de çirkin bir huydur! /4397

.444228

28- Her ne kadar istenilen şey büyük olsa ve elde edilebilse bile yüz suyu, harcamak istenilen şeyden daha büyük, daha değerlidir. /4442

.444629

29- Aşağılık insan karşısında yüz suyu dökmek, büyük ölümdür. /4446

DİLSİZLİK

.2831

1- Dilsizlik yalancılıktan daha hayırlıdır. /283

DİN/ ŞERİAT

.16221

1- Din, iki kısım nesebin en değerlisidir. /1622

.16932

2- Din ve edep aklın neticesidir. /1693

.17623

3- Dinin temeli emaneti iade etmek, ahitlere vefa göstermektir. /1762

.23394

4- Bilesin ki dinin başı teslimiyet, sonu ise ihlastır. /2339

.27855

5- Bilesiniz ki dinin buyrukları bir, yolları kısadır; o halde kim o yolu izlerse hedefine ulaşır, kazançlı çıkar ve kim izlemez de yerinde kalırsa sapar ve pişman olur. /2785

.28176

6- (Seçtiğiniz farklı farklı) yollar (dinler) sizi nereye götürmede? /2817

.28187

7- Saptırıcı karanlıklar dikkatinizi ne yöne çekmiş öyle? Halbuki (peşinden koştuğunuz) yalancı önderler sizi kandırıp durmada! /2818

.28208

8- Akıllarınız ne yöne sapmada, nefisleriniz nereye meyletmede öyle? Yoksa yalanı doğruyla değiştirip hak ile bâtılı takas mı ediyorsunuz? /2820

.28699

9- En üstün saadet dinin doğruluğudur. /2869

.1098310

10- Dinin azı dünyanın çoğundan daha hayırlıdır. /10983

.320711

11- Halkın en dindarı, şehvetin dinini bozamadığı kimsedir. /3207

.331512

12- En faziletli din arzuyu kısa tutmaktır; en güzel ibadet ise ihlasla yapılan ameldir. /3315

.352113

13- Allah dünyayı hem sevene, hem sevmeyene verir; ama dini, sadece sevene verir. /3521

.352314

14- Şüphesiz Allah dini, yaratıkları arasından sadece has ve seçkin kullarına bağışlar. /3523

.354015

15- Şüphesiz dinlerin en üstünü Allah için sevmek, Allah için kin gütmek, Allah için almak ve Allah için vermek (bağışta bulunmak)'tir. /3540

.354116

16- Şüphesiz din, ağaca benzer; kökü Allah'a yakın etmek, meyvesi ise Allah için sevmek ve Allah için düşman olmaktır. /3541

.358317

17- Şüphesiz Allah hak yolu aydınlatmış, yollarını aşikâr kılmıştır; (artık seçim sizindir): Ya hak edilen mutsuzluk ya da ebedî saadet. /3583

.118

18- Din korur. /1

.319

19- Din yüceltir, dünya zelil eder. /3

.6720

20- Din mutluluktur. /67

.21321

21- Din nur, yakın ise mutluluktur. /213

.32322

22- Din en üstün murattır. /323

.48923

23- Din en sağlam direktir. /489

.54324

24- Din nefsin tezkiyesidir. /543

.69825

25- Din halkın salahıdır. /698

.122426

26- Din birikim, ilim kılavuzdur. /1224

.125527

27- Din bir ağaç, kökü ise teslimiyet ve rızadır. /1255

.129528

28- Din insanı haramlardan alıkoyar. /1295

.134129

29- Akıldan başka bir şey dini düzeltmez. /1341

.375030

30- Dinini dünyana uydurursan hem dinini, hem de dünyanı helâke atar; ahirette de ziyan

edenlerden olursun. /3750

.459431

31- Dinin meyvesi emanettarlık (güven kazanmak)'tır. /4594

.463532

32- Dinin meyvesi yakinin güçlülüğüdür. /4635

.467733

33- Üç şey dinin ayıbıdır: Fücür, vefasızlık ve hıyanet. /4677

.467934

34- Üç şey dini bütünleştirir: İffet, Allahtan korkmak ve hayâ. /4679

.468535

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

35- Üç şey dinin kemalidir: İhlas, yakın ve kanaat. /4685

.470236

36- Dinin sebatı yakinin gücüyledir. /4702

.477037

37- Dinin bütünlüğü ihlaslı amelde, arzuyu kısa tutmada, ihsan etmede ve çirkin olan şeyden alıkoymadadır. /4770

.479038

38- Dinin cemali dindarlıktır. /4790

.481439

39- Dinin güzelliği, yakinin güçlü oluşundandır. /4814

.490340

40- Dini korumak bilginin meyvesi ve hikmetin başıdır. /4903

.491041

41- Dini dünyayla koruyun, dünyayı dinle korumaya çalışmayın. /4910

.497242

42- Din konusunda yapılan en hayırlı iş, dindarlıktır. /4972

.510343

43- Dindarlık, kulun dinini gösterir. /5103

.519344

44- Dini hükümleri müdafaa et, Müslümanların sınırlarını koru; nefsinden yana dinini ve emanetini insafla halktan yana amelini de adaletle koru. /5193

.524545

45- Dinin başı, iyilik kazanmaya gayret göstermektir. /5245

.546646

46- Dinin süsü akıldır. /5466

.547147

47- Dinin süsü sabır ve rızadır. /47

.553948

48- Dindarlığın sebebi dinin sıhhatidir. /5539

.559049

49- Din, iyi dindarlık ve yakınle kemale erer. /5590

.560950

50- Dinin sağlığı, halktan kaçınıp kenara çekilmekte mevcuttur. /5609

.561051

51- Din ve dünya sağlığı, halkla iyi geçinmektedir. /5610

.563252

52- İnsanın dini altı şeyle sınıanır: Dinin güçlülüğü, yakinin doğruluğu, takvanın şiddeti, heva ve heves, üstünlük, (dünyaya) rağbetin azlığı ve arzuyu kısa tutmak./5632

.563353

53- Dinin yüce derecesi sabır, yakın ve heva ve hevesle mücadele etmektir. /5633

.563854

54- Altı şey dinin kurallarındandır: Yakini ihlaslı kılmak, Müslümanlara öğüt vermek (ilahi emirlere çağırarak kötülüğe karşı uyarmak), namaz kılmak, zekât vermek, Allah'ın evini haccetmek ve dünyaya karşı zahid olmak./5638

.579655

55- Dinin salahı dindarlıktır. /5796

.581056

56- Dinin salahı yakinin güzelliğiyledir. /5810

.583157

57- Dini, devletin kalesi; şükrü, nimetinin hisarı kıl. Zira dinin kapsadığı devlet yenik düşmez, şükrü çevrelediği nimet yağmalanmaz. /5831

.585858

58- Dini, hayatına siper; takvayı ise ölümüne hazırlık edin. /5858

.586059

59- Kişinin masunluğu, dindarlığı miktarıncadır. /5860

.586160

60- Dinini dünyanla koru ki ikisinden de faydalanasın; sakın dünyanı dininle koruma, yoksa ikisinde de zarar edersin. /5861

.586361

61- Dini, dünyayla koru ki kurtuluşa eresin; sakın dünyayı dinle koruma, yoksa seni helak eder. /5863

.596962

62- Dinî hükümlere amel eden, peygamberlerin izinden giden kimseye ne mutlu! /5969

.615563

63- Dini, takvayı ve yakini kendinize şart edinin; zira onlar, güzelliklerin en güzelidir; yüksek derecelere onlarla erilir. /6155

.618364

64- Din/ dindarlık, akıl miktarıncadır. /6183

.634565

65- Dinin en son derecesi imandır. /6345

.635166

66- Dinin en son derecesi rızadır. /6351

.637367

67- Dinin en son derecesi iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak ve (ilahî) hükümleri ayakta tutmaktır. /6373

.655068

68- Dinden yoksun olan küfre ve sapıklığa düşer. /6550

.655469

69- Dinin fesadı dünyadır. /6554

.681770

70- Dinin temeli iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak ve (ilahî) hükümleri ayakta tutmaktır. /6817

.721871

71- Cisim ile gölge nasıl birbirlerinden ayrılmıyorlarsa din ile tevfik de aynı şekilde birbirlerinden ayrılmazlar. /7218

.729672

72- Her dinin kendisine has erdemi vardır; imanın erdemi ise (başkalarıyla) iyi geçinmektir. /7296

.771073

73- Dindar olan korunmuştur. /7710

.792274

74- Dini konusunda cimrilik eden (ahiretini satmayan) yücelir. /7922

.793075

75- Dini olmayanın mertliği de olmaz. /7930

.796176

76- Dinini öğrenmeye çalışanın (saadeti) artar. /7961

.802177

77- Dini/ dindarlığı sağlam olanın emanettarlığı daha güvenli olur. /8021

.832778

78- Dinini bozan ahiretini bozar. /8327

.852379

79- Din ile nimetlendirilen, dünya ve ahiret hayrıyla nimetlendirilir. /8523

.860580

80- Din kimin gözünde yücelirse dünya ona ihanet eder. /8605

.869181

81- Dini güçlenen, hesap gününe daha çok yakın eder; kendisine takdir görülen şeye razı olur. /8691

.876182

82- Dini olmayanın kurtuluşu olmaz. /8761

.880783

83- Din konusunda görüşü isabetli olanın kıyamette değeri yücelir. /8807

.901884

84- Dini hor gören horlanır, hakka üstün gelmeye çalışan ise yenik düşer. /9018

.902985

85- Kim Allah'ın dinini alaya alır, onu eğlence edinirse Allah da onu ebedi ateşe atar. /9029

.907486

86- Kim dininin üzerine titirse helak olmaktan güvende olur. /9074

.969787

87- Farzları zayi etmek ve Allah'ın dinini ayakta tutmamak gibi dini daha zelil kılan bir şey yoktur. /9697

.971988

88- Dinin ölçüsü dindarlıktır. /9719

.972289

89- Dinin ölçüsü heva ve heveslere karşı gelmektir. /9722

.989290

90- Ne güzel yoldaştır din! /9892

.997191

91- Dinlerinizi (inançlarınızı) şüphelerden arındırın; nefislerinizi helake iten tereddüt yerlerden koruyun /9971

.998192

92- Dinin düzeni heva ve heveslere muhalefet etmek, dünyadan arınmaktır. /9981

.998393

93- Dinin düzeni iki hasletten ibarettir: Nefsine karşı insaflı olman ve (din) kardeşlerinle eşitlik üzere muamele etmen. /9983

.1001294

94- Din giysisine bürünen hidayet olmuştur. /10012

.1005395

95- (İslam dinini anlatırken şöyle buyurmuştur:) O yolların en aydını, hükümlerin en açığıdır; (dinler arasında) en üstün bucaklar, hedef bakımından en yüce olanıdır. /10053

.1010796

96- Dininizi Allah'tan yardım dileyerek koruyunuz. /10107

.1040797

97- Dininden gafil olma, dünyana tamah etme, sana kalmayacak şeyde (dünyada) çok ısrar etme, kalacak şeyde de (ahiret) aza razı olma; yoksa bu iş, seni şiddetli azaba duçar eder. /10690

.1069098

98- Din, tamahla sağlam kalmaz. /10690

.1069999

99- Din, onu kendine kale edineni terketmez. /10699

.10959100

100- Takvanın güzelliği ve dindarlığın doğruluğu kişinin dinine işarettir. /10959

DİNLEMEK

.52131

1- Bir hükmü duyduğunda onu koruyana (ona amel edene), doğru yola davet edildiğinde ona yaklaşıp, kaçmaya çalışmayana; hidayete yapışıp, böylelikle kurtulana Allah rahmet etsin!. /5213

.105592

2- Dinleyenin kötü anlaması olmazsa ilmin başına bir şey gelmez. /10559

.22993

3- Dinle, öğren; sus ve sağlam kal! /2299

.92434

4- Güzel bir şekilde dinleyen, kazançta acele etmiştir. /9243

.101945

5- Her duyduğuna tamah etme; bunun kendisi gaflet için yeterlidir. /10194

.62346

6- Kulaklarını güzel bir şekilde dinlemeye alıştı; dinlediğinde çıkarını çoğaltmayacak şeylere kulak verme, zira bu, kalpleri karartır ve azarlanmaya neden olur. /6234

.5187

7- Dinleyen, anlatanın ortağıdır. /518

DİRENÇ

.1551

1- Direnmek basiretliliktir. /155

DİRİ / CANLI / HAYATTA OLAN / HAYAT

.6411

1- Canlı, yetinmez (yani daima çaba halindedir). /641

.46232

2- Uzun ömrün meyvesi hastalık ve ihtiyarlıktır. /4623

.63543

3- Hayatın sonu ölümdür. /6354

.94874

4- Hayat ölüme ne de yakındır. /9487

.95985

5- Dirinin ölüye katılması ne de yakındır. /9598

.95996

6- Ölüyü diriden ayırıp uzaklaştıran şey nedir? /9599

DOĞRU / HAK YOL

.5371

1- Doğru dürüst (yapılan) iş, en sağlam iştir. /597

.11872

2- Doğru yola gitmek fikrin dallarındandır. /1187

.70913

3- Doğru yolda gitmenin çokluğu, aklın çokluğunu gösterir. /7091

.78734

4- Doğru yolun peşinden giden zafere ulaşır. 7873

.40265

5- Cevap üst üste yığıldığı zaman doğru yol uzaklaşır. /4026

DOĞRULUK

.15791

1- Doğruluk, iman direklerinin en sağlamıdır. /1579

.17542

2- Doğruluk İslam'ın direği, imanın hâmisidir. /1754

.19933

3- Doğruluk imanın başı, insanın ziynetidir. /1993

.21204

4- Doğruluk insanın güzelliği ve imanın direğidir. /2120

.22445

5- Doğru ol, kurtul. /2244

.23256

6- Emanet ve doğruluktan ayrılma; bunlar, iyi insanların özelliğidir. /2325

.23537

7- Eğer zararından korksan da doğruluktan ayrılma; zira o, hayrına ümit bağladığın yalandan daha iyidir. /2353

.23538

8- Doğruluğu ganimet bil ki kazançlı çıkasın; kötülük ve yalandan uzak dur ki sağlam kalasın. /2427

.25419

9- Sözlerinizde doğru konuşun, amellerinizde ihlaslı olun, dindarlıkla temizlenin. /2541

.285010

10- En büyük şey doğruluktur. /2850

.302011

11- En faziletli doğruluk ahitlere vefa etmektir. /3020

.332712

12- En güzel doğruluk ahde vefa, en faziletli bahşış son gücüne kadar çalışmaktır. /3327

.713

13- Doğruluk saadete ulaşma vesilesidir. /7

.1514

14- Doğruluk emanet, yalancılık ihanettir. /15

.2015

15- Doğruluk kurtarır. /20

.7916

16- Doğruluk fazilet, yalancılık rezilliktir. /79

.9117

17- Doğruluk kurtuluş, yalancılık rezil edendir. /81

.16818

18- Doğruluk yücelik sebebidir. /168

.25319

19- Doğruluk dilin emanetidir. /253

.26520

20- Doğruluk adaletin kardeşidir. /265

.27521

21- Doğruluk hakkın dilidir. /275

.30422

22- Doğruluk en güzel sözdür. /304

.35423

23- Doğruluk takvanın hayatıdır. /354

.38724

24- Doğruluk kelamın canıdır. /387

.45825

25- Doğruluk dinin elbisesidir. /458

.48826

26- Doğruluk yakının elbisesidir. /488

.51727

27- Doğruluk dinin başıdır. /517

.68228

28- Doğruluk kurtarır (veya keramettir). /682

.74629

29- Doğruluk en başarılı kılavuzdur. /746

.79930

30- Kurtuluş doğruluk ile birliktedir. /799

.82531

31- Doğruluk apaçık haktır. /825

.84732

32- Doğruluk en güzel nakil ve rivayettir. /842

.95633

33- Doğruluk hakkın elbisesidir. /956

.103434

34- Doğruluk en sağlam güzel temeldir. /1034

.105635

35- Doğruluk soyluluğun kemalidir. /1056

.111536

36- Doğruluk her şeyin silahıdır. /1115

.125337

37- Doğruluk yakın (ehlinin) en belirgin üstün hasletidir. /1253

.136138

38- Doğruluk en değerli teçhizattır. /1361

.145139

39- Doğruluk dilin emaneti ve imanın ziynetidir. /1451

.155240

40- Doğruluk ilahi kılınan (kanun) ile sözün birbirini tutmasıdır. /1552

.422141

41- Kurtuluş doğruluk ile olur. /4221

.422442

42- Doğruluk ile mürüvvet kâmil olur. /4224

.425743

43- Doğruluk ile sözler ziynetlenir. /4257

.430744

44- Doğruluk ve vefa ile mürüvvet kendi ehli için kâmil olur. /4307

.526545

45- İmanı başı doğruluktur. /5265

.577046

46- İki şey dinin ölçüsüdür; doğruluk ve yakın. /5770

.585947

47- Kişinin doğruluğu, yiğitliği miktarıncadır. /5859

.610448

48- Doğruluktan ayrılma; zira o en sağlam temeldir. /6104

.613949

49- Doğruluktan ayrılma; zira sözünde doğru konuşan kimsenin kadri kıymeti yücedir. /6139

.633350

50- Doğruluğun neticesi kurtuluş ve selamettir. /6333

.643851

51- Doğruluk halk arasında azaldı, yalancılık çoğaldı, dostluk dillerde kaldı, düşman olanlar kalplerde birbirlerini öldürdü. /6438

.729552

52- Her şeyin bir çaresi vardır; sözün çaresi ise doğru konuşmaktır. /7295

.732253

53- Doğruluk için rahatlık vardır. /7322

.737654

54- Halk içinden senin katında en itimat edip güveneceğin kimse, en doğru konuşanı olmalıdır. /7376

.738255

55- Dönüşün doğruluğa olmalıdır; zira doğruluk, en güzel arkadaştır. /7382

.759756

56- Eğer her şey ayrılıyorsa doğruluk cesaret ile, korkaklık da yalancılık ile birlikte olurdu. /7597

.761557

57- Doğru konuşmak, insanın kendisini övmediği kimseye bıraktığı mirastan daha iyidir. /7615

.781058

58- Doğru konuşan kazanır, hedefe ulaşır. /7810

.800959

59- Doğruluğu ile tanınan kimsenin yalanı kabul edilir ve etkilidir. /8009

.832360

60- Doğruluktan ayrılan kimsenin yolu daralır. /8323

.834961

61- Sözü doğru olanın büyüklüğü artar. /8349

.969462

62- İnsan kendi nefesine karşı ne de dürüştür. Hangi şahit işi gibi olabilir, insan ameli gibi bir şey ile (daha iyi) tanınmaz. Nasıl ki yeni/tanınmayan ağaç meyve verdiği zaman ancak bilinir. Öyleyse meyveleri (ağacın) köküne yönlendirir/tanıtır ve her fazilet sahibinin fazileti tanınır; aynı şekilde, değerli insan konuşması ile yücelir ve aşağılık insan rezilliğinden dolayı rezil olur. /9694

.1017463

63- Senin doğru konuşmanı, kendi yalanı ile eşit tutana karşı doğru konuşma. /10174

.1062864

64- Doğruluktan daha açık/iyi tercüman yoktur. /10628

.1064165

65- Doğruluktan daha iyi haber verilen bir şey yoktur. /10641

.1066666

66- Doğruluktan daha güzel kurtarıcı yol yoktur. /10666

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.1070367

67- Doğru bir şekilde doğruluk ile delil getiren kimse mağlup olmaz. /10703

.102268

68- Doğruluk en faziletli rivayettir. /1022

.111869

69- Doğruluktan korksan dahi o seni kurtarır. /1118

.316870

70- En az bulunan şey doğruluk ve güvendir. /3168

.24571

71- (Doğru yolda) direnmek selamettir. /245

.513172

72- Doğruluktan daha değerli bir yol yoktur. /10556

.1063673

73- Doğruluktan daha sağlam kat edebilecek yol yoktur. /10636

.699474

74- Dini doğru olmayanın kalbi nasıl doğru olur? /6994

.811775

75- Doğrulukta ayrılmayan sıhhatini kaybetmez. /8117

DOĞRU YOL / RÜŞD

.74011

1- Doğrusu eğlence düşkünü, akı-başı yerinde kimse de doğru yolu bulmada hata yapar ve çalışıp çabalayan, ciddiyet sahibi biri, (gün gelir) ona çatar. /7401

.740412

2- Doğru yolu terk edeni tanımadıkça doğru yolu asla tanıyamazsınız. /74041

.76723

3- Doğru yolu arayan bilgi sahibi olur. /7672

.79034

4- Doğruluğu, yoldan çıkan kimsede arayan sapar. /7903

.83535

5- Doğru inancıyla muhalefet eden, ihtirasına kapılmıştır. /8353

.29166

6- Yolların en üstünü doğru yoldur. /2916

.66277

7- Doğru yolu arayan, muhakkak ona ulaşır. /6627

.77688

8- Kendin hakkında seni doğrulayan (hatalarını yüzüne söyleyen), gerçekte seni doğru yola iletmiştir. /7768

.105359

9- Sapıklıkla irşat birlikte olmaz. /10535

.805910

10- Doğru yoluna ulaşmayı başaran, ahireti için azığını toplamıştır. /8059

DOĞU VE BATI

.98741

1- Hz. Ali (a.s)'dan doğu ile batı arasındaki mesafe sorulduğunda şöyle buyurdu: Güneşin bir günlük seyir süresi kadardır. /9874

DOSTLAR

.65331

1- Dostların kaybı gurbetliktir. /6533

.77182

2- Seni seven seni sakındıran kimsedir. /7718

.78513

3- Bir şeyi seven, daima onu anar. /7851

.38754

4- Şüphesiz seni seven, sana karşı dalkavukluk etmez ve sana işittirmeyecek kimseye karşı seni över. /3875

.73775

5- Senin yanında en sevimli ve yararlı kimse, halkın hayrı için en çok çalışan kimse olmalıdır. /7377

.73866

6- Senin katında en sevimli kimse, sana şefkatle öğüt veren kimse olmalıdır. /7386

DOSTLUK / ARKADAŞLIK / İÇLİ DIŞLI OLMA

.97691

1- Fazilet sahibi insanlarla dost olmak kalplerin hayat kaynağıdır. /8769

.101992

2- Dost ve arkadaşlarının senin sebebinle halkın en talihsiz insanları olmasına neden olma! /10199

.102623

3- Senden kopmasını istemediğin kimseyi (kendin) koparma. /10262

.110174

4- Halkla iç içe olan kimse kötü dostla oturmaya ve düşmanla dostça geçinmeye müptela olur. /11017

.22695

5- Bırak ki, sana da bırakılsın. /2269

.23856

6- Hiddeti şefkatle yoğur, uygun olduğu sürece de şefkatli ol. /2385

.23927

7- Bütün halk için şefkati ve ihsanı kalbinde şiar edin; onların hakkını çiğneme ve başlarında kılıç olma. /2392

.23928

8- Dostunun olmadığı (yerde) onun seni nasıl anmasını istersen sen de onu öyle an. Sevmediği şeyi (yapma), onun senin için bırakmasını (söylemesini) istemediğin şeyi, sen de onun hakkında bırakma (söyleme). /2393

.23999

9- Başkası için kötü bildiğin şeyi kendi nefsin içi de kötü bil. Kendin için razı olduğun şeyi halk için de iste. /2399

.677110

10- Az dostluk dini korur; kötülerin yakınlaşmasından rahatlatır. /6771

.240311

11- Kendinden ehlinden, yakınlarından ve sevdiklerinden daha fazla halkın hakkını gözet, dost ve düşmana karşı adil ol. /2403

.241012

12- Sana küstahlık edene güzel davran, özür dileyenin özrünü kabul et, kötülük edene karşı ihsan et. //2410

.241713

13- Haramlardan kaçınmaya özen göster, mürüvvet sahiplerine yönel; zira haramlardan kaçınmak iyi huyun, mürüvvet sahiplerine yönelmek himmetin yüceliğinin göstergesidir. /2417

.242214

14- Senden aşağı olana merhamet et ki senden yukarıda olan da sana rahmet etsin. Gafletini kendi gafletinle, itaatsizliğini senin Rabb'ine olan itaatsizliğiyle, rahmetine olan ihtiyacını senin Rabb'inin rahmetine olan ihtiyacınla kıyasla. /2422

.242515

15- Hayır ehline ve dindarlara yapış, methinde mübalağa etmeyecekleri kadar onları razı et; zira çok mübalağa, insanı inanmaya yakınlaştırır, aldatır; böyle bir işe razı olmak Allah'ın düşmanlığına sebep olur. /2425

.242616

16- Nefsini kendin ve diğerleri arasında terazi kıl, kendin için sevdiğini başkası için de sev, sevmediğin şeyi diğeri için de sevme; sana ihsan edilmesini istediğin gibi, sen de ona ihsan et; sana zulmedilmesini istemediğin gibi sende zulmetme. /2426

.245517

17- Seninle nasıl dostluk, arkadaşlık edilmesini istiyorsan halkla da öyle dost ol; böylece sen onlardan güvende olduğun gibi onlar da senden güvende olurlar. /2455

.264118

18- Kötü insanlarla haşır neşir olmaktan kaçın; onlar ateş gibidir yakınlık kurmak seni yakar. /2641

.264919

19- Halkın ayıplarını arayanlarla dostluk kurma; zira onların yanında olan, onlardan salim kalmaz. /2649

.272820

20- Rabb'ini öfkeliendiren ve halkı senden uzaklaştıran şeyden kaçın! Zira kim Rabb'ini öfkeliendirirse kendisini ölümle karşı karşıya bırakmış ve halkı kendinden uzaklaştıran ise özgürlükten ayrılmıştır. /2727

.273721

21- Birbirinize sırt dönüp ilişkilerinizi kesmeyi ve iyiyi emredip kötüden nehy etmeyi terk etmeyin. /2737

.307122

22- Sevdğin insanların en iyisi, seni terk etmeyendir. /3071

.317023

23- En doğru tavır, halkın seninle nasıl muamele etmesini istiyorsan senin de onlara karşı aynı muameleyi etmendir. /3170

.317024

24- En çirkin tavır, halktan insaf ve adalet beklerken senin onlara karşı kötü davranmandır. /3171

.337425

25- Sevilmeyi en fazla hak eden faydası sana, zararı başkasına olandır. /3374

.347026

26- Gerçekten de seni halkla kaynaştıran, onların arasında güzelleştiren ve aleyhinde konuşmalarını engelleyen tavır, en güzel tavidir. /3470

27

27- Sana hürmet edilmesi yerine sana rağbet edilmesini sağla.

.44728

28- Her insan kendi döneminin evladıdır.[35] /447

.420029

29- Dostluk iyi geçinmekle daimileşir. /4200

.423230

30- İyi geçinmek dostları birbirine yakınlaştırır. /4232

.427031

31- İyi geçinmekle bağlar (veya dostluklar) daimileşir. /4270

.440132

32- Kinci ne de kötü arkadaştır! /4401

.481133

33- İyi ilişki dostluğu devamlı kılar. /4811

.506834

34- Halkla kendi ahlakları ile muamele edin, amellerde ise onlardan ayrılın. /5068

.507035

35- Halkla öyle geçin ki öldüğünde arkandan ağlasınlar, yokluğunda şevkle seni beklemeye koyulsunlar. /5070

.507136

36- Halkla diliniz ve bedenlerinizle irtibat sağlayın, kalbiniz ve amellerinizle onlardan ayrılın. /5071

.533537

37- Nice arkadaşlar vardır ki, (gerçek) dost değildirler. /5335

.620638

38- İmtihan edildiğinde insan ya değer kazanır veya rezil olur. /6206

.631239

39- Fazilet ehliyle ilişki içerisinde ol ki, bahtın açık, aklın bol olsun./6312

.631340

40- Kalplerin canlılığı akıllı insanlarla dostluk kurmadadır. /6313

.678641

41- Cahilden ayrılmak, akıllı ile bağlantı kurmakla aynıdır. /6786

.678842

42- Akıllı insanın senden ayrılması, sana ulaşmak için yol bulamadığıındandır. /6788

.680143

43- Halka kendi ahlaklarıyla yaklaş ki, zararlarından güvende olasın. /6801

.712444

44- Tanışların çokluğu zorluk, halkla karışmak fitnedir. /7124

.799845

45- İlişkisi çok olanın itimadı az olur. /7998

.815046

46- Halkla iç içe olana onların hilesi ulaşır. /8150

.815947

47- Halkla haşır neşir olanın dindarlığı azalır. /8159

.839248

48- Diyalogu güzel olanın kardeşi çok olur. /8392

.886149

49- Halka karşı hoşgörülü olan onların dostluğundan faydalanır. /8861

.907850

50- Hayatı sana fayda vermeyeni ölümlerden say. /9078

.228651

51- Diyalagunu güzelleştir, zorluklara karşı sabret, kudretliyken insafı ol! /2282

.232952

52- Kendin için razı olduğun şeye halk için de razı ol ki Müslüman olasın. /2329

DOSTLUK

.22681

1- Dostuna saygılı ol ve (onunla yaptığın) ahdini koru. /2268

.592

2- Dostluk şanslılıktır.[36] /59

.39793

3- Sevdiiyinde aşırıya kaçma. /3979

.41324

4- Dostluk kalıcı olduğunda yardımlaşma ve birbirine destek olma gerekli olur. /4132

.41945

5- Dostluk sevgiyle olur. /4194

.31116

6- Minnettar kalınacak en üstün insan, dostluğu (ilk) başlatandır. /3111

.31247

7- Kötülerin dostluğu, en çabuk biten dostluklardandır. /3124

.34718

8- Şüphesiz dostluk dille tabir edilir ama, gerçek dostluğu gözler söyler. /3471

.109

9- Dostluk akrabalıktır. /10

.8110

10- Dostluk hısımlıktır. /81

.28511

11- Dostluk en yakın hısımlıktır. /285

.38412

12- Dostluk en yakın akrabalıktır. /384

.64713

13- Dostluk kazanılmış hısımlıktır. /647

.134514

14- Halkla dost olmak aklın başıdır. /1345

.140215

15- Allah yolunda dost olmak en yakın hısımlıktır. /1402

.153816

16- Allah yolunda dost olmak, akrabalık bağından daha sağlamdır. /1538

.434117

17- gerçek dostluk sevgiyle anlaşılır. /4341

.467818

18- Üç şey dostluğa sebep olur: Din (dindarlık), tevazu ve cömertlik. /4678

.468419

19- Üç şey dostluğun sebebidir: Güzel ahlak, (insanlarla) iyi geçinme ve tevazu. /4684

.498220

20- İyilerle dost olmak en iyi seçimdir. /4982

.524621

21- Halkla dost olmak aklın başıdır. /5246

.527722

22- Nice dostlar var ki dostlukları yapmacıktır. /5277

.564123

23- Dostlukları kalplerden sorun; zira kalpler, rüşvet kabul etmeyen tanıklardır. /5641

.581524

24- Gerçek dostluk ahdin yüceliğindendir. /5815

.651125

25- Dostluğun güzelliği, iyi ve kötü günlerde belli olur. /6511

.691526

26- Allah'ın dışında bir şey üzerine kurulan dostluk sapıklıktır ve ona asla güvenilmez. /6915

.715727

27- Koruyucu bulmasan da (sen) dostluğu koru. /7175

.800328

28- Dostluğu halis olanın nazı çekilir. /8003

.822929

29- Akli az olanla dostluk kuran, kendi aklının azlığını ortaya koyar. /8229

.855230

30- Allah için değil de işinden dolayı seninle dost olan, işi bittikten sonra sırt çevirir. /8552

.956131

31- Dostluğu kazandıran en önemli etkenler; cömertlik, iyi geçinmek ve güzel ahlaktır. /9561

.958032

32- Nasihat etmeyen, dostluğunda sanimi değildir. /9580

.980633

33- Dindarların dostluğu; geç kesilen kalıcı ve bâkidir. /9806

.982734

34- Ahmağın dostluğu, ateşe atılmış ağaç gibidir, kendi kendisini yer. /9827

.982835

35- Ahmakların dostluğu, serabın kaybolduğu gibi kaybolur ve bulutların yeryüzünde sis olarak dağıldığı gibi dağılır gider. /9828

.983336

36- Cahillerin dostluğu değişkendir çabucak değişir. /9833

.987237

37- Avamın dostluğu, bulutların dağıldığı gibi dağılır; serap gibi yok olur. /9872

.1011738

38- Dünya çocuklarının (bağlı olanların) dostluğu, bağlılık sebeplerinin kesilmesiyle kesilecektir. /10117

.1011839

39- Ahiret çocuklarının dostluğu, sebebi devam ettiğinden sürekli dir. /10118

.1011940

40- Kimi severseniz, Allah için sevin; kime düşman olursanız Allah için düşman olun. /10119

.1016441

41- Asla vefalı olmayanla dostluk etme. /10164

.1016742

42- (İç yüzünü) keşfetmediğ in kimseyle dost olmaya kalkışma. /10167

.1023843

43- Kâfirle dostluk, cahille de arkadaşlık etmeyin. /10237

.1026044

44- Ahdine vefa etmeyen in dostluğ una güvenme. /10260

.1027545

45- Uygun bir yer bulmadığ ın zaman dostluğ unu bağı şlama. /10275

.1054646

46- Nasihat eden dost gibi, şefkatlisi yoktur. /10546

.1060247

47- Kötüler, kendileri gibi kötülerle dost olurlar. /10602

.1080348

48- Dini olmayan ın dostluğ una kimse gıpta etmez. /10803

.1082549

49- Vefalı dost, uzakta olsa da (dostluğ unu) korur ve ondan vazgeçmez. /10825

.1082750

50- İnsaf olmadan dostluk devam etmez. /10827

.1095051

51- Ahmaklarla dostluk etmeyi ganimet bilenler, ihanet edilmeye layıktırlar. /10950

.297352

52- En faydalı hazine kalplerin dostluğudur.[37] /2973

.162753

53- Dostluk, iki akrabalıktan biridir. /1627

.164954

54- Allah yolunda dostluk, iki akrabalığın en kâmilidir. /1649

.205755

55- Dostluk, ruhların samimiyetinde kalplerin birbirlerine olan temayülüdür. /2057

.302956

56- En iyi yakınlık, kalplerin dostluğudur. /3029

.303157

57- En büyük uzaklık, kalplerin uzaklığıdır. /3031

.270358

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

58- Allah düşmanlarını sevmekten sakın ya da Allah'ın evliyası olmayanlarla dostluğunu netleştir. Çünkü insan, kıyamette sevdiği kavimle haşredilecektir. /2703

.450359

59- Allah'ın yanında olana ulaşmaya çalışarak onunla dost ol. /4503

.450660

60- İnsanlarla ellerinde olandan kaçınarak dost ol ki, onların muhabbetini kazanasın. /4506

.700261

61- Kalbinde dünya sevgisi olan nasıl Allah dostu olduğunu iddia edebilir? /7002

.1059962

62- Edebi olmayanla gerçek dostluk olmaz. /10599

DOYURMAK

.40041

1- Yemek verdiğiinde doyur. /4004

.96342

2- Yediğinin kötü, yedirdiğinin iyi kokusu çıkar. /9634

DUA

.16201

1- Dileği olana dua etmek iki sadakadan biridir. /1620

.29792

2- Okların en işleği mazlunun duasıdır. /2979

.30803

3- Halkın en acizi duadan aciz olanıdır. /3080

.34784

4- Allah-u Teala'nın keremi hikmetini bozmaz, dolayısıyla da her dua kabul olunmaz. /3478

.35125

5- Allah'ın cezaları ve belaları vardır; o halde bunlar üzerinize indiğinde duayla defedin, şüphesiz belayı duadan başka bir şey defetmez. /3512

.7786

6- Dua evliyaların silahıdır. /778

.41277

7- İçinizden biri, mutlaka kabul görmesini istediği bir şeyi Allah-u Teala'dan dilerse halktan ümidini kessin ve onun için Allah'tan başkası ümit kapısı olmasın. /4127

.41498

8- Allah-u Teala'ya iletmek istediğin bir hacetin olduğunda önce Peygamber'e (s.a.a) salât gönder, ardından hacetini Allah'tan iste. Şüphe yok ki Allah, dilenen iki hacetten birini giderip diğerini alıkoymaktan daha cömert ve daha çok bağış sahibidir. /4149

.42409

9- Bela, duayla uzaklaşır. /4240

.537110

10- Nice dilediğin şeyler vardır ki sana verilmemiştir ve nice verilenler de vardır ki dilediğin şeylerden daha hayırlıdır. /5371

.555911

11- Müminin silahı duadır. /5559

.559712

12- Allah'tan bağışlanma, esenlik ve güzel başarı dileyin. /5597

.609113

13- İhlasla dua et; zira ihlasla okunan dua, kabule daha layıktır. /6091

.746914

14- Her dua kabul olmaz. /7469

.814315

15- Kendisine dua okuma isteği bağışlanan kimse, kabulden mahrum olmaz. /8143

.910016

16- Allah, kendisini çağıran kimseyi cevapsız bırakmaz. /9100

.967817

17- Belanın şiddetine duçar olupta, ondan güvende olmayan esenlikteki kişiden duaya daha muhtaç değildir. /9678

.993818

18- Dua ne güzel silahtır! /9938

.1032919

19- Günahlarınla kabul yolunu kapadığın duan için cevabı gecikti sayma! /10329

.1035620

20- Duanın kabulünün gecikmesi seni ümitsizliğe düşürmesin; zira bağış, niyete göredir; nice zamanlar vardır ki dileği olanın mükâfatı daha da artsın ve ulaşılacak bağış daha çok olsun diye kabulü gecikir. /10356

.807321

21- Allah, kendisinden bir şey dileyene verir. /8073

.960422

22- Allah katında ondan bir şey dilenmesi kadar güzel bir şey yoktur. /9604

.1042523

23- Allah'tan başkasından bir şey dilemeyin; zira size bir şey verdiğinde, size ikramda bulunmuş ve eğer sizi bir şeyden alıkoysa hayrınızı istemiştir. /10425

.214024

24- Allah'ım! Bizim ve onların kanını koru, onlarla bizim aramızı düzelt, sapıklıktan kurtar onlar ki hakkı bilmeyen öğrensin, azgınlık ve ihanete düşen dönsün.[38] /2140

.829225

25- Kim Allah'ın kapısını çalarsa yüzüne açılır. /8292

.181426

26- Amelsiz dua eden, oksuz yaya benzer. /1814

DÜNYA

.17211

1- Dünya ne içmeye çalışanı için saf, ne de sahiplenmeye çalışanı için vefakârdır. /1721

.17242

2- Dünya musibetlerle dolu, sıkıntı ve facialar karanlığına gömülendir. /1724

.18023

3- Dünya fani ve yokluğa doğru yüz tutan (bir mekan)dır; o sana kalsa da sen ona kalmazsın. /1802

.18044

4- Dünya ona karşı kin gütmekten daha küçük, daha hakir ve daha aşağılıktır. /1804

.18605

5- Dünya müminin zindanı, ölüm mükâfatı, cennet de yurdudur. /1860

.18616

6- Dünya kâfirin cenneti, ölüm kazıyıcısı, ateş de meskenidir. /1861

.18837

7- Dünya kendisine aldanan kimseye satılmıştır, insansa ona aldanan kimsedir. /1883

.19088

8- Dünya açılıp çözülecek olsa çözülür, dağılırsa (yok olur) gider. /1908

.19139

9- Dünya devletler (talihler) yığınıdır; öyleyse onu isterken adımını iyi at ve sabırlı ol ki, devletin (talihin) sana yüzünü dönsün. /1913

.193410

10- Dünya iyilerin de kötülerin de yediği hazır bir yiyecektir; ahiretse içinde kudret sahibi sultanın hükmettiği gerçek bir yuvadır. /1934

.196011

11- Dünya bulutun gölgesi, uykudakinin rüyasıdır. /1960

.197912

12- Dünyada olan değişiklikler görüldüğü halde ona bel bağlamak cahilliktir. /1979

.203613

13- Dünya hayatı tesadüfe, ahiret hayatıysa hak edilmeye tabidir. /2036

.204214

14- Dünya (hayatı) elemli musibetler, feci ölümler ve kesin ibretlerle doludur. /2042

.204715

15- Dünya nefislerin tuzağı, her türlü zarar ve sıkıntının yuvasıdır. /2047

.205316

16- Dünya aldatıcı bir perde, yok olucu bir serap, yıkılmaya doğru yüz tutmuş bir dayanaştır. /2053

.218817

17- Dünya saatleri her ne kadar uzun olsa da kısadır, ondan faydalananlar (veya izzet bulanlar) her ne kadar çoksa da pek azdır. /2188

.848018

18- Dünya, kendisine düşkün olanı sıkıntıya iter, mutsuz kılar. /8480

.148819

19- Kazançlı kimse, dünyasını ahiretine satan kimsedir. /1488

.243820

20- Tüm çabası, sıkıntı ve işkenceler mekânından (dünyadan) kurtulmak; bela ve azaptan rahatlığa çıkmak için harca. /2438

.249621

21- Kınanmış dünyayı terk edin; şüphesiz dünya da içinizden ona ilgi duyanları terk etmiştir. /2496

.250022

22- Bedenleriniz dünyadan çıkmadan dünya sevgisini kalbinizden çıkarın; zira siz orada sınandınız ve ondan başkası için yaratıldınız. /2500

.252923

23- Dünyanın kucak açtığı kimseye kucak açın; zira o, zenginliğe daha layıktır. /2529

.255124

24- Dünyadan kaçın ve kalbinizi ondan uzaklaştırın; zira dünya, müminin zindanıdır; orada kazancı az, akıllı sakat ve gözleri tembel olur. /2551

.256125

25- Dünyaya zahitlerin ve ondan vaz geçenlerin gözüyle bakın; zira, Allah'a ant olsun ki dünya kısa sürede sakinlerini yokluğa iter ve güvenlik içinde bollukta yaşayanı faciaya sürükler. /2561

.256226

26- Dünyanın aldatmasından sakının! Zira dünya, aldattığı güzel şeyleri geri alır ve oraya yerleşip ikamet edeni yerinden eder. /2562

.257727

27- Sizi terk eden dünyayı her ne kadar terk etmek istemeseniz ve yenilemeyi arzulasanız da bedenlerinizi yıpratın bu dünyayı yine de terk edin. /2577

.258728

28- Lezzeti yokeden ve sevileni fani edenden (dünyadan) uzak durun. /2587

.260829

29- Dünyadan uzak dur; şüphe yok ki o şeytanın tuzağı, imanın fesat kaynağıdır. /2608

.266930

30- Dünya sevgisinden kaçın! Şüphe yok ki o tüm hataların kaynağı, bütün belaların madenidir. /2669

.270031

31- Dünya arzusuyla Rabb'inden kaçarken ölümün üzerine inmesinden kork! /2700

.270132

32- Sakın ola Rabb'inden aldığın kazancını ve onun katındaki makamını, kurumuş dünya samanı kadar az bir paha karşılığında satmayasın! /2701

.270733

33- Sakın dünyaya sevdalanmayasın! Zira dünya, mutsuzluğu ve belayı sana beraberinde getirir; seni, ölümsüzlüğü (ahireti), yokluğa (dünyaya) satmaya zorlar. /2707

.270834

34- Nefsinin, zannettiğin şeylere (dünya) galebe etmesinden ve kesin olarak inandığın şeylere galebe etmemesinden kaçın. Zira bu, en büyük kötülüklerdendir. /2708

.273335

35- Dünya ehlinin ona doğru meylettiği ve ona saldırdıklarını gördüğün şeyler sakın seni aldatmasın! Gerçekten de Allah sana onun haberini vermiş, ayıplarını ve kötülüklerini senin için

açığa çıkarmıştır. /2733

.274436

36- Dünya size galip gelmesin sakın! Zira şimdiki hali çekilmez, geleceği ise kederlidir. /2744

.276237

37- Dünya bir yuvadır ki onda züht sahibi olmadıkça sağlam kalınmaz, (dünyanın) sahip olduğu şeyle (dünya işleri) de ondan kimse kurtulmaz. /2762

.206338

38- Şu artığı (dünyayı) sahibine geri verecek özgür biri yok mu? /2063

.286539

39- Bilesiniz ki dünya (hayatı) kesinlikle son bulmuş, ayrılacağı haberini ilan etmiş, iyilikleri kötüye dönmüş, tazesini bayatlamış, semizi zayıflamıştır. /2865

.276840

40- Ahiret için yaratılanın dünya ile ne işi var ve kısa bir süre sonra elinden alınacak mal için ne yapmak ister? Halbuki sonunda hesabı da, vebali de ona kalacak. /2768

.277141

41- Bilesiniz ki bugün yarış alanı, yarın ise müsabaka günüdür; kazananların ödülü cennet, geride kalanlarınkiyse ateştir. /2771

.278142

42- Bilesiniz ki dünyaya kucak açan şey aslında ona sırt çevirmiştir, sırt çeviren şey de ona kucak açmıştır. Allah'ın iyi kulları göçe hazırlanırlar; onlar, kalıcı olmayan dünyanın az menfaatini fani olmayan ahiretin çoğuna satmışlardır. /2781

.2829

43- Görmez misiniz dünya ehlini, nasıl da ayrı ayrı durumlarda geceler ve sabahlarlar? Biri kendisine ağlanan ölüdür, diğeri ona başsağlığı dilenen diri; biri hastadır, diğeri onun ziyaretine gider; biri can vermek üzereyken diğeri, ölüm onu da aradığı halde dünyanın peşinden koşar gider; bir başkası da her şeyden gafildir ama, ölüm onu aklından çıkarmaz; böylece kalanlar, geçip gidenlerin yolunu izlerler. /2829

.299944

44- Hataların en büyüğü dünyaya sevgi duymaktır. /2999

.308145

45- Musibet ve talihsizliklerin en büyüğü dünyaya tutkun olmaktır. /3081

.319646

46- Dünya ehli acı olaylara maruz kalan, musibetler fırtınasına kapılan ve dertlerin talanına uğrayan kimsedir. /3196

.321847

47- Halkın en mesudu, kalıcı lezzetlerin karşılığında fani lezzetleri terk edendir. /3218

.331048

48- Dünyanın en mesut insanı onu terk eden, ahiretin en mesudu ise onun için amel edendir. /3310

.341149

49- Toprağın içi ölü, dışı ise hastalıktır. /3411

.344550

50- Şüphesiz bugün, hesabı olmayan amel günü, yarın ise ameli olmayan hesap günüdür! /3445

.344651

51- Şüphesiz dünyanın ciddiyeti şaka, izzeti zillet, yüceliğiye alçaklıktır. /3446

.348052

52- Şüphesiz dünya karmaşıklık, vebal, yokluk ve intikal yuvasıdır; lezzetleri rahatsızlığıyla bir olmaz, saadeti mutsuzluğuna ulaşamaz, yükselişi inişinin karşısında direnemez. /3480

.348453

53- Şüphesiz Cennet-i Me'va'yı bu geçici dünya karşılığında satanın çabası boşa gider, muamelesi zararla biter. /3484

.351754

54- Şüphesiz dünya kendi yoluna devam ederken yanınızdan geçip gidecek, (nihayet) siz ve ahiret baş başa kalacaksınız. /3517

.351855

55- Şüphesiz dünya dini tahrip, yakîni ise yok eder; zira dünya fitnelerin başı, sıkıntıların köküdür. /3518

.353156

56- Şüphesiz dünya ve ahiret, iki kadına sahip bir erkek gibidir; onlardan biri hoşnut olduğunda diğeri öfkelenir. /3531

.353257

57- Şüphesiz dünya, ulaşılması mümkün olmayan arzularla aldattığı ve yalancı ümitlerle oynatıp getirdiği kimseye körlüğü miras bırakır, âma elbisesi giydirir ve onu ahiretten koparır, helâk yuvalarına sokar. /3532

.356158

58- Şüphesiz Allah'ın bir meleği vardır ki her gün şöyle nida eder: Ey dünya ehli! Ölmek için doğun, yıkmak için inşa edin, göçmek için yığın. /3561

.356259

59- Dünyaya karşı yarın için saadete erenler, bugün ondan kaçanlardır. /3562

.360760

60- Bir kimseyi içinde bulunduğu dünya, ahiretten daha çok etkisi altına alır ve dünya işleri, ahiret işlerinden daha çok ona galip gelirse, gerçekten de böyle bir kimse sonsuzluğu fanilik karşısında satmış, ebediliği yoklukla değiştirmiş, kendini helake atmış, yok olmaya doğru yüz tutan kazancı yeğlemiş ve kendini doğru yoldan alıkoymuştur. /3607

.365861

61- Şüphesiz dünya zorluk, yokluk, değişim, ibret, fitne ve sıkıntı yuvasıdır. /3658

.365962

62- Şüphesiz dünya facialar yuvasıdır; kim orada acele ederse (ömrü kısalırsa) kendini faciaya sürükler ve kime orada süre tanınırsa (ömrü uzarsa) sevdiklerinin belasını çeker. /3659

.366063

63- Şüphesiz dünya sizden yüz çevirmiş, vedasını ilan etmiştir; ahiretse muhakkak size yüzünü dönmüş, (üzerinize doğru) gelmeye başlamıştır. /3660

.366164

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

64- Şüphesiz dünya alt-üst olmuş, parçalanmıştır; lezzetleri karartıcı, bağışları elem verici, hayatı zorluk kalıcılığı geçicidir; arzu edenini avare eder, bineğini helak eder, kendisine güvenene hıyanet eder, bel bağlayan yerinden eder. Artık dünyanın birlikteliği dağılmaya, bağı ise kopmaya yüz tutmuştur. /3661

.366265

65- Şüphesiz Allah katında dünyanın değersiz oluşu, ondan başka yerde itaatsizlik edilmeyişidir. (Öyleyse onun katındakilere dünya terk edilmedikçe ulaşmaz. /3662

.366366

66- Şüphesiz dünya yılan gibidir; dokunduğunda yumuşaklığını hissedersin, oysa zehri öldürücüdür. Cihennemde kısa süreli dostluğu için dünyanın seni hoşnut ettiği şeylerden vazgeç ve onunla içli-dışlı olduğun en iyi zamanında ondan kaçınman gerektiğini de bil. /3663

.366467

67- Şüphesiz sizin dünyanız, benim gözümde cüzamlının elindeki domuz kemiğinden daha aşağılık çekirgenin ağzındaki bitki yaprağından daha hakirdir. Geçici nimetler ve kalıcı olmayan lezzetler Ali'nin nesine /3664

.366568

68- Şüphesiz dünya boyunduruğa benzer; ona itaat edeni saptırır, karşılık vereni helak eder. Kuşkusuz dünya çabuk yok olur ve intikal !?. /3665

.366669

69- Dünya, ona kucak açana aynı şekilde kucak açar; ondan kaçmaya çalışana da aynı şekilde sırt çevirir. Padişahlar gibi sıkı sıkı sarılır, aceleyle ayrılmak isteyenler gibi de ayrılır. /3666

.366770

70- Şüphesiz dünya kalıcı olmayan ödünç bir yuvadır; hayrı az, şerri tetikte, varlığı elinden alınmış, bayındırları ise viran olmuştur. /3667

.366871

71- Şüphesiz dünya eğri büğrü hareket eden aylak bir binektir; alıkoyucu ve inkâr edicidir, doğru yoldan gideni saptırır; işi gücü yer değiştirmek, huzuru kaygı, izzeti zillet, ciddiyeti laubalilik, çokluğu azlık, yükseklik aşağılıktır. Halkı sıkıntıda, dişini tırnağına takarak çalışıp durmada; kâh kopmada, kâh birleşmededir. O istediği böylesine yokluk, talan ve helak yuvasıdır. /3668

.366972

72- Şüphesiz dünya değişken bir aldatıcı, kaybolan gölge ve yıkılmaya yüz tutmuş bir direktir; bağış belayla, ümidi ise ölümle kenetler. /3669

.367073

73- Şüphesiz dünya hayatı kısa, hayrı az, ikbali hile, sırt çevirmesi facia, lezzetleri geçici, akıbetleri islah kalıcıdır. /3670

.367174

74- Şüphesiz dünya başlangıcı sıkıntı, sonu yokluk, helalinde hesabı ve haramında cezası olan bir yuvadır. Zenginleşeni fitneye düşer, fakirleşeniye hüzne kapılır. /3671

.367275

75- Şüphesiz dünya geçiş yuvası, sıkıntı yurdudur; sakinleri gidici, ikâmet edenleri ayrılan, ışığı yanıltıcı, sözü yalan, serveti çapul, kıymeti çalıntıdır. Bilesiniz ki dünya, oynak bir kadın gibidir (kendini gösterir, derken çekilir); ehilleştirilmemiş inatçıdır (hareket etmesi gereken yerde durur, itaat etmez); yalancısıdır, hıyanet güder. /3672

.367376

76- Şüphesiz dünya sıkıntılar yuvası, fitneler yurdudur; kim onu elde etmeye çalışırsa kaybeder, kim onu istemezse karşısına çıkar, kim ona bakarsa kör eder ve kim onunla görmeyi isterse gözünü açar. /3673

.367477

77- Şüphesiz dünya ecelleri yaklaştırır, arzuları uzaklaştırır, insanları helak eder ve halleri değiştirir. Yenmeye çalışanı alt eder, onunla gürüşe duranı yere serer, karşı geleni itaat ettirir ve terk edeninin yanına koşar. /3674

.367578

78- Şüphesiz dünya bedenleri yıpratır, ümitleri yeniler, ölümü yakınlaştırır, arzuları uzaklaştırır; dünya ehli onunla mutlu olacağına inandığı vakit onu sıkıntıya iter. /3675

.367679

79- Şüphesiz dünyanın hayrı az, şerri hazır, lezzeti kısa, özlemi uzundur; nimetini zorlukla karıştırmış, saadetini uğursuzlukla birleştirmiş, kazancını zararla düğümlemiş, tatlılığını acıyla karıştırmıştır. /3676

.367780

80- Şüphesiz dünya pek aldatıcı, pek hilebazdır; inayet eder, engel olur; giydirir, çıplak bırakır; ferahlığı sürekli değildir; ne sıkıntısı biter, ne de belası duracak gibidir. /3677

.367881

81- Şüphesiz dünya kapana benzer; ona rağbet edeni yakalar, yüz çevirenden çekinir. O halde kalbinle ona meyiletme, yüzünü de ona döndürme; zira seni kapanına kısıtır, helâk çukuruna atar. /3678

.367982

82- Şüphesiz dünya verir sonra alır; itaatkâr olur, sonra yanaşmaz; korkutur, sonra samimi olur; tamahlandırır sonra ümitsiz kılar; saadet ehli ondan yüz çevirir, talihsizler ise ona rağbet eder. /3679

.368083

83- Şüphesiz dünya bela(sı)yla tanınan, vefasızlıkla vasıflanan bir yuvadır. Durumu sürekli aynı ahenktedir, (dünyaya) yerleşenler orada sağlam kalmazlar; orada yaşamak çirkinsenmiş, emniyetiye yoktur. /3680

.368184

84- Şüphesiz dünya bulutun gölgesi, uykudakinin rüyası, hüzne doğru giden mutluluk, zehirle karışık

baldır; nimetleri kaybettirir, kavimleri yiyip bitirir, azapları celp eder. /3681

.368285

85- Şüphesiz dünya dostuna vefa etmez ve içmek isteyen biri için (içeceğini) arıtmaz; nimetleri elden ele dolaşır, ahvali değişir, lezzetleri biter gider, ama beraberinde getirdiği (kötü) sonuçları kalır. Öyleyse dünya sana sırtını dönmeden önce sen ona sırtını dön; o senin yerine birini bulmadan önce sen onun yerine birini bul. /3682

.368386

86- Kimi zaman dünya rastlantı üzere cahile kucak açar, hakkı olan akıl sahibine sırt çevirir. O halde cehalet üzereyken sana ondan bir pay gelirse ya da aklın yerindeyken ondan yana olan dileğin elinden giderse sakın ola ki bu, seni cahilliğe meylettirmesin, akıldan yana rağbetsiz kılmasın; zira bu iş seni kınar ve helak eder. /3683

.368487

87- Şüphesiz dünyanın sabit olmayışı ve sürekli bir halden bir hale geçmesi onun hayırsızlığındandır. Başkasının bozgunculuğuyla bir başkasını düzeltir, birinin hüznüyle bir diğerini mutlu eder. O halde böylesine bir yerde bulunmak tehlikeli, ona güvenmek aldanış, sonsuza dek orada kalmak imkânsız, ona bel bağlamak sapıklıktır. /3684

.368588

88- Şüphesiz dünyanın değişimi çabuk, elden ele dolaşımı çok, vefasızlığı şiddetli ve aldatıcılığı da sürekli. Bu yüzden ahvali sarsıntılı, nimetleri değişken, huzuru noksan, lezzetleri tatsız, arzu edeni zelil, binicisi ise şaşkındır. /3685

.368689

89- Şüphesiz dünya tatlı, güzel bir manzaradır; şehvetlerle kuşanmış, azıcık bağışla sulanmış, arzularla süslenmiş, aldatılışla bezenmiştir; ne mutluluğu daimidir, ne de faciadan güvendedir; pek aldatıcı, pek zararlı, değişken, yok olan, tükenen, geçici, doyumsuz ve avlayandır. /3686

.368790

90- Şüphesiz dünya, manzarası hoş görünümlü; ama bu görünüm (insanı) helâk eder; aldatılışla bezenmiş süsüyle içindekilerini aldatmıştır; Rabb'i katında aşâğılık, zelil bir yuvadır; zira helali haramıyla, hayrı şerriyle tatlısı acıyla yoğrulmuştur; Allah onu evliyalara için temizlememiş, düşmanlarından da esirgememiştir. /3687

.368891

91- Şüphesiz dünyanın her yudumunda ve her lokmasında boğazı tıkamak vardır; diğerinden (ahiretten) ayrılmadıkça onun nimetine erişilmez; bir kimse ecelinden bir gün kopmadıkça ömrünün bir gününü karşılamaz kendisiyle birlikte bir izi-eseri de ölüp gitmedikçe dünyada eseri kalmaz. /3688

.368992

92- Şüphesiz dünya, ona doğrulukla muamele eden için doğruluk, onu anlayan için esenlik, ondan azı alan için zenginlik ve öğüt almak isteyen için nasihat yuvasıdır. Gerçekten de dünya ayrılacağını bildirmiş kopacağını söylemiş, kendisinin de ehlinin de ölüm haberini vermiştir. Dünya, ehlini nasıl bir bela beklediğini belalarla göstermiş; mutluluğuyla onları mutluluğa çağırıştır. Teşvik etsin, ürkütsün, korkutsun, ve uyarсын gözdağı versin diye bazen ikinci vakti afiyette, bazen de sabah vakti musibettedir. Bir kısım insanlar sabah pişmanlığında onu yererken diğerleri de övgüyle anar; hatırlatınca hatırlarlar, konuşunca tasdik ederler, öğüt verince (onca nasihatın içinden) ibretleri ve değişimleri (kendilerine nasihat olarak) seçerler. /3689

.369093

93- Şüphesiz dünya, kör bir insanın gördüğü en uzak noktadır, ondan ötesini asla görmez; gören kimse ise dünyanın ilerisini görür ve asıl yurdun dünyanın ötesinde olduğunu öğrenir. Bu yüzden gören oraya gider, köle olansa ona doğru ilerler; gözleri gören (ahireti için) azık hazırlarken kör de dünyası için azık toplar. /3690

.369194

94- Şüphesiz dünyanın, yanında hazineler yığılı adamları vardır; size göre onlar kınanmış, kovulmuş kimselerdir; din, kazanlarınızın kapaklarını açtığınız gibi, onların vesilesiyle aydınlığa kavuşur; onlar çekirgele gibi her yana yayılır-yerleşirler, sonra da bölgelerindeki zorbaları helak ederler. /3691

.369295

95- Şüphesiz dünya ve ahiret iki farklı düşman, iki çelişkili yoldur; o halde kim dünyayı sever ve ardından giderse ahirete kin güder, düşman kesilir. Aralarında ki mesafe doğu ile batı ve ikisi arasında yürüyen insanın uzaklığı kadardır; hangisine yaklaşacak olsa diğerinden uzaklaşır; bunlar, asla bir araya gelmezler. /3692

.369596

96- Şüphesiz dünya ahiretten alıkoyandır. Onun dostu, dünya tarafından bir hırs ve şevk kapısı kendisine açılmadıkça bir sebebe ulaşmaz (yani bağışta bulunulmaz). /3695

.369697

97- Şüphesiz Allah dünyayı sonrası için yaratmış; hangisinin daha iyi amel ettiğini bilmeleri, "Biz dünya için yaratılmadık, onun için çalışıp çabalamaya emrolunmadık, sadece onunla sınanmak için yaratıldık ve sonrası (ahiret) için bir şeyler yapmaya geldik" demeleri için ehlini dünyayla baş başa bırakmıştır. /3696

.369798

98- Şüphesiz dünya kendisi için yokluk, ehli için ayrılık yuvasıdır; tatlı ve yemyeşildir; onu isteyeneye doğru hızla koşar; hayranı kesilenin gönlünde yer edinir. O halde yanınızdaki en güzel azıkla yola çıkın, ihtiyacınızdan fazlasını ondan istemeyin ve hedefinize ulaştıracak (azıktan) fazlasını ondan arzu etmeyin. /3697

.369999

99- Şüphesiz ki dünya sizin için ne sükûnet edilecek, ne de kalıcı olarak yerleşeceğiniz bir yerdir; aslında sükûnet yuvarınız için azık toplayasınız, iyi işler yapasınız diye ancak geçit kılınmıştır. O halde hızla yolculuğa hazırlanın; ondaki geçicilikler (geçici nimetler) sizi kandırmasin, fitneler sizi aldatmasın sakın! /3699

.3698100

100- Şüphesiz dünyaya rağbet etmedikçe onun elinden sağlam kalınmaz. Halk orada imtihana tabi tutulmuştur. Dünya için kendisinden bir şey aldıklarında oradan çıkacak ve onunla hesaba çekilecekler ve onun dışında ki yer için ondan bir şey aldıklarında ona gidecek ve onda ikamet edecekler. Şüphesiz dünya akıllı sahiplerinin katında zaman içinde (gün içinde) ki gölge gibidir; onu uzayıp sonra kısalan, çoğalıp sonra azalan olarak görürsün. Gerçekten de Allah, size karşı ömrünü yasaklarında getirmiş, ona karşı uyarmış ve çekindirmiştir; böylece size iletmek istediğini iletmıştır. /3698

.2101

101- Dünya (insanı) terkeder. /2

.3102

102- Dünya (insanı) alçaltır. /3

.4103

103- Dünya sürelidir, ahiret ise ebedi. /4

.4070104

104- Beka olmadığı zaman nimetler zail olur. /4070

.9509105

105- Ölümsüzlük, onu isteyeneye verilmez. /9509

.2037106

106- Kötü çarkı görülmesine rağmen dünyaya bel bağlamak cahilliktir. /2037

.6838107

107- Fani olan her şey azdır. /6838

.10229108

108- Dünyanın yükselttiği kimseyi sen yükseltme. /10229

.11003109

109- Ey aldananlar! Sizi dünyaya karşı düşkün eden şey nedir? Halbuki onun hayrı az, şerri hazır, nimetler alınmış, barışıkları yenik düşmüş, saltanat sahibi sulta altına girmiş, mirası ise terk edilmiştir. /11003

.10998110

110- Ey dünya! Ey dünya! Uzak dur benden! Kendini bana mı sunuyorsun, yoksa bana hayran mı kesildin? Daha zamanın gelmedi. Git, benden başkasını kandır; benim sana ihtiyacım yok. Doğrusu ben, seni dönüş olmayan üç talakla boşadım. Zira ömrün kısa, önemin az ve ümidin hakirdir. Ah şu azığın azlığından, yolun uzunluğundan, seyrin uzaklığından ve varılacak yerin ihtişamından! /10998

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.10999111

111- Ey dünyanın köleleri ve ey onun için işleyip duranlar! Gündüzleri alışverişte, geceleri de yataklarınızda dönüp duruyor ve uyuyorsunuz; bu arada ahiretten gaflet ederek amellerinizi de geciktiriyorsunuz. Peki doğru yola ulaşmak konusunda ne zaman düşünecek, azığınızı ne zaman önceden gönderecek ve ahiret konusuna ne zaman ehemmiyet vereceksiniz? /10999

.11001112

112- Ey insanlar! Dünyaya karşı zahit olun. Zira ömrü kısa, hayrı azdır. Şüphesiz dünya geçicidir, zorluklarla dolu bir dünyadır; ecelleri yaklaştırır, arzuları kısa keser. Bilin ki dünya oynak bir kadın gibidir (kendini gösterir, derken çekilir), ehilleştirilmemiş bir inatçıdır (ram edilmemiş at gibidir, hareket etmesi gereken yerde durur, itaat etmez) (Şüphesiz) O, hıyanet güden bir yalancıdır. /11001

.25113

113- Dünya saptırır. /25

.147114

114- Dünya zarar verir, ahirette mutlu eder. /147

.199115

115- Dünya hüsrân yeridir. /199

.228116

116- Dünya rastlantı üzere, ahiret ise hak ediş üzeredir. /228

.235117

117- Dünya ümitle doludur. /235

.244118

118- Dünya fanidir. /244

.318119

119- Dünya kaybolan bir gölgedir. /318

.396120

120- Dünya hüsrân pazarıdır. /396

.401121

121- Dünya kötülüğün tarlasıdır. /401

.403122

122- Dünya ağlayanları güldüren bir araçtır. /403

.409123

123- Dünya sıkıntılar yuvasıdır. /409

.437124

124- Dünya talihsizlerin yuvasıdır. /437

.439125

125- Dünya ahiretin geçididir. /439

.441126

126- Dünya kurnaz kimselerin boşadığı (eştir). /441

.442127

127- Dünya çirkef insanların arzusudur. /442

.454128

128- Dünyayla sevinmek aptallıktır. /454

.455129

129- Dünyaya aldanmak aptallıktır. /455

.513130

130- Dünya aldatır, zarar verir, sonra da çekip gider. /513

.576131

131- Dünya afetler yuvasıdır. /576

.628132

132- Dünyaya yapışan (ahiretten) kopar. /628

.694133

133- Dünya talihsizlerin arzusudur. /694

.896134

134- Dünya aptalları aldatır. /896

.921135

135- Dünya akılların sürüttüğü yerdir. /921

.1027136

136- Dünya değişimlerin mekânıdır. /1027

.1097137

137- Dünya sıkıntı yuvasıdır. /1097

.1110138

138- Dünya aptalların ganimetidir. /1110

.1200139

139- Geçici şeylerle uğraşmak zamanı daraltır. /1200

.1201140

140- Dünyaya rağbet etmek nefretlik getirir. /1201

.1205141

141- Dünya gelip geçen güne ve tükenen aya benzer. /1205

.1206142

142- Dünya gariplerin yuvası, bahtsızların vatanıdır. /1206

.1210143

143- Dünyaya sevdalanmak/vurulmak fitnelerin en büyüğüdür. /1210

.1226144

144- Dünya serveti, kucak açtığı gibi sırt çevirir. /1226

.1227145

145- Dünya, telafi ettiği gibi kırar da. /1227

.1365146

146- Dünyanın vesileleri kopuk, ödünçleri dönücüdür. /1365

.1384147

147- Dünya rüya, onunla aldanmak ise pişmanlıktır. /1384

.1411148

148- Dünya zehirdir, onu bilmeyen içer. /1411

.1473149

149- Dünya kötülük madeni ve aldanış yuvasıdır. /1473

.3733150

150- İşini biliyor veya kendini tanıyorsan dünyadan sıyrıl, zahit ol; zira dünya, talihsizlerin yurdudur saadete erenlerin değil. Tazeliği yalan, süsü aldanış, bulutları dağınık, başışları dönücüdür. /3733

.3747151

151- Eğer nimet istiyorsanız nefislerinizi talihsizlik yurdundan kurtarın. /3745

.3747152

152- Eğer Allah'ı seviyorsanız kalbinizden dünya sevgisini çıkarın. /3747

.3751153

153- Dünyanı dinine uyduracak olursan, dinini de dünyanı da kurtaranlardan ve ahirette kurtuluş erenlerden olursun. /3751

.3782154

154- Şüphesiz ben, dünyayı benim için dönüşü olmayan üç talakla boşadım, ipini de omzuna attım. /3782

.3798155

155- Sen dünyaya kucak açsan da şüphesiz o sana sırt çevirecektir. /3798

.3799156

156- Sen dünyaya sırt çevirsen de şüphesiz o sana kucak açacaktır. /3799

.3811157

157- Şüphesiz sen dünya için yaratılmadın; o halde zahit ol ve ondan yüz çevir. /3811

.3817158

158- Dünya için çalışacak olsan şüphesiz işin hüsrarla sonuçlanır. /3817

.3818159

159- Şüphesiz Allah'ın huzuruna dünya sevgisinden daha zararlı bir amelle çıkamazsın. /3818

.3848160

160- Dünyaya rağbet edecek olsanız şüphesiz ömrünüzü, onun size kalmayacağı, sizin de ona kalmayacağınız şeyde heder eder durursunuz. /3847

.3865161

161- Dünya ancak bir kapandır, onu tanımayan kapana düşer. /3865

.3866162

162- Şüphesiz dünyanın halleri çeşitli, zamanları birbirinden ayrı ve hedeflere(belalara) açıktır. /3866

.3881163

163- Dünya ancak leştir, kardeşçe etrafına üşüşenlerse köpeklere benzerler. Kardeşlikleri, onu elde etme

için birbirlerine saldırmalarının, birbirlerini ısırmaalarının, birbirlerinin üzerlerine atmalarının önüne geçmez. /3881

.3882164

164- Dünya ehli, ancak birbirlerine avazları çıktığı kadar bağırarak köpekler, saldırgan yırtıcılar; güçlüsü zayıfı yer, büyüğü küçüğüne zorbalık eder. Kimisi dizginleşmiş hayvanlarken kimisinde salıverilmiştir. Gerçekten de akıllarını yitirmiş, meçhule doğru yol almaktadırlar. /3882

.3885165

165- Şüphe yok ki sizler ne zaman yola koyulacak emrini bekleyen hareketsiz süvarilersiniz. /3885

.3890166

166- Dünya ancak kısa günlerin malıdır; ardından serabın kayboluşu gibi kaybolur, bulutların dağıldığı gibi dağılır gider. /3890

.3896167

167- Şüphe yok ki eni ve boyu olan yeryüzünden nasibiniz, yüzüne dökülecek toprak kadardır. /3896

.3898168

168- Dünya ancak geçiş yuvası, ahiret ise sükûnet yurdudur; o halde sükûnet yeriniz için (ne gerekirse geçiş yurdunuzdan (onu) alın; sırlarınızdan haberdar olan (Allah)'ın karşısında örtülerinizi kaldırmayın (günah işlemeyin). /3898

.3899169

169- Şüphe yok ki dünyayı sınavan kimse verimsiz topraklar yerine yemyeşil ve geniş meraların hayaliyle yolculuğa çıkan topluluğa benzer; bu hayalle yola çıktıklarında yolun zahmetini, seferlerinin sıkıntısını ve erzaklarının yetersizliğini çekerek geniş yurtlarına, asıl mekânlarına varırlar. /3899

.3903170

170- İnsanoğlu dünyada, (onu vurmak için) birbirleriyle yarışa duran ölümler arasında adeta bir hede tahtasıdır; belalar ve hadiseler onu ganimet olarak alabilmek için birbirlerinden öne geçmeye çalışırlar. /3903

.3926171

171- Nefsin afeti dünyaya düşkün olmaktır. /3926

.4126172

172- Dünya bir kula kucak açtığında başkalarının iyiliklerini ondan gizler, sırt çevirdiğindeyse kendi iyiliklerini elinden alır. /4126

.4134173

173- Dünyaya ait bir şeyi kaybettiğinde korkma, ihsan ettiğinde de (başkalarını kendine) minnettar etme. /4143

.4248174

174- Dünyanın sonu yokluktur. /4248

.4314175

175- Dünya sevgisini tercih eden, ahiretin kötülüğüne yönelmiştir. /175

.4420176

176- Ne kötü yuvadır dünya! /4420

.4421177

177- Fani olanı kalıcı olana tercih etmek ne de kötü seçimdir! /4421

.4454178

178- Kalıcılığınız yokluğa, yokluğunuz da kalıcılığa doğru ilerlemektedir. /4454

.4455179

179- Yok olacak şeyleri kalıcı şeyler karşılığında satın ve ahiret nimetini dünyanın zorluklarıyla takas edin /4455

.4555180

180- Bir şeyden alıkonulduğunda, sana sunulduğu takdirde onunla çok az bir süre beraber olacağını düşünerek kendini güçlendir. /4555

.4611181

181- Dünyaya düşkün olmanın meyvesi, sıkıntının büyüklüğüdür. /4611

.4738182

182- Dünyaya sığınan(ın varlığı) talan edilir, ondan çok faydalanan ise musibet görür. /4738

.4739183

183- Dünyanın bahşişi yokluk, rahatlığı çile, sağlığı hastalık, başarılarıysa yağmadır. /4739

.4868184

184- Dünya sevgisi her hatanın başıdır. /4868

.4870185

185- Dünya sevgisi fitnelerin başı, sıkıntıların köküdür. /4870

.4872186

186- Dünya sevgisi açgözlülüğe yol açar. /4872

.4878187

187- Dünya sevgisi akıllı bozar; kalbi, hikmeti iştikten alıkoyar; (insanı) elemli azabı gerektirir./4878

.4881188

188- Dünyanın şirinliği, ahiret acısına ve kötü akıbeta neden olur. /4881

.4886189

189- Dünya şirinliği acı bir ilaç, yiyeceği zehir, vesileleriyse çürüktür. /4886

.4887190

190- Diri dünya ölmek üzeredir; sıhhati ise hastalıkların hedefi, ölümün nişanı olmuştur. /4887

.4932191

191- Dünya ehlinin talihsizliğine, faniliğine, yokluğuna ve helakine dair (ilahi) hüküm verilmiştir. /4932

.4935192

192- Dünya şehvetlerle sarmaş dolaş olmuş, geçici lezzetlere tutulmuş, aldatmacalarla süslenmiş, arzularla kuşanmıştır. /4935

.4936193

193- Dünyaya karşı nefsinizle savaşın ve onu dünyadan uzaklaştırın; zira dünyanın zevali çabuk, sarsıntısı çok, değişimiye pek seridir. /4936

.4938194

194- Mal ve servet sahibi dünya ehline doyumsuzluk hükmedilmiştir; ona ihtiyacı olmayan esenlikler desteklenir. /4938

.4963195

195- Dünyanın hayrı hasret, kötülüğü ise pişmanlıktır. /4963

.5006196

196- Dünyanın hayrı az, şerri hazırdır. /5006

.5041197

197- Sana kalmayandan sana kalanı ve senden ayrılmayanı al. /5041

.5044198

198- Dünyanın azından sana yetecek kadarını al ve seni aşan miktardan fazlasını terk et. /5044

.5050199

199- Dünyadan yana sana geleni al ve sana yüz çevirene yüz çevir. Böyle yapmazsan (en azından istediğin şeyde güzelliği/ orta yolu seç. /5050

.5060200

200- Dünyanın uşaklarıyla içli dışlı olmak belanın başı, takvanın tahripçisidir. /5060

.5072201

201- Dünyanın uşaklarıyla içli dışlı olmak zedeler, yakini zayıflatır. /5072

.5074202

202- Dünyanın değeri az, ürünü aşağılık, mutluluğu hiç, bağışları ise aldatmacadır. /5074

.5086203

203- Arzusu, gâyesi dünya olanın istekleri ve ümitleri suya düşer. /203

.5124204

204- (Dünya) Etrafı belayla sarılı ve vefasızlıkla vasıflı (meşhur) bir yuvadır; ahvali daimi değil ve orada yaşayanların (bir türlü) selamet bulamazlar. /5124

.5125205

205- (Dünya) Rabbinin katında değersiz; helali haramına, hayrı şerrine, tatlısı acısına karışmıştır. /5125

.5127206

206- Geçici yuva (dünya) asilerin yatağı, talihsizlerin ve haddi aşanların yurdudur. /5127

.5158207

207- Allah sizleri kalıcı yuvaya, sonsuz sükûnet yurduna, nimetlere, peygamberler ve saadet ehilleriyle komşuluğa çağırırken sizler ona isyan ettiniz, yüz çevirdiniz. Halbuki dünya sizi zellilik yurduna, yokluk mahalline, çeşit çeşit belalara ve sıkıntıya çağırırken ona uydunuz; birbirinizden öne geçtiniz, (üstüne üstlük) bir de bunda acele ettiniz. /5158

.5176208

208- Dünyayı anmak dertlerin en şiddetlisidir. /5176

.5181209

209- Dünya zilleti ahiret izzetidir (yani dünyayı zelil gören ahirette izzetli olur ya da Allah-u Teala bu dünyada kimseye bir şey vermemişse ahirette aziz eder). /5181

.5185210

210- Azalanı çoğalan için, daralanı genişleyen için terk et.[39] /5185

.5264211

211- Belaların başı dünyaya tutkun olmaktır. /5264

.5355212

212- Dünyadan yana nice öğüt verenler vardır ki sana göre onlar itham olunmuşlardır. /5355

.5357213

213- Dünya hayrından yana nice doğru insanlar vardır ki sana göre onlar yalanlanmışlardır. 5357

.5358214

214- Dünyadan yana çekinilmesi gereken nice şeyler vardır ki sana göre onları saymak mümkün değildir /5358

.5384215

215- Değişimi olan şeyde (dünyada) rağbet etmen cahilliktir. /5384

.5413216

216- Dünyaya karşı hoşnutluğun, ona olan kötü seçiminden ve talihsizliğindendir. /5413

.5490217

217- Dünyanın fazlası ahireti bozar. /5490

.5494218

218- Dünyanın süsleri, zayıf akılları bozar. /5494

.5516219

219- Talihsizliğin sebebi dünya sevgisidir. /5516

.5543220

220- Aklın bozulmasının nedeni dünya sevgisindendir. /5543

.5570221

221- Dünyanın sultanatı zillet, yüceliği ise aşağılıktır. /5570

.5576222

222- Dünyanın sevinci aldatmaca, eğlencesi ise helâktir. /5576

.5650223

223- Kendini dünyadan yana huzurlu görmek, en büyük aldanıştır. /5650

.5721224

224- Sıkıntıların en kötüsü dünyayı sevmektir. /5721

.5747225

225- Fitnelerin en kötüsü dünya sevgisidir. /5747

.5811226

226- Dünyanın sağlığı hastalık, lezzetleriye elemelerdir. /5811

.5862227

227- Dünyada bozgunculuk asalet, iffet şaşılacak şey olmuş; İslam'a ise kürkün tersi giydirilmiştir. /5862

.5989228

228- Dünyanın talakı cennetin mihridir. /5989

.5990229

229- Dünyayı dilemek fitnenin başıdır. /5990

.5994230

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

230- Din karşısında dünyayı dileyen azaplanmış, kötömsenmiştir. / 5994

.5995231

231- Dünya ile ahireti bir arada istemek, nefsin aldatmacasıdır. /5995

.6015232

232- Dünyayı isteyen ahiretini kaybeder, ansızın canını almak için ölüm onu bulur; dünyadan is nasibinden başkasını alamaz. /6015

.6052233

233- Dünya süslerinden yüz çeviren, cennet müjdesinin sevincini elde eder. /6052

.6251234

234- Geçici yuvasını bayındır kılana, kalıcı yurdunu terk edene şaşarım! /6251

.6304235

235- Dünyanın kölesi olan, sonsuza dek hem fitnede hem de beladadır. /6304

.6352236

236- Dünyanın nihayeti yokluktur. /6352

.6387237

237- Dünyanın aldatışı helâk eder. /6387

.6413238

238- Ey dünya! Git de, dalaverene karşı cahil olanı, hileyle kurulu tuzaklarını fark etmeyi aldat! /6413

.6419239

239- İmam Ali (a.s) dünyayı anlatırken şöyle buyurmuştur:

Dünya pek aldatıcıdır, içindekiler de aldatmacadan ibarettir; fanidir, üzerinde olan herkes fani olacaktır. /6419

.6426240

240- Dünya pek aldatıcı, pek zararlıdır; dönüşümlü, yok olucu, helak olucu ve biticidir. /6426

.6428241

241- Dünyanın yiyeceği zehirlerden, vesileleriye çürümüş halatlardan ibarettir. /6428

.6448242

242- Kurtuluşa ulaşmak dünyadan uzaklaşmakta, ondan kaçınmaktadır. /6448

.6453243

243- Dünyanın değişimlerinde ibret vardır. /6453

.6493244

244- Dünyada amel vardır, hesap değil. /6493

.6503245

245- Zelillerin rağbeti dünyadadır. /6503

.6461246

246- Kimi zaman birbirine bağlı iki şey birbirinden ayrılır, birbiriyle kenetlenen iki topluluk da kopar, dağılır. /6461

.6694247

247- Gerçekten de dünyanın tatlılığı giderilmiş, durusu bulanmıştır. /6694

.6696248

248- Gerçekten de dünya aldatmacasıyla süslenmiştir, süsüyle de aldatmıştır. /6696

.6795249

249- Dünyanın azı, ahiretin çoğunu yok eder. /6795

.6812250

250- Dünya azının kalıcı değildir; çoğu ise beladan güvende değildir. /6812

.6818251

251- Dünyanın temeli dört şey üzerinedir: İlmine amel eden alimle, öğrenmeyi ayıp saymayan cahille fakirlere cömertlik eden zenginle ve ahiretini dünyasına satmayan fakirle. O halde alimin ilmine amel etmediği cahilin öğrenmeyi ayıp saydığı, zenginin cimrileştiği ve fakirin de ahiretini dünyasına sattığı günden korkun. /6818

.6851252

252- Her toplum dağılmaya yüz tutmuştur. /6851

.6858253

253- Dünya kazancının tümü hüsrandır. /6858

.6860254

254- Her mazi adeta gerçekleşmemiş gibidir. /6860

.6901255

255- Dünyanın bütün kolaylıkları zorluktur. /6901

.6904256

256- İffet ve kanaat sahibine dünyanın her türlü sıkıntısı hafif gelir. /6904

.6916257

257- Dünyadan yana işitilen her şey, (gözle) görülen şeyden daha büyüktür. /6908

.6916258

258- Dünya halleri sallantılıdır, mal varlığı ise çalıntı ve dönüp dolaşmadan ibarettir. /6916

.6920259

259- Dünyadan yana her sürenin bir sonu vardır; her canlının sonu ise ölüm ve yokluktur. /6920

.6947260

260- Dünyaya bel bağlayan niceleri var ki gerçekte, dünya onları faciaya sürüklemiştir. /6947

.6948261

261- Dünyayla gönül rahatlığı bulan niceleri vardır ki gerçekte, dünya onları yere çırpmıştır. /6948

.6949262

262- Dünya, nice makam sahiplerini küçük kılmıştır. /6949

.6950263

263- Dünya nice izzet sahiplerinin izzetini zilletle çevirmiştir. /6950

.7057264

264- Dünyada (yaşanıp) geçen şeylerin, kalıcı olan şeylere haberci olması yeter. /7057

.7125265

265- Dünyanın çokluğu azlık, izzeti zillet, süsleri sapıklık, bağışlarıysa fitnedir. /7125

.7164266

266- Dünyada bedenle, ahirette ise kalbin ve amelinle ol. /7164

.7169267

267- Dünyayla olan samimiyetin arttığında ona olan korkunu da bir o kadar artır. /7169

.7190268

268- Dünyadan yana nezih, ahiretten yana tutkun olun. /7190

.7191269

269- Dünyanın geçiciliğini bilip de ona karşı zahit olanlardan, ahiretin kalıcılığını öğrenipte ve ona göre amel edenlerden olun. /7191

.7193270

270- Dünyanın asıl yuvası olmadığını bilip de onu, diğeriyle (ahiretle) takas eden topluluktan olun. /7193

.7194271

271- Ahiretin yavruları olun, dünyanın yavruları olmayın; şüphesiz her evlat kıyamet günü annesinin katılacaktır. /7194

.7200272

272- İnsanın dünya ile meşguliyeti artıp, ona karşı tutkunluğu çoğalırsa onu uğraştırır ve helâkete uğratır. /7200

.7201273

273- Faydası olmayan her şey zarar verir; dünya, şirinliğiyle birlikte geçer gider ve fakirlik, zenginlikle birlikte Allah'a zarar vermez. /7201

.7207274

274- Dünyadan yana, kaybettiğin zaman bu senin için ganimettir. /7207

.7219275

275- Gece ile güneş nasıl bir araya gelemezse, Allah sevgisiyle dünya sevgisi de aynı şekilde bir araya gelmez. /7219

.7237276

276- Faniye (dünyaya) yapıştığı halde kalıcıya (ahirete) yakîni olduğunu iddia eden yalan söylemiştir. /7237

.7238277

277- Her çokluğun azlığı vardır. /7283

.7297278

278- Dünyadan yana her şeyin sonu ve yokluğu vardır. /7297

.7333279

279- Dünya lezzetini güzel sayan için hüznü vardır. /7333

.7344280

280- Doğrusu dünya sizin için perdeyi kaldırmış, eşitlik üzere olduğunuzu ilan etmiştir. /7344

.7347281

281- Doğrusu sizin dünyanız benim katımda cüzamlının elindeki domuz kemiğinden daha aşağılıktır. /7347

.7355282

282- Dünyayı nefsinin pahası bilmek ve Allah katındakilerin senin için olan şeylere karşılık olduğunu

inanmak, ticaret değildir. /7355

.7363283

283- Dünya sevgisinden ötürü kulaklar hikmeti duymaya karşı sağırlaşır; kalpler, basiret nuruna karşı körleşir. /7363

.7536284

284- Dünyadan yana, hiç kimse yoktur ki hüznü ve gözyaşı onu izlemeksizin mutluluğa ermiş olsun. /7536

.7539285

285- Allah, sevdiği kulları için dünyayı arılaştırmamış, düşmanlarından da onu esirgememiştir. /7539

.7541286

286- Sıkıntı ve zorlukla dünyaya sırt çevirenden başka hiç kimse ondan yana rahat yüzü görmemiştir. /7541

.7542287

287- Bütün çabası dünya olan kimse, her hangi bir karşılık elde etmemiş; yapması gerekeni yerine getirmemiştir. /7542

.7560288

288- İnsanın üzerine bela bulutu yağmadıkça dünyadan yana ona geniş ve ferah gölgeli bir bulut gölgesi salmaz. /7560

.7574289

289- Eğer dünya ehli akıl etseydi muhakkak dünya viran olur giderdi (çünkü kimse dünyaya meşgul olmaz böylece onun düzeni bozulurdu). /7574

.7603290

290- Eğer dünya Allah katında övgüye layık olsaydı onu, dostlarına has kılardı. Oysa ki Allah onların kalplerini dünyadan çelmiş, ona karşı tamahlarını yoketmiştir. /7603

.7608291

291- Eğer dünya içinizden birine kalacak olsaydı şimdi, onu elinde bulundurana ulaşmazdı. /7608

.7785292

292- Kim dünya için çalışır durursa elinden çıkar. /7785

.7786293

293- Kim dünyaya karşı (isteksizce) oturursa dünya onu (istekle) çağırır. /7786

.7788294

294- Kim dünyayla güreşirse dünya onu yere çarpar. /7788

.7789295

295- Kim dünyaya karşı asi olursa dünya ona itaat eder. /7789

.7790296

296- Kim dünyaya yüz çevirirse dünya (ardından) gelir. /7790

.7831297

297- Dünyayı tanıyan ondan kaçınır. /7831

.8079298

298- Kim dünyadan elini çekerse dünya, istemesede arkasından gelir. /8079

.8160299

299- Dünya sahip olduğu kimseyi çok yere çarpar. /8160

.8170300

300- Dünyanın süsü kime hoş gelirse hileler ona sahip olur. /8170

.8236301

301- Dünyasına karşılık ahiretini satın alan her ikisinde de kazançlı çıkar. /8236

.8237302

302- Dünyasına karşılık ahiretini satan her ikisinde de zarar eder. /8237

.8252303

303- Dünyası azalanın güven verici şeyleri çoğalır. /8252

.8253304

304- Dünyadan çok (şey) isteyen, kendini helake iten şeyi çok istemiştir. /8253

.8347305

305- Dünyasını bayındır eden ahiretini viran etmiştir. /8347

.8351306

306- Dünyayla aldanan, arzularla aldanır. /8351

.8376307

307- Dünyayla hoşnut olan ahireti kaybeder. /8376

.8442308

308- Dünyaya karşı hırslı olan helak olur. /8442

.8484309

309- Kim dünyanın azına kanaat etmezse, ondan yana biriktirdiği çok şey ihtiyacını gidermez. /8484

.8509310

310- Kalıcılığı (ahiret) geçiciliğe (dünya) satan kimseden daha çok aldanan kim olabilir? /8508

.8509311

311- Dünyayı ahiret ile takas edenden daha zararlı kim olabilir? /8509

.8521312

312- Hoşlandığı şeyi dünyadan isteyen suçu çok olur, haddi aşması uzar. /8521

.8548313

313- Dünyanın aldatıcı olduğuna inanan, ondan yana korkması gereken şeyden güvende olur. /8548

.8563314

314- Kim dünyayı umursamayıp yerine oturursa dünya ona doğru ayağa kalkar. /8563

.8608315

315- Dünya isteğinde haddi aşan fakir olarak ölür. /8608

.8522316

316- Kim dünyaya sırt çevirirse dünya hor hakir arkasından gelir. /8522

.8741317

317- Kim gönlünü dünyaya kaptırır, onu severse ondan yana üç şey gönlünde yer eder: Kendisini bırakmayan hüznü, onu terketmeyen hırs ve ulaşamayan arzu. /8741

.8786318

318- Dünyanın süsü kime hoş görünürse anadan doğma körlüğü gözlerine miras bırakır. /8786

.8801319

319- Dünyanın süslerine rağbet eden, arzu edilen kalıcılığı yitirir. /8801

.8856320

320- Dünya kime üstün gelirse elindeki şeylere karşı körleşir. /8856

.8808321

321- Dünyasını bayındır eden dinini bozmuş, ahiretini viran etmiştir. /8808

.8868322

322- Dünya ve ahiret yüceliğini seven kimse, dünya yüceliğine düşman olmalıdır. /8868

.8869323

323- Dünyanın evlatları için eğilen kimse, takva giysisinden arınmış olur. /8869

.8870324

324- Gözünü dünya çocuklarına diken kimse, hidayet yolunu göremez. /8870

.8895325

325- Dünyadan bir şey uman kimse, istediğinden daha fazlasını ahiretinden kaybeder. /8895

.8901326

326- Ahiret ameliyle dünyayı isteyen kimse, istediği şeyden daha da uzaklaşır. /8901

.8904327

327- Nefsini dünya bahşişlerinden alıkoyan kimse, gerçekten de aklını kemale erdirmiştir. /8904

.8908328

328- Dünyadan yana bir şeye sahip olan, ahiretten yana sahip olduğundan daha fazlasını kaybeder. /8908

.8935329

329- Dünyayı tanıyan, karşılaştığı şeylere üzülmaz. /8935

.8939330

330- Dünyanın hilesini tanıyan kimse, gerçekleşmesi mümkün olmayan rüyalarla aldanmaz. /8939

.9012331

331- Dünyaya galip gelen sıkıntıya düşer, onu kaybedense çile çeker. /9012

.9030332

332- Dünya kimin gözünde büyür, kalbinde yer ederse onu Allah'a tercih eder, gönlünü ona kaptırır ve onun kölesi olur. /9030

.9060333

333- Kim dünyaya olan aşkını şiar edinirse; dünya, gönül sevdasıyla dansa duran kalbini hüznle doldurur. Öyle bir hüzn ki onu oyalar, öyle bir keder ki (ölüm) onu tüm hışmıyla buluncaya dek hüzne boğar; kalbinin ik damarı parçalanmış bir halde boşluğa düşer; onu fenaya sürüklemek Allah'a kolaydır; kardeşleri/ dostlarıyla görüşeceği gün ise uzundur (kıyamete kalır). /9060

.9083334

334- Dünyaya bel bağlayan mutsuz ve mahrum olur. /9083

.9091335

335- Kim dünyaya hizmet ederse dünya onu hizmetine alır ve kim Allah'a hizmet ederse dünya onu hizmetine girer. /9091

.9010336

336- Bütün gayesi dünya olanın, kıyamet günü hüznü ve mutsuzluğu uzar. /9010

.9184337

337- Dünyanın bağışlarını umursamayan saygınladır. /9184

.9326338

338- Birliği tefrikayla ve mutluluğu kederle karanlığa boğmak, dünyanın zorluğundandır. /9326

.9366339

339- Dünyanın dışında, başka bir yerde Allah'a isyan edilmemesi dünyanın çirkefliğindendir. /9366

.9367340

340- Dünyayı terk etmedikçe Allah'ın yanındakilere ulaşılmaması, Allah katında dünyanın kınanmışlığındandır. /9367

.9476341

341- Dünya kadar dini daha çok bozan şey olmamıştır. 9476

.9555342

342- Asıllar gittikten sonra altsoylar nasıl kalıcı olabilir? /9555

.9610343

343- Sana göre sevimli görünen dünya, gözünde aşağılayıp durduğu ahiretten daha hayırlı değildir. /9610

.9615344

344- Dünyadan yana ileriye (yönelik) kendin için gönderdiğin şeyler senin, geride bıraktıkların ise düşmanınındır. /9615

.9619345

345- Dünyada çoğalan ahirette azalır. /9619

.9620346

346- Dünyada azalan ahirette çoğalır. /9620

.9633347

347- Dünyadan yana elde ettiğin şey için fazla sevinme, kaybettiğin şey için de üzülme. /9633

.9640348

348- Yıkık bir bina gibi harabeye dönüşecek, kısa ömürlü yol azığı gibi çürüyüp gidecek evin (dünyanın) hayrı neresinde? /9640

.9652349

349- Ne oluyor size? Dünyadan yana az bir şey elinize geçtiğinde hemen seviniyorsunuz da, ahiretinizden yana kaybettiğiniz şey için üzölmüyorsunuz bile! /9652

.9654350

350- Dünya seni aldatmamıştır; fakat, sen ona aldanmışsındır. /9654

.9655351

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

351- Dünya sana hile yapmamıştır; fakat, sen onun hilesine kanmışsındır. /9655

.9683352

352- Ne oluyor sana? Ele geçirdiğinde düzeltmeye çalışmak yerine, faydalanmak arzusuyla daha nereye kadar dünyayla oyalanıp duracaksın? Halbuki ondan faydalandığın sırada ölümün galip gelişi, faydalanmadığın şeyi karanlığa bürüyecektir. /9683

.9686353

353- Pek az çabayla dünyayı kazanan mağrur kimse, tüm çabasıyla ahireti kazanan kimse gibi değildir. /9686

.9689354

354- Dünya gitmeye, gençlik yaşlılığa ve tereddüt şüpheye ne kadar da yakındır! /9689

.9793355

355- Dünyanın acısı ahiretin tatlısıdır. /9793

.9793356

356- Dünyanın dostu, musibet ve hadiselerin hedefidir. /9798

.9818357

357- Dünya senin gölgene benzer; sen durursan o da durur, yaklaşmak istersen uzaklaşır. /9818

.9834358

358- Dünya yılanı benzer; dokunuşu yumuşaktır ama içinde öldürücü zehir taşır. Aldanan cahil ona doğru heves eder; aklıseline ise ondan korkar, çekinir. /9834

.9851359

359- Dünya malı, vebaya bürünmüş kuru ot yığınıdır. O halde kaçının o otlaktan. Zira oradan göç etmek gönül rahatlığıyla orada konaklamaktan daha kazançlıdır; onunla yetinmek ise servetinden daha temizdir. /9851

.10033360

360- Dünyaya bel bağlayan helak olmuş, dinini ona mihir kılmıştır; dünya nereye meylederse o da oraya meyleder. Doğrusu böyle bir kimse, dünyayı kendine keder edinmiş, mâbut kılmıştır. /10033

.10039361

361- (Dünyayı) hafife al; zira ölüm yakın, onunla olan dostluk kısa ve oradaki ikâmet pek azdır. /10039

.10046362

362- Dünya (halkı ahiretten) çokça alıkoyan, kaskatı düşman kesilen, (haktan bâtila) pek meyleden, pek mütekebbir, pek aldatıcı ve pek nankördür. /10046

.10048363

363- Dünyayla hoşnut olanlar kıyamet günü helak olacaklar, onunla hüzünlenenler ise kurtuluş ereceklerdir. /10048

.10195364

364- Yok olucu ve geçici şeylere rağbet etme; zira, ziyan için bu yeter. /10195

.10213365

365- Dünya hususunda rağbetli olma, yoksa ahiret hususunda zarar edersin. /10213

.10253366

366- Geçici şeylere rağbet etme; kalıcı (diyar) için geçici (diyar)dan (bir şeyler) al. /10253

.10287367

367- Dünyanın bahşişleri için (herkesten) öne geçmeye çalışma; zira dünyanın bahşişleri küçümsenmiştir /10287

.10334368

368- Dinini dünyaya mihir kılma; zira kim dinini dünyaya mihir kılarsa dünya onunla mutsuzluk, zorluk sıkıntı ve belayla zıfak eder. /10334

.10335369

369- Ahiretinizi dünyanıza satmayın ve kalıcılığı geçicilikle değiştirmeyin. /10335

.10338370

370- Sakın dünya sizi kargaşaya düşürmesin, şehvetiniz sizi alt etmesin, ölümün gelip çatması (gözünüzde) uzun gözükmesin ve arzu(lar) sizi aldatmasın; zira dinde arzu denen bir şey yoktur. /10338

.10355371

371- Dünyadan yana kavuştuğun şeylerin en üstünü zevk almak ve öfkeyi yatıştırmak olmasın sakın aksine, (senin için üstünlük) hakkı ihya etmek ve bâtılı yok etmek olmalıdır. /10355

.10362372

372- Ödünç (aldığın şey)lerin güzelliğiyle dünya sakın seni fitneye düşürmesin; zira dünyaya ait ödünçle (ona) geri döner, haramlardan kazandığın şeylerse seninle baş başa kalır. /10362

.10363373

373- Sakın dünya seni eğlenceleriyle aldatmasın; zira eğlence biter ve sana günahlardan yana kazandığın şeyler kalır. /10363

.10393374

374- Sakın ola içinizden biriniz dünyadan yana kaybettiği şeyler için cariye gibi sızlaması /10393

.10405375

375- Dünyayı ahiret ameliyle dileme ve (yakın) dünyayı, (uzak görünen) ahirete tercih etme; zira bu münafıkların huyu, dinden çıkanların kişiliğidir. /10405

.10406376

376- Dünyaya aldanmışların sabahladıkları yer, sakın seni de aldatmasın; zira o, ancak sınırlı sona doğru uzayan bir gölgedir. /10406

.10695377

377- Dünyanın hileleri alimi sarsmaz. /10695

.10700378

378- Dünya, ona sığınanı korumaz. /10700

.10831379

379- Allah daha zararlı bir şeyi insanlara açmadıkça insanlar, dünyasına çekidüzen vermek için dininden yana bir şeyi terk etmez. /10831

.10852380

380- Dünyanın sevinci devam etmez, mutluluğu kalıcı olmaz, belasından dolayı güvenliği bulunmaz. /10852

.10928381

381- Dünyayı tanıyıp bilen kimseye ona karşı zahit olmak ve sırt çevirmek yakışır. /10928

.10929382

382- Fani diyarı tanıyıp bilen kimseye, kalıcı diyar için çalışmak yakışır. /10929

.10933383

383- Dünyanın hızla yokluğa doğru ilerlediğini bilen kimseye orada zahit olmak yakışır. /10933

.10945384

384- Hastanın (hastalığını) tedavi etmesi gibi, insana da dünyadan yana hastalıklarını tedavi etmek hastanın perhiz ettiği gibi, dünya şehvetlerinden ve lezzetlerinden perhiz etmek yakışır. /10945

.10980385

385- Dünyanın azı dini bozar. /10980

.10988386

386- Dünyanın azı yeter, fazlası helake iter. /10988

.10993387

387- Dünyanın azı çoğundan daha hayırlı, onunla yetinmek ise helakete yol açan şeyden daha yeğdir. /10993

.10994388

388- Ey heveslerinin esiri olanlar, azaltın meylinizi. Zira dünyaya meyleden kimseyi, sadece belaları ahengi korkutur. /10994

.7874389

389- Dünya için çalışan zarar eder. /7874

DÜŞMANLIK / DÜŞMANLAR

.20651

1- Düşmanla birlikte olmaktansa kayışla bağlanmak (daha iyidir). /2065

.63022

2- Düşmanlığın nedeni bilginin azlığıdır. /6302

.63163

3- Akrabaların düşmanlığı, akrep sokmasından daha acıdır. /6316

.71034

4- Düşmanlığın çokluğu kalbe acı verir. /7113

.78965

5- Halka düşmanlık edene halk düşman olur. 7896

.79566

6- Düşmanlığını aşikâr edenin zararı az olur. /7956

.80997

7- Düşmanına galip gelen ciddiyet merkebine biner. /8099

.81628

8- Düşmanı ile birlikte olanın bedeni erir. /8162

.82309

9- Düşmanını ıslah eden (dostunun) sayısını artırır. /8230

.826210

10- Sana karşı vurdumduymaz olan senin düşmanıdır. /8262

.851711

11- Düşmanıyla beraber olan ayıbını açığa vurur, kalbini azaplandırır. /8517

.853912

12- Düşmanı ile iyi geçinen savaştan güvende kalır. /8539

.867213

13- Düşmanından gaflet edeni tuzaklar uyandırır. /8672

.867914

14- Erkeklerin düşmanlığını şirin sayanlar savaşın zorluğunu acı bilmelidir. /8679

.873315

15- Halka düşmanlık eden pişmanlık meyvesi toplar. /8733

.874516

16- Senin ayıbını senden gizleyen ve gıyabında seni ayıplayan kimse düşmanıdır, öyleyse ondan uzak dur. /8745

.892817

17- Düşmanlık edenin yolları zorlaşır, işi güçleşir, çıkış yolu daralır. /8927

.894318

18- Düşmanını ıslah eden amacına ulaşır. /8943

.915019

19- Sana zarar vermekle kazanç sağlayacak kimse, her zaman senin düşmanlığını yapacaktır. /9150

.960320

20- İki kişi (ya da grup veya cemaat) savaştığında onların sefihleri galip gelir. /9603

.984621

21- Allah düşmanlarının devletinde iyi tarzda yaşamak (haddi aşmamak) kendini belafdan koruyup dünyada bela meydanlarından uzak durmaktır. /9846

.984722

22- Düşmanın yanında savaşmak ve hakimiyetlerini savunmak, Allah'ın emrini terk etmek ve dünya belalarına siper olmak demektir. /9847

.1023223

23- Allah'ın sizlere verdiği nimetlerden dolayı birbirinize düşman olmayın. /10232

.105824

24- Kudretli olmadan önce düşmanı ile savaşma. /10258

.1029825

25- Düşmana iyilik ettiğinden dolayı gururlanma; zira o, su gibidir; her ne kadar ateşle onu ısıtmak uzun sürse de (er ya da geç) onun ateşi söndürmesi kaçınılmazdır. /10298

.1030626

26- Sana yüz çeviren (yönelen) düşmanınla savaşma zira bu onun senden yardım istemesidir, sırtı dönük olana da saldırma; zira sırtını dönüp kaçması onun (mağlubiyeti) için yeterlidir. /10306

.1035827

27- Düşmanına karşı düşmanlığını aşikâr etme, dostunu azarlama, yalan da olsa özür dilenince kabul et, cevap verecek kudrete sahip dahi olsan cevap verme. /10358

.398028

28- Düşmanlık ettiğinde kaçma /3980

.737829

29- Sana karşı en çok düşman ve senden en uzak olması gereken, halkın ayıplarını arayandır. /7378

.771930

30- Sana düşman olan seni teşvik edip kandırandır. /7719

.387631

31- Şüphesiz düşmanın düşman olarak isimlendirilmesinin nedeni sana zulmetmesidir. Buna göre, ayıplarında sana yalakalık eden senin düşmanıdır. /3876

.549332

32- Allah düşmanlarından ayrılıp Allah dostlarına katıl. /5493

.578133

33- Düşmanların en kötüsü derin düşünen ve sessizce hile edendir. /5781

.665734

34- Düşman bazen oyuna getirir. /6657

.803335

35- Düşmanlık eken hüsranlılık biçer. /8033

.167636

36- Düşmana karşı yücelikle ihsanda bulunmak, iki zaferden biridir. /1676

.202537

37- Çare bulmada yumuşak ve şefkatli olmak, vesileden daha faydalıdır. /2025

.234738

38- Düşmanın karşısında imkânlarını gözet ve fırsatları ganimet bil ki zafere ulaşsın. /2347

.325839

39- Düşmanlığını aşikâr eden, hilesi en az olan düşmandır. /3258

.114940

40- Düşmanlarının biri dahi çoktur. /1149

.192641

41- Düşmanları güzel söz ve davranışlarla barışa çekmek, onlarla karşı karşıya gelerek savaşın zorluklarına katlanıp galip gelmekten daha kolaydır. /1926

.804342

42- Düşmanlarını barışa çekebilen hedefine ulaşır. /8043

.1019743

43- Teşekkür etseler dahi düşmanlarının hiçbirine karşı emin olma. /10197

.1021644

44- Düşman her ne kadar zayıf olsa da onu küçümseme. /10216

.978545

45- Başkalarıyla düşmanlık etmek, cahillerin sıfatlarındandır. /9785

.847646

46- Zulüm kılıcını çeken, aynı kılıçla öldürülür. /8476

.984147

47- Düşmanlık durakları (düşmanlığa neden olan şeyler) Allah'ı gazaplandırır, şeytanı sevindirir, insanı ise lekeler. /9841

.922848

48- Düşmanı hakkında aşırıya kaçan günah işlemiştir, kusur edense mağlup olur. /9228

.1074049

49- Düşmanlık edenin ilahi takva için kudreti olmaz. /10740

.155150

50- Düşmanlık kişinin sefihliğini aşikâr eder ve hakkında hiçbir şeyi fazlalaştırmaz. /1551

.831051

51- Saldırganlığı artanın düşmanları çoğalır. /8310

.86552

52- Düşmanlık kudreti yok eder. /865

DÜŞÜNCE / DÜŞÜNMEK

.22391

1- Düşün ki basiretli olasın. /2239

.30932

2- Aklın temeli fikir, semeresi selamettir. /3093

.30983

3- Hatadan sağlam kalmanın esası, işi yapmadan önce tefekkür etmek ve konuşmadan önce etraflıca düşünmektir. /3098

.35694

4- Şüphesiz kalbiyle bakan ve basiretiyle çalışan, işinin başlangıcının aleyhine ya da lehine olduğunu görür; lehine olursa onu takip eder, aleyhine olursa ondan vazgeçer. /3569

.205

5- Düşünce hidayet eder, doğruluk kurtarır. /20

.346

6- Düşünmek ibadettir. /34

.857

7- Düşünce rüş, gaflet ise kayıptır. /85

.3698

8- Düşünce akı aydınlatır. /369

.4029

9- Çare, düşüncenin faydasıdır. /402

.64810

10- Düşünce doğru yola hidayet eder. /648

.66411

11- Düşünce takva sahiplerinin dinlencesidir. /664

.87812

12- Düşünce hikmeti kazandırır. /878

.92613

13- Düşünce saf bir aynadır. /926

.93514

14- Düşünce akılların cılasıdır. /935

.114715

15- Allah'ın nimetlerinde düşünmek ne de güzel ibadettir. /1447

.127816

16- Hikmet haricinde (başka bir şeyde) düşünmek boş bir hevestir. /1278

.139517

17- Hayırlı şeylerde düşünmek, (insanı) hayra amel etmeye çağırır. /1395

.146018

18- İşlerin akıbeti hakkında düşünmek, insanı belalardan kurtarır. /1460

.410519

19- Bütün işlerini yapmadan önce iyice düşünürsen hepsinde güzel sonuçlar alırsın. /4105

.421620

20- Görüş, düşünceyle isabetli olur. /4216

.427121

21- Düşünceyi tekrarlamakla şüphe dağılır. /4271

.432222

22- İşlerin karanlığı düşünceyle aydınlanır. /4322

.434823

23- Düşünceyi yinelemekle işlerin akıbeti sağlam olur. /4348

.435024

24- Akıbetlere bakarak zararlardan korunur. /4350

.449425

25- Kalıcıyı faniden ayırt etmek en üstün düşüncedir. /4494

.454526

26- Kesin karar vermeden önce düşün, teşebbüs etmeden önce danış ve saldırmadan önce planla. /4545

.457427

27- Düşüncelerin seni basiretli kılar ve ibret almanı sağlar. /4574

.459528

28- Düşüncenin meyvesi selamettir. /4595

.514929

29- Sürekli düşünme ve kaçınma (ihtiyat), hatadan alıkoyar ve nimetlerin yok olmasını engeller. /5149

.520630

30- Düşünüp ibret alana ve ibret alıp basiretli olana Allah rahmet etsin. /5206

.523231

31- Basiretli olmanın başı düşünmektir. /5232

.540132

32- Yapmadan önce düşün, hatadan kurtulursun. /5401

.544233

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

33- (Bir şeyi) yapmadan önce düşün ki yaptığın işlerde kınanmayasın. /5442

.544334

34- Düşünerek yavaş hareket edenin işi, aceleyle yapılan işten daha üstündür. /5443

.600235

35- Uzun uzadıya düşünmek, işlerin akıbetini güzel kılar, bozuk işleri düzeltir. /6002

.602836

36- Uzun düşünmek tedbirin akıbetini düzeltir. /6028

.602937

37- Uzun düşünmek, danışanın görüşüne eşittir. /6029

.613238

38- Düşün, şüphesiz o sapıklıktan doğru yola ulaştırır, amelleri ıslah eder. /6132

.653039

39- Akılının düşünmesi ibadettir. /6530

.653140

40- Cahilin düşüncesi sapıklıktır. /6531

.653741

41- Kısa da olsa bir anlık düşünce uzunca ibadetten daha hayırlıdır. /6537

.654442

42- Düşünmen seni doğru yola hidayet eder, ahiretini düzeltmeye teşvik eder. /6544

.654643

43- Kişinin düşüncesi, güzel ve çirkin amellerini gösteren bir aynadır. /6546

.656444

44- Üstün düşünce ve kavrayış, fazla tekrar ve ders okumaktan daha yararlıdır. /6564

.656645

45- İtaati düşünmen, seni amel etmeye davet eder. /6566

.656746

46- Günahı düşünmen, seni ona duçar olmaya mecbur eder. /6567

.658947

47- Ey insanlar! Düşünün, basiretli olun, ibret alın, öğüt dinleyin ve ahiret için azık hazırlayın ki mesu olasınız. /6589

.677348

48- Ölç-biç sonra kes, düşün-taşın sonra konuş, aydınlat sonra yap. /6773

.697549

49- Sürekli tok olanın düşüncesi nasıl temiz olabilir? /6975

.702150

50- Doğru yolu bulmak için düşünmek yeterlidir. /7021

.747151

51- Her (ok) atan isabet ettiremez. /7471

.765852

52- Etraflıca düşünen ibret alır. /7658

.775753

53- Çok düşünenin görüşü güzel olur. /7757

.831954

54- Çok fikir edenin akıbeti güzel olur. /8037

.831955

55- Fikri uzun olanın basireti güzel olur. /8319

.833956

56- Fikrini kullananın cevabı isabetli olur. /8339

.834057

57- Amelden önce düşünenin doğrusu çoğalır. /8340

.836158

58- Zayıf düşünen kolay aldanır. /8361

.850359

59- Allah'ın zatında düşünen kâfir olur. /8503

.854060

60- Akıbetleri düşünen ziyanlardan güvende olur. /8540

.856161

61- Kim günahları çok düşünse, düşüncesi onu günahlara davet eder. /8561

.856462

62- Lezzetleri çok düşünene lezzetler galip gelir. /8564

.857763

63- Düşünen, akıbetlere karşı basiretli olur. /8577

.878464

64- Düşünce gözünü uyanık tutan himmetinin varlığına erişir. /8784

.920765

65- Allah'ın azametinde düşünen susar (hayrete düşer). /9207

.923666

66- Düşünen için her şeyde bir ibret vardır. /9236

.945867

67- Güzel düşünen zelil olmaz. /9458

.1044768

68- Düşünmek gibi ibadet yoktur. /10447

.1046169

69- Düşünmek gibi rüşt yoktur. /10461

.1077570

70- İbret almayanın düşüncesi de olmaz. /10775

.157371

71- İşlerin akıbetini düşünmek (insanı) istenmeyen hadiselerden korur. /1573

.161672

72- Düşünmek iki hidayetden biridir. /1616

.179273

73- Göklerin ve yeryüzünün hâkimini düşünmek, halis kulların ibadetidir. /1792

.187274

74- İşi yapmadan önce üzerinde düşünmek hatadan korur. /1872

.212475

75- Düşünmek ibret almaya neden olur, hatadan korur ve dayanak kazandırır. /2124

.222576

76- Düşün, uyan. /2225

.70777

77- Düşünce, doğru yola hidayet eder. /707

DÜZENBAZ

.15751

1- Düzenbazın dili tatlı, kalbi ise acıdır. /1575

.29402

2- En aşağılık düzenbazlık imamlara karşı yapılan ihanettir. /2940

.35163

3- İnsanların en düzenbazı, kendisini en çok aldatan ve Rabb'ine karşı en isyankâr olanıdır. /3516

.4214

4- Düzenbazlık isyankârların kişiliğidir. /421

.6155

5- Düzenbazlık küfredilmeye yol açar. /615

.7406

6- Düzenbazlık en kötü hiledir. /740

.12997

7- Düzenbazlık aşağılık insanların ahlakındandır. /1299

.64178

8- Dostu aldatmak ve ahitlere vefasızlık, ahde hıyanettendir. /6417

.88919

9- İnsanları dinlerinde aldatan Allah ve Resulünün düşmanıdır. /8891

.915210

10- Düşmanlığından dolayı sana hile yapanı kınama ve azarlama. /9152

E

ECEL / ÖLÜM

.20861

1- Ölüm kesindir, rızık paylaştırılmıştır. Onun gecikmesi sizi üzmesin; hırs onu öne geçirmez, iffet ise geciktirmez. Ve mümin, tahammül etse yeridir. /2086

.28452

2- En gerçek şey ölümdür. /2845

.29203

3- En yakın şey ölümdür. /2920

.58774

4- Ölümün hakikati, arzuların yalan olduğunu ortaya çıkarır. /5877

.64575

5- Ölüm her ânın içindedir. /6457

.66866

6- Kalpleriniz ölümü anmaktan gafil olmuş, yalan arzular sizde yer etmiştir. /6686

.66877

7- Gerçekten de ölüm gerçeği kalplerinizden uzaklaşmış, arzuların aldatıcılığı galip gelmiştir. /6687

.84438

8- (Daima) ölümü göz önünde bulunduran kimse, ömrünü ganimet sayar. /8443

.88299

9- Eceli yakın olan kimseye çareler fayda etmez. /8829

.924910

10- Her geçen saat, ömürdendir. /9249

.969611

11- Ölümsüzlüğü ümit eden kimse için bir gün vardır ki, asla o günden öteye geçemez (ölüm o gün ona yetişir). Onu bu son için isteyen, süratle onu takip etmektedir. /9696

.620812

12- Eceller geldiğinde arzuların boşa çıktığı görülür. /6208

.620913

13- Eceller hücum ettiğinde arzular alt olur. /6209

.685614

14- Her gelecek yakındır. /6857

.695415

15- Nice insanlar amellerini erteledi de ecel onları ansızın yakaladı. /6954

.703016

16- Bekçi olarak ecel yeter. /7030

.726717

17- Her ecel yazılmıştır.^[40] /7267

.14618

18- Ölüm insanı devirir. /146

.14919

19- (Dünyadan) göç, süratlidir. /149

.16120

20- Ecel siperdir. /161

.49421

21- Ecel güçlü bir kaledir. /494

.57822

22- Ölüm, arzu ve ümitleri keser (sona erdirir). /578

.63723

23- Ölüm, arzuları rüsva eder. /637

.63824

24- Ölüm arzu ve ümitleri biçer. /638

.400725

25- Ölüm geldiği zaman arzular rüsva olur. /4007

.400826

26- Arzularınıza kavuştuğunuzda ölümün ansızın geleceğini hatırlayın. /4008

.395927

27- Arzuların âfeti, ecelin gelmesidir. /3959

.397028

28- Ölüm arzusunun âfetidir. /3970

.558529

29- Pek yakında ölüm sana gelecektir; o halde güzel şeyler peşinde koş. /5585

.564330

30- Ölümü (amellerle) geçin, gerçekten de halktan ümidin kesilmesi yakındır. Ölüm onlara da varacaktır. /5643

.564431

31- Ölümü (amellerle) geçin, iyi amellerde bulunun, fırsattan yararlanın. /5644

.719532

32- Ölüme yaklaştıkça amelini güzelleştir. /7195

.727633

33- Her ecelin bir gelişi vardır. /7276

.730734

34- Herkes için aşılmaz bir gün vardır. /7307

.730835

35- Herkesin ecelden yana bir sürücüsü vardır ki onu hızla (ölüme) götürür. /7308

.717736

36- Eceller aşikâr olsa, arzular rüsva olur. /7177

.718437

37- Eğer eceli ve ecel yolunu görseydiniz, kesinlikle arzu ve onun aldatmasına düşman olurdunuz. /7184

.718538

38- Eğer ölümün yakın olduğunu ve onun geleceğini düşünseydiniz, yaşamın şirinliği ve sevinci sizden uzaklaşırdı. /8185

.794439

39- Ecelini göz önünde bulunduran arzusunu kısar. /7944

.882140

40- Yaşam süresinin kısalığının bilincinde olan kimsenin ümit ve arzusu az olur. /8821

.882241

41- Kim arzusunun akıntısına kapılırsa, ecelinin içine düşer. /8822

.949142

42- Ölüm (insana) arzusundan ne kadar da yakındır! 9491

.949343

43- Ölüm arzuyu nasıl da keser! /9493

.963044

44- Ölümü kendisi için düşünmeyen yarını ömründen sayar. 9630

.990545

45- Ölüm ne güzel dermandır. /9905

.995546

46- İnsanın nefesi, eceline atılan adımlarıdır. /9955

.1061347

47- Ecel gibi siper yoktur. /10713

.1064848

48- Ölümden daha doğru bir şey yoktur. /10648

.382249

49- Gerçekten de sizler ecellerin biçtiği, ölümün hedeflediği kimselersiniz. /3822

.521450

50- Nefesinin ölüme atılan adımlar olduğunu bilen kimseye Allah rahmet etsin; o halde amelleri konusunda çaba göstere, arzularını kısaltsın. /5214

.521651

51- Ölümlü göz önünde bulunduran, arzusunun yalanlayan ve amellerini düzelten kimseye Allah rahmet etsin. /5216

.529652

52- Nice ölümler var ki arzuda saklıdır. /5296

.973853

53- Saatlerin geçmesiyle eceller son bulur. /9738

.370154

54- Benim ecelimden sağlam bir siperim vardır; günüm geldiği zaman benden ayrılacak ve beni teslim alacaktır. O zaman ok hedefinden şaşmaz, yara iyileşmez. /3701

EDEP

.16211

1- Edep iki ölçüden biridir. /1621

.20042

2- İnsanda edep ağaca benzer; kökü ise akıldır. /2004

.29493

3- En güzel ölçü iyi edeptir. /2949

.29874

4- Mertliği korumak en üstün edeptir. /2987

.31155

5- En üstün edep, onunla kendini öne atmandır. /3115

.32416

6- En üstün edep, sınırları gözetmek ve haddi aşmamaktır. /3241

.32987

7- En güzel edep, seni haramlardan sakındırandır. /3298

.33198

8- En güzel ölçü, güzel edeptir. /3319

.34759

9- Akıl sahiplerinin edebe olan ihtiyacı, ekinin yağmura olan ihtiyacına benzer. /3475

.359010

10- İnsanların güzel edebe olan ihtiyacı, altına ve gümüşe olan ihtiyaçlarından daha fazladır. /3590

.28611

11- Edep, en üstün haseptir. /286

.53412

12- Edepler, yeni giysilerdir. /534

.96713

13- Edep, en güzel huydur. /967

.99614

14- Edep, aklın göstergesidir. /996

99815

15- Edep, erkeğin kemalidir. /998

.381316

16- Şüphesiz, edebinle değer kazanırsın; öyleyse onu sabırla süsle. /3813

.383517

17- Sizin edebe olan ihtiyacınız, altına ve gümüşe olan ihtiyacınızdan daha fazladır. /3835

.433318

18- Zekâ, edeple sivrilir. /4333

.441119

19- Ne kötü şeydir kötü edep! /4411

.460320

20- Edebin meyvesi güzel ahlaktır. /4603

.481321

21- Güzel edep, nesebin çirkinliğini örter. /4813

.481522

22- Güzel edep, en iyi arkadaş ve en üstün birlikteliktir. /4815

.485323

23- Güzel edep, en üstün nesepe ve en değerli vesiledir. /4853

.489324

24- Edep üstünlüğü, nesepe üstünlüğünden daha değerlidir. /4893

.503625

25- Babanın çocuğuna bıraktığı en hayırlı miras, edeptir. /5036

.552026

26- Güzel edep, ahlâk temizliğinin nedenidir. /5520

.600627

27- Edep isteyen altın isteyenenden daha basiretlidir. /6006

.600728

28- Edebe talip olmak, hasebin güzelliğidir. /6007

.609629

29- Edebe riayet et; zira edep, hasebin süsüdür. /6096

.673430

30- Az edep, çok nesepten daha iyidir. /6734

.691131

31- Her şey akla; akıl ise edebe muhtaçtır. /6911

.691232

32- Her faziletin bir sonu vardır; ancak, akıl ve edep müstesna. /6912

.707733

33- Başkalarında görüp de hoşlanmadığın şeyden kaçınman, edep olarak sana yeter. /7077

.741234

34- Aklı olmayana edep fayda vermez. /7412

.808935

35- Edebi az olanın kötülüğü çok olur. /8089

.814236

36- Kötü edebin düşürdüğü kimseyi hasebinin üstünlüğü kaldırmaz. /8142

.816737

37- Edebi kötü olanın hasebi de kötü olur. /8157

.816738

38- Hasebin oturttuğu kimseyi edep kaldırır. /8167

.816839

39- Edebin geri ittiği kimseyi hasebinin ağırlığı öne geçirmez. /8168

.827140

40- Edebe düşkün olanın kötülükleri azalır. /8271

.827841

41- Edebe düşkün olan, kendini süslemiştir. /8278

.888642

42- Edebi aklından çok olan kimse, koyun sürüsü içindeki çobana benzer. /8886

.898143

43- En güzel huyu edep olmayanın en kolay hâli, helak olmaktır. /8981

.900144

44- Allah'ın edebiyle ıslah olmayan, kendi edebiyle ıslah olmaz. /9001

.989445

45- Edep, akla ne de güzel dosttur. /9894

.989546

46- Ne iyi neseptir, güzel edep. /9895

.1046247

47- Edep gibi hasep yoktur. /10462

.1046648

48- Edep gibi süs yoktur. /10466

.1048049

49- Edep gibi miras yoktur. 10480

.1049150

50- Edep gibi elbise yoktur. /10491

.1053051

51- Kötü edeple şeref olmaz. /10530

.1059652

52- Kötü konuşanın edebi olmaz. /10596

.1061653

53- Edepten daha üstün hasep yoktur. /10616

.1076954

54- Edebi olmayanın akli da olmaz. /10769

.1087555

55- Edebi olmayan ve boş eğlencelere dalan kimseden lider olmaz. /10875

.465956

56- Üç şey vardır ki, onlardan da öteye bir şey istenmez: Güzel edep, şüpheden kaçınmak ve

haramdan sakınmak. /4659

EZİYET

.5811

1- Eziyet, düşmanlık doğurur. /581

.80012

2- Eziyet etmeyene kimse düşman olmaz. /8001

.97843

3- (Başkalarına) eziyet etmemeye çalışman, düşmanlarının kalbini senden yana ıslah eder. /9784

EFENDİ / EMİR / EFENDİLİK

.17631

1- Emir kıskanılır, cömertse sevilir. /1763

.20022

2- Emir/efendi, kardeşlerinin zorluklarını sırtlanıp komşuları ile iyi geçinen kimsedir. /2002

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.21013

3- Efendi kimse dalkavukluk etmez, halkı aldatmaz ve (insanı) tamahlandıran (şeyler) onu kandırmaz. /2101

.15044

4- Efendi ve emir kimse, halkın geçim sorunlarını üstlenen ve yüklerini kaldırandır. /1504

.44815

5- Efendiliğin kemali bahşış ve ihsana ilk olarak başlamaktır. /4481

.56026

6- Dünyada halkın efendisi cömert kimseler, ahirette ise takvalı olan kimselerdir. /5602

.65597

7- Emirlerin fazileti, güzel ibadet etmektir. /6559

.65858

8- İyilik ve ihsan etmek, zavallı mazlum kimselerin yardımına koşmak ve misafir davet etmek efendiliğin vesileleridir. /6585

.75349

9- Kardeş ve arkadaşlarının başkasına ihtiyacı olduğu kimse, efendi/emir değildir. /7534(11.nin benzeridir kontrol edilsin)

.944310

10- Mazlum, zavallı insanların şikâyetlerini sabırla dinlemek, efendiliktendir. /9443

.958111

11- Bahşış vermeyen ve cömertlik etmeyen kimse, efendiliğini kemale erdirmemiştir. /9581

.959512

12- Kardeş ve arkadaşlarının başkasına muhtaç olduğu kimse, efendilik etmemiştir. /9595(9. nu benzeridir, kontrol edilsin)

.1047913

13- Efendilik gibi şeref yoktur. /10479

.1051814

14- İntikam ile efendilik olmaz. /10518

.1059715

15- Kötü huylunun efendiliği olmaz. /10597

.1075416

16- Kardeş ve arkadaşlarının zorluklarını sırtlamayan kimse efendi olamaz. /10754

.1078617

17- Cömert olmayan kimse efendi olamaz /10786

.1081418

18- Zorluk ve sorunlara tahammül edip üstlenmeyen ve ihsan etmeyen kimsenin efendiliği kâmil olmaz /10814

EĞİK / YAMUK

.66251

1- Bazen eğik de düzelir. /6625

EĞLENCE

.52831

1- Nice eğlenceler vardır ki üzüntü getirir. /5283

.66492

2- Eğlence bazen üzüntüye dönüşebilir. /6649

EHL-İ BEYT'İ SEVMEK

.81461

1- Kim bizi gönlüyle sever, diliyle bizimle olur, kılıcıyla da düşmanlarımızla savaşırsa, cennette bizimle, bizim derecemizde olacaktır. /8146

.81472

2- Kim gönlüyle bizi sever; diliyle bize yardım eder; fakat eliyle bize yardım etmez de düşmanımızla savaşmazsa, cennettedir; fakat bizim derecemizden aşağı bir derecededir. /8147

.81733

3- Gönlüyle bizi sevip dili ile bizimle düşmanlık eden (takiye eden) cennettendir.[41] /8173

.84834

4- Bizi seven, bizim (yaptığımız) amellere amel etmeli ve dindarlığı kendine gömlek edinmelidir /8483

.90375

5- Bizi seven kimse belalar için gömlek hazırlamalıdır. /9037

.90386

6- Bizi seven büyük sıkıntıları kendine deri edinmelidir. /9038

.100197

7- Benim yüzümden iki kişi helak olmuştur: Beni sevip hakkımda ileri giden ve sevmeyip aleyhimde konuşan. /10019

.75868

8- Bir dağ bile beni sevse, parçalanır, darmadağın olurdu. /7586

EKSİKLİK

.70501

1- Kendini büyük görmek, insanın eksikliğine (delil olarak) yeter. /7050

ELBİSE

.22941

1- Elbiseni kaldır (fazla uzun tutma); bu, senin için daha temizdir; kalbini daha iyi korur; üzerinde daha çok kalır. /2294

.23162

2- Seni teşhir etmeyecek elbiseler giyin; lekeleyecek elbiseler değil! /2316

ELÇİ, ONUN EDEBİ VE MEKTUP

.43121

1- Elçinin aklı ve edebi (onu) gönderenin aklına işarettir. /4312

.54312

2- İnsanın elçisi, aklının tercümanıdır; yazısı ise konuşmasından daha etkindir. //5431

.54363

3- Elçin, aklının tercümanıdır; tahammülün ise, sabrının nişanesidir. /5436

.54374

4- Elçin, asaletinin (ya da zekânın) ölçüsüdür; kalemin ise, senin yerine konuşandan daha etkindir. /5437

ELDEN ÇIKANA ÜZÜLMEK

.101531

1- Elden çıkana üzülme! /10153

EMİN, EMANETTAR

.96561

1- Güvenilir emin kimse ne de azdır; hıyanet edense çok. /9656

.15821

2- Emanettarlık insanı doğruluğa çeker. /1582

.20832

3- Emanettarlık ve vefa fiillerin doğruluğu; yalan ve iftira ise sözlerin ihanetidir. /2083

.23303

4- Seni emin bilene emanetini geri ver; sana hıyanet edene hıyanet etme. /2330

.23954

5- Sana emanet verildiğinde onu sahibine geri ver. Başkasını emin bilip de bir şey verdiğinde ona ithamda bulunma. Zira, emanettarlığına güvenilmeyenin imanı yoktur. /2395

.30185

6- En faziletli emanettarlık ahde vefadır. /3018

.186

7- Emanettarlık imandır; güler yüzlülük ise ihsan. /18

.1137

8- Emanettarlık koruculuktur. /113

.11278

9- Emanettarlık, onu yerine getiren için esenliktir. /1127

.11709

10- Emanettarlık, hakkını eda edene fazilettir. /1170

.396210

11- Emanettarlığın âfeti hıyanettir. /3962

.399811

12- Emanete hıyanet etme. /3998

123999.

13- Emanet verdiğiinde hıyanetle suçlama. /3999

.405313

14- Emanettarlık güçlendikçe sadakat artar. /4053

.522614

15- İmanın^[42] başı emanettarlıktır. /5226

.581615

16- Sağlıklı emanettarlık güzel inancın delilidir. /5816

.610916

17- Emanet konusunda dikkatli ol! Zira emanettarlık, en üstün dindarlıktır. /6109

.655517

18- Emanettarlığın fesadı, ona hıyanet etmektir. /6555

.655618

19- Vefakârlığı örtü, emanettarlığı kalkan edinen kurtulmuştur. /6556

.689719

20- Gizli kalması istenmese de duyurulması güzel olmayan şey, emanettir. /6897

.793220

21- Emanettarlığı olmayanın imanı olmaz. /7932

.861621

22- Emaneti önemsemeyen hıyanet eder. /8616

.911722

23- Emaneti yerine getiren, dinini tekmil etmiştir. /9117

.938523

24- Emanete riayet etmek, en güzel emanettarlıktır. /9385

.1076724

25- Emaneti olmayanın imanı da yoktur. /10767

.1078925

26- Dini olmayanın emaneti olmaz. /10789

ENGEL OLMAK

1- (Kötülüğü içinden) Kazımayan (günah işlemeye) engel olmaz./10777

ERKEĞİN AYIBI

.21431

1- Dört şey erkeği ayıplı yapar; cimrilik, yalancılık, aç gözlülük ve kötü ahlak. /2143

EŞİTLİK

.34051

1- Dostlara eşit davranmak, asaletli insanların cömertliğidir. /3405

.13122

2- Eşit davranmak, amellerin en üstünüdür. /1312

.95783

3- Kardeşlik, en iyi eşitlikle korunur. /9578

EV/MESKEN

.16321

1- İyi (veya büyük) ev, iki cennetten biridir. /1632

.91912

2- Evinin alanı dar olanın rahatı az olur. /9191

.26003

3- Gaflet, cefa ve Allah'a itaat etmeye yardımcı olanların az olduğu evlerden uzak dur. /2600

.69584

4- Bina yapan pek çok insan vardır ki orada oturamazlar. /6958

EVLAT

.16651

1- Salih evlat, iki zikrin en güzelidir. /1665

.16682

2- Evlat, iki düşmandan biridir.[43] /1668

.56883

3- En kötü evlat, anne ve babasına karşı kötü olandır. /5688

.65424

4- Evladı kaybetmek, ciğeri yakar. /6542

.98225

5- Evladın ölümü, ciğeri parçalar. /9822

.100656

6- Kötü evlat, şerefi düşürür; geçmişi karalar. /10065

.100667

7- Kötü evlat, geçmişî karalar ve geride kalanları da bozar. /10066

.100728

8- Kötü yolda giden evlat, çileli ve uğursuzdur. /10072

EVLİYALAR (ALLAH DOSTLARI)

.3551

1- Şüphesiz ecelini yakın bilen, ümidini yalanlayan, ameli çok ve hatası az olan herkes Allah'ın evliyalarındandır. /3552

.35712

2- Şüphesiz herkesten çok Allah'ı anan, devamlı şükreden ve belalarında sabrı büyük olan kimse Allah'ın evliyasıdır. /3571

.35773

3- Şüphesiz Allah katında en sevilen kul; nefesine hakim olmak için Allah'ın yardım ettiği, daima kendi haline üzülen, korkuyu giysi edinen, kalbinde hidayet ışığı parlayan ve kıyamet günü misafirliğe hazırlanan kimsedir. /3577

FAKİH

.18391

1- Fakih, insanları Allah'ın rahmet ve şefkatinden ümitsiz etmeyen kimsedir. /1839

.39632

2- Fakihlerin belası (günahlardan) korunmamaktır. /3963

.40483

3- Yüce biri fakih olduğu zaman mütevazı olur. /4048

.40494

4- Alçak bir insan fakih olduğu zaman büyüklük taslar. /4049

.40765

5- Fakih (bilgin) olduğun zaman bütün çalışmalarını Allah'ın dinine yönelt. /4076

FAKİR

.19201

1- Hâlimden memnun olan fakir, iblisin tuzaklarından kurtulur; zengin ise iblisin tuzaklarına düşer. /1920

.31602

2- Allah katında en aşağılık kullar kibirli fakirler, yaşlı zinakârlar ve fücür ehli alimlerdir. /3160

.31633

3- İnsanların en akılsızı kibirli fakirdir. /3163

.32214

4- Ahirette insanların en zengini, dünyada en fakir olanlarıdır. /3221

.14225

5- Fakir kendi vatanında da gurbettedir. (veya zelildir) /1422

.14406

6- Fakir kendi şehrinde de gariptir. /1440

.47227

7- Fakirlerle otur ki şükrünü çoğaltasın. /4722

.53268

8- Nice fakirler vardır ki zenginden daha zengindirler. /5326

.63869

9- Fakirin zenginliği kanaatidir. /6386

.692610

10- Nice fakir vardır ki ona ihtiyaç duyulur. /6926

.696111

11- Nice fakirler zengin, nice zenginler de fakirdir. /6961

.905512

12- Kimi fakirlik sıkarsa "la havle ve la kuvvete illa billahil aliyyil azim" zikrini çokça söylesin. /9055

.936313

13- Zaruret olmadıkça muhtaç olduğu bir şeyi başkasına bağışlamamak, fakire vacip olan şeylerdendir. /9368

.981614

14- Dünya ve ahiret sultanları (hallerine) razı olan fakirlerdir. /9816

.344215

15- İnsanların en fakiri, zenginlik ve rahatlık içinde olduğu halde kendine karşı cimri olan ve onu başkasına bırakan kimsedir. /3442

.528516

16- Nice fakirler vardır ki aslandan daha izzetlidir. /5285

FAKİRLİK

.20771

1- Fakirlik müminin hayrınadır; onu komşularının hasedinden, kardeşlerinin dalkavukluğundan ve sultanın musallat olmasından kurtarır. /2077

.34282

2- Fakirlik nefsin zelilliğine, aklın şaşkınlığına ve hüznlerin birikmesine yol açar. /3428

.243

3- Fakirlik unutkanlık getirir. /24

.2604

4- Fakirlik imanın süsüdür. /260

.3925

5- Kabir, fakirlikten daha hayırlıdır. /392

.13086

6- Borçla iç içe olan fakirlik, kızıl ölümdür. /1308

.13747

7- Fakirlik zeki insanı kendi delilini açıklamada lal eder. /1374

.14258

8- Fakirlik vatanda gurbettir. /1425

.15369

9- Şiddetli fakirlik, kepaze zenginlikten daha güzeldir. /1536

.154610

10- (Gerçek) fakirlik ve zenginlik (amelleri) Allah'a sunduktan sonra belli olur. /1546

.487311

11- Fakirliği sevmek dindarlığı kazandırır. /4873

.532712

12- Nice fakirlik vardır ki kalıcı zenginliğe dönüşür. /5327

.590413

13- Fakirliğin zararı zenginliğin kibirinden daha yeğdir. /5504

.654714

14- Nefis fakirliği en kötü fakirliktir. /6547

.687915

15- Ahmaklık fakirliği dışında bütün fakirliklerin önü alınabilir. /6879

.855516

16- Fakirliğini açığa vuran kendi değerini azaltır. /8555

.980217

17- Çok yiyip zelil olmaktansa zorluk çekip fakir olmayı yeğlerim. /9802

.1092018

18- İyi tedbir ile fakirlik olmaz. /10920

.330019

19- En açık şikâyet, görünen belanın dile getirdiği şikâyettir. /3300

.674420

20- İhtiyaç duyulan az şey, ihtiyaç duyulmayan çok şeyden daha hayırlıdır. /6744

.751721

21- Gurbette olmak ar sayılmaz, ar sadece vatanda fakir olmaktır. /7517

.765922

22- Kendisini fakir göstermeye çalışan fakir olur. /7659

.114123

23- Fakirliği dışa vurmak fakirlik getirir. /1141

.130924

24- Borçla iç içe olan fakirlik, en büyük mutsuzluktur. /1309

FARZLAR VE MÜSTAHAPLAR

.20561

1- Günlük vecibeleri ve nfileleri yerine getirerek Allah'a yaklaşanların kazançları iki kat fazlalaşır. /2056

.35972

2- Allah-u Teala günlük vecibeleri sizlere farz kıldı, öyleyse onları zayi etmeyin; sizin için had-hudut belirledi, o halde haddi aşmayın; bazı şeyleri size yasakladı, o halde bu yasakları çiğnemeyin bazı şeyler karşısında da sustu, bunları unutkanlığından dolayı yapmadı, o halde kendinizi onlarla mükellef kılıp zahmete düşürmeyin. /3597

.36553

3- Nefsini, kendine garanti olan şeyler yerine farz olan şeylerle meşgul eden, aleyhine ve lehine takdir edilen şeylere razı olan kimse esenlikte sağlığı, mutlulukta kazancı ve ganimeti halka oranla daha çok olan kimsedir. /3655

.37934

4- Şüphesiz sen günlük vecibeleri eda etmek yerine müstahapların faziletleriyle meşgul olsan kazandığın fazilet, asla zayi ettiğin farzın yerini almaz. /3793

.40155

5- Nfileler günlük vecibelere zarar verdiğinde onları terk edin. /4015

.61116

6- Zayi ettiğinde mazur olmayacağın her işi korumak sana farzdır. /6111

.68007

7- Vacipleri yerine getirmek en üstün asalettir. /6800

.105538

8- Farizeleri yerine getirmek gibi ibadet yoktur. /10553

.105549

9- Farzlara zarar veren nafilelerle Allah'a yakınlaşılmaz. /10554

.1039710

10- Günlük vecibelerin vaktinde nafileleri yerine getirme; önce günlük vecibeleri yerine getir, sonra da dilediğin namazı kıl. /10397

FAZİLET

.24771

1- Kendini üstün değerlere zorla; zira senin rezil sıfatlara temayüllün vardır. /2477

.11262

2- Üstün değerlere yükselmek zorlu bir kurtuluştur. /1162

.110313

3- İlmin, faziletinden; bahşişin ise, lütfundan haber verir. /11031

.41484

4- Haramlardan korunduğun, şüpheli şeylerden kaçındığın ve günlük vecibeleri yerine getirip nafilelere de amel ettiğin zaman gerçekten de dinde faziletleri tamamlamış sayılırsın. /4148

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.52375

5- Faziletlerin başı öfkeye hakim olmak ve şehveti öldürmektir. /5237

.62046

6- Zorluklar peş peşe geldiğinde insanın faziletleri ortaya çıkar. 6204

.63437

7- Kişinin akı ve iyi ahlakı, faziletinin göstergesidir. /6343

.63768

8- Faziletlerin nihayeti akıldır. /6376

.63799

9- Faziletlerin sonu ilimdir. /6379

.653810

10- Kişinin üstünlüğü sözünden anlaşılır. /6538

.192511

11- Fazilet, kusursuzluğun güzelliği ve iyi işlerle olur, mal çokluğu ve amellerin büyüklüğüyle değil. /1925

.35612

12- Fazilet, (kötü) alışkanlığa galip gelmektir. /356

.653913

13- Kişinin iftihar faziletiyledir, soyuyla değil. /6539

.656114

14- Kişinin fazileti ihsan etmesidir. /6561

.657915

15- Kim öfkesine galip gelir, şehvetine engel olabilecek şeylere sahip olursa faziletle saadete erişir. /6579

.703916

16- Nefsi küçük saymak, kişiye fazilet olarak yeter. /7039

.726317

17- Faziletlerin kemali kişiliklerin erdemidir. /7263

.735618

18- İnsan için iki fazilet vardır: Akıl ve mantık; aklından yararlanır, mantıkla da (düşüncelerini) ifade eder. /7365

.736419

19- Asalet anneler ve babalarla değildir; övülmüş faziletlerdir. /7364

.867720

20- Fazileti az olanın vesileleri de zayıflar. /8677

.929421

21- Suçlunun mazeretini kabul etmek, en üstün faziletlerdendir. /9294

.932822

22- Hilminin taşıyabildiği şeyle minnet koymamak, kişinin faziletlerindendir. /9328

.935523

23- İyilik yapmak ve yaymak en üstün faziletlerdendir. /9355

.436824

24- Faziletlerin kazanılmasıyla kavga ve düşmanlık bastırılır. /4368

.479725

25- Fazilet toplamak, özgür insana ve hayır ehline iyilik etmekle olur. /4797

.489926

26- Dili (günahtan) korumak ve iyilik etmek, insanın en üstün faziletlerindendir. /4899

715027

27- Üstün sıfatlara sahip ol, rezil sıfatlardan uzak dur. /7150

.328028

28- Kıymetli şeyleri bağışlamak, istekte bulunanın ihtiyacını gidermek, terbiye ölçüleri içinde istemek en üstün faziletlerdendir. /3280

.335729

29- İrtibatı kesene dost eli uzatmak, ürküp kaçanla arkadaş olmak, tehlikede olanın kolundan tutmak en üstün faziletlerdendir. /3357

.391330

30- Fazilet ehlinin fazlını ancak fazilet sahipleri bilir. /3913

.1096931

31- Faziletin amelinle, cömertliğin de bahşişinle kanıtlanır. /10969

FESAT

.83711

1- Fesadın sevindirdiği kimseyi kıyamet hüznülendirir. /8371

.105372

2- Fesatçılıkta hayır olmaz. /10537

.86223

3- Allah'a karşı fesat eden, hiç kimseye karşı dürüst olmaz. /8622

.101914

4- Sana hayrı dokunan şeyler hususunda bozgunculuk etme. /10191

FIRSAT/ FIRSATI KAÇIRMAK

.74701

1- Her yiten geri gelmez. /7470

.80632

2- Fırsatları değerlendiren üzüntülerden güvende olur. /8063

.81003

3- Kim susuzluğunu giderecek tatlı bir su kaynağı bulur da onu ganimet saymazsa susuz kalması ve onu talep ettiğinde bulamaması yakındır. /8100

.53544

4- Kaybedilen nice şeyler vardır ki bir daha ele geçmez. /5354

.56205

5- Nice atik, çalışkan insanlar vardır ki kurtulmuşlardır ve nice talep eden tembel insanlar vardır ki ümitleriyle kalakalmışlardır. /5620

.63406

6- Kaçırılan fırsatın geri dönmesi uzaktır. /6340

.64437

7- İmkânı oldukça fırsatı değerlendirmesini bil, zira onu kaybettikten sonra bir daha bulamazsın. /6443

.45398

8- Boğazınız daralmadan önce nefes alın ve can verme sıkıntısından önce itaat edin. /4539

.50639

9- Günlerin fırsatlarını değerlendirin, İslam'ın sınırlarını koruyun ve ölümün ani saldırısına karşı önlem alın. /5063

.521110

10- Fırsatların değerini bilene, amelde öne geçene ve korkudan sınıksız tutana Allah rahmet etsin! /5211

.201911

11- Fırsatın elden çıkması çabuk, geri dönmesi yavaş olur. /2019

.203012

12- Saatler/ fırsatlar ömürleri yok eder ve ölüme yaklaştırır. /2030

.237113

13- İneceğin günden önce kendin için bir yer seç, ve (oraya) yerleşmeden önce yerini hazırla. /2380

.238014

14- Rahatlıktaki saatlerini, belalı günlerin için azık et! /2380

.16515

15- Fırsatlar çalınabilir. /165

.16616

16- Fırsatları kaçırmak hüznü getirir. /166

.19417

17- Fırsatlar ganimettir. /194

.87718

18- Fırsatları kaçırmak yakıcı pişmanlıktır. /877

.101819

19- Kaçan fırsatlar geri dönmez. /1018

.108320

20- Fırsatı zayi etmek hüznü getirir. /1083

.108421

21- Mutluluk saatleri geçicidir. /1084

.114322

22- Bulutların geçip gittiği gibi fırsatlar da geçer gider. /1143

.305823

23- İsteddiğin şey olmadığında olacak şeyi iste. /3058

.412424

24- Fırsatı yakalayacak olduğunda onu ganimet say; şüphesiz fırsatı zayi etmek kederdir. /4124

.250125

25- Hayırlı fırsatları ganimet sayın; şüphesiz bulutların geçip gitmeleri gibi fırsatlar da geçip giderler. /2501

.321526

26- Üzüntülerin en şiddetlisi fırsatları kaçırmaktır. /3215

.346127

27- Şüphesiz geçen günün taşındı gitti, kalansa şüphelidir; o halde içinde bulunduğun vakti amelle değerlendir. /3461

.359828

28- Fırsatlar bulutların geçmesi gibi geçip gider; öyleyse, hayır kapılarında mümkün olduğu kadar onu ganimet bilin. Aksi takdirde pişmanlık olarak geri döner. /3598

.460529

29- (Fırsatları) kaybetmenin semeresi pişmanlıktır. /4605

.728730

30- Her şey geçip gider. /7287

.974631

31- Pişmanlık fırsatları kaçırmakla beraberdir. /9746

.1047032

32- Fırsatı kaçırmak (veya ölüm) gibi pişmanlık yoktur. /10470

.1082633

33- Fırsat elden çıktıktan sonra hazırlık görmek fayda etmez. /10826

.984034

34- Geçen günün yok olup gitti, gelecek gününse şüphelidir; zaman senin için ganimetken fırsatı yakalamak için acele et, zamana bel bağlamaktan sakın. /9840

.645235

35- Fırsatı kaçırmada pişmanlık ve kınanış vardır. /6452

.645636

36- Her vakit geçip gider. /6456

.664837

37- Kimi zaman fırsata ulaşılır. /6648

.744038

38- Elinden çıkanları asla yakalayamazsın, öyleyse kazandığına iyi sahip ol. /7740

.746839

39- Her fırsat ele geçmez. /7468

.840440

40- Fırsatı kaçıran onu yitirdiğinden ötürü aciz kalır. /8404

.879541

41- Elindeki fırsatı geciktiren onu kaybedeceğinden emin olmalıdır. /8795

.923942

42- Fırsata ulaşan kederden güvende olur. /9239

.946243

43- Her yitik geri dönmez.[44] /9462

.772844

44- Fırsatı kaçıran sonuca ulaşamaz. /7728

FİTNE

.10591

1- Fitne (veya mal biriktirmek) zorluk ile beraberdir. /1059

.71672

2- Fitne konusunda iki yaşındaki deve yavrusu gibi ol; ne sağılacak memesi, ne de binilecek sırtı vardır. /7167

.91633

3- Fitne ateşini tutuşturan onun odunu olur. /9163

.92754

4- Fitnelerin devamı en büyük musibettir. /9275

.66855

5- Gerçekten de kendi canıma ant olsun ki mümin, fitne ateşinde helak olur gider; Müslüman olmayansa onda sağlam kalır. /6685

FİTNE GÜNLERİ

.89421

1- Zamanı tanıyan, hazırlanmaktan gafil olmaz. /8942

.91622

2- Zamanın musibetleri kimi oturtursa kerim insanların yardımı onu ayakta tutar. /9162

.96373

3- Saatler günlerden, günler aylardan, aylar yıllardan, yıl da ömürden ne de çabuk geçip gitmede! /9637

.24094

4- Günler ömürlerinizin sayfalarıdır; öyleyse onu en güzel amellerle ebedileştirin. /2409

.3365

5- Saatler afetlerin saklandığı yerdir. /336

.7083446

6- Saatler ömürleri (veya ecelleri) talan eder. /708 ve 344

.3767

7- Zaman tecrübe kazandırır. /376

.10678

8- Saatler ömürleri azaltır. /1067

.13069

9- Günler gizli sırları ortaya çıkarır. /1306

.387410

10- Sen ancak günlerin sayısınca varsın, sana gelen her gün senin bazı şeylerini götürür; öyleyse istemeyi kıs ve kazancında ölçüyü sağla. /3874

.388411

11- Ancak hareket ve sükunların peş peşe gelmesi asırları yok etmiştir. /3884

.442212

12- Cumartesi ve Perşembe günün sabah vakti berekettir. /4422

.549513

13- Âdil insanın zamanı zamanların en hayırlısıdır. /5495

.364214

14- Şüphesiz vakitlerin ömrünün parçalarıdır; o halde zamanını sadece seni kurtaracak şeylerde sarf et. /3642

.645815

15- Her vaktin bir ameli vardır. /6458

.1104416

16- İnsanlara bir zaman gelecek ki Kuran'ın ancak görünümü, İslam'ın ise ancak ismi kalacak;

camileri o gün yapı açısından mâmur, hidayetden ise mahrum olacaktır. /11044

.1104517

17- Bir zaman gelecek ki o gün sadece düzenbazlar (halka) yakın olacaklar; günahkârlar zarif, insaflı insanlar zayıf sayılacaktır. Sadakayı borç, akrabalık bağına minnet, ibadeti insanlara karşı göstermelik olsun diye yapacaklar. Heves onlara galip gelecek ve hidayet (doğru yol) aralarında gizli kalacaktır. /11045

.1004018

18- Bâtılın nazlı (değerli) devesi suskunluktan sonra feryat etti ve zaman yırtıcı, saldırgan bir hayvan gibi saldırıya geçti. /10040

.1010219

19- Tohumu yarıp bitirene, bedeni yaratana ant olsun; bir toplum çıkacak ki önceden Muhammed (s.a.a), nasıl Kuran'ın tenzili için savaştıysa, o toplum da tevili için başlarınıza vuracak ve bu, size Rahman'ın hükmüdür, ahir zamanda olacak. /10102

.1037920

20- Size yönelen fitne ateşine hemen atılmayın, onun yollarından uzaklaşın ve yakın (fitne yolunun) ortasından çekilerek onu boş bırakın. /10379

.1104321

21- İnsanlar hidayeti bırakıp heva ve heveslerine uyduğunda, o (imam) hava hevesi hidayete çevirir; onlar kendi reylerini Kuran'a tercih verdiğinde, o insanların kendi reylerini bırakarak Kuran'ın hükümlerine yönelmelerini sağlar. /11043

.999022

22- (İmama uymanız hususunda) size hatırlatılanları unuttunuz ve korkutulduğunuz şeylerden güvende oldunuz; o halde görüşleriniz karıştı, işleriniz dağıldı. /9990

.1004923

23- (Dilediğin tarafa bak); yoksulluktan acı çeken fakirden, Allah'ın nimetini küfre değişmiş zenginden, Allah'a ait hakları malını çoğaltmak için vermekten sakınan hasisten, kulağı öğütlerle sağır olmuş inatçıdan başka bir kimseyi görebilir misin? /10049

.1014324

24- Muhammed (s.a.a)'i hak üzere gönderene ant olsun ki karışacaksınız ve sınanma kalburunda altüst olacaksınız; kaynayan kazandaki yemek gibi kepçeyle ayrılacaksınız; birbirinizden kopacaksınız; sonunda en aşağısınız, en yüce makama yükselecek; en yücenez, en aşağıya alçalacak. Herkesi geçenler, ileri gidenler, geri kalacaklar; geri kalmışlar ilerleyecekler, öne geçecekler. /10143

.134225

25- Halkı ancak adalet düzeltir. /1342

.375826

26- İmam'a (a.s) "Gerçekten de Kûfe halkını ancak kılıç adam eder" denildiğinde şöyle buyurdu: Eğer sadece benim yanlışlığım (onlara kılıç çekmem) onları düzeltecekse Allah onları ıslah etmesin. /3758

.393427

27- Halkın afeti itaate muhalefet etmektir. /3934

.692428

28- Nice büyük servet sahipleri vardır ki zaman onları fakir ve hakir etmiştir. /6924

.698929

29- Nasıl olur da şimdiki halinle yetinirsin; halbuki zaman seni değiştirmektedir. /6989

.857030

30- Zamanı kınayanın kınanması uzar. /8570

.961631

31- İnsanların güzel saydığı şey için zaman mutlaka kötü bir gün gizlemiştir. /9616

.385732

32- Şüphesiz sizler öyle bir zamandasınız ki hakkı söyleyen onda az, dil doğru konuşmaktan aciz ve hakka uyan zelildir. Zamanın ehli isyana düşmüş, birbirlerine karşı ikiyüzlülük içindeler; gençleri kötü ahlaklı, yaşlıları günahkâr, alimleri münaфіk, (Kuran) okuyanları dinden çıkmışlardır; küçükleri büyüklerini saymaz, zenginleri de fakirlerine yardım etmezler. /3857

.385833

33- Şüphesiz sizler bana sövmek ve benden nefret etmek zorunda kalacaksınız; o halde bana sövün, ama benden nefret etmekten kaçının. /3858

.670434

34- İnatçı mı inatçı bir zamanda sabahladık, nankör mü nankör bir zamana kaldık. Bu zamanda iyi insan kötü sayılmada; zalim, zulmünü artırdıkça artırmadadır. /6704

.670635

35- Hakikaten insanlar kardeşlerini günah işlemeye teşvik ettiler, dindarlık hususunda birbirlerinden koptular, yalan yere birbirlerine muhabbet ettiler ve doğruluk hususunda birbirlerine düşman kesildiler. /6707

.659136

36- Düşüncelerin gönlünü sardığı, korkunun bedenini yorduğı, gece namazlarının uykusunu haram ettiğı, ümit gündüzlerini susuzlukta geçiren, akıllı-fikirli kişinin korkuttuğı gibi korkun Allah'tan! /6591

.660737

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

37- Ne de şaşılacak şey! Şu bölük bölük halkın, dinlerinde delil saydıkları şeylerin birbirine aykırı oluşuna Peygamber'in izini izlemeyişlerine, Vasi'nin yaptığına uymayışlarına, gaybe inanmayışlarına nasıl şaşmam ben! Şüpheli şeyler yaparlar; şehvetlerde koşarlar. İyi ve hayır işler, onlarca kendi bildikleri işlerdir; kötü ve yapılmayacak şeyler de inkâr ettikleri şeylerdir. Güç ve ağır işlerde kaçıp sığındıkları kendileridir, örtülü ve anlaşılmasız şeylerde dayanakları kendi reyleridir. Sanki onların her biri, kendisinin imamıdır da kendince sağlanırsa gördüğü şeylere yapışmıştır; yanılmaz sebeplere el atmıştır. /6607

.667938

38- Hicretten sonra Arap (bedevilerinin Müslüman olmaları gibi, siz de Müslüman) oldunuz ve dostlukta sonra hiziplere bölündünüz. /6679

.668839

39- Muhakkak ki içinizdeki zikredenler (Allah'ı ananlar) ve anımsayanlar gitti, geriye unutkanlar ve kendilerini unutkanlığa vuranlar kaldı. /6688

.668940

40- Gerçekten de ölüm yuları sizleri çekmiş ve kalplerinize paslı kilitler vurulmuştur. /6689

.649041

41- Gerçekten de dünya sevgisi üzerine ve ahireti terk ederek samimiyetle bir araya toplandınız. /6490

.649242

42- İçinizden birinin dini, dilinde geveleyip durduğu bir kaşık yiyecek; amelini tamamlayan ve efendisini razı etmeye çalışan kişinin ürünü olmuştur. /6492

.670143

43- Gerçekten insanlar fitne denizlerine daldılar, sünnet yerine bidatleri aldılar, cehaletin arkasına gizlendiler ve ilmi bir kenara attılar. /6701

.1030244

44- Zamandan ümidini kesme, men ettiği zaman; güvenme ona, verdiği zaman ve ona karşı en büyük korku içinde ol. /10302

.369345

45- Gerçekten de zaman, önceki insanlar arasında sürüp gittiği gibi, kalanlarıyla da sürüp gitmekte; sürüp dönüp gideni geri dönmez ve onda olan ebedi kalmaz, işinin sonu başlangıcı gibidir, işleri birbirinden önce geçmiştir, alametleri açıktır, ona eş olan beladan, yok olmaktan, kopmaktan, ölümden ve talihsizlikten ayrılmaz. /3693

.369446

46- Gerçekten de zaman, okunu yayına koymuştur; okları şaşmaz, yaraları iyileşmez; sağlıklı insan hastalığa, kurtuluş bulanı ise helâke atar. /3694

.117347

47- Zaman, sevgi ve dostlukları dağıtmakla görevlendirilmiştir. /1173

.558048

48- Bir anlık zillet, bir ömürlük izzete tercih edilmez. /5580

.562349

49- Senden feraget etmedikçe zamana karşı hoşgörölü ol ve ondan daha fazlasına ulaşmak için tehlikeye atma /5623

.668150

50- Muhakkak ki zaman, isteklerine erişene şükrünü vacip kılmıştır. /6681

.181151

51- Zaman bedenleri yıpratır, dilekleri tazeler, ölümü yakınlaştırır ve arzuları uzaklaştırır. /1811

.191752

52- Zaman iki günden ibarettir: Bir gün lehine ve bir gün aleyhinedir. O halde lehine olduğu zaman isyan etme ve aleyhine olduğu zaman sabret. /1917

.219953

53- Zamanın iki hali vardır: Öldürmek ve bağışlamak; öldürdüğünün dönüşü, bağışladığının ise kalıcılığı olmaz. /2199

.362854

54- Gerçekten de zaman düşman olunmayan bir düşman, zulmetmeyen bir hakim ve savaşılmayan bir savaşçıdır. /3628

.905455

55- Kim zamanla savaşırsa onu zelil eder ve kim onunla barışmak isterse esenlikte kalmaz. /9054

56

56- Zorbanın zamanı, zamanların en kötüsüdür. /

.687157

57- Her (yeni) gün, yarına doğru seyir halindedir. /6871

.925058

58- Afetler saatlerden doğar. /9250

.1062659

59- Zamana güven olmaz. /10626

.1085560

60- Kimse zamanın afetlerinden güvende olmaz ve günlerin belalarından esenlikte kalmaz. /10855

.1093861

61- Zamanı tanıyanın onun belaları ve afetlerinden güvende kalmaması revadır. /10938

.187362

62- İtaat halkın, adalet devletin kalkanıdır. /1873

.658363

63- Gönüller o paydan nasipsiz, gaflete dalmış, kararmış; doğru yoldan habersiz her yanlarını kötülüklerle sarmış. Gidilecek yoldan başka bir yola düşmüşler; sanki söylenenler onlara değilmiş; sanki doğru yolu bulmak dünyalarını elde etmekten ibaretmiş. /6583

.659064

64- Ne yazık! Bu şifa veren öğütler, keşke temiz kalplere, işitip duyan kulaklara, azimli düşüncelere söylenseydi! /6590

.985265

65- Fitne onlardan çıkar, günah onlara yönelir, o (fitne ve gınahtan) uzak olanı ona getirirler ve ondan geleni kalanı ona doğru sürerler. /9852

.737166

66- Gerçekten de eğer bâtil çoğalmışsa sebebi geçmiştede olmasıdır. Hak azalmışsa çoğalması umulur. Sırt çeviren şeyin ise dönmesi azdır. /7371

.670767

67- Gerçekten de kötülük ehli ortaya çıkmış, hayır ehli saklanmış, yalan çoğalmış ve doğruluk azalmıştır. /6707

.670968

68- Gerçekten de zaman, yeryüzüyle gökyüzünün yaratıldıkları günkü gibi, varolan şekliyle dönüp durmadadır. /6710

.671069

69- Gerçekten de çirkin şeyler o kadar çoğaldı ki, artık onlardan hayâ dahi azaldı. /6710

.671170

70- Gerçekten de yalan öyle çoğaldı ki, artık güvenilecek kişi az kaldı. /6711

.963571

71- Ne oldu da ben sizleri ruhsuz bedenler; kurtuluşa ermemiş ruhlar; doğru yolu bulmamış ibadet edenler ve kâr etmeyen tacirler gibi görüyorum? /9635

.209372

72- Zaman, ona eşlik edene hıyanet eder ve onu kınayanı memnun etmez. /2093

.403673

73- Zaman bozulduğu zaman alçaklar efendi olur. /4036

.646674

74- İbretler (veya değişiklikler) zamandadır. /6466

.789075

75- Zamanla uğraşıp duranı zaman meşgul eder. /7890

.802876

76- Kim zamana güvenirse zaman ona ihanet eder ve kim zamanı büyütürse zaman onu küçültür. /8028

FİTNEYE MARUZ KALMAK

.94631

1- Fitneye maruz kalan herkes kınanmaz. /9463

FÜCUR/ FISK/ FUHUŞ/ FASIK

.20671

1- Fücür aşağılık bir kaledir; içindekileri (belalardan) uzaklaştırmaz ve ona sığınanı korumaz. /2067

.26982

2- Günah yuvalarından uzak dur! Şüphesiz bu tür yerler Allah'ı gazaplandırır, cehennem ateşini alevlendirir. /2698

.5743

3- Fücür kâfirlerin özelliklerindendir. /574

.34034

4- Şüphesiz fücür ehilleri pek zalim, pek vefasızdırlar. /3442

.1225

5- Fücür ehli açıkça günah işleyendir. /122

.10136

6- Fasığın gıybeti olmaz. /1013

.10167

7- Zinakârın (veya günah işlemeye ısrar edenin) korkusu olmaz. /1016

.51158

8- Fücür ehlinin yurtları iyiler için zillet yurdudur. /5125

.65739

9- Var gücünüzle zinakar fasıklardan kaçınız. /6573

.673810

10- Fücür ehlinen ilişkiyi kesmek ganimettir. /6738

.745611

11- Fücür ve ahlaksızlık ile zenginlik olmaz. /7456

.1094112

12- Fücür ehlini tanıyana onların yaptıklarını yapmamak yaraşır. /10911

.975913

13- Fuhuşu yayan onu yapan gibidir. /9759

GAFİL/ GAFLET

.62491

1- Ölüm onu aceleyle isterken gafil olana şaşarım. /6249

.83182

2- Gaflete düşenin helaki çabuklaşır. / 8318

.84303

3- Gafletin yendiği kimsenin kalbi ölür. /8430

.91614

4- Zamanın hadiselerinden gafil olanı ölüm uyandırır. /9161

.100885

5- Gaflete yenik düşene yazıklar olsun; zira göç edeceğini unutur ve (ahireti için) hazırlık yapmaz. /10088

.104516

6- Gafilin ameli (kabul) olmaz. /10451

GAFLET

.18701

1- Gözlerin uyanık kalması kalplerin gafletine yarar sağlamaz. /1870

.21252

2- Gaflet aldanmaya yol açar, helâka sürükler. /2125

.25843

3- Gafletten kaçının; zira gaflet, hissi bozar. /2584

.27174

4- Gafletten ve zamana karşı aldanmaktan kaçın; zira gaflet amelleri bozar, ecel ise arzuları keser. /2717

.1965

5- Gaflet sapıklık, aldanmak cehalettir. /196

.2216

6- Gaflet eğlencelidir. (Zira gafil, hiçbir şeyi umursamadığından derdi olmaz) /221

.4727

7- Gaflet en zararlı düşmandır. /472

.8978

8- Gaflet akılsızların huyudur. /897

.10319

9- Gaflet basiretin zıddıdır. /1031

.140410

10- Gaflet nefislerin sapkınlığı ve uğursuzlukların belirtisidir. /1404

.514611

11- Gafleti devam ettirmek basireti kör eder. /5146

.565112

12- Gaflet ve gurur sarhoşluğuna kapılan, şarapların sarhoşluğuna kapılandan daha geç uyanır. /5651

.592513

13- Gaflete, uyanık olmakla karşı koyun. /5925

.626314

14- Akıl sahiplerinin kıyamet günü için iyi bir irtihal ve hazırlıklı olmaktan gaflet etmelerine şaşarım! /6263

.645415

15- Gaflete sessiz kalmak aldanmaktır. /6454

.657116

16- Ömrü aleyhine hüccet olduğu ve zamanın talihsizliğe sürüklediği halde gaflet edene yazıklar olsun! /6571

.659717

17- Ey (sesimi) işiten kimse! Gafletinden uyan, aceleciliğini kıs, sırtını sağlam tut (şüphelenme), korkunu yenmeyi bil ve kabrini an; şüphesiz güzergâhın orasıdır. /6597

.701718

18- Gafletin sapıklık olması (onun kötü oluşuna) yeterlidir. /7017

.707419

19- İnsanın, kendisine faydalı olmayan şeylerle uğraşması gafil oluşuna yeterlidir. /7074

.707520

20- İnsanın gafletine, ömrünü kendisini kurtarmayacak şeylerde zayi etmesi yeter. /7075

.768621

21- Gaflet eden cahilleşir. /7686

GALEBE ETMEK/ YENMEYE ÇALIŞMAK

.101761

1- Mağlup etmeye gücün yetmediği birini yenmeye çalışma! /10176

GALİP/ MAĞLUP

.64411

1- Bazen mağlup galip gelir. /6441

.81022

2- Kendisinden üstün olanla mücadele eden yenilir. /8102

.68943

3- Allah'tan başka her galip mağluptur. /6894

GASP

.17941

1- Evde bulunan gaspedilmiş bir taş, oranın viran olmasına güvencedir. /1794

GAZAP/ ÖFKE

.17091

1- Öfke, sahibini (belaya) düşürür, ayıplarını ortaya çıkarır. /1709

.17872

2- Öfke, tutuşturulmuş bir ateştir; kim onu alt ederse ateşi söndürmüştür ve kim onu salıverirse onda yanan ilk kişi olur. /1787

.21643

3- Öfke gizli kinleri tahrik eder. /2164

.2354

4- Öfkeden kaçın; zira başı delilik, sonu ise pişmanlıktır. /235

.30475

5- Doğruluğa (ulaşmada) halkın en güçlüsü, öfkelenmeyenidir. /3047

.29046

6- En üstün mülk, öfkeye sahip olmaktır. /2904

.23407

7- Mutluluğun için öfkenden vazgeç ve uçtuğun zaman çokça şükrederek in. /2340

.25078

8- Kendinizi öfkenin hiddetinden koruyun; onunla kızgınlığınızı yatıştırarak ve sabrederek mücadele edin. /2507

.25889

9- Öfkeden uzak durun; zira o yakıcı bir ateştir. /2588

210410

10- Halkın en üstünü, gazap ateşini söndüren ve intikam almaya gücü olduğu halde sabredenidir. /3104

.326911

11- İnsanın en azılı düşmanı öfkesi ve şehvetidir; öyleyse kim bu ikisine sahip olursa makamı yücelir, hedefine ulaşır. /3269

.80812

12- Öfke, aptal ve kararsız bir binektir. /808

.93413

13- Öfke aptallığı ve kararsızlığı doğurur. /909

.96514

14- Öfke kalplerin ateşidir. /965

.122015

15- Öfke şerdir; ona uyarsan yok eder. /1220

.133716

16- Öfke düşmandır; o halde onu kendine malik yapma. /1337

.135617

17- Öfke akılları bozar, doğru yoldan uzaklaştırır. /1356[45]

.385418

18- Kuşkusuz, şiddetli gazaba uyacak olsanız, sizi yok oluşun doruğuna çıkarır. /3854

.416019

19- Öfke sana musallat olduğunda sabır ve vakarla onu alt et. /4160

.426420

20- İstikrarsızlık, öfkenin çokluğuyla olur. /4264

.441721

21- Öfke ne de kötü bir arkadaştır: ayıpları ortaya çıkarır, kötülüğü yaklaştırır, iyiliği ise uzaklaştırır. /4417

.515522

22- Öfkeyi susmakla, şehveti akılla tedavi edin. /5155

.539723

23- Öfkeyi sabırla geri çevirmek, ilmin meyvesidir. /5397

.540424

24- Öfkeyi sabırla geri çevirin. /5404

.551925

25- Öfkeye uymak, helâka neden olur. /5519

.589526

26- Öfkeye karşı sabırla savaşarak bütün işlerinizin akıbetini güzelleştirin. /5895

.590927

27- Öfke ateşinin alevi, helâket bineğini harekete geçirir. / 5909

.591128

28- Öfkeye karşı sabırla savaşın. /5911

.602529

29- Öfkeye uymak pişmanlık ve isyandır. /6025

.604830

30- Öfkesini yenen şeytanı da yener. /6048

.604931

31- Öfkenin üstün geldiği kimseye şeytan da üstün gelir. /6049

.650032

32- Helâk oluş, öfkededir. /6500

.716533

33- Öfkenin çokluğu sahibini lekeler, ayıplarını ortaya çıkarır. /7107

.716534

34- Geç öfkelenen, çabuk dönen (öfkesini çabucak sakinleştiren) ve özrü kabul etmeyi seven biri ol. /7165

.749435

35- Şeytanın gazaptan ve kadınlardan daha büyük tuzağı yoktur. /7494

.782336

36- Gazabı çok olan usanır. /7823

.794837

37- Öfkesini salıveren ölümü erken olur. /7948

.797638

38- Gazabın alt ettiği kimse, helâkten güvende olmaz. /7976

.813939

39- Gazabın alt ettiği kimse ölümünü istemiştir. /8139

.818040

40- Gazabına başkaldıran sabrına uymuştur. /8180

.841441

GERİ

İNDEKS

İLERİ

41- Öfkesine uyanın helâki çabuklaşır. /8414

.855142

42- Öfkesi çok olan mutlu olamaz. /8551

.872843

43- Kim zarar vermeye kadir olmayan birine öfkelenirse hüznü çoğalmış, nefsini azaplandırmıştır. /8728

.875644

44- Gazabı ve şehveti kendine galip gelen kimse, dört ayaklı hayvanlar sınıfındadır. /8765

.906745

45- Gücü yetmediği birine gazap eden kimse, öfkesiyle ölür. /9067

.984246

46- Öfkelendiğimde hışmımı ne zaman yatıştırayım, intikamdan aciz olduğum zaman mı? O zaman bana "sabretseydin.." derlerdi. Yoksa intikam almaya gücüm yettiğinde mi? O zaman da bana "affetseydin.." derlerdi. /9842

.1022247

47- Asla gazabın, sabrını alt etmesin. /10222

.1028848

48- Gazap için acele etme sakın; yoksa alışkanlık edinirsin. /10288

.1052949

49- Edeple gazap asla bir araya gelmez. /10529

.1061750

50- Öfkeden daha aşağılık bir nesep yoktur. /10617

.1079351

51- Gazabın izzeti, özür dileme zilletiyle bağdaşmaz. /10793

GAYB

.64991

1- Gaypta şaşkınlık vardır.[46] /6499

GAYE

.59071

1- Allah'tan başka gayesi olan zayi olmuştur. /5907

.83132

2- Maksudı kötü olanın varacağı yer de kötü olur. /8313

GAYE

.88061

1- Sevdiği/ istediği gayeye ulaşan, hoşlanmadığı sonucu beklemelidir. /8806

GECE UYUMAMAK

.16841

1- Gece uyumamak iki yaşantıdan biridir. /1684

.6662

2- Gece uyanıklığı aşık kimselerin bağıdır. /666

.56113

3- Gece uyanıklığı takvalı insanların giysisi ve aşıkların huyudur. /5611

.56124

4- Allah zikri ile gece uyanık kalmak; ariflerin ihlası, mukarriplerin (Allah'a yakın olanların) ağız tadıdır. /5612

.56135

5- Gece Allah'ın itaati ile uyanık kalmak evliyanın baharı, mesut ve bahtiyar insanların bağıdır. /5613

.56146

6- Gece Allah'ı zikir ederek uyanık kalmak evliyaların ganimeti, takvalı insanların huyudur. /5614

.56247

7- Gece Allah'ı anarak uyanık kalmak bahtiyar insanların fırsatı, evliyaların gezinti yeridir.

/5642

.24978

8- Gözlerinizi uyanık saklayın, midelerinizi zayıflaştırın, bedenlerinizden alıp nefislerinize verin. /2497

.31499

9- En üstün ibadet, Allah'ı zikrederek gece uyanık kalmaktır. /3149

.992010

10- Gece uyanık kalmak ne güzel ibadettir! /9920

GECE VE GÜNDÜZ

.22191

1- Gece ve gündüz, geride kalanları katlayıp dürmede ve geçmişlerin eserlerini yok etmede iki ciddî varlıktırlar. /2219

.36412

2- Bütün ihtiyaçların geceyle gündüze sığmaz; öyleyse onu, işin ve dinlencen arasında paylaştır. /3641

.37053

3- Şüphesiz gece ve gündüz, senin üzerinde çalışıp durmaktadır; öyleyse sen de onlar üzerinde çalış. Senden bir şeyler almaktadırlar; o halde sen de onlardan al. /3705

.72254

4- Gece ve gündüzün dolaşımı afetlerin gizlendiği yer ve ayrılığa düşmenin sebebidir (veya dağınıklığın davetçisidir). /7225

.72305

5- Günlerin dolaşımı (birkaç) uykudur. Lezzetleri; elemeler, bahşişleri ise yokluk ve hastalıklardır. /7230

.91556

6- Gecenin üzerine çöktüğü, gündüzün de üzerine ışıdığı kimseyi gece ile gündüz yıpratır. /9155

.92267

7- Gecenin üzerine çöktüğü, gündüzün de üzerine ışıdığı kimseyi gece ile gündüz terbiye eder

yıpratır ve ölümlere yaklaştırır. /9226

.35818

8- Şüphesiz kimin bineği gece ile gündüz olursa muhakkak ki durmuş olsa bile götürülür ve kalıp dursa da mesafe kat eder. /3581

GEÇİNMEK

.51281

1- Halkla iyi geçin ki belalarından güvende, hilelerinden de salim kalasın. /5128

.51292

2- Halkla iyi geçin ki kardeşliklerinden faydalanasın; onlarla güler yüzle görüş ki kinlerini yok edesin. /5129

.51303

3- Düşmanınla iyi geçin, dostuna karşı ihlaslı ol ki kardeşliği koruyup mertliği kazanırsın. /5130

.52524

4- Hikmetin başı halkla iyi geçinmektir. /5252

.56075

5- Sorunsuz yaşam iyi geçinmededir. /5607

.56076

6- Halkla iyi geçinen salim kalır. /7902

.82027

7- İyi geçinmenin düzeltemediğini kötü mükâfat düzeltir. /8202

.84658

8- Halkla iyi geçinen, hilelerinden güvende olur. /8465

.90079

9- Bir üstüyle iyi geçinmeyen muradına eremez. /9007

.978610

10- Başkalarıyla iyi geçinmek en üstün amellerdendir. /9786

.978711

11- Ahmakla geçinmeye çalışmak, en şiddetli sıkıntılardandır. /9787

.131312

12- Övgüye en layık huy (başkalarıyla) iyi geçinmektir. /1313

GEÇİŞTİRMEK / İHMAL ETMEK

.69541

1- Nice geçiştirmeler vardır ki derken mühlet gelip çatmıştır. /6954

.98762

2- Nefsinin tövbesini geçiştiren, ansızın ecelin yetişmesi gibi büyük tehlike içindedir. /9876

.106603

3- Tövbeyi geçiştirenin dini yoktur. /10660

GENÇLİK

.57641

1- İki şey var ki, onları kaybetmeyen değerlerini bilemez: Onların biri gençlik ve diğeri sağlıktır./5763

.47682

2- Gencin cehaletinin özü vardır, ilmi ise küçümsenir./4768

.100343

3- Acaba gençlik tazeliğinin (canlılığının) ehli yaşlılık ve bel büküklüğünden başka bir şey mi bekliyor? /10034

.105714

4- Gençlik ve ihtiyarlık bir araya toplanmaz. /10571

GENİŞLİK / RAHATLIK

.30351

1- Darlığın had safhaya ulaştığı en sıkıntılı an, genişliğe en yakın olan zamandır. /3035

.32932

2- Genişliğin en yakın olduğu an, işinin zorlaştığı andır. /3293

.62003

3- Mutluluk yolları kapandığında kurtuluş ışıkları belirir. /6200

.62014

4- Zorlukların bittiği yerde kurtuluş baklenir. /6201

.12575

5- İbadetlerin ilki sabırla kurtuluşu beklemektir.[47] /1257

.45786

6- Kurtuluşu beklemek, iki rahatlıktan biridir. /4578

GEREKSİZ-BOŞ ŞEYLER

.56971

1- Kişinin en kötü meşguliyeti boşa harcadığı zamandır. /5697

.59012

2- Akılların zayi olması gereksiz şeyler talep etmektir. /5901

.85133

3- Kim kendini gereksiz şeylerden alıkoyarsa akıllar onun görüşünü doğrultur. /8513

.86334

4- Kim boş şeylerle meşgul olursa arzuladığı önemli işleri kaybeder. /8633

GEVŞEK /TEFRİT / DAVRAMNAK

.25801

1- Gevşek davranmaktan kaçının, şüphesiz bu siteme yol açar. /2580

.9872

2- Gevşek davranmak, kudret sahibinin belasıdır. /987

.46043

3- Gevşek davranmanın meyvesi sitemdir. /4604

.59284

4- gevşek davranmaya karşı sağlam iradeyle savaşın. /5928

GIPTA EDİLEN

.12861

1- Gıpta edilen[48] kimse, yakini sağlam olan kimsedir. /1286

.53152

2- Rahat yaşantısına gıpta edilen nice insan vardır ki, gıpta edilen şey onun derdidir.[49] /5315

.69713

3- Nimetine gıpta edilen nice insan vardır ki, ahirette helak olanlardandır. /6971

GIYBET

.16071

1- Gıybeti dinleyen iki gıybet edenden biridir. /1607

.26322

2- Gıybetten kaçın; şüphesiz gıybet, seni Allah'a ve halka kötü gösterir, mükâfatını yok eder. /2632

.29113

3- Halkın en aşağılığı gıybet edendir. /2911

.31284

4- İnsanlardan Allah'a en çok düşman olanı gıybet edendir. /3128

.33905

5- Şüphesiz gıybeti anmak en kötü iftiradır. /3390

.4846

6- Gıybet en kötü iftiradır. /484

.8997

7- Gıybet münafığın nişanesidir. /899

.10738

8- Gıybet aciz insanın uğraşıdır. /1073

.11449

9- Gıybet cehennem köpeklerinin yiyeceğidir. /1144

.117110

10- Gıybeti dinleyen gıybet eden gibidir. /171

.558311

11- Gıybeti dinleyen, gıybet eden iki kişiden biridir. /5583

.561712

12- Gıybeti dinleyen, gıybet edenin ortağıdır. /5617

.839513

13- Gıybete düşkün olan küfre maruz kalır. /8395

976014

14- Gıybeti dinleyen, onu söyleyen gibidir. /9760

.1030015

15- Kendini gıybet etmeye alıştıрма; şüphesiz ona alışanın günahı pek büyüktür. /10300

.1097816

16- Gıybetin azı da iftira ve yalandır. /10978

.1099617

17- Ey Allah kulu! Hiçbir kulu günahından dolayı ayıplamakta acele etme; çünkü o bağışlanmış olabilir. Sen de küçük günahından dolayı kendini kurtulmuş sayma, çünkü onun yüzünden azaba uğrayabilirsin. /10996

GİRİŞMEK

.101821

1- Yapamayacağından korktuğun şeye girişme. /10182

.101922

2- Açamayacağıın kapıyı kapatma. /10192

GİZLEMEK

.3551

1- Gizlemek, sırrın ölçüsüdür. /355

GİZLİLER

.58071

1- (İnsanın) Gizliliklerinin (niyet,kasıt veya huy) doğruluğu, onun basiretinin doğruluğunun göstergesidir. /5807

.59632

2- Ne mutlu içi salih ve doğru, dışı iyi ve güzel olup kötülüklerini halktan ulaştırmayan kimseye! /5963

.62103

3- Gönüller doğrulaştırılınca içlerdeki kin ve kötülükler ortaya çıkar. /6210

.62274

4- Dış görünüş bozulunca iç dünya da bozulur. /6227

.80265

5- İçi güzel olanın dışı da güzel olur. /8026

.82156

6- İçi güzel ve temiz olan, kimseden korkmaz. /8215

GÖĞÜS

.4071

1- Göğüs bedenin bekçisidir. /407

GÖRÜNÜM/MANZARA

.108961

1- İyi anlatanı olmayan manzaranın hayrı yoktur. /10896

GÖRÜŞ/ DÜŞÜNCE

.23351

1- Görüşünü/ düşünceni sana gereken yerde kullan ki salim kalasın ve düşünmeyi gerekmeyen yerde (başkasına) bırak ki saygı duyulasın. /2335

.25692

2- Görüşleri, (içinde su olan) tulum (yayıkları çalkaladığınız) gibi çalkalayın ki en sağlamını, en doğrusunu elde edesiniz. /2569

.30223

3- Mantiğa en yakın görüş, şehvete en uzak olan görüştür. /3022

.30484

4- Sağlam/doğru görüşü bulmada halkın en çok sahip çıktığı kimse, tecrübe sahibi kimsedir. /3048

.31525

5- Görüş bakımından halkın en üstünü, fikir alışverişinde bulunanın görüşüne ihtiyaçsız olmayan kimsedir. /3152

.32166

6- En üstün görüş, fırsatları kaçırmayan ve ardında dertleri, kederleri bırakmayan görüştür. /3216

.36387

7- Şüphesiz senin görüşün her şeyi kapsamaz, her şeye sığmaz; o halde onu mühim şeyler için boşalt. /3638

.10818

8- Görüş, sırları muhafaza etmekle elde edilir. /1081

.42909

9- Uzak görüşlülük, isabetli düşünce ile güç kazanır. /4290

.501110

10- Görüşlerin en hayırlısı heva ve hevese en uzak, doğruluğa ise en yakın olanıdır. /5011

.510011

11- Karşılıklı danışma, gizli görüşleri ortaya çıkarır. /5100

.541712

12- Yaşlının görüşü, benim yanımda gencin gücünden daha sevimlidir. /5417

.542213

13- İnsanın görüşü, aklının ölçüsüdür. /5422

.542414

14- Akıl sahibinin görüşü kurtarıcıdır. /5424

.542515

15- Cahilin görüşü helak eder. /5425

.542616

16- İnsanın görüşü, tecrübesi miktarıncadır. /5426

.547617

17- Hatalı görüş saltanatı yıkar, helâkini ilan eder. /5476

.567418

18- Görüşlerin en kötüsü dinle/ şeriatla çelişen görüştür. /5674

.579519

19- Hayırlı görüş meşveret edenin samimiyetiyle elde edilir. /5795

.581720

20- İsabetli görüş (insanı) sürçmeden kurtarır. /5817

.581921

21- İsabetli görüş devletlerledir, onlar gittikçe görüş de onlarla birlikte gider. /5819

.582322

22- İsabetli görüş, düşüncelerin döndürülmesiyle (yani meşveret etmekle) elde edilir. /8523

.590223

23- Görüşün yanıltıcılığı hedefleri karıştırır. /5902

.617324

24- Kararlılık, görüş miktarıncadır. /6173

.664625

25- Yalnız kalan görüş kimi zaman hata eder. /6646

.666226

26- Kendi görüşüyle yetinen, muhakkak kendini tehlikeye atmıştır. /6662

.786527

27- Kim görüş elde etme yollarını bilmezse çareler onu yorar. /7865

.790928

28- Görüşünü zayi eden (çamura) batar. /7909

.791129

29- Görüşünü işe koyan kazançlı çıkar. /7911

.804830

30- Görüşleri zayıflayanın düşmanları güç kazanır. /8048

.816531

31- Kimin görüşleri kendisini şaşırtırsa (ya da bencilleştirirse) düşmanları ona galip gelir. /8165

.821832

32- Görüşünde bencillik edene acizlik hakim olur. /8218

.1031133

33- Kendi görüşünle yetinme; zira kendi görüşüyle yetinen helak olur. /10311

.1034734

34- Gözün idrak edemediği ve düşüncenin kavrayamadığı görüşü kullanmayın. /10347

.1072235

35- İtaat edilmeyen kimsenin görüşü yoktur (faydasızdır). /10722

.776936

36- Kendi görüşüyle yetinen muhakkak helak olur. /7769

.867537

37- Kim kendi görüşüyle yetinirse düşmanının onu alt etmesi kolay olur. /8675

.881938

38- Çeşitli görüşlere kucak açan, hatanın nerede olduğunu bilir. /8819

.917739

39- Kendi görüşüyle yetinen kimse (nefsini) helâke atmış ve aldatmıştır. /9177

.120840

40- Danışmayıp kendi görüşüyle yetinen kimse hata ve yanılğı konusunda kendini tehlikeye atar. /1208

.662841

41- Kendi görüşüyle yetinen kesinlikle hata etmiştir. /6628

.781942

42- Kendi görüşüyle yetinen sürçer. /7819

.151043

43- Kendi görüşünle yetinmiş olman sürçmene neden olur ve seni uçurumlara iter. /1510

.441444

44- (İnsanın) kendi görüşüyle yetinmiş olması, (hüsrân için) ne kötü bir hazırlıktır! /4414

GÖZ YUMMAK/GÖZ/GÖZETLEMEK

.63961

1- Göz yummak (görmezden gelmek) yiğitliktendir. /6396

.63982

2- Göz yummak gözetmekten daha hayırlıdır. /6398

.64003

3- Göz yummak en üstün dindarlıktandır. /6400

.64034

4- Göz yummak ve hoşgörü ile karşılamak zeki olmanın kemalindendir. /6403

.91225

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

- 5- Göz yuman kalbini rahatlatır. /9122 **.91256**
- 6- Görmezden gelen az tasalanır ve helak olmaktan güvende olur. /9125 **.99157**
- 7- Göz yummak ve görmezden gelmek ne de güzel dindarlıktır! /9915 **.99248**
- 8- Gözleri yumarak görmezden gelmek ne de güzel şehvet uzaklaştırıcısıdır. /9924 **.104539**
- 9- görmezden gelmek gibi mürüvvet yoktur. /10453 **.914910**
- 10- Kim kendini gaflete vurup bir çok işe göz yummazsa hayatı çekilmez olur. /9149 **.912411**
- 11- Bakışlarını serbest bırakan kendi ölümünü hazırlar. /9124 **.36612**
- 12- Göz kalbin kaşifidir. /366 **.36813**
- 13- Göz kalbin habercisidir. /368 **.40514**
- 14- Gözler kalplerin casusudur. /405 **.95015**
- 15- Gözler şeytanın tuzaklarıdır. /950 **.406316**
- 16- Göz şehvetleri görünce kalp akıbete karşı kör olur. /4063 **.598217**
- 17- Allah itaati için yummayı terk eden, (akşamları itaat için uyanık kalan) göze ne mutlu! /5982 **.666018**
- 18- Şüphesiz sabah iki göz sahibi için aydınlanır. /6660

.231919

19- Hayatın sıkıntılarına tahammül et, aksi takdirde hiçbir zaman razı olamazsın. /2319

.104720

20- Gözlemek fitnenin habercisidir. /1047

.751921

21- Uzuvar arasında gözden daha az şükreden yoktur. Öyleyse istediğini vermeyin, sonra sizi Allah zikretmekten engeller. /7519

GÖZ KULAK OLMAK

.52051

1- Günahına göz kulak olan ve Rabb'inden korkan kula Allah rahmet etsin. 5205

GURUR/ALDATMA

. 26121

1- (İnsanı ahiretten) alıkoyan azıcık (dünya yaşantısı) sakın seni gururlandırmayın; ya da çabucak bitiveren kısa sevinç (dünya hayatı), seni yanıltmasın. /2612

.47752

2- Düşmana güvenmek en büyük yanılgıdır. /4775

.59733

3- Gururun öldürücü etkilerinin öldürmediği kimseye ne mutlu! /5973

.70534

4- İnsanın aldanması için, nefsinin süslediği her şeye güvenmesi yeter./7053

.75655

5- Hz. Ali (a.s) onu öven bir kişinin hakkında şöyle buyurdu:

Onu aldanmanın öldürücü etkileri öldürmedi (şeytana ve nefesine aldanmadı) ve karmaşık işler ona gizli kalmadı. /7565

.75666

6- Gururun yalanına güvenen ve yalancı mutluluğa meyleden kimse, işlerinin akıbetini iyi düşünmemiştir. /7566

.83887

7- Oyalanmaya aldanan ecele yakalanır. /8388

.70328

8- Aldanmak için bilgisizlik yeter. /7032

.86789

9- Halinden memnun olan, kendine çare aramaz. /8678

.868510

10- Zamanın barışığına aldanan zorluklarla boğuşur. /8685

.940411

11- İnsanın Allah'a karşı yanılması; günahıta ısrar edip O'ndan bağışlanma ümit etmesidir. /9404

.1052712

12- İleri görüşlülük, gafletle bir araya gelmez. /10527

.1055013

13- Zamana güvenmek kadar (kötü) gaflet yoktur. /10550

.663214

14- Aldatılan kimse bazen sağlam kalır. /6632

.693215

15- Nice insan, hakkında söylenen güzel söze aldanır. /6932

.694216

16- Nice insan kendine saklı olan şeyden dolayı aldanır. /6942

.752117

17- Ne her aldanan kurtulmuştur, ne de her isteyen muhtaçtır. /7521

GURURLANMAK/ ÖVÜNMEK

.96641

1- Gururlanmak insanoğlunun neyine? Başlangıcı meniydi, sonu ise bir leş parçası olacak; kendini rızıklandıramaz, ölümü de uzaklaştırılmaz. /9664

.104032

2- Vesilesiz ulaştığın bir durum karşısında asla gururlanma ve hak etmeden eriştiğin bir makam karşısında asla böbürlenme; zira, tesadüfün inşa ettiğini hak ediş yıkar. /10403

106553

3- Gururlanmaktan daha büyük ahmaklık yoktur. /10655

.109534

4- (İnsana) yüce hedeflere sahip, anlaşmalara karşı vefalı ve cömertlikte aşırı olduğu için övünmesi yakışır; çürümüş kemikler ve çirkin huylar karşısında böbürlenmek değil. /10953

.22015

5- Gururlanmak, değerlerin küçüklüğündendir. /2201

.27166

6- Allah'ın azameti karşısında gururlanmaktan sakın! Şüphesiz Allah her zalimi zelil, her mütekebbiri rezil eder. /2716

GÜÇLÜ

.11951

1- Asıl güçlü, (dünyevî) lezzetlerini kontrol edendir. /1195

.39392

2- Güçlünün afeti, düşmanı zayıf saymasıdır. /3939

.40743

3- Güçlendiğin zaman Allah'a itaat etme yolunda güçlü ol. /4074

GÜLER YÜZLÜLÜK

.16921

1- Güler yüzlülük, iki misafirlikten biridir. /1692

.182

2- Güler yüzlülük ihsandır. /18

.10753

3- Güler yüzlülük dost yakalayan tuzaktır. /1075

.61014

4- Güler yüzlü ol; zira güler yüzlülük, sevgi tuzağıdır. /6101

.105175

5- Güler yüzlülük huzursuzlukla bir arada olmaz. /10517

.5616

6- Güler yüzlülük, düşmanlık ateşini söndürür. /561

.6347

7- Güler yüzlülük bahşişin başlangıcıdır. /634

.6568

8- Güler yüzlülük, özgür insanın huyudur. /656

.7369

9- Güler yüzlülük, dostlukları pekiştirir. /736

.150310

10- Güler yüzlülük, iyiliği güzel bir şekilde, zahmetsizce kullanmaktır. /1503

.431311

11- Cömertlik yurdu, güler yüzlülük ve neşeyle güzelleşir. /4313

.445212

12- Güler yüzlülüğün, ilk iyiliğin; vaadin, ilk cömertliğindir. /4552

445313

13- Güler yüzlülüğün nefsinin yüceliğini, alçak gönüllülüğün ise ahlakının üstünlüğünü gösterir. /4453

.483514

14- Güler yüzlülük, bağışın başlangıcı ve en kolay cömertliktir. /4835

.484915

15- Güler yüzlülük iki müjdeden biridir. /4849

.486616

16- Güler yüzlülük her özgür insanın huyudur. /4858

.486617

17- Güler yüzlülük kurtuluş alâmetlerindendir. /4866

.554618

18- Güler yüzlülük muhabbetin sebebidir. /5546

.603219

19- Güler yüzlülük, bahşış, iyilik etmek ve esenliği yaymak, insanları sevgiye davet eder. /6032

.708920

20- Çok güler yüzlü olmak cömertliğin nişanesidir. /7089

.1008421

21- Güler yüz, asık suratlı cömertlikten daha hayırlıdır. /10048

.161422

22- Güler yüzlülük iki bağıştan biridir.[50] /1613

.216823

23- Güler yüzlülük, hoş bir manzara ve ı ışık saçan bir erdemdir. /2168

.23624

24- Güler yüzlülük iyilik, asık suratlılık ise kötülüktür. /236

.29625

25- Güler yüzlülük iyiliğin başlangıcıdır. /296

.46726

26- Güler yüzlülük özgür insanın huyudur. /467

.51927

27- Güler yüzlülük ilk hediyedir. /519

GÜLMEK

.49641

1- En güzel gülüş tebessümdür. /4964

.70992

2- Kişinin çok gülmesi onun vakarını ve ağırlığını yok eder. /7099

.71153

3- Çok gülmek dostu ürkütür, nefret ettirir; büyük insanı ayıplı kılar. /7115

.78674

4- Gülmesi çok olanın heybeti azalır. /7867

.79475

5- Gülmesi çok olanın kalbi ölür. /7947

.79716

6- Gülmesi çok olan kimse küçümsenir. /7991

.101937

7- Rezil edici işler yaptığında (günah, ayıp) dişlerini gösterme. /10193

.104118

8- Çok gülme; zira heybetini götürür; çok şaka ve mizah da yapma, seni küçümserler. /10411

GÜNAH / SUÇ

.18901

1- Günahlar hastalık, devası istiğfar, şifası ise ona bir daha geri dönmemektir. /1890

.44902

2- Günahı hafife almak, onu yapmaktan daha büyük, daha kötüdür. /4490

.45213

3- Günahı terk etmek zordur, ondan daha zor olanı ise cenneti terk etmektir. /4521

.45244

4- Bir şeye sahip olduğumuzda (nedense) onu yığmak isterken gözümüzde çoğaltırız ve paylaşmak isterken de gözümüzde azaltırız. /5424

.26215

5- (İnsanı) helâke atan günahı ve (Allah'ı) gazaplandıran ayıplardan kaçın. /2621

.26596

6- Haramlardan sakın; zira haramlar fasıkların, fücür ehlinin ve sapıkların huyudur. /2659

.26767

7- (Günahı) ısrar etmekten kaçın; zira o büyük günahların en büyüğü, suçların en ağırıdır. /2676

.26778

8- Açıkça günah işlemekten kaçın; zira o, günahların en kötüsüdür. /2677

.27069

9- Günah işlemekten kaçın; zira aşağılık insan, cennet-i me'vâyı aşağılık bir dünya günahı karşılığında satan kimsedir. /2706

.272510

10- Günahlara bulaşmayı hafife alma; zira günahlar sana (dünyada) ziynet elbisesi giydirir, ahirette ise Allah'ın hışmını kazandırır. /2725

.277011

11- Bilesiniz ki günahlar serkeş atlara benzer, üzerlerine günahkârları bindirir, dizginleri kopunca da onları ateşe atar. /2770

.296712

12- Günahların en büyüğü onları pak ve temiz bilmektir. /2967

.300413

13- En büyük suç, özrü kabul etmemektir. /3004

.313114

14- Allah katında günahların en büyüğü, günahında ısrar edenin günahıdır. /3131

.314015

15- Allah katında günahların en kötüsü, onu işleyen kimsenin o günahı hafife almasıdır. /3140

.314616

16- Cezası en erken gelip çatan günah, sana zulmetmeyene karşı zulmetmendir. /3146

.325117

17- Günahların en çirkini sıla-ı rahîmi kesmek ve anne-baba ile kötü geçinmektir. /3251

.326618

18- Günahların en büyüğü, günah sahibinin ısrarla işlediği günahıdır. /3266

.338219

19- Şüphesiz akıbet bakımından günahların en kötüsü, sapıklıktır. /3282

.343720

20- Şüphesiz Allah-u Teala, korkusuzca günah işleyen kimseyi düşman edinir. /3437

.345221

21- Şüphesiz Muhammed (s.a.a)'in düşmanı, onunla her ne kadar akrabalık bağı olsa da Allah'a karşı isyan eden kimsedir. /3452

.346722

22- Şüphesiz Allah-u Teala'nın günahlar karşısında sabretmesi, seni korkusuz kılmış, nefsini helâke itmiştir. /3467

.34323

23- (Günah konusunda) ısrarcı olmak, fücür ehillerinin huyudur. /343

.43424

24- (Günah konusunda) ısrarcı olmak, ateşi farz kılar. /434

.52525

25- Alenen günah işleyen, (Allah'a olan isyanını yüksek sesle) haykırandır. /525

.62226

26- Günah, facirlerin tefritidir. /622

.79227

27- Günah (duanın) kabulüne mani olur. /792

.81128

28- (Günah konusunda) ısrarcı olmak, düşüncelerin en kötüsüdür. /811

.88029

29- (Günah konusunda) ısrarcı olmak, en büyük gûnahtır. /880

.89830

30- (Günah konusunda) ısrarcı olmak, helâk ehlinin işidir. /898

.92031

31- Ceza, kötülüklerin meyvesidir. /920

.107032

32- (Günah konusunda) ısrar etmek, ilahi intikamı (beraberinde) getirir. /1070

.107233

33- Gûnah cezayı çeker. /1072

.121234

34- Gûnaha dönmek (dönüp dolaşıp günah işlemek), ısrardır. /1212

.149535

35- (Günah konusunda) ısrarcı olmak, günah bakımından günahların en büyüğü, ceza bakımından da cezası en çabuk olanıdır. /1495

.152236

36- İyilik kazanmaktansa kötülükten kaçınmak daha evladır. /1522

.374237

37- (Gûnahtan) uzak olabileceğinize inanamıyorsanız (en azından) kalplerinizin günahlarından uzaklaşın. /3742

.374338

38- Eğer gûnahtan yana temiz olma zorunluluğu hissediyorsanız o halde kendinizi ayıpların ve günahların çirkefliğinden temizleyin. /3743

.375939

39- Kendinizi günahlardan temizlerseniz Allah da sizi sever. /3759

.380440

40- Şüphesiz kötülüklerden kaçınırsan yüksek dereceler elde edersin. /3804

.391841

41- (Allah'a) itaatin âfeti isyandır. /3918

.404542

42- Günah işlediğinde yaptığından ötürü pişmanlık duy. /4045

.425143

43- Mutsuzluk günahla olur. /4251

.430544

44- Ateş, gûnahtan dolayı yoldan çıkanları sarar, kuşatır. /4305

.440245

45- Ne de kötü ameldir günah işlemek! /4402

.446546

46- Allah'a karşı günah işlemekten çekin ki esenliğe çıkasın. /4465

.449947

47- Günah işlemekten çekinin, nefsinizi ondan koruyun; zira zelil, nefsinin dizginini günahların içinde salıveren kimsedir. /4499

.453748

48- Yüce olan Allah, gücüne, kudretine rağmen nasıl da sabretmede! Oysa sen, zayıflığınla huzurunda eğilirken ona karşı günah işleyip durmadasın; o halde nedir seni günah işleme konusunda cüretli kılan? /4537

.488449

49- Günahın şirinliğini azabın acısı bozar. /4884

.491350

50- Günahların mahsulü helâk olmaktır. /4913

.534551

51- Nice büyük günahların vardır ki, sen onu küçük sayarsın. /5345

.538552

52- Günah merkebine binenin yeri ateştir. /5385

.602353

53- Günaha itaat etmek, helâk ehlinin yolu-yordamıdır. /6023

.625954

54- Allah'ın çok fena intikam alacağını bildiği halde (günahında) ısrar edip ayak diretene şaşarım! /6259

.675655

55- Günahlarla düşüp kalkan kötülüklerin rehinidir. /6756

.727156

56- Her kötülüğün bir cezası vardır. /7271

.734357

57- Korkusuzca günahlara yaklaşıp Allah'ın azaplarından bir azap vardır. /7343

.759558

58- Eğer Allah haramları yasaklamasaydı, yine de akıl sahibine ondan kaçınmak farz olurdu. /7595

.204559

59- Günahlardan dolayı sevinmek, onu yapmaktan daha çirkindir. /2045

.1003860

60- (Allah'tan başka) Kurtaracak veya koruyacak veya gözetecek veya sığınacak veya kaçacak veyahut da dönülecek bir yer mi var? /10038

.1022661

61- Azabın sürükleyip getirdiği günahı ısrar etme. /10226

.1023962

62- Sırlarınızı bilen (Allah'ın) yanında (ismet) perdenizi parçalamayın. /10239

.1031863

63- Günah işleyerek Allah'a karşı gelme ve ona itaat et ki bu, senin için azık olsun. /10318

.1040964

64- Küçük günahları sakın gözünde küçültmeyesin; zira onlar, helak edicidirler. Küçük günahla kimi sarar, kuşatırsa onu helak eder. /10409

.1059565

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

65- Geride kalanlar, (kendilerinden öncekilerin ölüp gittiklerini gördükleri halde) günah işlemekten vazgeçmezler. /10595

.1065966

66- Günaha ısrardan daha büyük günah yoktur. /10659

.1076267

67- Fücür işlemekten dolayı mutlu olmaktan daha büyük günah yoktur. /10762

.876468

68- Günahında ısrar eden, Rabb'inin gazabına cesaret etmiştir. /8764

.882369

69- Allah'a karşı işlediği gınahtan zevk alan kimseyi Allah zillate duçar eder. /8823

.909370

70- Günahı çoğalana, ihanet olunması (zillate düşmesi) vacip olur. /9093

.962971

71- Nimetiniz yok olmuş, esenlik dolu hayatınız elinizden alınmışsa bu, sadece işlediğiniz günahlardan kazandıklarınız yüzündendir; Allah kullarına zulmetmez. /9229

.966772

72- Şehvete meyletmedikçe Allah'a karşı işlenilen gınahtan dolayı (kimseye) bir şey gelip çatmaz. /9667

.977173

73- Günahları devam ettirmek rızkı keser. /9771

.981174

74- Allah'ın huzurunda alenen günah işlemek (ilahi) intikamı hızlandırır. /9811

.997575

75- Akılların (veya amellerin) kötülüklerinden, sürçmelerin çirkinliğinden Allah'a sığınır, ondan yardım dileriz. /9975

.1003776

76- Heyhat! Kendi yaptığınız hatalardan ve günahlardan dolayı kendinizi bilmezlikten, tanımazlıktan geliyorsunuz. /10037

.684477

77- Her asi günahkârdır. /6844

.782178

78- Allah'a isyan edenin değeri düşer. /7821

.1009479

79- Yazıklar olsun asiye/ günahkâra! Onu bilgisiz kılan, ve (ahiret) kazancından alıkoyan şey nedir? /10094

.1010180

80- İsyana, mahrumiyete ve zillete duçar olanın vay haline! /10101

.212381

81- Günahlara dalmak cehennem azabını farz kılar. /2123

.250482

82- Günah işlerken lezzetlerin geçip gideceğini ve geriye neticesinin kalacağını anımsayın. /2504

.252483

83- Gizli günahlardan kaçının; zira onların tanığı, Allah'ın ta kendisidir. /2524

.261084

84- Kaç, uzaklaş (günahtan) ey (sesimi) işiten ve çalış, çabala ey akıl sahibi! (Zira halinden) haberdar olan kimse (Allah) gibi hiç kimse haber vermez sana. /2610

.625485

85- Rahatsız eder diye yemek yemekten çekinip de elemli azaba yol açan günahtan çekinmeyene şaşarın doğrusu! /6254

.61786

86- Günah, çirkef insanların uğraşdır. /617

.439187

87- Ne de kötü tasmadır günah tasmaı! /4391

.646488

88- Her kötölülükte bir azap vardır. /6464

.151689

89- Bilerek günah işleyen bağışlanmayı hak etmez. /1516

.18090

90- (Günahı) inkâr etmek, ısrarın özüdür. /180

.172391

91- Bilmeyerek günah işleyen gûnahtan berîdir. /1723

.556292

92- Gûnahkârın silahı istiğfardır. /5562

.633493

93- Gûnahını itiraf eden asi, ameliyle övünen itaatkârdan daha hayırlıdır. /6334

.1038994

94- Sakın gûnahkârı ümitsiz etme; zira nice günah işleyenler vardır ki sonu bağışlanmayla tamamlanmıştır ve nice (güzel) amele yönelenler vardır ki bu amellerini kendileri bozmuş, ömürlerinin sonu, cehennem ateşiyle noktalanmıştır. /10389

GÜNAHLARDAN TEMİZLENMEK

.17581

1- Gûnahlardan temizlenmek, tövbe edenlerin ibadetidir. /1758

.4632

2- Temizlik, akıllılık ve büyüklüğün kendisidir. /463

.5273

3- Temizlik asaletin başıdır. /527

.8314

4- Temizlik iffetin alametidir. /831

.14345

5- Gûnahlardan temizlik, pak nefislerin özelliklerindendir. /1434

.71376

6- (Gûnahlardan) temiz ol ki takvalı olasın. /7137

GÜVEN / GÜVENLİK

.52691

1- Niceleri güvende oldukları şeyden korkar. /5269

.97001

2- Güvenliğin sağlanmasında iman ve ihsandan daha etkili bir şey yoktur. /9700

.101322

3- Allah'a ant olsun ki, inkârcı kâfir ve yoldan çıkmış münafıktan başka kimse güvenliği ehlinden almamış, hakkı hak sahibinden çekip çıkarmamıştır. /10132

.102933

4- Asla güvenliğinle gururlanma; zira sen, güvende olduğun yerden alınacaksın. /10293

.108324

5- Esenliğe doğru bir yol bulduğunda ürkütücü yerde kalmak, akıl sahibine yakışmaz. /10832

.109115

6- Emniyetten daha ferah nimet yoktur. /10911

.1736

7- Güvence aldaniş, korku destektir. /173

.48837

8-Korku ve çekinmenin acısı, emniyette olmanın tatlılığını çekilmez eder. /4883

.52878

9- Nice güvenceler korkuya dönüşmüştür. /5287

.54389

10- Hayatın refahı güvenliktedir. /5438

.77641

11- Allah'ın hilesinden güvende olanın güvencesi^[51] olmaz. /7764

.96002

12- Halkın şerrinden güvende olmadığı kimse Allah'ın azabından güvende olmaz. /9600

GÜZEL / GÜZELLİK

.11931

1- Dış güzellik, yüzün güzelliğiyledir. /1193

.11932

2- İç güzellik, ahlakın güzelliğiyledir. /1193

.47183

3- Kişinin güzelliği hoşgörüsüdür. /4718

.47444

4- Kişinin güzelliği vakarıdır. /4744

.47455

5- Özgür kişinin güzelliği utanılacak şeylerden kaçınmaktır. /4745

.54496

6- Güzelliğin zekâtı iffetli olmaktır. /5449

GÜZEL

.84071

7- Güzeli işleri çok olan kimsenin üstünlüğünde insanlar ittifak eder. /8407

GÜZELLİK

.106791

1- Asaleti olmayan güzelliğin faydası yoktur. /10679

GÜZEL KARŞILIK VERMEK

.48521

1- (İnsanlara) güzel karşılık vermek, iki rahatlıktan biridir. /4852

GÜZELLİK

.98971

1- Güzeli yol, (Allah'a ulaşmak için) ne de güzel kılavuzdur. /9797

GÜZEL-UYGUN TARZ / GİDİŞ / SÜNNET

.26661

1- Kötülük etmekten sakın; zira bu, aşağılık insanların huyudur. Şüphesiz kötü insan, kötülüğünden dolayı cehenneme düşmüştür. /2666

.38092

2- Şüphesiz eğer kötülük edersen kendini zelil etmiş, aldatmış ve zarara uğratmışsındır. /3809

.59243

3- Kötülüğe ihsan ile karşı çıkın (karşılık verin). /5924

.83214

4- Kötülüğünden dolayı teşekkür edilen kimse, alaya alınmıştır. /8321

.83285

5- Halkına kötülük eden kimse, kendisine haset eden kimseleri sevindirir. /8328

.83636

6- Kötülük eden kötülük bulur. /8363

.86537

7- Halk ile kötü muamelede bulunanı(n kötülüğünü) halk telafi eder. /8653

.87208

8- Kötülük meydanında koşan kimse, kötülük ederse yüzüstü yere düşer. /8720

.104019

9- Sana iyilik edene kötülük etme; zira iyilik edene kötülük eden kimse bir daha bu iyiliği görmez. /10401

.813410

10- Kendi ahalisine kötülükte bulunandan bir şey umulmaz. /8134

GÜZEL DAVRANIŞ

.48271

1- Güzel davranış, kardeşlik bağını güçlendirir. /4827

.48502

2- Güzel davranış, iki zaferden biridir. /4850

H

HABER / HABER VERMEK

.101791

1- Kapsamlı olarak bilmediğin bir şeyden haber verme. /10179

.104292

2- Güvenmediğin kimseden bir şey hakkında asla haber verme, yoksa yalancı duruma düşersin; eğer onun dışında bir şeyden haber verecek olursan bilmelisin ki yalancılık alçaklık ve zillettir. /10429

.103133

3- Halkın hoşlanmadığı şeylerde acele etme; yoksa senin hakkında bilmediklerini söylerler. /10313

.25524

4- Bir haber işittiğiniz zaman anlamak ve bilmek için kavrayın; rivayet etmek ve nakletmek için değil; çünkü ilmi rivayet edenler çok, ama ona riayet edenler azdır. /2552

.74185

5- Haber, gözle görülmedikçe doğru olmaz. /7418

HAC

.66081

1- (Allah) hacı, dini kuvvetlendirmek için (vacip kıldı). /6608

HİDDET

.20401

1- Hiddet, bir çeşit deliliktir; zira hiddetli kimse pişman olur; pişman olmayacak olsa, deliliği daha da artar. /1040

.51362

2- Hiddeti bırak, hüccetti düşün; boş konuşmaktan uzak dur ki hatadan güvende olasın. /5136

HACETLER / HACET GİDERMEK

.35991

1- Şüphesiz halkın size olan ihtiyaçları Allah tarafından sizler için nimettir. Öyleyse onları ganimet bilin, onlardan bıkip usanmayın, yoksa Allah'ın intikamına dönüşür. /3599

.103642

2- Muhtaç olanın ihtiyacını gidermeyi yarına atma; çünkü yarın başına ne geleceğini, ne olup biteceğini bilmiyorsun. /10364

.61583

3- Hacetlerinizin giderilmesi için soylu ve değerli kimselerden isteyin ki size minnet etmeden ve ertelemeyen yerine gtirsin. /6157

.61624

4- Şerefli ve soylu insanlardan ihtiyaçlarınızın giderilmesini isteyin. Çünkü onlar bu ihtiyaçları daha çabuk ve temiz giderirler. /6162

.62785

5- Şaşarım, Müslüman kardeşinin hacetini gidermesi için yanına gelip gidermeyene ve kendini hayır ehli görmeyen kimseye. Ümit edilen sevabın, korkulacak azabın olmadığını da farz etsek, acaba güzel hasletlere de mi rağbetleri yoktur? /6287

.65826

6- İhtiyacın giderilmemiş olması, ehli olmayandan istemekten daha iyidir. /6582

.44407

7- Makam vermek (yani makam sahibi olduğunda hacetleri gidermek) makamın zekâtıdır. /4440

.44918

8- Kurtarmakta (ihtiyacı olanı zorluktan kurtarmak) acele etmek, başarıdır. /4491

.108639

9- Hacetleri gidermek ancak üç şeyle olur: Küçük saymak ile onun kendisi büyür, gizletilirse kendisi aşikâr olur, acele etmek ile lezzet alınır. /10863

.690310

10- Her süreli olan, ertelemeyle oyalanır. /6903

.552611

11- Zenginliğin elden gitmesinin nedeni, muhtacı olanı ondan mahrum etmektir. /5526

HAFİFLİK

.7891

1- Hafiflik (veya çabuk sinirlenmek) yaşamı zorlaştırır. /789

HAIN

.20131

1- Hain, nefsi başkasıyla meşgul eden ve bugünü dününden daha kötü olandır. /2013

.5642

2- Sırrı açığa vuran ile hain eşittir. /564

.8883

3- Hainin vefası olmaz. /888

.92794

4- Hainlere güvenmek, (Allah'ın) yalnız bırakıp yardımı esirgeme(si)nin alametlerindendir.^[52]
9279

HAK

.5481

1- Hak, keskin kılıçtır. /548

.5892

2- Hak, en üstün yoldur. /589

.7163

3- Hak, en kuvvetli dayanaktır. /716

.7454

4- Hak, en açık yoldur. /745

.12155

5- Hak, uyulmaya en layık olandır. /1215

.13276

6- Hakkı ikame etmek üzere yardımlaşmak, emanettarlık ve dindarlıktır. /1327

.14447

7- Hak, bâtil ehline karşı kılıçtır. /1444

.14458

8- Hak, amel edenin kurtuluşu (ve her konuşanın burhanı)dır. /1445

.42359

9- Hakkı delil gösterenin sırtı sağlam olur. /4235

.426610

10- Sapıklık, haktan dönmekle olur. /4266

.435211

11- Haktan ayrılmamak sırtı sağlamlaştırır. /4352

.491512

12- Bir hak vardır, bir de bâtil; her birinin ehli vardır. /4915

.491713

13- Zarar veren hak, sevindiren bâtıldan daha iyidir. /4917

.506614

14- Dal hakkın tufanlarına; nasıl olursa olsun! /5066

.521515

15- Hakkı görüp ona yardım edene, zulmü görüp onu reddedene ve haklıya yardımcı olana Allah rahmet etsin. /5215

.521716

16- Hakkı diriltip bâtili öldüren, zulmü ortadan kaldırıp adaleti yaşatan kimseye Allah rahmet etsin. /5217

.525817

17- Hikmetin başı, haktan ayrılmamak ve haklı olana itaat etmektir. /5258

.60318

18- Hakkı yaşatmak için yardım istemek, dindarlık ve emanettarlıktır. /603

.615419

19- Hakka uyun, ondan ayrılmayın ve bâtıla dönüşenlerden uzak durun. /6154

.628620

20- Hakka dönmen, bâtıla itilmenden daha iyidir. /6286

.628721

21- Zorluğa düşmene rağmen hakka dönmen, bâtıla uymanın verdiği rahatlıktan daha iyidir. /6287

.648922

22- Saadet, hakka bağlı olmaktadır. /6489

.657823

23- Haktan ayrılıp ondan başkasına yönelenden uzak dur ve onu nefsinin beğendiği şeyle baş başa bırak. /6578

.673524

24- Az ateş çok odunu yaktığı gibi, hakkın azı da bâtılın çoğunu öylece def eder. /6735

.677825

25- Hakkı söyleyin, ganimet kazanın; bâtılda susun, sağlam kalın. /6778

.731726

26- Hakkın gücü vardır. /7317

.738127

27- Hakkı sığınak edin; zira hak, en kuvvetli yardımcıdır. /7381

.743028

28- Hakka amel etmeyen asla kurtuluşa ermez. /7430

.765029

29- Hakka amel eden kazançlı çıkar. /7650

.769430

30- Hakka amel eden kazanır. /7694

.773931

31- Hakka amel eden kurtulur. /7739

.781132

32- Hakka amel eden esenlik bulur. / 7811

.781333

33- Hakla green tu olur. /7813

.781334

34- Hakkı syleyen onanır. /7841

.788135

35- Hakla savaan mağlup olur. /7881

.788236

36- Hakka sava aanla savaılır. /7882

.788937

37- Kim hakla inatlaırsa, hak onu ldrr. /7889

.807738

38- Hakla inatlaan, tembelleir. /8077

.810939

39- Hakla inatlaanın Allah dmanı olur. /8105

.819140

40- Hakkın kurtarmadığı kimseyi btil helak eder. /8191

.822241

41- Hakkı aanın yolu daralır. /8222

.843342

42- Hak, onunla izzet arayana izzet verir. /8433

.848643

43- Hakla karşı karşıya gelen helak olur. /8486

.856044

44- Hakkı kendine dizgin edineni, halk kendisine imam eder. /8560

.865145

45- Kim hakka amel ederse, halk ona yönelir. /8646

.865046

46- Hak sözden utanan kimse ahmaktır. /8650

.865047

47- Hakkı yaşatmak için mücadele eden başarılı olur. /8651

.865548

48- Haktan dönenin akıbeti kötü olur. /8655

885149

49- Hakka teslim olan ve ona uyan iyiler sınıfındandır. /8851

.889950

50- Hakkı kendine gaye edinene zorluklar kolaylaşır, uzaklar yakınlaşır. /8899

[GERİ](#)

[İNDEKS](#)

[İLERİ](#)

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.891051

51- Kim hakkı zayıflatır ve onu terk ederse, bătıl da onu helak eder ve öldürür. /8910

.902452

52- Çok gizli olsa da, hakkı amaçlayan ona ulaşır. /9024

.916753

53- Hak, onunla inatlaşanı öldürür; ona galip gelmeye çalışanı zelil eder. /9167

.920054

54- Hakka yardım eden kazançlı çıkar. /9200

.952155

55- Hak itiraf edildiği halde ona uymamayı yaygınlaştıran şey nedir? /9521

.975056

56- Hakla çekişen, düşmanlık edilendir. /9750

.988057

57- Ne güzel rehberdir hak! /9880

.1018858

58- Ehlini bulduğunda hakkı açıklamaktan geri kalma. /10188

.1030359

59- Asla haktan başkasıyla yakınlık kurma ve bătıldan başkası seni korkutmasın. /10303

.1032860

60- Bir kimse için hakka riayet, ona hakkı ikame etmenize engel olmasın. /10328

.1058461

61- Hak ile bătıl bir araya gelmez. /10584

.1061062

62- İleriyi gören uzman kişiden başkası hakka sabretmez. /10610

.1062763

63- Haktan daha iyi (doğruyu) bildiren elçi yoktur. /10627

.1064264

64- Haktan daha iyi (doğruyu) öğüt veren nasihatçi yoktur. /10642

.1066765

65- Haktan daha saygın arkadaş yoktur. /10667

.1068566

66- Hak ile sırtını güçlendiren mağlup olmaz. /10685

.1068667

67- Hakkı delil gösteren yenilmez. /10686

.1070268

68- Hak ile aziz olan zelil olmaz. /10702

.1074869

69- Hakkın üstünlüğünü bilenden başkası ona sabretmez. /10747

.1081970

70- Hakkını alan ayıplanmaz; ancak hakkı olmayan şeyi alan ayıplanır. /10819

.1098971

71- Hakkın azı, bâtılın çoğunu defeder. /10989

.507772

72- (Güç durumdayken) hakkı terk ettiler, bâtıla da yardım etmediler. /5077

.177473

73- Hak, aydındır; taraf tutma ve düşmanlıktan uzaktır. /1774

.229774

74- Dürtülerine muhalif olsa da hakka uy; ahiretini dünyana satma! /2297

.236075

75- Hak ile birlikte ol ve ondan ayrılma ki, hakkın dışında hüküm edilmeyen gün gelip çattığında seni ehl-i hak menzillerine indirsın. /2485

.248576

76- Haktan ayrılmayın ki kurtuluş da sizden ayrılmasın. /2485

.256477

77- Küçük veya büyük, aşağılık veya değerli; sizin hakkınızı tanıyan kimseye karşı siz de onun hakkını tanıyın. /2564

.276778

78- Bilesiniz ki hakkın fayda vermediği kimseye bâtil zarar verir; hidayet yolunun doğrultmadığını dalalete eğer. /2767

.317879

79- Halk arasında en çok zarar eden kimse, hakkı söylemeye gücü yettiği halde onu söylemeyen kimsedir. /3178

.332380

80- Halkın en faziletlisi hakka en çok hükmeden kimsedir; Allah katında halkın en sevimlisi ise en doğru sözlü olanıdır. /3323

.106681

81- Hakla mağlup olan galiptir. /1066

.108682

82- Hakla savaşan yenilir. /1086

.146283

83- Hakkı söylemek, acizlik ve susmaktan daha iyidir. /1462

HAKARET ETMEK

.79191

1- Büyük insanlara hakaret eden azalır. /7919

HEVA VE HEVES/NEFSANÎ İSTEK

.25601

1- Nefsanî isteklerinize galip gelin ve onlarla savaşın. Çünkü onlar sizi esir ederlerse en uzak sonlarda helaketlere sürükler. /2560

.27452

2- Nefsanî isteklerinizin size galip gelmesine izin vermeyin. Çünkü onun başı fitne ve bela, sonu ise meşakkattir. /2745

.27663

3- Bilesiniz ki sizin için korktuğum en tehlikeli şey, nefsanî isteklerin galip gelmesi ve arzunun

uzunluğudur. /2766

.284

4- Nefsanî istek, helak eder. /28

.1425

5- Nefsanî istek, çocukça iştir. /142

.2666

6- Nefsanî istek, aklın düşmanıdır. /266

.3147

7- Nefsanî istek, akıl sahiplerinin âfetidir. /314

.3258

8- Nefsanî istek, peşinden gidilen düşmandır. /325

.38079

9- Şüphesiz nefsanî isteğinin peşinden gidersen seni kör ve sağır eder; dönüş yerini mahveder ve seni helakete sürükler. /3807

.384910

10- Nefsanî isteklerinizi kendinize hakim ederseniz o sizi kör ve sağır eder, helakete sürükler. /4020

.392511

11- Nefsanî istek, aklın âfetidir. /3925

.402012

12- Nefsanî istekleriniz size galip geldiğinde sizleri helaket yerlerine sürükler. /4020

.506113

13- Nefsanî isteklerin karşısında dur ki sağlam kalasın; dünyadan yüz çevir ki ganimet alasın. /5061

.521214

14- Allah; nefsanî isteklerine galip gelen ve dünyanın tuzaklarından kurtulana rahmet etsin. /5212

.522715

15- Dinin başı, nefsanî isteklerin karşısında durmaktır. /5227

.526316

16- Aklın başı, nefsanî isteklerle savaşıdır. /5263

.540217

17- Heva ve hevese engel olmak, akıllıların ahlakındandır. /5402

.551518

18- Aklının bozulmasının nedeni, nefsanî isteklerdir. /5515

.554219

19- Dinin bozulmasının nedeni, nefsanî isteklerdir. /5542

.592220

20- Heva ve hevesi akılla mağlup edin. /5922

.597121

21- Nefsanî isteğinin çilesini çeken, arzularını yalanlayan, isteğinden geçen ve onun yerine başka karşılık alana ne mutlu! /5971

.598322

22- Heva ve hevese uymak akıllı bozar. /5983

.600023

23- Heva ve hevese uymak helakete sürükler. /6000

.605024

24- Şehvetine uyana nefsanî istekleri galip gelir. /6050

.605325

25- Nefsanî isteklerine galip gelen, ebedî cennete ulaşır. /6053

.638826

26- Nefsanî isteğin hilesi, insanı aldatır. /6388

.641427

27- Heva ve hevesin galip olması, dini ve akıllı bozar. /6414

.642128

28- Düşmanın düşmanı yendiği gibi nefsanî isteklerini yen ve onunla düşmanın düşmanıyla savaştığı gibi savaş ki belki ona hakim olabilesin. /6421

.651829

29- Bütün sapmalar nefsanî isteklere uymaktadır. /6518

.654130

30- Heva hevesine galip gelen ve nefsanî isteklerine hakim olan kurtuluşa ermiştir. /6541

.667231

31- Nefsanî isteklerine aldanan gerçekte sapmıştır. /6672

.673732

32- Nefsinin isteğini aklınla öldür ki olgunlaşasın. /6737

.679933

33- İlminle heva ve hevesinle, sabrınla da gazâbınla savaş. /6799

.715434

34- Heva ve hevesine galip gel ve kurtuluşunu iste. /7154

.757635

35- Heva ve heves olmasaydı, ihlaslı olmayanlar amellerinden utanırlardı. /7576

.765236

36- Nefsanî isteği kendisine hakim olan sapmıştır. /7652

.770137

37- Nefsanî isteğine uyan helak olur. /7701

.770338

38- Nefsanî isteğine galip gelen aziz olur. /7703

.775239

39- Nefsanî isteğine hakim olan, aklına sahip olur. /7752

.795940

40- Heva ve hevesine uyan, olgunlaşmasına muhalefet etmiştir. /7957

.795941

41- Nefsanî isteği güçlü olanın azmi zayıflar. /7959

.797842

42- Heva ve hevesine binenin ayağı sürçer. /7978

.800643

43- Heva ve hevesine uyan, kendini helakete sürükler. /8006

.817944

44- Heva ve hevesine karşı gelen, ilme itaat etmiştir. /8179

.835045

45- Heva ve hevesiyle (birlikte) olan, helakete düşer. /8350

.1054146

46- Akıl nefsanî istekle beraber olmaz. /10541

.835247

47- Nefsine binen (uyan), doğru yolu göremez. /8352

.1043148

48- Din, nefsanî istekle beraber olmaz. /10431

.835449

49- Nefsanî isteğine uyan, ahiretini dünyasına satar. /8354

.869850

50- Nefsanî isteği kendisine galip gelenin rezaletleri ortaya çıkar. /8698

.890751

51- Yüce mertebelere ulaşmayı isteyen, nefsanî isteklerine galip gelmelidir. /8907

.895152

52- Nefsanî isteği kendisine hakim olan, hiçbir nasihatçinin nasihatini kabul etmez. /8951

.904953

53- Ameli nefsanî istekten arınmış olanın, bütün işlerinin neticesi iyi olur. /9049

.919754

54- Kim nefsanî isteğine uyarsa onu kör, sağır, aşağılık ve sapmış kılar. /9168

.919755

55- Nefsanî isteğinin sürüklediği kimseye şeytan galip gelir. /9197

.922256

56- Heva ve heves gözüyle (dünyaya) bakan fitneye düşer, zulmeder, apaçık yoldan sapar ve şaşkına döner. /9222

.947557

57- Heva ve heves gibi, aklın düşmanı yoktur. /9475

.956458

58- Din, nefsanî istekten daha büyük bir şeyle helak olmamıştır. /9564

.976259

59- Heva ve heves, bineni düşürendir. /9762

.979160

60- Heva ve hevesin karşısında durmak, aklın şifasıdır. /9791

.983761

61- Heva ve hevesine yenilen, sonsuza dek köle kalacak bedbahttır. /9837

.985362

62- Hava ve hevesini büyük bir kovada (sapıklık kuyusundan) çekmede, dünyasına ulaşmak için çok çaba harcamaktadır. /9853

.991063

63- Heva ve hevese uymak, şeytanın ne de iyi yardımcısıdır. /9910

.1002664

64- Heva ve hevesinin saptırdığı helak olmuş ve şeytan onu kör bir yola çekmiştir. /10026

.1005865

65- Heva ve hevesin, sana her düşmandan daha çok zulmeder; öyleyse ona galip gel, yoksa

seni helak edecektir. /10058

.1022366

66- Heva ve hevesin seni asla ilminden uzaklaştırmasin. /10223

.1031267

67- Heva ve hevesine uyma! Kim ona uyarsa bataklığa saplanır. /10312

.1039068

68- (Ey insanlar!) Cahillere yönelmeyin ve nefsanî isteklerinize uymayın. Çünkü bu yere inen öyle bir yere inmiş ki, oranın altını sel boşaltmış ve yarıktaki açmış, harap olmak üzeredir. /10390

.167869

69- Heva ve heves, iki düşmanın (şeytan ve nefis) en büyüğüdür. /1678

.221770

70- Heva ve heves, kendisine tapılan ilahtır. /2217

.172071

71- Nefsanî istek ve sapıklık galip geldiğinden ateşten kurtulacak olanlar azdır. /1720

.236672

72- Nefsanî isteğine hakim ol ve helal olmayan şeylerde nefsine cimrilik et. Çünkü nefse karşı cimrilik gerçekte cömertliktir. /2366

.262473

73- Nefislerinizi yükseklerden aşağılara indiren ve başarı merkezinden çok uzaklaştıran heva ve heveslerinizden uzak durun. /2624

.1098574

74- Heva ve hevesin azı (dahi) akı bozar. /10985

.1090475

75- Heva ve hevesten daha büyük telef edici yoktur. /10904

.285376

76- En helak edici şey, heva ve hevestir. /2853

.267177

77- Heva ve hevesten uzak dur! Çünkü her türlü çileye çeker insanı. /2671

.301978

78- İnsanların en üstün heva ve hevesiyle savaşıdır. /3091

.327079

79- Heva ve hevesin başı fitne, sonu ise derttir. /3270

.58080

80- Heva ve heves, körlüğün ortağıdır. /580

.60181

81- Heva ve heves, gizli hastalıktır. /601

.67182

82- Heva ve heves, akılların âfetidir. /671

.95783

83- Heva ve heves, helak edici dostur. /957

.102984

84- Heva ve heves, aklın zıddıdır. /1029

.104885

85- Nefsani istekler, dertlerin temelidir. /1048

.106186

86- Heva ve heves, fitnelerin bineğidir. /1061

.132687

87- Heva ve heves, kötü yerlere indirendir. /1326

.1042388

88- Tamahların, nefsanî isteklerin kulları olmayın. /10423

.1046589

89- Heva ve heves gibi düşman yoktur. /10465

.109890

90- Heva ve heves, fitnenin bineğidir. /1098

HEYBET VE KORKU

.1671

1- Heybet (saygı ile karışık korku) ümitsizliktir. /167

.3492

2- Heybet, hüsrarla beraberdir. /349

.39433

3- Heybetin âfeti şaka yapmaktır. /3943

.67134

4- Heybet, başarısızlığa yakındır. /6713

HAKLI

.64231

1- Haklının hükmü olgunluktur. /6423

HAKİM / VALİ

.47251

1- Hakimin Müslümanların ganimetinden bağışta bulunması, zulüm ve hıyanettir. /4725

.56262

2- Yırtıcı ve obur bir hayvan, adaletten uzak zalim bir hakimden daha iyidir. /5626

.56873

3- Hakimlerin en kötüsü, suçsuz kimseyi korkutandır. /5687

.83654

4- Zulüm üzere hükümet edenin devleti yok olur. /8365

.87175

5- Hükümet ettiğinde tekebbür eden kimse, azledildiğinde çok zillet çeker. /8717

.87186

6- Hükümeti döneminde tekebbür eden kimse, ahmaklığını zahir etmiştir. /8718

.93357

7- Hakimin hakkı, kendi için istediği şeyi halkı için istemektir. /9335

.94078

8- Halkın senin üzerindeki haklarını eda edebilmek için uyanık olman ve sana karşı hata yapıldığında onu görmezden gelmen asalettedir. /9407

.101099

9- Zalim ve zorba bir vali, dinmeyen fitneden daha hayırlıdır. /10109

.1067510

10- Hakimin zulmünden daha çirkin zulüm yoktur. /10675

HAKİMLER

.30111

1- En rezil şey (veya en keskin şey) hakimlerin zulmüdür. /3011

.39362

2- Hakimlerin afeti (belası) hırsıdır. /3936

.57163

3- Hakimlerin en kötüsü, zalimce hüküm verenlerdir. /5716

.63184

4- İmam (a.s) azarladığı biri hakkında şöyle buyurdu: Zayıf gözlü veya kör kimse, (cehalet) karanlıklarına ve cahilliklere çokça binen cahil, nefsine zulmeden, nefsini süsleyip halden hale sokan ve boş sözleri (hak sözler olarak gösteren) kimsedir. /6318

.79435

5- Zalimane hüküm veren hakimin gücü yok olur. /7943

HAKKI VE VAADI GECİKTİRMEK

.15951

1- Vaadi geciktirmek ve minnet etmek ihsanı zorlaştıran iki şeydir. /1595

.16052

2- Vaadi geciktirmek, iki engelden biridir.[53] /1605

.6353

3- Vaadi geciktirmek ruha işkence vermektir. /635

HAKKA YARDIM

.37381

1- İlle de mutaassıp olmak zorunda kalırsan hakka ve çaresiz mazluma yardım konusunda mutaassıp ol. /3738

.75962

2- Hakka yardım etmeye sırt çevirmeseydiniz bâtilı aşağılamakta güçsüz olmazdınız.[54] /7596

.76993

3- Hakka yardımcı olan kurtuluşa erer. /7699

.23824

4- Kalbinle, dilinle ve elinle Allah'a yardım et. Şüphesiz Allah, kendisine yardım edene yardım etme konusunda kefildir. /2382

.86735

5- Velisine (Allah'a, resulüne ve imamlara) yardım etmekten gafil olan, düşmanının tekmesiyle uyanır. /8673

.87506

6- Kim gazap mızrağını Allah için sivrilirse bâtil güçlere karşı güçlü olur. /8750

.75387

GERİ

İNDEKS

İLERİ

7- Sabırla yardım arayan, yardımı kaybetmemiştir. /7538

HAL HATIR SORMA

.70101

1- (Birisî İmam (a.s)'a kendini nasıl buluyorsun diye sorduğunda şöyle buyurdu:) Varlığı ile fani olan, sıhhati ile hasta olup emniyetli yerinden gitmeye hazırlananın hali nasıl olacak? /7010

HALK / İNSANLAR

.18821

1- İnsanlar bir kâğıda sarılmış suretler gibidir; bir kısmını sardığında diğer kısmı dışarı taşar. /1882

.18502

2- İnsanlar dünyanın çocuklarıdır. Çocuk ise, ana sevgisi üzerine yaratılmıştır. /1850

.20823

3- İnsanlar isteyen ve istenen olmak üzere iki gruba ayrılırlar: Kim dünyayı isterse ölüm onu ister ve dünyadan çıkarır ve kim ahireti isterse dünya onu ister ve rızkını da ondan (dünyadan) alır. /2082

.20874

4- İnsanlar üç kısımdır: Rabbanî alim, kurtuluş yolunu öğrenenler ve akli az olup ilmin nurundan aydınlanmamış ve herkesin peşinden giden aylak, seviyesiz kimseler. Bu son kısımda olanlar sağlam bir temele dayanmamışlardır. /2087

.20975

5- İnsanlar ağaçlar gibidir; suları aynı ama, meyveleri farklıdır. /2097

.21396

6- Allah'ın koruduklarının dışında, insanların akli azalmış ve hastalık girmiştir akıllarına. Soru soranları kınayıcıdır; cevap verenleri ise zorlayandır. Başkalarına karşı olan rıza ve gazapları, üstün görüşü olanı, bu görüşünden nerdeyse çevirecektir, zor işlerde ve direnişlerde sağlam vücudu olanı neredeyse bir bakışla hedefinden döndürecek ve bir kelime ile onu yerinden oynatacaktır. /2139

.21397

7- İnsanlar çalışma bakımından iki kısma ayrılırlar: 1- Dünyada dünya için çalışan; gerçekte dünya onu ahiretinden alıkoymuştur. Geriye bıraktığı kimsenin fakirliği için korkuyor ama kendisinden emindir. Ömrünü başkalarının menfaati için harcar. 2- Dünyada dünyasından sonrası için çalışan; onun için olan, amelsiz olarak ona gelir. Dünya ve ahiret kârını beraber toplar, dünya ve ahiret evinin ikisine birden sahip olur. /2139

.21728

8- İnsanlar zilletin korkusundan dolayı zillete koşarlar. /2172

.29899

9- İnsanların en üstünü, halka en çok faydalı olanıdır. /2989

.299010

10- En mesut insan, akıllı mümindir. /2990

.299111

11- En üstün insan, şüphesi olmayanın cömertliğidir. /2991

.303312

12- Hak ve saygı bakımından en iyi insan, İslamî yönden en iyi olanıdır. /3033

.303613

13- İnsanların en yücesi, nefsinı alçaltandır. /3036

.303714

14- Nefsine hakim olan, en güçlü insandır. /3037

.307415

15- İsteğine galip gelen, en güçlü insandır. /3074

.307516

16- En zeki insan, dünyasından yüz çevirendir. /3075

.307617

17- En kazançlı insan, dünyayla ahireti satın alandır. /3076

.307718

18- En büyük zarara uğrayan, ahiret yerine dünyaya razı olanıdır. /3077

.309019

19- En üstün insan, kendi kusurlarıyla meşgul olup, halkın kusurlarıyla uğraşmayandır. /3090

.310020

20- Saadet bakımından en yüce insan, en zahit olandır. /3100

.310321

21- İnsanların en üstünü, nefsi (kötülüklerden) temizlenen ve imkanı olduğu halde dünyaya düşkün olmayandır. /3103

.312222

22- Halkın arasında en çok gıpta edilen, hayırlı işlerde çabuk davranandır. /3122

.315923

23- Rahmete en layık olan, cahil hükmü altında olan alim, kötünün kendisine lider olduğu saygın insan ve fesatçının musallat olduğu iyi insandır. /3159

.321024

24- Cömert olan dünyada, takvalı olan ise ahirette insanların en üstünüdür. /3210

.321125

25- Durumu en kötü olan insan, geliri kesilen ve adet ettiği harcamaları aynı kalan insandır. /3211

.321226

26- İnsanlardan kalbi en yorgun olan; azmi yüksek, cömertliği çok ve gücü az olandır. /3212

.323527

27- İstekleri çok, azmi yüksek, masrafı fazla ve yardım edeni az olan insan durumu en sıkışık olan insandır. /3235

.323628

28- İnsanların en üstünü, heva ve heveslerine isyan eden, ondan daha üstün olanı ise dünyasından yüz çevirendir. /3236

.323729

29- İnsanların en bedbahtı, heva ve hevesinin kendisine galip geldiği kimsedir. Böylece dünya ona sahip olur ve ahiretini mahveder. /3237

.390530

30- İnsanlar ya bilendir ya da öğrenen; bu ikisinin dışında olanlar ise ayaktakıdır. /3905

.391431

31- Halkın öncüleri; akılları kâmil, himmetleri yüksek ve soylu insanlardır. /3914

.738332

32- Zayıflara karşı en ihtiyatlı olan ve hakka en çok amel eden kimse, senden en çok faydalanan kimse olmalıdır. /7383

.500033

33- İnsanların en iyisi; kendisine gazaplanıldığında sabırlı, zulmedildiğinde affedici ve kötülük yapıldığında iyilik edendir. /5000

.500134

34- İnsanların en iyisi, onlara en faydalı olandır. /5001

.500235

35- İnsanların en iyisi, halkın geçimini üstlenendir. /5002

.501536

36- İnsanların en iyisi, nefsinin en çok koruyan; en kötüsü ise, en çok günah işleyendir. /5015

.502037

37- İnsanların en iyisi; nimet verildiğinde şükreden, bela geldiğinde sabreden ve haksızlık edildiğinde affedendir. /5020

.502538

38- İnsanların en iyisi; tamahı kalbinden çıkaran, Rabb'ine itaat etmekte heva ve hevesine isyan edendir. /5025

.502639

39- İnsanların en iyisi; kendini nefsanî isteklerden temizleyen gazâbını bastıran ve Rabb'ini razı edendir. /5026

.502740

40- İnsanların en iyisi, bolluk içerisindeyken şükredip (yoksullara) bağışlayandır. /5027

.502841

41- İnsanların en iyisi, sıkıntı içerisindeyken fedakar ve sabırlı olandır. /5028

.503142

42- İnsanların en iyisi; nefsinı dünya bağlarından kurtaran, arzusu az olan, nefsanî isteklerini öldüren, imanını ihlaslı eden ve yakini doğru olandır. /5031

.506743

43- İnsanlar bir şeye daldıklarında bu, o şeyin başlangıcıdır. /5067

.567744

44- İnsanların en kötüsü, onları aldatandır. /5677

.567645

45- İnsanların en kötüsü onlara zulmedendir. /5676

.568546

46- İnsanların en kötüsü, özürleri kabul etmeyen ve hataları affetmeyendir. /5685

.570147

47- İnsanların en kötüsü, kendisini halkın en iyisi görendir. /5701

.570248

48- İnsanların en kötüsü, halkın kendisini kötü görmesini önemsemeyendir. /5702

.570549

49- İnsanların en kötüsü, nimete şükretmeyen ve harama dikkat etmeyendir. /5705

.571350

50- İnsanların en kötüsü, (din) kardeşleri arasında söz dolaştıran ve yapılan iyiliği unutandır. /5713

.573251

51- İnsanların en kötüsü; kendisinden hayır gelmeyen, kötülüğünden ise, güvende olunmayan kimsedir. /5732

.573452

52- İnsanların en kötüsü, emanete riayet etmeyen ve ihanetten uzak durmayan kimsedir. /5734

.573553

53- İnsanların en kötüsü, hatayı affetmeyip ayıbı da örtmeyendir. /5735

.573654

54- İnsanların en kötüsü, mazlumun aleyhine yardım edendir. /5736

.573755

55- İnsanların en kötüsü, alçaklık zırhını giyip zalime yardımcı olandır. /5737

.573956

56- İnsanların en kötüsü, halkın kusurlarını araştırıp kendi kusurlarını görmezlikten gelendir. /5739

.574057

57- İnsanların en kötüsü; Rabb'i konusunda halktan korkup, halk konusunda Rabb'inden korkmayandır. /5740

.574158

58- İnsanların en kötüsü, halkın kötülüğünü isteyendir. /5741

.574859

59- İnsanların en kötüsü, kendi suizannından dolayı kimseye güvenmeyen ve yaptığı kötülüklerden dolayı kimsenin ona güvenmediği kimsedir. /5748

.574960

60- İnsanların en kötüsü, kötülük yapabileceği korkusuyla halkın kendisinden çekindiği kimsedir. /5749

.575061

61- İnsanların en kötüsü, iyiliğe kötülükle karşılık veren, onların en iyisi ise, kötülüğe iyilikle karşılık verendir. /5750

.575162

62- İnsanların en kötüsü; arzusu uzun, ameli kötü olandır. /5751

.783263

63- İnsanları tanıyan, yalnızlığı seçer. /7832

.805364

64- Halkın musibetini isteyen, beladan korunamaz. /8053

.823265

65- İnsanları tanıyan, onlara güvenmez. /8232

.823366

66- İnsanları tanımayan, onlara güvenir. /8233

.871667

67- Kim halka iyi davranırsa halk da ona iyilikle karşılık verir. /8716

.332668

68- İnsanların en üstünü, halka en yumuşak şekilde ve sevgiyle davranan; en akıllısı ise, hak için en çok sabredendir. /3326

.334469

69- İyi olma yönünden en ümitli insan, kötülüklerini gördüğünde hızla onlardan dönendir. /3344

.337370

70- Sana karşı insanların en şefkatlisi, nefsini ıslahta sana en çok yardımcı olan ve dinin konusunda sana en çok nasihat edendir. /3373

.357971

71- Allah katında insanların en üstünü; aklını canlandıran, nefsanî isteklerini öldüren ve nefsinin ahireti için zahmete düşürendir. /3579

.153172

72- İnsanlar iki gruptur: İsteyip de bulamayan, bulup da yetinmeyen. /1531

.153273

73- İnsanlar iki türlüdür: Cömert olup da bulamayan, bulup da halkın ihtiyacını gidermeyen. /1532

.386174

74- İnsanlar iki gruptur. Bir grup doğru yolu izler, diğeri ise bidat çıkarır. /3860

.1093975

75- İnsanları tanıyana yakışan, onların elinde olanı istememesidir. /10939

.28976

76- İnsanların arasında farklılık onların hayrınadır. /289

.322177

77- Dünyada en fakir olan, ahirette en zengindir. /3221

.1008678

78- İnsanların en yücesi, makamının üstünlüğüne rağmen alçakgönüllü olan ve gücüne rağmen yumuşak davranandır. /10086

HALKI ISLAH ETMEK

.37491

1- Halkı ıslah etmeye karar verdiğinde önce kendinden başla; zira başkasını ıslah etmeye çalıştığında kendinin ıslah olmamış olması en büyük ayıptır. /3749

.62682

2- Şaşırıyorum o insana ki halkı ıslah etmeye kalkmıştır; kendi nefsi ise bozuk ve ıslah olmamıştır; kendisini ıslah edip düzeltmeye çalışmadan başkasını ıslah etmeye çalışır. /6268

.69953

3- Kendi nefsinin terbiye etmeden başkasını nasıl terbiye edebilir? /6995

.23444

4- Bozduğun şeyi düzelt ve ıslah et; ihsan ettiğinde onu tamamla, eksiksiz yerine getir. /2344

HALLER VE OLAYLARIN DEĞİŞMESİ

.64701

1- Kişilerin cevherleri/hakikatleri olayların değişmesi ve gelişmesinde tanınır. /6470

HARAM

.2391

1- Haram, yasak şeydir. /239

HASEP

.104811

1- Hasep gibi yücelik yoktur. /10481

HASET

.16351

1- Haset iki azaptan biridir. /1635

.16502

2- Haset, iki rezil sıfatın en aşağılık olanıdır. /1650

.18893

3- Haset, dermanı olmayan bir hastalıktır; haset eden helak olmadıkça, yahut haset edilen ölmedikçe yok olmaz. /1889

.18914

4- Ateşin odunu yediği gibi haset de iyilikleri yer. /1891

.22055

5- Haset onur kırıcı bir ayıp, cimrilik ciddi bir derttir. Haset eden, haset ettiği kimse hakkında arzularına kavuşmadıkça şifa bulmaz. /2205

.25856

6- Kaçının hasetten! Zira haset, insanı küçük düşürür. /2285

.36537

7- Hasetten uzak dur! Zira haset huyların en kötüsü, kişiliklerin en çirkini ve şeytanın huyudur. /3653

.298

8- Haset yıpratır. /29

.3329

9- Haset, en kötü hastalıktır. /232

.37210

10- Haset ruhun hapsidir. /372

.55811

11- Haset ayıpların başıdır. /558

.80912

12- Haset, hayatı zorlaştırır. /809

.94313

13- Haset, bedeni yıpratır. /943

.98114

14- Haset, bedeni eritir. /981

.103815

15- Haset, beraberinde dert getirir. /10381

.113316

16- Haset, büyük şeytanın tuzağıdır. /1133

.137817

17- Haset, iyileşmeyen hastalıktır. /1378

.147218

18- Haset, aşağılık insanların huyu ve devletlerin düşmanıdır. /1472

.413119

19- Hasetler yağdığında fesatlar türer. /4131

.463220

20- Hasedin meyvesi, dünya ve ahiret bedbahtlığıdır. /4632

.513721

21- Hasedi, yalanı ve kini bırak; çünkü bu üç sıfat dini lekeler, insanı helak eder. /5137

.524222

22- Rezilliklerin başı hasettir. /5242

.552123

23- Dertlerin kaynağı hasettir. /5521

.555424

24- Alçaklığın silahı hasettir. /5554

.567825

25- İnsana arkadaşlık eden en kötü şey hasettir. /5678

.601626

26- Kalplerinizi hasetten temizleyin; zira haset dert verir, yıpratır. /6016

.721627

27- Pasın demiri yiyip bitirdiği gibi, haset de bedeni üzer, bitirir. /7216

.745428

28- Haset, takva sahiplerinin erdemlerinden değildir. /7454

.925629

29- Nimet içinde olan arkadaşına haset etmek, himmetin küçüklüğündendir. /9256

.1009530

30- Yazıklar olsun hasede! Nedir onu adil kılan? Başlarken sahibiyle başladı, sonra da onu öldürdü. /10095

.1037631

31- Birbirinize karşı haset etmeyin; zira, ateşin odunu yediği gibi haset de imanı yer. Birbirinizden nefret de etmeyin; zira nefret, pek keskindir (yakınlığı keser). /10376

.1047832

32- Haset gibi dert yoktur. /10478

HASETÇİ, ÇEKEMEZ

.15861

1- Hasetçi ve kincinin sevinci çok sürmez. /1586

.17642

2- Hasetçi daima hasta, cimri daima zelildir. /1764

.19633

GERİ

İNDEKS

İLERİ

3- Bedeni sağlam olsa da hasetçi daima hastadır. /1963

.7824

4- Hasetçi daima hastadır. /782

.8845

5- Hasetçi sıhhat bulmaz. /884

.10176

6- Hasetçiden efendi olmaz. /1017

.12707

7- Hasetçi, kaderine de gazap eder. /1270

.15208

8- Hasetçinin hasreti çok, günahları kat kattır. /1520

.62139

9- Nimetler aşikâr olduğunda hasetçiler çoğalır. /6213

.626210

10- Hasetçilerin beden sağlığından gâfil olmalarına şaşarım! /6262

.748411

11- Hasetçinin dostu yoktur. /7484

.842712

12- Hasedi artanın sıkıntısı uzar. /8427

.947913

13- Ne de azdır hasetçinin huzuru! /9479

.1023314

14- Allah'ın fazlından dolayı birbirinize haset etmeyin. /10233

.1043515

15- Hasetçinin huzuru olmaz. /10435

.1056216

16- Mutlu hasetçi bulunmaz. /10562

.1056517

17- Mümin, hasetçi olmaz. /10565

.1074718

18- Hasetçi ve kinci insanın hayatı kadar sıkıntılı bir hayat yoktur. /10747

.1081219

19- Hasetçi, haset ettiği kimse ölmeden yahut, nimeti elinden gitmeden ondan razı olmaz. /10812

.1103020

20- Sana haset eden sana şifa verir; sen mutlu olduğunda o öfkelenir. /11030

.88621

21- Hasetçinin dostu olmaz. /886

.100522

22- Hasetçinin şifası olmaz. /1005

.183223

23- Hasetçi, haset ettiği kimsenin nimetinin yitmesini kendine dönen nimet olarak görür. /1832

.180324

24- Hasetçilerin, beden sağlığından gaflet etmeleri şaşılacak şeydir. /1803

.210525

25- Hasetçi, dostluğunu sözlerinde aşikâr eder, düşmanlığını davranışlarında gizler; adı dosttur ama sıfat düşman. /2105

.147426

26- Hasetçi, kötü hallere sevinir, mutlu hallere üzülür. /1474

.147827

27- Hasetçi, (başkasının) nimeti yitmedikçe şifa bulmaz. /1478

HASTA

.72331

1- Nice hastalar vardır ki kurtulmuştur ve nice sağlıklı insanlar vardır ki telef olmuştur. /7233

HASTALIK

.3701

1- Hastalık, bedenin hapsidir. /370

.57662

2- İki şeyden utanç duyulmamalıdır: Hastalık ve fakir akraba. /5766

.85453

3- Hastalığını tabipten saklayan bedenine ihanet etmiştir. /8545

.86124

4- Tabip, içindeki hastalığı gizleyeni tedavi etmekten acizdir. /8612

.16365

5- Hastalık, iki zindandan biridir.[55] /1636

HASTALIKLAR

.92691

1- Hastalıkların doğması, cisimlerin/ bedenlerin sıhhatindendir (yani sağlıklı olduğuna güvenerek kendisine dikkat etmez). /9269

.107262

2- Daimî beden hastalığından daha büyük musibet yoktur. /10726

.74593

3- Bedenler hiçbir zaman hastalıklardan kurtulamaz. /7459

HATA

.70921

1- Hatanın çokluğu kara cahilliğin habercisidir. /7092

HATIRALAR

.76241

1- Hatıraların perçinleşmesi, karşılıklı yâd etmekle olur. /7624

HAYÂ / UTANÇ

.21221

1- Allah'tan hayâ etmek, insanı cehennem azabından korur. /2122

.28332

2- En hayâlî olanınız, en sabırlı olanınızdır. /2839

.29973

3- Dinin en güzel elbisesi hayâdır. /2997

.31124

4- En güzel hayâ, Allah'tan utanmadır. /3112

.31145

5- En güzel hayâ, kendinden utanmandır. /3114

.36056

6- Hayâ ve iffet imanın hasletlerindendir; bu ikisi hür ve hayırsever insanların özelliğidir. /3605

.1257

7- Hayâ etmek güzeldir. /125

.1398

8- Hayâ etmek insanı günah ve kötü işlerden alıkoyur. /139

.2749

9- (Ahmakça) hayâ rızka mani olur. /274

.34010

10- Hayâ, her hayrın anahtarıdır. /340

.35011

11- Hayâ her zaman mahrumiyetlik ile beraberdir. /350

.46212

12- Hayâ, gözü yummaktır. /462

.46913

13- Hayâ yüce makamın tümüdür. /469

.57114

14- Hayâ iffetin eşidir. /571

.83815

15- Hayâ etmek güzel huydur. /838

.103516

16- Hayâ beğenilmiş mizaçtır. /1035

.104917

17- Hayâ keremin tümü ve sıfatların en güzelidir. /1049

.139318

18- Hayâ, insanı kötü işlerden alıkoyur. /1393

.154819

19- Allah'tan haya etmek, birçok günahı siler. /1548

.453620

20- Hayâ elbisesini giyin, vefalı olmayı zırh yap, kardeşliği koru, kadınlarla sohbetini azalt, böylelikle yücelik senin için kamil olur. /4536

.461221

21- Hayânın meyvesi iffettir. /4612

.466622

22- İnsanın üç şeyden utanmaması gerekir: Misafire hizmet etmek, baba ve öğretmen için ayağa kalkmak, az da olsa hakkını istemek. /4666

.494423

23- İnsanın kendinden utanması, imanın meyvesidir. /4944

.552724

24- İffet, hayâ etmeyi gerektirir. /5527

.608225

25- Hayâlî ol; çünkü hayâ, asilliğin alametidir. /6082

.636926

26- Hayânın gayesi insanın kendinden utanmasıdır. /6369

.671427

27- Hayâ, mahrumiyet ile iç içedir. /6714

.709728

28- İnsanın çok hayâlî olması imanının delilidir. /7097

.767829

29- Hayâ eden mahrum kalır. /7678

.827530

30- Hayâsı olmayanın hayrı yoktur. /8275

.830031

31- Hayâsı az olanın dindarlığı azalır. /8300

.851632

32- Hayâ elbisesini giydirdiği kimsenin ayıpları halktan gizli kalır. /8516

.908033

33- Halkın gözü önünde günah işlemekten utanmayan Allah'tan (hiç) utanmaz. /9081

.908134

34- Halktan utanmayan Allah'tan da utanmaz. /9081

.693935

35- Aşikârda yapmanın doğru olmadığı işi gizlide de yapma. /9636

.990036

36- Hayâ, cömertliğin ne de güzel dostudur. /9900

.993237

37- Hayâ, imanın ne de güzel dostudur. /9932

.1048838

38- Hayâ gibi güzel huy yoktur. /10488

HAYASIZ/HAYASIZLIK

.27181

1- Hayâsızlıktan sakın! Zira o, seni kötülüklere bindirir ve günah işlemeye sürükler. /2718

.3412

2- Hayâsızlık, şerrin alametidir. /341

.53313

3- Her kötülüğün başı hayâsızlıktır. /5331

HAYIR / İYİLİK

.9171

1- Hayır tükenmez. /917

.11992

2- Hayır işlemek, kötülük yapmaktan daha kolaydır. /1199

.39713

3- Hayrın âfeti kötü arkadaştır. /3971

.40164

4- İyilik yapmaya karar verdiğiniz zaman onu yerine getirin. /4016

.40235

5- Hayrı gördüğünüz zaman yakalayın onu. /4023

.46756

6- Üç şey hayrın toplayıcısıdır: Nimetleri ihsan etmek, ahitleri gözetmek ve sıla-ı rahimde bulunmak. /4675

.47357

7- Hayrı toplamak, kalıcı şeyleri yapmak ve fani olup giden şeyleri hafife almaktır. /4735

.23048

8- Günahkârı, işlerinin güzelliğiyle düzelt, sözünün güzelliğiyle de hayır işe sevk et. /2304

.23269

9- Hayır yap ve ondan bir şeyi azımsayıp küçük sayma; zira onun azı çok, yapanı ise mesuttur /2326

.234510

10- Sevincini, yaptığın hayırlı işten dolayı, hüznünü ise onun elinden çıkıp kaçmasından dolayı artır. /2345

.292611

11- Sevap bakımından hayrın en acil olanı iyiliktir. /2926

.350412

12- Şüphesiz ileriye gönderdiğin hayır, senin için; erteleyip geciktirdiğin şeyin hayrı ise başkası için azık olur. /3504

.355013

13- Şüphesiz hayrın en üstünü gizli sadaka, anne-babaya iyilik ve akraba bağını koruyup gözetmektir. /3550

.241814

14- İyilik yap, kötülük yapma! İyilikten daha hayırlı olanı, onu yapan kimsedir; kötülükten daha kötü olanı ise kötülüğü yapan kimsedir. /2418

.253215

15- Elinizden geldiği kadar iyilik yapın; (zira) iyilikten daha iyi olanı, onu yapan kimsedir. /2532

.275716

16- Bilin ki şüphesiz gözlerin en keskini, bakışı hayırda nüfuz eden kimsenin gözüdür. /2757

.476917

17- Hayrı toplamak; meşveret etmek ve nasihat edenin sözünü yapmakla olur. /4769

.478118

18- Allah yolunda dostluk etmek, Allah yolunda düşmanlık etmek, Allah yolunda muhabbet etmek ve Allah yolunda düşmanlık etmek hayrı toplamaktır. /4781

.479619

19- Hayrı toplamak, iyi amellerdedir. /4796

.536320

20- Nice hayırlar vardır ki hiç beklemediğin yerden gelir, sana ulaşır. //5363

.808521

21- Hayır elbisesi giyen şer elbisesinden yoksun olur. /8085

.817722

22- İyilik yapan (gerçekten önce) kendisinden başlamıştır. /8177

.833723

23- Hayır eken ödül biçer. /8337

.875524

24- Hayrı şerden ayırt edemeyen (gerçekte) dört ayaklı hayvanlardandır. /8755

.900925

25- Hayrın yararını bilmeyenin onu yapmaya gücü yetmez. /9009

.921426

26- Hayrı, ilerisi için gönderen, onu bulur. /9214

.922927

27- Hayır iş yapmayı ihmal eden hüsrana uğrar, pişman olur. /9229

.933028

28- Eziyetin önünü almak, hayrın belirtilerindendir. /9330

.949629

29- Sonrası ateş olan bir hayır, hayır değildir. /9496

.1018530

30- Varlığıyla hayra ulaşacağın şeyi asla şer sayma. /10185

.1025431

31- Hayırdan yana hiçbir şeyi riya olarak yapmayın ve onu hayâ yüzünden de terk etmeyin.
/10254

.1039132

32- Asla içinizden biri "Başkası iyilik yapmaya benden daha layıktır" demesin. Aksi takdirde Allah'a and olsun ki öyle olur. Şüphesiz iyiliğin de kötülüğün de ehli vardır; onu terk ettiğiniz zaman onun ehli onu yaparak sizin yerinize geçer. /10391

.970533

33- İleriye gönderdiğiniz hayır, sevabı azaltmayan kimsenin (Allah'ın) katında, mürtekip olduğun kötülük ise azâbın kendisini aciz kılmayacak kimsenin yanındadır. /9705

.971834

34- Hayrın ölçüsü, onda (herkesten) öne geçmektir. /9718

.973135

35- Her hayrın ölçüsü, Allah'a itaat etmektir. /9731

.980836

36- Hayrın anahtarı, şerden uzaklaşmaktır. /9808

.570037

37- Sürekli olmayan şer, sürekli olmayan hayırdan daha hayırlıdır. /5700

.599638

38- Kötü amelle hayrı istemek akı ve hissi bozar. /5996

.604639

39- Hayrı isteyen ona ulaşmış demektir. /6046

.630840

40- Hayrı dilemek kötülük ateşini söndürür. /6308

.644241

41- Hayır ağacını eken ondan en tatlı meyveyi alır. /6442

.742842

42- Kötülükten nefret etmedikçe asla iyiliği gerçekleştiremezsin. /7428

.748743

43- Ancak hayrın sevabı hayırdan daha hayırlıdır. /7487

.749744

44- Hayır, malının ve evladının çoğalması demek değildir. Hayır, ancak ilmin çoğalması ve sabrın büyük olmasıdır. /7497

.790145

45- Hayrı ileriye (ahirete) gönderen, büyük bir menfaat elde etmiştir. /7901

.652846

46- Hayrı yapan ondan daha hayırlıdır. /6528

.654547

47- Hayır iş, kalıcı hazine ve temiz meyvedir. /6545

.677948

48- Hayrı ileriye gönderin ki yararlı ve kazançlı çıkasınız; amellerinizi halis kılın ki saadete eresiniz. /6779

.736149

49- Muhakkak ki hayra tâbi olman, şerde öncü olmandan sana daha hayırlıdır. /7361

.740650

50- Hayrın karşılığı, ancak ve ancak onu yapana verilir. /7406

.214251

51- Dört şey kime verilirse şüphesiz dünya ve ahiret hayrı ona verilmiştir: Doğru sözlülük, emaneti (sahibine) vermek, karnı (haramlardan) korumak ve güzel ahlak. /2142

.467052

52- Üç şey kimde olursa şüphesiz dünya ve ahiret hayrıyla rızıklandırılmış sayılır: Kazaya razı olmak, belada sabretmek ve rahatlıkta şükretmek. /4670

HAYIRLI İNSANLAR

.55651

1- Hayırlı insanların yolu, yumuşak söz söylemek ve selamı açığa vurmaktır. /5565

HAYRA YORMAK

.44661

1- Hayra yor, kurtul. /4466

HAYRI DİLEMEK / İSTİHARE^[56]

.23461

1- (Allah'tan) hayrı dile ve kendin seçme; zira (insanlardan) niceleri var ki bir iş seçerler (ama) ölümleri de ondan olur. /2346

.39882

2- Bir işi yapmaya karar verdiğin zaman (Allah'tan) hayrı dile. /3988

.94533

3- (Allah'tan) hayrı dileyen pişman olmaz. /9453

HAYVANLAR

.34211

1- Dört ayaklı hayvanların dertleri karınlarıdır. /4312

.34142

2- Yırtıcı hayvanların derdi başkalarına düşmanlık etmektir. /3414

HIZIRLIK / HAZIRLANMAK

.50101

1- Mead'ın ıslahı için yapılan hazırlık en iyi hazırlıktır. /5010

.45152

2- Hafifleyin, çünkü işin sonu önünüzdedir, sizi sürükleyecek kıyametse arkanızdan gelmektedir. /4515

.45163

3- Kendinizi hafifletin, (iyilere) katılın. Gerçekten de (kıyametin için) ilkeleriniz sonuncularınızı beklemektedir. /4516

.45194

4- Yolculuk için hazırlanın! Doğruluk ışığına bak, ciddiyet develerine bin. /4519

.46975

5- Gafletten dönün! Uykudan uyanıp yerinizi değiştirmeye hazır olun, gitmeniz ve gitmek istediğiniz yer için azık alın. /4697

.92116

6- Yolculuğa hazır olan kimse, konaklayacağı yerde mutlu olur. /9211

.23717

7- Kendin için gitmeden önce menzil seç, varmadan önce mekânını hazırla. /2371

HAZİNE / BİRİKİM

.29021

1- En üstün hazine ameldir. /2902

.29452

2- Hazinelerin en üstünü güzel ameldir. /2945

.33123

3- Hazinelerin en üstünü amel edilen ilim ve minnet konulmayan iyiliktir. /3312

HEDEFE ULAŞAN / HİDAYETE EREN / HATAKÂR

.901

1- Hidayet arayan, hedefi için (çalışan) ona ulaşır. Hatakâr yolunu kaybeder sapıtır. /90

.952

2- Doğru yola/hidayete ulaşmaya çalışmak esenlik ve kurtuluştur. Yanlış yolda gitmek ve acele etmek kınanmaya sebep olur. /65

.94613

3- Her ok atanın hedefi (on ikiden) vuracağı diye bir şey yoktur. /9461

HEDİYE

.3161

1- Hediye, dostluğa neden olur. /316

.96962

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

2- Padişahın teveccühünün kazanılmasının, gazaplarının kinini dışa çıkarılmasının, terk edenin yönelmesinin zor işlerin düzelmesinin ve kötülüklerin giderilmesinin en iyi yolu hediyeir. /9695

HEKİMLER

.21071

1- Hekimler nefis bakımından halkın en üstünü, sabır bakımından en çok sabır göstereni, affetme bakımından en çabuk affedeni ve ahlak bakımından en geniş ahlaka sahip olanıdır. /2107

.15252

2- Hekim soru sorana şifa verir ve faziletle bahşişte bulunur. /1525

.47873

3- Hekimler ile otur ki aklın kemale ersin, nefsin yücelsin ve cahilliğin giderilsin. /4787

.66094

4- Bazen hekim de sürçer. /6609

.74675

5- Merhameti olmayan kimseye sıkıntısını şikâyet eden hekim değildir. /7467

.74986

6- Neşesini yakın arkadaşından başkasına bağışlayan hekim değildir. /7499

.74997

7- Hacetini işin erbabında aramayan hekim değildir. /7499

.92418

8- Hekimlerin sözlerinden perdeyi kaldıran sözlerdeki hakikatlerden faydalanır. /9241

.35139

9- Hekimin sözü doğru olunca derman, yanlış olunca derttir. /3513

HELAKET / YOKLUK / ÖLÜM

.52821

1- Nice helaketler dileklerin altında saklıdır. /5282

.54212

2- Helaketslere binmek ahmaklıktır. /5421

.52783

3- Sağlıktan sonra helak olan niceleri vardır. /5278

HELAH EDENLER

.46651

1- Üç şey helak eder: Kadına, gazâba ve nefsin isteklerine itaat etmek. /4665

.46802

2- Üç şey helak edicidir: Sultana karşı cüret etmek, ihanet edeni emin bilmek ve denemek için zehir içmek. /4680

.46823

3- Üç musibet helak edici ve yakıcıdır: Zenginlikten sonra fakirlik, üstünlükten sonra aşağılanmak ve dostları kaybetmek. /4682

.46824

4- Üç şey kuvveti azaltır: Dostları kaybetmek, gurbette fakir olmak, zorlukların devamlılığı. /4682

HELAL

.61311

1- Helal (rızk) peşinde ol, ailene iyi davran ve her halükârda Allah'ı hatırla. /6131

HESAP

.3801

1- Cezadan önce hesap, hesaptan sonra sevap vardır. /380

HIRS / OBURLUK / AÇGÖZLÜLÜK

.18661

1- Hırs insanın nefsini ayıplı kılar, dini bozar ve yiğitliğine leke düşürür. /1866

.25792

2- Hıristan uzak dur! Çünkü o, helak edici bir huydur. /2579

.26023

3- Oburluktan sakın! Zira birçok yiyecek vardır ki, diğer yiyeceklerin yenilmesine engel olur. /2602

.26614

4- Oburluktan kaçın. Çünkü o, dindarlığı bozar ve ateşe atar. /2661

.26685

5- Oburluktan uzak dur! Zira o, her kötülüğün başı ve her rezaletin temelidir. /2668

.27436

6- oburluk ve açgözlülüğten kaçın! Çünkü o her kötülüğün başı, zilletin tarlasıdır; nefsi alçaltır, insan bedeninin rahatsız olmasına neden olur. /2743

.2057

7- Oburluk zillettir. /205

.3538

8- Aç gözlülük kötülüğün davetçisidir. /353

.6609

9- Oburluk tamahın başlangıcıdır. /660

.73010

10- Oburluk kötü insanların hasletidir. /730

.80011

11- Hırs gazâbı çoğaltır. /800

.112912

12- Hırs ayıpların çirkinliklerini toplar. /1129

.116713

13- Hırs her kötülüğün temelidir. /1167

.118214

14- Aç gözlülük insanın kötü hasletlerindendir. /1182

.422315

15- Hırsan dolayı, ahlak kötü olur. /4223

.438816

16- Hırs ne kötü haslettir. /4388

.463017

17- Aç gözlülüğün meyvesi, ayıplara hücum edip onlara kapılmaktır. /4630

.523018

18- Ayıpların başı aç gözlülüktür. /5230

.555319

19- Hırsın silahı aç gözlülüktür. /5553

.591720

20- Aç gözlülüğü iffet ile ortadan kaldırın. /5917

.701421

21- Aç gözlülük helak etmeye yeterlidir. /7014

.731122

22- Her şeyin bir tohumu vardır; kötülüğün tohumu ise aç gözlülüktür. /7311

.751023

23- Aç gözlülük ile iffet bir araya gelmez. /7510

.844024

24- Nefsinin aç gözlü ettiği kimse varlıklı olduğu halde zelil olur. /8440

.946625

25- Aç gözlülük dışında olan şey iffettir. /9466

.683426

26- Her aç gözlü zorluğa düşmüştür. /6834

.740727

27- Aç gözlü olan kimsenin razı olduğu görülmez. /7407

HIRS / TAMAH

.15611

1- Anlayan için hırs, zillet ve rezilliktir. /1561

.15742

2- Hırs, fakirlik ve kötülüğün başıdır. /1574

.16293

3- Hırs, iki bedbahtlıktan biridir. /1629

.16944

4- Hırs, açgözlülük ve cimrilik, cahilliğin neticesidir. /1694

.18775

5- Hırs, rızkı çoğaltmaz ama insanın değerini düşürür. /1877

.23396

6- Düşmanına karşı kisasla intikam aldığın gibi hırsına karşı kanaatle intikam al. /3339

.25307

7- Çekinin hırstan! Zira onun yoldaşı, zilletin ve zorluğun kiskacındadır. /2530

.26338

8- Hırstan uzak dur; zira hırs, dindarlığın ayıbidir. Ne de kötü arkadaştır o! /2633

.33789

9- Şüphesiz, hırsta zahmet vardır. /3378

.28010

10- Hırs, zahmetin bineğidir. /280

.35211

11- Hırs, fakirliğin nişanesidir. /352

.43012

12- Hırs, kötü akıbetir. /430

.62613

13- Hırs, bedbahtların nişanesidir. /626

.69114

14- Hırs, zillet ve zorluktur. /691

.72415

15- Hırs, yakîni mahveder. /724

.86916

16- Hırs, insanı zelil ve mutsuz kılar. /869

.98217

17- Hırs, ebedi zorluktur. /982

.110718

18- Hırs, mertliği zedeler. /1107

.113119

19- Hırs, insanı büyük günahlara düşürür. /1131

.136920

20- Hırs ve açgözlülük, zilleti ve bedbahtlığı getirir. /1369

.155021

21- Hırs, insanın değerini düşürür; rızkını çoğaltmaz. /1550

.379022

22- Şüphesiz, sen, ecelinden öne geçmiş değilsin; senin olmayan şeyle de rızıklanmış değil; öyleyse niçin nefsini alçaltırsın, be ey bedbaht? /3790

.424923

23- Sıkıntılar hırsısla doğar. /4249

.438524

24- Ne de kötü dosttur hırs! /4385

.459825

25- Hırsın meyvesi sıkıntıdır. /4598

.464826

26- Hırsın meyvesi bıkkınlıktır. /4648

.539627

27- Hırsı geri çevirmek, açgözlülüğü ve tamahları keser. /5396

.577228

28- Aşırı hırs, aşırı açgözlülüğten ve dinin zayıflığındandır. /5772

.591929

29- Hırsa karşı kanaatle savaşın. /5919

.598630

30- Hırsa itaat etmek yakîni yok eder. /5986

.619531

31- Hırs ve cimrilik, şüphe ve Allah'a az güven binası üzere inşa olmuştur. /6195

.630332

32- Hırsa köle olan, ebediyen bedbahttır. /6303

.646933

33- Hırsta zorluk vardır. /6469

.650134

34- Hırsta bedbahtlık ve bıkkınlık vardır. /6501

.671935

35- Hırs, zahmetle birlikteedir. /6719

.673036

36- Hırs, bineğine bineni öldürür. /6730

.678937

37- Hırsını azalt ve senin için takdir edilen rızka razı ol ki dinini koruyasın. /6719

.700738

38- (Allah'a) tevekkülü doğru olmayan hırsın zahmetinden nasıl kurtulur? /7007

.710839

39- Hırsın çokluğu sahibini mutsuz, yoldaşını zelil eder. /7108

.752740

40- Ne her arayan bulur, ne de her sapan kaybolur. /7527 Bu hadisin arapçası değişece..

.772341

41- Hırs eden bedbaht olur, sıkıntı çeker. /7723

.785242

42- Hırsı çok olanın değeri alçalır. /7852

.796243

43- Hırsı kendine gömlek edinen fakirleşir. /7962

.799644

44- Hırsı çok olanın yakîni az olur. /7996

.802045

45- Hırsa yenik düşenin zilleti büyük olur. /8020

.955046

46- Hırs gibi nefsi zelil eden; cimrilik gibi onuru zedeleyen olmaz. /9550

.962247

47- Nedir hırsı bıkkınlığa yaklaştıran? /9622

.986948

48- Hırs eden kınanan bedbahttır. /9869

.1023549

49- Hırs, sabrınıza galip gelmesin sakın! /10235

.1052450

50- Hevesle sıhhat bir arada olmaz. /10524

.1098251

51- Az hırs, insanı çok tamaha götürür. /10982

HIRSIZLIK

.66081

1- Hırsızlıktan uzak durulması(nın farz olma nedeni) iffetli olunması içindir. /6608

HIRSLI

.17531

1- Hırslı, bütün dünyaya sahip de olsa fakirdir. /1753

.2412

2- Hırslı (daima) sıkıntılıdır. /241

.3653

3- Hırslı yetinmez. /365

.6254

4- Hırslı tamahların kölesidir. /625

.6765

5- Hırslı ona zararlı olan şeyde sıkıntı içindedir. /676

.8856

6- Açgözlü razı olmaz. /885

.13707

7- Hırslı, zilletin esiridir; esaret bağı ondan ayrılmaz. /1370

.37178

8- Senin için garantisi verilmiş şeyde hırslı isen, (en azından) sana vacip olan şeyi yerine getirmedi de hırslı ol. /3717

.53029

9- Nice hırslı vardır ki hırsı onu öldürür. /5302

.627910

10- Allah'ın rızkı garantileyip takdir ettiğini ve çalışıp çabalamanın onun için takdir edilmiş rızkı çoğaltmadığını bildiği halde hırsla rızk peşinde koşup zahmete düşene şaşarım! /6279

.683311

11- Her hırslı fakirdir. /6833

.696612

12- Nice hırslı vardır ki hüsrana uğrar ve nice kısa tutan da vardır ki zarar etmez. /6966

.745213

13- Hırslının zenginliği yoktur. /7452

.812914

14- Hırslı, ihanetten nasipsiz olmaz. /8129

.860215

15- Hırsı çok olanın talihsizliği de çok olur. /8602

.908216

16- Hırs ile dünyayı toplamaya çalışan cimri, gerçekte iki aşağılık direğe sarılmıştır. /9082

.1049917

17- Hırsı olanın hayâsı olmaz. /10499

.1056118

18- Hırslı, rahatlık yüzü görmez. /10561

.1084219

19- Mal, hırs olmadan toplanmaz. Hırslı ise, kınanmakta olan bedbaht kimsedir. /10842

HIYANET

.47421

1- Hıyanetten kaçının; zira hıyanet, (insanı) İslam'dan uzaklaştırır. /4742

.52272

2- Nifakın başı hıyanettir. /5227

.52603

3- Küfrün başı hıyanettir. /5260

.63744

4- Hıyanetin sonu, samimi arkadaşın dostluğuna hıyanet etmek ve verilen sözleri bozmaktır. /6374

.91185

5- (İşlerde) haince davranan şüphesiz emanete zulmetmiştir. /9118

.93106

6- Emanetlere hıyanet etmek en çirkin hıyanetlerdendir. /9310

.104187

7- Sana hıyanet etse de sana güvenene hıyanet etme ve düşmanın seni kötülese de sen onu kötüleme. /10418

.105838

8- Hıyanet ve kardeşlik bir arada toplanmaz. /10583

.26679

9- Hıyanetten uzak dur; zira hıyanet, en kötü günahdır. Şüphesiz hain, ihanetinden dolayı ateşle azaplandırılacaktır. /2667

.294110

10- En büyük ihanet ümmete ihanet etmektir. /2941

.10711

11- İhanet vefasızlıktır. /107

.27912

12- İhanet, yalancılığın kardeşidir. /279

.73813

13- İhanet, iftiranın eşidir. /738

.96914

14- İhanet, nifakın başıdır. /969

.143115

15- İhanet, zahitliğin azlığına ve dindarlığın olmayışına delildir. /1431

.403016

16- İhanetler ortaya çıktığı zaman bereketler kaldırılır. /4030

.1089417

17- Bütün kötülüklerin yanından başka (yerde) görülmeyen yüzlere esenlik olmasın! /10894

HİDAYET

.28911

1- En üstün hazine, hakka ulaşmaktır. /2891

.41862

2- Hidayetle basiret artar. /4186

.59063

3- Allah'ın hidayeti olmadan yol alan sapıtır. /5906

.59604

4- Kapılar kapanmadan önce doğru yola koşan kimseye ne mutlu! /5960

.59995

5- Doğru yolu takip eden kurtulur. /5999

.66026

6- Hidayet nuruyla nurlanan, nefsanî isteklerine karşı gelen, imanı kendisinin dönüş günü için hazırlayan ve takvayı azık edinen kurtulmuştur. /6602

.69787

7- Kılavuzdan gafil olan sapmış biri nasıl hidayet olur? /6978

.69978

8- Kendini saptıran başkasını nasıl hidayet edebilir? /6997

.70019

9- Nefsanî isteği kendisine galip gelen nasıl hidayet eder. /7001

.738810

10- Hidayet, şıarın olmalıdır. /7388

.773611

11- Hidayet olan kurtulmuştur. /7736

.807112

12- Allah'ın hidayetini isteyene Allah yol gösterir. /8071

.817613

13- Allah'ın hidayetinin dışında hidayet isteyen sapar. /8176

.837014

14- Allah'ın hidayetiyle hidayet olan zıtlıklardan uzaklaşır. /8370

.850115

15- Kim ehli olmayan vesilesiyle hidayet olmak isterse sapar. /8501

.856916

16- Kim yolunu kaybedenden kılavuzluk isterse doğru yola karşı kör olur. /8569

.1001017

17- Allah'ın hidayeti en güzel hidayettir. /10010

.1054018

18- Hidayetle sapma birlikte olmaz. /10540

.1064719

19- Hidayetten daha doğru kılavuz yoktur. /10647

.1078520

20- İlimi olmayanın hidayeti olmaz. /10785

HİKMET / İLİM

.17151

1- Hikmet akıl sahiplerinin bahçesi, soyluların dinlence yurdudur. /1715

.19222

2- Hikmet münafığın kalbine girmez; (girse de) çıkar, kalmaz. /1922

.18293

3- Hikmet her müminin (arayadurduğu) kaybıdır. Öyleyse onu münafıkların ağzında da olsa alın. /1829

.19924

4- Hikmet kalpte büyüyen ağaçtır; meyvesi ise dilde yetişir. /1992

.23245

5- Hikmeti şiar, huzuru gömlek edin. Çünkü bu ikisi, iyilerin süsüdür. /2324

.30526

6- Hikmetin başı lezzetleri terk etmek, sonu ise fani olan şeyleri düşman saymaktır. /3052

.31057

7- En üstün hikmet, insanın kendini tanıması ve değerine göre davranmasıdır. /3105

.58

8- Hikmet, (insanı) ilerletir. /5

.129

9- Hikmet, korunmuşluktur. /12

.99210

10- Hikmetler, soyluların bahçeleridir. /992

.408611

GERİ

İNDEKS

İLERİ

11- Allah'ın hikmetinden mahrum olduğun zaman kudretinin yanında dur. Çünkü onun hikmetinden sana şifa verecek şeyi kaybedersen, kudretinden sana yeterli olacak şeyi asla kaybetmezsin. /4086

.427312

12- İlim perdeleri hikmetle kaldırılır. /4273

.464513

13- Hikmetin meyvesi kurtuluştur. /4645

.465314

14- Hikmetin meyvesi dünyadan yana beri olmak ve Me'va Cenneti'ne sevgi duymaktır. /4653

.479415

15- Hikmetin güzelliği, yumuşaklık ve halkla iyi geçinmektir. /4794

.490016

16- Hikmetin ölçüsü, fani dünyadan yüz çevirmek ve kalıcı dünyayı sevmektir. /4900

.492717

17- Aşağılık kimsenin hikmeti onu yüceltir; yüce insanın cahilliği ise onu aşağılık eder. /4927

.504318

18- Nerede olursa olsun alın hikmeti; çünkü hikmet, müminlerin kayıp malıdır. /5043

.5048[57]19

19- Sana hikmeti getiren kimseden onu al; ne söylediğine bak, kimin söylediğine değil. /5048

.547020

20- Hikmetin süsü dünyaya rağbet etmemektir. /5470

.589621

21- Akılının kaybı hikmettir; o halde nerede olursa olsun akıllı ona en layık kimsedir. /5896

.589722

22- Hekimin kaybı hikmettir; hikmet neredeyse o da peşindedir. /5897

.608123

23- Hikmetten ayrılma; çünkü hikmet, iftihar edilecek bir süstür. /6081

.644124

24- Zeki kimselerin ganimeti, hikmet öğrenmektir. /6441

.665525

25- Bazen hekim olmayan da hikmeti söyler. /6655

.671226

26- Hikmet, (günahlardan) uzak olmakla iç içedir. /6712

.689627

27- Yeni hikmetlerin dışında her şey insanı yorar. /6896

.699128

28- Hikmetin kendisine yardım etmediği kimse, aksi huylardan uzak durmaya nasıl da sabır gösteriyor
/6991

.720529

29- Hikmet güçlendikçe şehvet zayıflar. /7205

.722330

30- Güzel konuşmak ve yumuşak davranmak hikmeti kazandırır. /7223

.812731

31- Hikmetten hisse alan, lezzeti elden vermez. /8127

.827932

32- Hikmete düşkün olan şüphesiz kendi nefsinı yüceltmıştır. /8279

.858133

33- Hikmetle tanınan kimseyi gözler vakarlı görür. /8518

.870634

34- Hikmeti elde eden kimse neden ibret alınacağını bilir. /8706

.925435

35- Hikmetin zahir olması gaybın hazinelerdendir. /9254

.942236

36- Senden yukarıda olana itaat etmen, seninle aynı mertebede olanı yüceltmen ve senden aşağıda olanı
insafılı davranman hikmettendir. /9422

.945037

37- Senden yukarıda olanla kavga etmemen; aşağıda olanı zelil etmemen; gücün yetmediği şeyin
sorumluluğunu almaman; dilinin kalbinle, sözünün amelinle ters olmaması; bilmediğin şey hakkında

konuşmaman; ikbalin açıldığında işini terk etmemen ve sırt döndüğünde onu istememen hikmettedir. /9450

.975438

38- Hikmet meclisi, fazilet sahiplerinin fidan dikimidir.[58] /9754

.1057339

39- Hikmet ile şehvet bir arada toplanmaz. /10373

.1091540

40- Şehvetin olduğu kalpte hikmet barınmaz. /10915

.1091641

41- (Günahlardan) uzak durma olmadan hikmet olmaz. /10916

HİLAFET VE HALİFE

.101231

1- Şaşarım şu işe; hilafet Resulullah ile sohbet yüzünden tahakkuk ediyor da sohbet (sahabelik) ve yakınlık yüzünden tahakkuk etmiyor! /10123

.73522

2- Allah-u Teala'nın, kendi reyi ile hareket eden ve sabırsızlık gösterenler hakkında açık bir hükmü vardır.[59] /7352

HİLE

.15941

1- Hile ve kin (insanı) imandan uzaklaştırır. /1594

.27052

2- Hileden kaçın. Zira hile, kınanmış bir huydur. /2705

.1053

3- Hile azarlanmaya sebep olur; aldatmak ise uğursuzluktur. /105

.6234

4- Hile isyankârın huyudur. /623

.6445

5- Hile, alçak insanların huyudur. /644

.11656

6- Sana güvenene hile yapman küfürdür. /1165

.39207

7- Zekiliğin âfeti hiledir. /3920

.52498

8- Hikmetin başı, hilelerden uzak durmaktır. /5249

.53389

9- Nice hilekârlar vardır ki hileleri kendilerini helak etmiştir. /5338

HİLELER

.89831

1- Hileler gelip çatmadan önce onlardan korunmayana, hilelerin saldırısından sonra üzülmesi bir fayda sağlamaz. /8983

HİLİM (YUMUŞAK HUY / SABİR)

.16481

1-Hilim, iki yüce sıfattan biridir. /1648

.17762

2-Gazap esnasında hilimli olmak, insanı cabbarın gazabından korur. /1776

.20633

3- Hilim gazap ateşini söndürür, hiddet ise alevlendirir. /2063

.22294

4- Hilimli ol, yüceltilirsin. /2229

.22405

5- Hilimli ol, sana saygı gösterilsin. /2240

.23196

6- Zamanın çerçöpüne, eziyetine göz yum; yoksa hiçbir zaman razı olmazsın. /2319

.23657

7- Gazaptan hilime kaçıp gizlen, boş zanna anlayış ile göz yum. /2365

.31828

8- Halkın en güçlüsü, hilmiyle gazabına üstün gelen kimsedir. /3182

.31839

9- En faziletli hilim, öfkeyi yatıştırmak ve kudretli olmaya rağmen ona nefse malik olmaktır. /3183

.338610

10- Halkın en cesuru hilmi ile cahilliğe galip gelendir. /3257

.338611

11- İnsanların en faziletli ahlakı hilmidir. /3386

.933212

12- Cezalandırmayı ertelemek, hilmin kemalindendir. /3332

.14313

13- Hilim kabiledir. /143

.27814

14- Hilim hasletin ziynetidir. /278

.49815

15- Hilim faziletin nişanıdır. /498

.77116

16- Hilim reisliğin başıdır. /771

.84217

17- Hilim ilmin meyvesidir. /842

.99418

18- Hilim sefihin yularıdır. /994

.100419

19- Hilim ilmin ziynetidir. /1004

.105520

20- Hilim aklın kemalidir. /1055

.118521

21- Hilim (veya hikmet) nurdur; zatı ve cevheri akıldır. /1185

.133622

22- Hilim ilmin ziyneti, barışın sebebidir. /1336

.142023

23- Hilim, müminin işinin nizamıdır/düzenidir. /1420

.371524

24- Eğer sinir ve öfkede intikam almak varsa, hilimde iyi insanların ulaşabileceği sevap vardır. /3715

.385925

25- Şüphesiz ki hilim, siniri yatıştırıp nefse sahip olmaktır. /3859

.394026

26- Hilimin afeti zilletir. /3940

.408827

27- Akılsız sefih insanın kötü davranışına karşı sabır gösterirsen onu hüzne boğarsın, öyleyse sabrın (hilmin) ile onun hüznünü artır. /4088

.410428

28- Cahilin karşısında sabırlı olursan şüphesiz ona çok güzel cevap vermişsindir. /4104

.416629

29- Seni rahatsız eden kötü bir şey duyarsan başını aşağı eğ (duymazlıktan gel), böylelikle senden uzaklaşıp gider. /4166

.417830

30- Hilmin zararlı olduğu yerde affetmek acizliktir. /4178

.418531

31- Hilimli olmak ile yardımcı ve taraftar çoğalır. /4185

.421932

32- Öfkeyi yatıştırmakla hilimli olunur. /4219

.448733

33- Hilimin sıkıntısını yudumlayıp içmek gazap ateşini söndürür. /4487

.453134

34- Dertleri bir defada yudumla, çünkü ben akıbeti ondan daha tatlı bir şey görmedim, daha lezzetli olanını yudumlamadım. /4531

.454635

35- Hilmin acısını bir defada yudumla; çünkü o, hikmetin başı ve ilmin meyvesidir. /4546

.464436

36- Hilmin meyvesi nazik olmaktır. /4644

.482237

37- Güzel hilim, ilmin çokluğunu gösterir. /4822

.496538

38- En güzel hilim, kendini hilme zorlamaktır. /4965

.523339

39- İlmin başı hilimdir. /5233

.544640

40- Hilmin zekâtı tahammüldür. /5446

.553441

41- Hilim, vakarın sebebidir. /5534

.608442

42- Hilimli ol, çünkü o ilmin meyvesidir. /6084

.610543

43- Hilimli ol, çünkü o beğenilen huydur. /6105

.622544

44- Gazap ve öfke coşup taşıdığı zaman hilimli insanların hilmi denenir. /6225

.680845

45- Sinirliyken hilmin kuvvetli olması, intikam alma kuvvetinden daha üstündür. /6808

.702646

46- Vakarlı olmak, hilim için yeterlidir. /7026

.933247

47- Cezalandırmayı ertelemek, hilmin kemalindendir. /9332

.992948

48- Hilim ilmin ne de güzel veziridir. /9929

4910073.

49- Hilmin vakarı, ilmin ziynetidir. /10073

.1013950

50- Ben hilim ve tahammülü kendime cesur insanlardan daha iyi yardımcı buldum. /10139

.1024051

51- Öfkelerinize şifa vermesi için nefislerinizi rezil etmeyin; eğer cahil kimse size cahillik yaparsa hilminiz onu kaplamalıdır. /10240

.1045952

52- Hilim gibi fazilet yoktur. /10459

.1048553

53- Hilim gibi yardımcı yoktur. /10485

.1050254

54- Kendini gaflete vurmak gibi hilim yoktur (yani başkalarının kötülüklerini görmemezlikten gelmek gibi). /10502

.1063255

55- Hilimden daha üstün izzet yoktur. /10632

.1065756

56- Hilimden daha yüce şeref yoktur. /10657

.1073457

57- Akıllıdan başkası sefih insana hilimli olmaz. /10734

.1078458

58- Hilmi olmayanın ilmi yoktur. /10784

.1097159

59- İnsanın çok tahammülü ile hilimli olduğu ve çok ihsan etmesi ile soyluluğu anlaşılır. /10971

HİZMETÇİ

.23501

1- Hizmetçini Allah'a isyan ettiği zaman döv, sana baş kaldırdığı zaman ise bağışla. /2350

HOŞNUTSUZLUK / KIZGINLIK / ALLAH'IN GAZABI

.81371

1- Hoşnutsuzluğu ve kızgınlığı çoğalanın hoşnutluğu ve rızalığı tanınmaz (hoşnutluğuna güvenilmez). /8137

.84502

2- Hoşnutsuzluk ve kızgınlığı çok olan insan yerilmez./8450

.95063

3- Hoşnutsuzluk ve öfkeyi kötü kılan; hoşnut olmayı ve razılığı da güzel kılan şey nedir? /9506

.70674

4- (Kâr ve pay için) hoşnutsuz olmaya zahmet ve çile çekmiş olmak yeterlidir. /7067

.84505

5- Kendisi için takdir edilene razı olmayanın başına korktuğu şey gelir. /8456

.102376

6- Bâtıl ile hoşnut olan kimsenin hoşnutsuzluğundan rahatsız olmayınız. /10237

.45547

7- Öyle birinin öfkesinden ve hoşnutsuzluğundan kork ki, seni onun itaatinden başka bir şey kurtarmaz; ona karşı isyandan başka bir şey (seni) helak etmez ve seni onun rahmetinden başkası kapsamaz; ona sığın ve ona tevekkül et. /4554

HUŞÛ^[60]

.41201

1- Maksudına erdiğin zaman Rabb'in için daha çok huşû içerisinde olmalısın. /4120

.68922

2- Her şey Allah karşısında huzu halindedir. /6892

.68933

3- Her şey Allah karşısında huşû halindedir. /6893

.81724

4- Kalbi (Allah'ın azameti karşısında) tevazu (huşû) edenin uzuvları da huşû eder. /8172

.89195

5- Allah'ın azameti için tevazu eden kimseye insanlar boyun eğler. /8919

.99436

6- (Allah'ın emirlerine) teslim olmak ve tevazu etmek ne de güzel itaattir! /9943

.99457

7- (Allah için) Tevazu (huşû) etmek, dua için ne de güzel yardımcıdır! /9945

.105068

8- Tevazu gibi bir ibadet yoktur. /10506

.1309

9- Huzû^[61] yakınlıktır.^[62] /130

HUY / TABİAT

.94011

1- Bâtının pis olması (kötü niyet) belalardan biridir. /9401

HÜCCET

.6781 **1**

1- Hüccet saltanatının kuvveti, kudret saltanatının kuvvetinden daha büyüktür. /6781

HÜKÜMET

.18731

1- İtaat halkın, adalet devletin siperidir. /1873

.21132

2- Azilden sonraki zillet, hükümetin izzetine denktir. /2113

.18983

3- İşten uzaklaştırılma konusunda insanın zilleti, hükümetteki kötülüğü miktarıncadır. /1898

.22654

4- Vali olduğun şeyde adil ol; sana bağışlanan şeyde Allah'a şükret. /2265

.2396 **5**

5- Sultanının katındaki makamını koru ve sakın ola ki tembelliğin, koruyarak yükseldiğin o makamı elinden almasın. /2396

.2419 **6**

6- Halkı gelenekleri ve dinleri üzere ayakta tut; suçsuzlar senden güvende olsun, suçlular da korksun; bulundukları yerin bakımını üstlen, açıklarını kapa! /2419

.2433 **7**

7- Dini sığınağın, adaleti kılıcın yap; böylece her kötülükten kurtulur, her düşmana galip gelirsin. /2433

.2446 **8**

8- Adaletsiz davranmaktan ve zulümden kaçın. Zira adaletsizlik kılıca davetiye çıkarır, zulüm ise göçe zorlar; cezayı ve intikamı hızlandırır. /2446

.30109

9- En çirkin şey, emir sahiplerinin zulmüdür. /3010

.1710

10- Padişahlık, (halkı) koruyup gözetmektir. /17

.110811

11- Padişahlık kardeşliği bozar. /1108

.22312

12- Reislik yok olmaktır. /223

.92313

13- İnsaf, hükümetin ziynetidir. /923

.100014

14- Hükümetteki tekebbür, azildeki zillettir. /1000

.108915

15- Hükümetler erlerin meydanıdır. /1089

.125616

16- Başkanlığın aracı, geniş insan olmaktır. /1256

.395017

17- Başkanlığın afeti böbürlenmektir. /3950

.399618

18- Başkan olduğunda adil ol. /3996

.403319

19- Rezil insanlar hakim olduklarında faziletli insanlar helak olur. /4033

.403420

20- Alçaklar iş başına geldiklerinde ümitler ümitsizliğe dönüşür. /4034

.403521

21- Alçaklar üstün olduklarında kerem sahipleri mağlup olur. /4035

.452322

22- Devlet işine yeni başlayanların ve rezil kimselerin devletin başına geçmeleri, devletin çöküşüne ve yüz çevirmesine neden olur. /4523

.457523

23- Hükümetteki tekebbürün, azildeki zilletindir. /4575

.471524

24- Devletlerin sebatla ayakta durması, adalet yöntemlerini uygulamakla mümkündür. /4715

.687125

25- Riyaset sevgisi sıkıntıların kaynağıdır. /6871

.546226

26- Riyasetin ziyneti bağıştır. /5462

.548627

27- Devletlerin yok oluşu, alçakların iş başı yapmasıyla gerçekleşir. /5486

.656328

28- Başkanlığın fazlı, siyasetin güzelliğidir. /6563

.656929

29- Alçakların reisliğindense hiç reisin olmaması daha huzur vericidir. /6569

.728530

30- Her devlet için bir ömür vardır. /7285

.744431

31- Hükümetler, adaleti uygulamak gibi (bir davranıştan) daha iyisiyle korunmamıştır. /7444

.781532

32- Halka zulmeden düşmanına yardım etmiştir. /7815

.1014933

GERİ

İNDEKS

İLERİ

33- Ant olsun tohumu yarana, insanı yaratana; bu topluluk biat için toplanmasaydı, yardım etmek için delil-i ikamesi ve Allah'ın, zalimin doyup zulmetmemesi, mazlumun aç kalmaması hakkında bilginlerden aldığı ahd-i peyman olmasaydı, hilafet devesinin yularını sırtına atardım; ümmetin sonuncusunu, ilkinin kadehiyle suvarı giderdim. Siz de anlamışsınızdır ki benim katımda şu dünyanın, bir keçinin aksırığından daha değersizdir. /10149

HÜR / HÜRRİYET

.13221

1- Hür, hürdür; sıkıntıya düşse de hür kalır. /1322

.14852

2- Hürriyet, kin ve hileden arıdır. /1485

.66443

3- Hürler de zulme uğrar. /6644

.74144

4- Sıkıntısı giderilmedikçe hür insan köle olmaz. /7414

.74915

5- Hür için şereften başka ödül yoktur. /7491

.103716

6- Kendinden başkasına kul olma, Allah seni hür yaratmıştır. Şer olmadıkça hayra, zorluk olmadıkça kolaylığa ermenin ne hayrı var? /10371

HÜSRAN

.52751

1- Nice kazançlı çıkanlar vardır ki hüsrana uğramışlardır. /5275

.28412

2- Hüsrana en çok uğrayanınız, en zalim olanınızdır. /2841

.96253

3- Ahiretten nasibi olmayan nasıl da hüsrana uğramıştır! /9625

I

ISRAR

.76851

1- Israr edenden bıılır. /7685

ISRARLA İSTEMEK

.3941

1- Israrla istemek, mahrumiyete davettir. /394

.70482

2- Israrla istemeye mahrum olmak yeter. /7048

.70823

3- Israrla istemek yasak getirir. /7082

.70984

4- Kişinin bir şeyi çok ısrarla istemesi, mahrumiyetine neden olur. /7098

.77795

5- Bir şeyi isterken çok ısarar eden ondan mahrum olur. /7779

.82436

6- Bir şeyi ısrarla isteyen bıktırır. /8243

.83987

7- Bir şeyi ısrarla isteyen ondan mahrum olur. /8398

.91368

8- Bir şeyi ısrarla isteyen, ısrarı mahrumiyetine davet eder. /9136

i

İBADET

.21281

1- İhlaslı ibadet, Rabb'inden başkasına ibadet etmemek ve günahından başka bir şeyden korkmamaktır. /2128

.24452

2- (Ömrünün) en güzel vakit ve bölümlerini, kendinle Yüce Allah için ayır. /2445

.29073

3- En faziletli ibadet düşünmektir. /2907

.30344

4- En faziletli ibadet karnı ve avreti korumaktır. //3034

.655

5- İbadet kurtuluştur. /65

.51476

6- İbadetin sürekliliği saadete ulaşmanın delilidir. /5147

.54697

7- İbadetin ziyneti huşûdur. /5469

.58028

8- İbadetin salahı Allah'a tevekküldür. /5802

.63639

9- İbadetin amacı itaattir. /6363

.650410

10- Allah'a karşı yalnız yapılan ibadette kazançlı hazineler vardır. /6504

.658411

11- İhlasla ibadet eden kurtuluşa erer. /6584

.674012

12- Az ama devamlı olan (ibadet), çok ama yorulmana neden olan (ibadetten) daha hayırlıdır. /6740

.674513

13- Az ama yerine getirilmesi kolay olan, çok ama kaldırılması güç olan şeyden daha hayırlıdır.

/6745

.682014

14- Az ama devamlı (iş-ibadet) çok ama devamsız (iş-ibadetten) daha hayırlıdır. /6820

.698515

15- Hevesinin önünü almayan ibadetin lezzetini nasıl alabilir? /6985

.700516

16- Tevfik[63] ile yardım edilmeyen, ibadetten nasıl faydalanabilir? /7005

.949017

17- Yakınlaşmak isteyen, hiçbir zaman ibadet gibi bir şeyle Allah'a yakınlaşmamıştır. /9490

207018

18- İlimsiz ibadet eden kimse değirmende dönen eşek gibidir, bulunduğu yerin dışına çıkmaz. /2070

.360419

19- Bazıları Allah'a (cennet ve nimetlerini göz önünde tutarak) ibadet ederler; bu, tüccarların ibadetidir. Bazıları korktuklarından dolayı ibadet ederler; bu, kölelerin ibadetidir. Bazıları ise şükür için ibadet ederler; bu da özgür insanların ibadetidir. /3604

İBADET EHLİ

.53401

1- Dini olmayan nice ibadet edenler vardır. /5340

İBRET ALMAK

.22371

1- İbret al ki def edesin. /2237

.22522

2- İbret al ki kanaat edesin. /2252

.24953

3- Sizden sonra gelenler sizden ibret almadan önce siz, sizden öncekilerden ibret alın. /2495

.25164

4- Nasihatleri dinleyin, kaderin cilvelerinden ibret alın ve (Allah'tan) korkmakla kazanç elde edin. /2516

.27935

5- Nerede! Amâlika ve Amâlika'nın çocukları?[64] /2793

.27946

6- Nerede mütekebbirler ve mütekebbirlerin çocukları? /2794

.27957

7- Peygamberleri öldürüp (ilahi) elçilerin nurlarını söndüren Ress şehirlerinin ahalisi nerede?[65] /2795

.27968

8- Nerede ordularını yığıp şehir yapanlar? /2796

.27979

9- "Bizden daha güçlü ve sayıca bizden daha üstün kim!" diye meydan okuyanlar nerede? /2797

.279810

10- Nerede en güzel eserlerin, en adaletli işlerin ve en büyük mülkün sahipleri? /2798

.279911

11- Nerede orduları yenip binlerce (insanla) seyir edenler? /2799

.280012

12- Nereye gittiler; sağlam memleketler yapıp yolları açanlar, mazlumların dadına yetişip misafirleri ağırlayanlar? /2800

.280113

13- Nerede çalışıp didinenler, hazırlanan ve toplananlar? /2801

.280214

14- Nerede bina yapıp sağlamlaştıranlar, serip yayanlar, toplayıp tek tek sayanlar? /2802

.280315

15- Nerededir Kisra,[66] Kayser,[67] Tubbâ[68] ve Himyer?[69] /2803

.280416

16- Nerede biriktirip yığanlar, mal üstüne mal yığıp sonra da çoğaltanlar? /2804

.280517

17- Nerede yapıp sağlamlaştıranlar, süslenip ziynetlenenler? /2805

.280618

18- Nerede malı toplayıp da çoğaltan, biriktirip artıran (bunları yaparken) çocuğunun akıbetini düşünen? /2806

.280719

19- Nerede sizden daha uzun ömürlü ve daha büyük eser sahipleri? /2807

.280820

20- Nerede sayıları (insanları) çoğaltan ve kendisi için büyük ordular kuran ve büyük yapıtlar yapan? /2808

.280921

21- Nerede padişahlar ve Kisralar? /2809

.281022

22- Nerede Asferoğulları[70] ve Firavunlar? /2810

.281123

23- Nerede dünyayı ve etrafındakileri sahiplenener? /2811

.281224

24- Nerede düşmanları zelil edip zülûflerine malik olanlar (onları teslim alanlar)? /2812

.281325

25- Karşılarında ümmetlerin eğildiği kimseler nerede şimdi? /2813

.281426

26- Nereye gittiler dünyada himmetlerinin doruğuna ulaşan kimseler? /2814

.342527

27- Doğrusu kalanlar için geçip gidenlerde ibret vardır. /3425

.342628

28- Son gelen ilk gelenden yana durmalıdır. (Ondan ders/ibret almalıdır) /3426

.343529

29- Doğrusu gidenlerin gidişi, kalanlar için bir ibrettir. /3435

.87930

30- İbret almak ismet meyvesi verir. /879

.102631

31- Zaman sana ibretler sunar. /1026

.103732

32- İbret almak, ilerlemeyi sağlar. /1037

.403233

33- Allah, bir kulu sevdiği zaman ibretlerle ilham eder. /4032

.506334

34- İbret alasınız diye sizden öncekilerin eserleri ibret olarak kalmıştır. /5063

.515035

35- Sürekli ibret almak insanı basirete doğru çeker ve (kötülüklerden) alıkoyar. /5150

.519136

36- Ağızımdan çıkan sözün sorumlusu ve kefilim; gerçekten de gelecekteki kötü akıbetleri ibretler açıklar ve takva da şüpheye düşmesini engeller /5191

.585037

37- Geçmişteki doğruları tasdik et, dünyadan geçip gidenlerden ibret al; zira onların bazıları birbirlerine benzer; sonuncu, birinciye ulaşır. /5850

.600338

38- Uzun ibret almak (insanı) temkinli olmaya, sırtını sağlam yere dayamaya zorlar. /6003

.645939

39- Her bakışta bir ibret vardır. /6459

.646140

40- Her ibret alışta bir basiret vardır. /6461

.651941

41- Günlerin arka arkaya gelmesinde yaratılanlar için ibret vardır. /6519

.658142

42- Alışkanlığı ibret almak ve huyu sağlam şeye yaslanmak olan kurtuluşa erer. /6581

.666443

43- Duran ve çekinen (dünyaya göz dikmeyen, günahlardan çekinen) kimse gerçekten de ibret almıştır. /6664

.667344

44- Geçmişten ibret alan, gelecekte de ibret alır. /6673

.690045

45- Üzerinde düşündüğün her gün sana ibret olur. /6900

.706046

46- Bildikleri şeyler akıl sahiplerinin ibret alması için yeterlidir. /7060

.735147

47- Sizler için doğruyu söylüyorum: Gerçekten de ibret alınacak şeyler sizin için aşikâr oldu. Nehy olduğunuz şeyden men edildiniz. Allah tarafından Allah'ın elçisinden sonra (Cebrail gibi) korkutucular (Peygamber ve halifeleri kanunları) ulaştırmadı (veya Allah tarafından semavi elçilerden sonra beşer (Peygamberler, imamlardan başkası tebliğ etmemiştir). Buna göre hiçbir mazeret yeri yoktur, Allah tarafından meleklerin gelip sizleri hidayet etmesini beklemeyin. /7589

.758948

48- Eğer ömrünün geçen kısmından ibret alsaydın gerçekten de kalan ömrünü iyi korurdun. /7589

.769149

49- İbret alan (zulüm ve ibret vesilesi olmaktan) uzak olur. /7691

.805650

50- Çok ibret alanın hataları az olur. /8056

.812051

51- Zamanın değişen olaylarından ibret alan başkasına (zulüm) etmekten uzak durur. /8120

.827652

52- Başkasından ibret almayan kimse, nefsinı güçlendirmemiştir. /8276

.830653

53- İbretlerden ders alan kimse durur. (Zulüm ve gúnahtan kaçınır) /8306

.866154

54- Günün değişen olaylarından ibret almayan kimse kınamalarla durmaz. /8661

.868655

55- Günün olaylarından ibret alan, zamanın sulhuna (dostluğuna) güvenmez. /8686

.885056

56- İbret almasını bilen geçmiş ümmetlerle beraber yaşamış gibidir. /8850

.901157

57- Dünya olaylarından ibret almayan kimseye öğüt ve nasihat fayda vermez. /9001

.924258

58- Kim işlerinde düşünürse doğru yönlerini bulur. /9242

.924459

59- Dünya olaylarından ibret alanın hırsı azalır. /9244

.954260

60- İbret alınacak şeyler ne de çoktur ama ibret alanlar azdır. /9542

.1077661

61- Durup düşünmeyen ibret almaz. /10776

.112162

62- İbret almak (insanı) ileriye götürür. /1121

İFFET / NAMUS

.19891

1- İffet nefsi korur ve alçaklıktan temizler. /1989

.21482

2- İffet şehveti zayıflatır. /2148

.353

3- İffetli olmak, zahitliktir. /35

.5294

4- İffet en üstün mertliktir. /529

.5695

5- İffetlilik en üstün huydur. /567

.7296

6- İffet zeki insanların tavrıdır. /729

.11687

7- İffet bütün hayırların başıdır. /1168

.13878

8- Halkın elinde olana tamah etmemek iffet ve himmetin büyüklüğüdür. /1387

.15119

9- İffet ehli, şerefli insanların en asilidir. /1511

.423810

10- İffet ile ameller temizlenir. /4238

.449511

11- Erkeğin tacı iffeti, ziyneti ise insafıdır. /4495

.459312

12- İffetin meyvesi kaçınmaktır. /5493

.463713

13- İffetin meyvesi kanaattir. /5637

.484514

14- Güzel iffet yüce insanların sıfatıdır. /4845

.553115

15- Kanaat haramlardan sakınmaya neden olur. /5531

.609916

16- İffetli ol, çünkü o iyi dosttur. /6099

.611817

17- İffetli ve kanaatli ol, böyle olana yaşamın masrafı hafif gelir. /6117

.612218

18- İffetli ol; zira o, üstün insanların sıfatıdır. /6122

.615619

19- İffetten ve emaneti korumaktan ayrılmayın; zira onlar, gizlediğinizin en üstünü, açığa vurduğunuzun en güzeli, biriktirdiklerinizin en yücesidir. /6156

.618120

20- İffet haya miktarıdır. /6181

.625721

21- Lezzetlerin kötü akıbetini bildiği halde sakınmayana şaşarım! /6257

.721322

22- İştahın olan şeyde iffetli ol. /7213

.755223

23- Ulaşamayacağı şeyi isteyen iffetle süslenmemiştir. /7552

.918524

24- İffet ve kanaat bağışlanan kimse, izzet ile ahitleşir. /9185

.1053925

25- İffeti olan çaresiz kalmaz. /10539

.859726

26- Kim (günahtan) uzak durursa yükü hafifler ve Allah katında değeri artar. /8597

.905027

27- Etrafı iffetli olanın ahlakı güzelleşir. /9050

.283728

28- En iffetliniz en hayâlî olanınızdır. /2837

.343829

29- Şüphesiz Allah iffetli, hayâlî, takvalı ve razı olanı sever. /3438

İFTİRA

0100251

1- (Hakkı olmadığı şeyi) iddia eden helak oldu ve iftira edense hüsrana uğradı. /10025

.88892

2- Kendini iftira konumuna sokan, kendine karşı kötü zanda bulunanı kınamamalıdır. /8889

.104553

3- İftira gibi utanmazlık yoktur. /10455

İHLAS

.15601

1- Sonu ne olacağı belli olmayan ihlas büyük tehlikededir. /1560

.22482

2- (Amelini) halis kıl ki (kemale) eresin. /2248

.24003

3- Amelini, ilmini, sevgini, kinini, almasını, bırakmasını, sözünü ve suskunluğunu Allah için halis kıl. /2400

.24604

4- Açıkta ve saklıda ihlastan, gıyapta ve huzurda (Allah'a karşı) korkmaktan, fakirlikte ve zenginlikte iktisatlı olmaktan, rızada ve gazapta adaletten ayrılma. /2460

.24805

5- Amel ettiğiniz zaman onu (Allah için) halis kılın. /2480

.746

6- İhlas hedeftir. /74

.2097

7- İhlas kurtuluştur. /209

.3058

8- İhlas en hayırlı ameldir. /305

.3909

9- İhlas ibadetin meyvesidir. /390

.59710

10- İhlas, en faziletli insanların huyudur. /597

.62111

11- İhlas en yüce saadettir. /621

[GERİ](#)

[İNDEKS](#)

[İLERİ](#)

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.66712

12- İhlas mukkarreplerin (Allah'a en yakın olan kulların) ibadetidir. /667

.72713

13- İhlas dinin gayesidir. /727

.85114

14- İhlas en üstün akıbetir. /851

.85315

15- İhlas yakinin meyvesidir. /853

.85916

16- İhlas ibadetin ölçüsüdür. /859

.86017

17- İhlas en yüce imandır. /860

.130118

18- Amelin ihlası yakinin güçlülüğünden ve niyetin düzgün olmasından kaynaklanır. /1301

.375719

19- (Amel ve niyetini) halis edersen kurtuluşa erersin. /3757

.424220

20- Ameller ihlasla yücelir. /4242

.425921

21- Amel ehli ihlaslarıyla üstünlük kazanırlar. /4259

.587022

22- Kişinin ihlasının doğruluğu (Allah'a olan) yakınlığını yüceltir ve sevabını artırır. /5870

.594923

23- Ecelini karşılayana ve amelini halis kılana ne mutlu! /5949

.596424

24- İlmmini, amelini, sevgisini, kinini, almasını, bırakmasını, sözünü ve sessizliğini Allah için halis kılana ne

mutlu! /5964

.595025

25- Halis amelini (ahirete) gönderen, salih amel işleyen, (ahiret için) azık toplayan ve sakıncalı şeylerden kaçınan kimseye ne mutlu! /5950

.615926

26- İhlasın doğruluğundan ve yakinin güzelliğinden ayrılmayın; zira onlar, (Allah'ın dergâhına) yakın olanların en üstün ibadetidir. /6159

.634827

27- İhlasın hedefi (azaptan) kurtulmaktır. /6348

.649428

28- Akıl sahipleri ve bilir kişilerin rekabeti amellerin ihlaslı olmasındadır. /6494

.697829

29- Heva ve hevesin galip geldiği kimse, (amelini) nasıl halis kılabilir. /6978

.825530

30- (Amelini) Allah için halis kılan, dünyada ve ahirette sırtını iyi yere dayamıştır. /8255

.900331

31- İhlası ameline dost edinmeyen kimsenin (ameli) kabul olmaz. /9003

.973732

32- Ameller ihlasla yücelir. /9737

.1074933

33- Ancak amelini halis kılan mükâfatı elde eder. /10749

.1090834

34- Niyetinin doğruluğu doğrultusunda ameli halis kılmaktan daha üstün hiçbir şey yoktur. /10908

.79335

35- İhlaslı kişinin (duasının) kabul olması daha yeğdir. /793

.767536

36- (Amelini) halis kılan arzularına ulaşır. /7675

İHLASLI OLMAK VE NASİHAT

.6141

1- İhlaslı olmak, sevgi ve dostluk meyvesi verir. /614

.12982

2- Nasihat, saygın insanların karakteridir. /1298

.53653

3- Nice nasihat edenler var ki ihlaslı değildirler. /5365

.53664

4- (İnsanları) aldatan niceleri var ki onlardan nasihat etmeleri istenir. /5366

.59445

5- Kendisine yol gösteren nasihatçıyı dinleyene ve onu helakete sürükleyen kimseden uzak durana ne mutlu! /5944

.66636

6- Düşmanından nasihat isteyen cahildir. /6663

.66837

7- Şüphesiz nasihat edildiniz, öyleyse nasihate uyun; gözünüzü açtılar, öyleyse görün; kılavuzluk edildiniz, öyleyse yolu doğru gidin.” /6683

.66848

8- Eğer (doğru) yol arıyorsanız şüphesiz yol gösterildi; eğer öğüt istiyorsanız öğüt verildi ve eğer nasihat kabul ediyorsanız nasihat edildiniz. /6684

.70089

9- Rezaleti seven, nasihatten nasıl yararlanabilir? /7008

.869910

10- Nasihat ederek seninle ticaret yapan, gerçekte kârını çoğaltmıştır. /8699

.905311

11- Nasihat ederek seninle ticaret yapan, kârında sana ortak olacaktır. /9053

.930412

12- Nasihatın en iyisi, kötülükleri ortaya çıkarandır. /9304

.937813

13- Nasihat etmek, dinin g zelliklerindendir. /9378

.937914

14- Nasihatın en faziletlisi, barışa işaret etmektir. /9379

.979915

15- Nasihatın acılığı, hile ve dolandırıcılığın tatlılığından faydalıdır. /9799

.983916

16- Sana nasihat eden kimse senin adına korkan, sana iyilik eden, işinin akıbetine bakan ve hatalarını telafi edendir. Öyleyse ona uyman ıslah olmanı, muhalefet etmen ise kötülüğünü beraberinde getirecektir. /9839

.996617

17- Halkın içinde nasihat etmen, azarlamadır. /9966

.1027918

18- Nasihat edeni reddetme ve (iyiliği) göstereni aldatıcı sayma. /10279

.1039919

19- Aklını kaybetmiş olanın nasihatini kabul etme; asaletinin kendisine ihanet ettiği kimseye güvenme. Zira akli olmayan nasihatinde ihanet edecek, asaleti kendisine ihanet eden ise ıslahında fesat çıkaracaktır. /10399

.1050420

20- Nasihat gibi ihlas yoktur. /10504

.1062221

21- Nasihatten daha yeterli vaaz yoktur. /10622

.1088422

22- Nasihatçı olmayan ve nasihatçıları sevmeyen kavmin hayrı yoktur. /10884

.1091023

23- Alçaklar, rağbet ve korkudan başka yolla halis olmazlar. Rağbet ve korku gittiğinde asıllarına dönerler. /10910

.1100524

24- Ey insanlar! Kim olursa olsun, nasihatçinin nasihatini kabul edin ve onu size getirene itaat ederek kabul edin. Bilesiniz ki, Allah sadece hikmetli kalpleri ve hakkı başkalarından daha çabuk kabul edeni övmüştür. Bilesiniz ki büyük cihat, nefisle olan cihattır. Öyleyse meşguliyetlerinizi nefsinizle cihat etmekle geçirin ki saadetli olasınız; münakaşalı sözleri bir kenara bırakın ki sağlam kalasınız; Allah'ı çok anın ki kazancınız çok olsun. Ey Allah'ın kulları! Birbirinizle kardeş olun ki, Allah katında ebedî nimetle mutlu olasınız. /11005

.1044825

25- (Günahtan) korkutmak gibi nasihat yoktur. /10448

.835526

26- Kendisine nasihat edeni dinlemeyen, düşmanına yardım etmiştir. /8355

.868327

27- Nasihatçiye yönelen, kötülükten yüz çevirmiştir. /8683

.868428

28- Nasihatçinin aldatici olduğunu sananı kötülük aldatır. /8684

.869729

29- Nasihatçinin nasihatini kabul etmeyen, düşmanlığını gizleyen düşmanın hilesinde yanar. /8697

.774330

30- Nasihati kabul etmeyen helak olur. /7743

.662231

31- Bazen nasihatçinin kazancı, suizana düşmek olur. /6622

.662332

32- Kendisinden nasihat istenen bazen aldatır. /6623

.662433

33- Bazen ihaslı olmayan da nasihat eder. /6624

.699934

34- Kendisini aldatan nasıl başkasına nasihat edebilir? /6999

.739135

35- Nice güvenilir nasihatçi var ki ihanet etmiş ve nice hain var ki nasihat etmiştir. /7391

.776736

36- Sana nasihat eden, gerçekte sana yardımcı olmuştur. /7767

.782737

37- Senden nasihat isteyen aldatma. /7827

.792338

38- Sana nasihat eden, sana sevgi ve şefkat göstermiştir. /7923

.810439

39- Nasihatçinin samimi olmadığını düşünen, kötüyü iyi saymıştır. /8104

.834440

40- Nasihati kabul eden, rezil olmaktan korunur. /8344

.84441

41- Nasihat, dostluk doğurur. /844

İHSAN / İYİLİK

.16761

1- Düşmana erdemli davranmak, iki zaferden biridir. /1676

.20202

2- İhsan üstüne ihsanda bulunmak, cömertliğin kemalindendir. /2020

.20293

3- İyilik hayırseverlerin, kötülük şer ehlinin huyudur. /2029

.20804

4- Asalet, asil insanı salihleştirdiği kadar aşağılık insanı da fasitleştirir. /2080

.21895

5- İyilik tekrarlanmadıkça eskimiş elbiseler ve yıkık binalar gibi yıpranır. /2189

.22276

6- İyilik et, köle et. /2227

.22307

7- İhsan et, öne geç. /2230

.22308

8- İhsan et, teşekkür gör. /2235

.22499

9-Yardımlını unut, vaadini hatırla. /2249

.225110

10- İyilik et, kudret bul. /2251

.225511

11- Cömert ol, (halka) efendi ol. /2255

.225712

12- İyilik et ki övülesin. /2257

.226613

13- İyiliğini bağışla, kötülüğünü esirge. /2266

.227014

14- İyilik et ki iyilik bulasın. /2270

.227315

15- Kötüye iyilik et ki ona hükmedesin. /2273

.228016

16- Halka ihsan et ki değer artsın. /2280

.231117

17- Kime istersen iyilik et, emiri ol. /2311

.234818

18- İyilik et ki sana teşekkür edilsin; Allah'tan kork ki senden korkulsun ve şaka yapma ki tahkir edilmeyesin. /2348

.235519

19- Yaptığın ihsanları ganimet say ve kardeşlerinin hakkına riayet et. /2355

.237920

20- Senden istemeyene ihsanı sen başlat, isteyene de ihsanını et; sakın ola ki isteyen geri çevirmeyesin!. /2379

.238421

21- Malını, hakkı olan yerlere bağışla ve (yardımlaşacak olursan) dostunla yardımlaş; zira hür insana ihsanda bulunmak, en münasip yerdir. /2384

.245422

22- Köle edindiğin kimseye iyilik et ki seni köle edinen de(Allah) sana iyilik etsin. /2454

.287023

23- En üstün iman, ihsandır. /2870

.295424

24- İhsanların en iyisi, dinle en fazla bağdaşanıdır. /2946

.295725

25- En üstün iyilik, iyilerin ulaştığı iyiliktir. /2954

.295726

26- En üstün iyilik, iyilik ehlinin ulaştığı iyiliktir. /2957

.297527

27- İyiliğin en üstün yanı, onun değeridir. /2975

.298428

28- En çok sevabı olan iyilik, sıla-i rahimdir. /2984

.300229

29- Kudret sahiplerinin en güzel davranışı ihsandır. /3002

.301230

30- Hazinelelerin en kıymetlisi biriktirilen hürriyettir. /3012

.302331

31- İhsanların en iyisi, dostlarla yardımlaşmaktır. /3023

.302832

32- En üstün iyilik, (başkalarını) minnet altında bırakmamaktır. /3028

.304533

33- İhsanların en üstünü, kerim insanların ihsanıdır. /3045

.306234

34- Bağış yapmaya en layık kimse, istemeye ihtiyacı olmayan kimsedir. /3062

.306335

35- En üstün bağış, istenmeden önce (sahibine) ulaşan bağıştır. /3063

.314236

36- En hoş bağış, istenmeden yapılan bağıştır. /3142

.314337

37- En üstün bağış, isteme zilletinden önce yapılan bağıştır. /3143

.317338

38- Senin yanında öncelik bakımından en üstün kimse, senden önce senin hayrını uman kimsedir. /3173

.336939

39- Halk arasında hayra en layık kimse (verilen vaadi) geciktiğinde sabreden, bir şey verilmediğinde mazur gören ve ihsan olunduğunda teşekkür eden kimsedir. /3347

.336940

40- Halk arasında ihsana en layık kimse, Allah'ın ona ihsan ettiği ve kudretiyle ellerini (cömertliğe) açtığı kimsedir. /3369

.337041

41- Bağış yapmaya en layık kimse, Allah'ın ona bolca nimet verdiği kimsedir. /3370

.338342

42- Sevabı en çabuk ulaşan hayır, ihsandır. /3383

.339143

43- Elindeki malı bağışlamak, onu biriktirmektir; saklamak ise fitnelere sunmak. /3391

.339344

44- Elindeki malı Allah'ın itaatinde harcamak en büyük nimettir; Allah'a isyan yolunda harcamak ise en büyük sıkıntı. /3393

.340445

45- Şüphesiz, bağış, (veya selam) ahlakın güzelliğindendir. /3404

.343646

46- Şüphesiz, Allah ihsan eden elleri, korunan dini sever. /3436

.349647

47- İstemek, bahşişten daha pahalıdır. O halde verdiklerinizin değerini yükseltmeyin. Zira verdiklerinizin değeri, asla istemekle bir olmaz. /3496

.349748

48- Allah'ın az yardımı, yarattıklarının çok yardımından daha değerlidir. /3497

.354249

49- Halktan birine ihsan ettiğinde onunla ancak kendine değer vermiş, itibarını onunla süslemişsindir. Öyleyse kendin için yaptığın şeyden dolayı başkasından teşekkür bekleme. /3542

.363750

50- Hasetçilerden ve muhaliflerden seni aldatanlara karşı ihsanda bulunman, onları, senin onlara kötülük etmenden daha çok kızdırır. Oysa ki bu iş, onların hayrına davetçidir. /3637

.364051

51- İkrâmın bütün insanları kuşatmaz; öyleyse en değerli insanları seç. /3640

.748952

52- İhsanı ertelemek kerem sahiplerinin âdeti değildir. /7489

.3253

53- İhsan efendiliktir. /32

.8054

54- İyilik, haseptir. /80

.10955

55- İhsan, dostluktur. /109

.13356

56- İyilik, borçtur. /133

.15657

57- İhsan, ganimettir. /156

.19558

58- İyilik, üstünlük; kerem, yüceliktir. /195

.22059

59- İyilik, hazinedir. /220

.26360

60- İnsan, ihsanın kölesidir. /263

.47061

61- İhsan, nimetlerin zekâtıdır. /470

.52162

62- İhsan, ganimetlerin en üstünüdür. /521

.74463

63- İhsan, faziletin başıdır. /744

.78364

64- İhsan, insanı köle eder. /783

.85765

65- İyilik, en üstün efendiliktir. /857

.86666

66- İhsan kötülüğü yok eder. /866

.89267

67- Üstünlük, ihsanladır. /892

.97268

68- İhsan, en üstün keremdir. /972

.98069

69- İhsan, ebediyet birikimidir. /980

.113570

70- İhsan, (ahiret) azığıdır; kerem sahibi ise onu koruyan. /1135

.117771

71- İnsanlar iyilikte bulunanların çocuklarıdır. /1177

.123272

72- Akıl ehlinin ihsanı, faziletin en güzelidir. /1232

.123373

73- Aşağılık insanın ihsanı, rezilliğin en çirkinidir. /1232

.123774

74- İhsana karşı kötülük yapmak nankörlüktür. /1237

.132975

75- İhsan, en yetişkin ekin, en üstün hazinedir. /1329

.134476

76- Kötü insana ihsan etmek, en güzel fazilettir. /1344

.139777

77- (İnsanı) tekrar tekrar minnet altında bırakmak ihsanı bulandırır. /1397

.149878

78- İyilere ikram, en güzel birikim ve en değerli ihsandır. /1498

.151779

79- Kötüye ihsan etmek, düşmanı ıslah eder. /1517

.153980

80- İhsan, hazinedir; öyleyse onu kime emanet ettiğine bak! /1540

.154081

81- İhsan birikimdir; o halde kimin yanında bıraktığına iyi bak! /1540

.375482

82- İhsan edersen hizmet bulursun. /3754

.380883

83- İhsan edersen nefsine değer vermiş, ona iyilik etmiş olursun. /3808

.384084

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

84- Şüphesiz, siz, mal toplamaktan daha çok insanlara iyilik etmeye muhtaçsınız. /3840

.394185

85- İhsanın âfeti (onu) geciktirmektir. /3941

.398186

86- İyilik yaptığında üstünü ört. /3981

.398287

87- Sana bir iyilik ulaştığında onu yay. /3982

.398688

88- Vereceğin vakit acele et. /3987

.400089

89- Sana bir iyilik ulaştığında onu an. /4000

.400190

90- (Birine) iyilik yaptığında onu unut. /4001

.408991

91- Aşağılık insana ihsan ettiğinde karşılığında sana kötülük eder. /4089

.376692

92- Ben ihsan etmediğim kimseye ihsan etmede özgürüm. İhsan ettiğim kimseye ihsanı tamamlamakla rehinim. Zira ihsanı tamamlarsam, onu korurum; eğer kesersem, zayi etmiş olurum. Mâdem zayi edecektim, o halde neden böyle bir işi yaptım? /3766

.412193

93- Zayıf insanlara ihsan etmekten aciz kaldığında, şefkatin onları kuşatsın. /4121

.415594

94- Kıyamet gününe dek biriktirdiğin şeyleri taşıyacak ve yarın ihtiyaç duyduğunda sana geri verecek bir ihtiyaç sahibi bulduğunda bunu ganimet say; elinden geldiğince ona çok azık yükle. Sen buna kadirsin. Sonra böyle birini aradığında bulamayabilirsin. /4155

.418895

95- İhsanla insan kul olur. /4188

.421496

96- İhsanla teşekkürler daimî olur. /4214

.429897

97- İhsanla kalplere sahip olunur. /4298

.433098

98- İhsanla hür insanlara sahip olunur. /4330

.433699

99- Kusurları bağışla örtmek ve ihsanda bulunmak, insanın değerini yüceltir. /4336

.4353100

100- Boyunlar ihsan ile eğilir. /4353

.4438101

101- Bağış, nimetlerin zekâtıdır. /4438

.4445102

102- Elle bağış, en güzel menkıbe ve en üstün huydur. /4445

.4456103

103- Elle bağış mükâfatı çoğaltır, ödülü artırır. /4456

.4469104

104- İyilikte acele etmek iyiliğin ölçüsüdür. /4469

.4470105

105- İhsanı hakkını tanımayan kimsenin yanına bırakmak, onu zayi etmek demektir. /4470

.4479106

106- Bağışta bulun, hizmet gör; sabırlı ol, öne geç. /4479

.4483107

107- İhsanın kemali, (başkalarını) minnet altında bırakmamaktır. /4483

.4510108

108- İnsanların senin ihsanına ümitlenmeleri, onların senin cezandan korkmalarından daha iyidir. /4510

.4534109

109- İhsan etmek, zulümden uzak durmak, hakka amel etmek, nefisten yana inşafı olmak, fesattan kaçınmak ve ahiretinize çekidüzen vermekle (kendinizi) süsleyin. /4536

.4750110

110- İhsanın güzelliği (başkalarını) minnet altında bırakmamakta saklıdır. /4750

.4752111

111- İyiliğin güzelliği onu tamamlamaktır. /4752

.4798112

112- İhsana karşı nankörlük etmek, (insanı) minnetin çirkinliğine sürükler. /4798

.4899113

113- İhsana karşı nankörlük etmek, mahrumiyet getirir. /4899

.4983114

114- En güzel ihsan, iyilere ulaşan ihsandır. /4983

.4999115

115- En iyi ihsan, gecikmeyen ve arkasından minnet gelmeyen ihsandır. /4999

.5037116

116- En iyi ihsan, istenmeden yapılan ihsandır. /5037

.5038117

117- Düşmanına ihsanla galip gel; zira bu, iki zaferden biridir. /5038

.5194118

118- İhsan sahibi, (kendisine) teşekkür edilen efendidir. /5194

.5195119

119- İyilik sahibi övülmeye alışıktır. /5195

.5229120

120- İhsanın başı, müminlere ihsandır. /5229

.5250121

121- Cömertliğin başı, ihsanda acele etmektir. /5250

.5253122

122- İmanın başı, halka ihsandır. /5253

.5254123

123- Faziletlerin başı, fazilet sahiplerine ihsandır. /5254

.5255124

124- Rezilliklerin başı, rezil insanlara ihsandır. /5255

.5428125

125- İhsanı kontrol etmek ona başlamaktan daha güzeldir.[71] /5428

.5498126

126- İyiliğini artır, ihsanını bollaştır; zira bu, biriktirme bakımından en kalıcı, hatırlanma bakımından en güzel şeydir. /5498

.5518127

127- İhsan, dostluk sağlar. /5518

.5550128

128- Art arda ihsanda bulunmak, cömertlerin huyudur. /5550

.5629129

129- İhsanı onu unutandan iste, onu anan kimseye de ihsan et. /5629

.5731130

130- En kötü ihsan, geciktirilen ve arkasından minnet altında bırakılan ihsandır. /5731

.5833131

131- İhsanda bulunmak, insanı aşağılık hâle gelmekten korur. /5833

.5834132

132- İhsan etmek, insanın faziletlerindendir. /5834

.5840133

133- İhsan nimetleri akıtır, belaları uzaklaştırır. /5840

.5853134

134- Malın getirdiği, onun yok olmasıyla yok olur, gider.[72] /5853

.5955135

135- (Allah) kullarına ihsanda bulunup ahireti için azık toplayana ne mutlu! /5955

.6063136

136- Ehli olmayan kimseye ihsanda bulunan ihsana zulmetmiştir. /6063

.6073137

137- Saygın insanlara ihsanda bulunan en güzel ganimetlerle zafere ulaşmıştır. /6073

.6112138

138- İhsan et! Zira ihsan, en iyi ziraat ve en faydalı sermayedir. /6112

.6164139

139- Allah kullarına ihsan edin ve O'nun beldelerinde adaletli olun ki (kıyamette) şahitlerin huzurunda güvende olasınız. /6164

.6166140

140- İhsan edin; zira ihsan, ahiret için en güzel azıktır. /6166

.6168141

141- Akrabalarınıza ve komşularınıza karşı ihsanda bulunun, iyilik edin; zira bu ikisi, ömrünüzü çoğaltır yurdunuzu bayındır kılar. /6168

.6217142

142- Aralıksız iyilik ve ihsan, hür insanları köle eder. /6217

.6237143

143- İhsanı adet edinmek, kudretin kaynağıdır. /6237

.6276144

144- Köleleri malıyla satın alıp sonra da özgür bırakan kimse, nasıl olur da hür insanları ihsan ile satın alıp kendine kul etmez, şaşarım doğrusu!. /6276

.6498145

145- Her iyilikte bir ihsan vardır. /6497

.6498146

146- Her bağışta minnettarlık vardır. /6498

.6667147

147- Vaadi yerine getirmek için bağışta bulunmak bazen haz verir. /6667

.6753148

148- İhsanını öne geçir ki ganimet alsın. /6753

.6859149

149- Her iyilik ihsandır. /6859

.6930150

150- Nice insanlar vardır ki, ihsan onları kul-köle etmiştir. /6930

.7113151

151- İyiliği artırmak ömrü uzatır, zikri yayar. /7113

.7114152

152- Çok ihsan şerefi yüceltir, teşekkürü daim kılar. /7114

.7250153

153- İhsan üstüne ihsan etmek, zenginlik ve kudretin devamlılığına kefildir. /7250

.7302154

154- Her şeyin bir fazileti vardır; kerem sahiplerinin fazileti ise insanlara ihsan etmektir. /7302

.7390155

155- Cömertlik ve ihsan huyun olsun. /7390

.7436156

156- İhsana dengiyle teşekkür eden asla teşekkürle onu ödeyemez. /7436

.7601157

157- Eğer ihsanı şekillenmiş bir halde görseydiniz, şüphesiz onu alemlere üstün gelmiş güzel bir şekilde görürdünüz. /7601

.7660158

158- İhsan eden, hizmet görür. /7660

.7680159

159- Malını bağışlayan yücelir. /7680

.7747160

160- İhsan eden, efendilik hakkını yerine getirmiştir. /7747

.7760161

161- İhsanı ile (başkalarını) minnet altında bırakan, onu bulandırmıştır. /7760

.8014162

162- İhsanda bulunan başta olmayı hak eder. /8014

.8082163

163- Güzel ihsanda bulunan, büyük övgü alır. /8082

.8107164

164- İyilik eden mükâfat ve teşekkür kazanır. /8107

.8130165

165- Kim ahdettiği ihsanı keserse, Allah da elindeki imkânı ondan alır. /8130

.8188166

166- İhsan etmeyen yücelmez. /8188

.8199167

167- Otururken verilmeyene ayaktayken de verilmez. /8199

.8200168

168- Otururken verilmeyen ayaktayken alıkonulur. /8200

.8241169

169- Cahile ihsan edenin akılsızlığına delil gösterilir. /8241

.8333170

170- (Aldığı) ihsanı gizleyen, mahrumiyetle ödüllendirilir. /8333

.8334171

171- İhsana engel olanın kudreti elden gider. /8334

.8338172

172- Hür insana ihsan eden, mükâfatını alır. /8338

.8362173

173- İhsan eden iyi övgüyü kazanır. /8362

.8420174

174- Çok ihsan eden yüceliğini aşikâr eder. /8420

.8473175

175- İhsanı çok olanı kardeşleri sever. /8473

.8492176

176- İhsan edene rağbet artar. /8492

.8528177

177- İhsanını kabul eden, cömertliğine yardımcı olmuştur. /8525

.8544178

178- İhsanını tamamlamak isteyen, istenmeden bağış yapsın. /8544

.8547179

179- Ehli olmayan kimseye ihsan eden, ihsanına zulmetmiştir. /8547

.8549180

180- Hak edilmeyen yerlere ihsan eden, hakkı olan yerlere karşı kusur etmiştir. /8549

.8567181

181- İhsanın güzelliğine nankörlük eden, (irtibatın) kesilmesinin kötülüğünü hak eder. /8567

.8588182

182- İhsana ondan daha üstün bir şeyle karşılık veren, onun mükâfatını vermiştir. /8588

.8615183

183- İhsanı çok olanın hizmet edeni de çok olur, yardım edeni de. /8615

.8642184

184- Kim iyiliğini bağışlarsa, kalpler ona yönelir. /8642

.8642185

185- İstenmeden önce ihsan eden kimse, (halkça) sevilen cömert kimsedir. /8643

.8674186

186- İhsana kötülükle karşılık veren gerçekten de mertlikten uzaktır. /8674

.8715187

187- Kim halka ihsan ederse onlarla olan dostluğu daim olur. /8715

.8721188

188- Geçmişte kendisine yapılan ihsanı telafi eden kimse, özgürlüğü kâmil kimsedir. /8721

.8753189

189- Kim ümitle sana sığınmışsa (ihsanına el açmışsa), şüphesiz senin hakkında iyi zannını ön geçirmiştir. Öyleyse, onun ümidini suya düşürme. /8753

.8777190

190- Hakkını yerine getirmeyenin hakkını yerine getiren, gerçekte onu kendine kul eder. /8777

.8833191

191- Halka ihsan edenin akıbeti güzel olur; hedefe kolay ulaşır. /8833

.8884192

192- İhsanı kabul eden, gerçekte ihsan edenin kölesi olmuştur. /8884

.8885193

193- Kim ihsanını kabul ederse, şüphesiz sana olan hakkını sabit kılmıştır. /8885

.8905194

194- Kim kötülük karşısında iyilik ederse, şüphesiz bütün faziletleri elde etmiştir. /8905

.8996195

195- Kim ihsana karşı teşekkür etmezse, mahrumiyet ondan öteye gitmez. /8996

.9032196

196- İstenmeden bağış yapan ve iyiliği minnetsiz tamamlayan, ihsanı kâmil etmiştir. /9032

.9066197

197- Nimete nankörlük edene ihsan edenin hışmı da (onunla) uzar, gider. /9066

.9077198

198- Bağış yapan, dünya düşkünlerini (kendine) kul eder. /9077

.9115199

199- İhsanını terbiye etmeyen, onu zayi etmiştir. /9115

.9140200

200- İhsanını kabul eden, (karşılığında sana) izzet ve mertliğini satmıştır. /9141

.9141201

201- İhsanını kabul eden, sana karşı celal ve izzetini alçaltmıştır. /9141

.9146202

202- İhsanını terbiye etmeyen, hiç ihsan etmeyen gibidir. /9146

.9280203

203- İhsan etmek himmetin yüceliğindendir. /9280

.9309204

204- İhsanı zayi etmek, en büyük facialardandır. /9309

.9438205

205- İyi insanlara ihsan, en faziletli ihsanlardandır. /9438

.9502206

206- Teşekkür, ihsandan başkasıyla kazanılmaz. /9502

.9503207

207- Boyunlar ihsandan başkasıyla eğilmez. /9503

.9674208

208- İhtiyaç eli uzatılmadan önce yardım eli uzatmak ve bunu devam ettirmek, benim için daha değerlidir. Zira iyiliğin arkasını kesmek, ilk yapılan iyiliğin teşekkürünü de keser. /9674

.9724209

209- İyiliğin ölçüsü, onunla (başkalarını) minnet altında bırakmamaktır. /9724

.9745210

210- İhsan ile yücelirsiniz. /9745

.9781211

211- İhsanı tam yapmak, onu yapmaya başlamaktan daha iyidir. /9781

.9891212

212- Ne güzel birikimdir ihsan etmek. /9891

.9912213

213- Kullara ihsan ne de güzel ahiret azığıdır. /9912

.9952214

214- Başarılarla ihsanla ulaşılır. /9952

.10200215

215- İhsan çok olsa da onu çok sayma; çünkü teşekkürün güzelliği, ondan daha değerlidir. /10200

.10201216

216- Bağışın büyük de olsa onu büyük sayma; zira istemek, ondan daha değerlidir. /10201

.9107217

217- Varlıklı olduğunda ihsan etmeyen, çaresiz kaldığında yarsız kalır. /9107

.10128218

218- Hak etmeyene ihsan eden, onu zayi etmiştir. /10128

.10137219

219- Ehli olana ihsan etmek düşmanı sindirir; insanı kötülüğe düşmekten korur. /10137

.10172220

220- Kadir-kıymet bilmeyene ihsan etme. /10172

.10210221

221- İyiliğine nankörlük edene ihsan etme. /10210

.10219222

222- Kadrini bilen birini bulmasan da ihsanını asla kesme. /10219

.10263223

223- Bağışın azlığından utanma; çünkü mahrumiyet ondan daha azdır. /10263

.10264224

224- Asla çok olan bağışlarını çok sayma; zira senin değerini ondan daha fazladır. /10264

.10291225

225- İyilik ve ihsan etmekten (kendini) alıkoyma, yoksa kudretin elinden gider. /10291

.10364226

226- Muhtaca bağışını yarına erteleme. Çünkü senin de, onun da başına neler gelecek, bilmiyorsun. /10364

.10368227

227- Sakın kardeşinin sana olan kötülüğü, ihsanından daha güçlü olmasın. /10368

.10388228

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

228- İhsanına az teşekkür eden, seni ihsan etmekten alıkoymasın. Şüphesiz, ihsanına karşı ondan hiçbir şekilde faydalanmayan (Allah), sana (onun yerine) teşekkür eder. Bazen teşekkür edenin teşekkürü, nankörlük zayi ettiğinden daha çok olur. /10388

.10402229

229- Sana ihsan edenin zarara uğraması için (başkalarına) yardımcı olma. Zira kendisine ihsan edenin zarara uğramasına yardım edenin kudreti elinden çıkar. /10402

.10600230

230- İhsan, asaletsiz kimseye ihsan etmekle temizlenmez. /10600

.10603231

231- Aşağılık insanlar, ancak kendilerine benzeyenlere ihsan eder. /10603

.10625232

232- İhsandan daha büyük fazilet yoktur. /10625

.10663233

233- İhsandan daha büyük menkıbe yoktur / 10663

.10761234

234- İhsana nankörlük edene ihsan etmek gibi onu zayi eden şey yoktur. /10761

.10881235

235- Kadrini bilmeyene yapılan ihsanda hayır yoktur. /10881

.10900236

236- Vefalı ve (hakkı) gözetenden başkasına yapılan ihsanın faydası yoktur. /10900

.10991237

237- Az bağış, bahane uydurmaktan daha iyidir. /10991

.10692238

238- İhsanlar, ancak değerli insanlara yapıldıklarında temizlenir. /10692

.10706239

239- Sayılan ihsanda hayır yoktur. /10706

.10718240

240- İhsanın sonunda asla kınanma olmaz. /10718

.10755241

241- İhsan etmeyenden başkası övülmez. /10755

.7022242

242- İnsanın elinden geleni yapması, yardım olarak yeter. /7022

.1681243

243- İhsan, iki hazinenin en faziletlisidir. /1681

.1773244

244- İhsan, kelepçedir; onu teşekkür veya mükâfattan başkası açmaz. /1773

.1899245

245- İhsanı tamamlamak, ona başlamaktan daha iyidir. /1899

.2136246

246- İhsan üç şey dışında kâmil olmaz: Onu küçük saymak, acele etmek ve üstünü örtmek. Onu küçük saydığında büyük kııarsın, acele ettiğinde lezzetli edersin, örttüğünde ise tamamlamış olursun. /2136

.1939247

247- İhsan etmek en büyük birikim, cömertlik en güzel ziynettir. /1939

.4171248

248- Bağış ehli azaldığında varlık ehli helak olur. /4171

.4181249

249- Değerler bağışla yücelir. /4181

.4232250

250- Boyunlar bağışla râm edilir. /4232

.4328251

251- Kerem sahipleri, ihsanın çokluğuyla tanınır. /4328

.4340252

252- Ayıplar ihsanla örtülür. /4340

.2282253

253- İhsanını öldürerek canlı kıl.[73] /2282

.2307254

254- Mümkün oldukça ihsan et ve suçluya iyililerin tavrıyla mani ol. /2307

.2470255

255- Halkın tamamına ihsanda bulun. Çünkü Allah katında hiçbir şey ihsanda bulunmanın faziletine denk değildir. /2470

.2526256

256- İhsanı öldürerek canlı kıl; çünkü minnet etmek ihsanı mahveder. /2526

.2959257

257- En üstün ihsan, çaresiz kimsenin feryadına koşturaktır. /2959

.3049258

258- En büyük ihsan, ehline yapılan ihsandır. /3049

.3106259

259- Aşağılık kimsenin yapacağı en büyük ihsan, (başkalarına verdiği) sıkıntının önünü almasıdır. /3106

.3107260

260- Kerem sahibinin en çirkin işi, başışının önünü almasıdır. /3107

.3511261

261- İhsan ehlinin ihsan etmeye olan ihtiyacı, ona rağbet edenlerin ihtiyacından daha fazladır. /3511

.55262

262- İhsan kulluktur. /55

.2944263

263- En kazançlı sermaye, ihsanda bulunmaktır. /2944

.7241264

264- İhsanın kemali, onda acele etmektir. /7241

.7417265

265- İnsan ihsana bürünmedikçe asla kul olmaz. /7417

.8205266

266- Muhabbeti iyilik saymayan kimse alçaklık görür. /8205

.9701267

267- Saygın insanlar ihsandan başkasına köle olmazlar. /9701

.3281268

268- En değerli hazine, hür insanlara emanet bırakılan ihsan ve iyi insanların öğrendikleri ilimdir. /3281

.7249269

269- İhsana nankörlük, mahrumiyet getirir. /7249

.7740270

270- İhsanından dönen, övgüsünden de döner. /7740

.1810271

271- Hiç yapmamışken bağışta bulunmak, bağış yapmışken onu kesmekten daha güzeldir. /1810

.8724272

272- Kim elinin altındakilere ihsan ederse, Allah da rahmet kanatlarını onun üzerine açar; mağfiretine dah eder. /8724

.2444273

273- Vereceğin şeyi acele ederek güzel bir şekilde ver. Vazgeçtiğinde ise (tekrar vermek için), güzellik v bahane peşinde ol. /2444

.8111274

274- Mal bağışlamak kendisine kolay gelen kimseye ümitler yüzünü döner. /8111

.8572275

275- Kim güzel bir şekilde anılmayı istiyorsa, malını bağışlasın. /8572

.8639276

276- Malını bağışlayan boyunları râm eder. /8639

.9549277

277- Bağıştan başkasıyla zikirler yayılmaz.[74] /9549

.586278

278- Bağış, kudretin kaynağıdır. /586

.776279

279- Bağış, övgü getirir. /776

.4338280

280- Övgüler, bağışla artar. /4338

.4344281

281- Nimetin devamlılığı onu bağışlamakla olur. /4344

.7128282

282- Çok bağış, soyluluğun alametidir. /7128

İHTİLAF / MUHALEFET

.10801

1- İhtilaf, görüşleri yok eder. /1080

.11742

2- İhtilaf, düzenli işleri bozar. /1174

.55303

3- Ayrılığın nedeni ihtilaftır. /5530

.75094

4- İhtilaf ile kaynaşma olmaz. /7509

.92525

5- Cefa (insafsızlık), muhalefetten kaynaklanır. /9252

.70846

6- İhtilafın çokluğu düşmanlıktır. /7084

.7057

7- İhtilaf, savaşların çıkmasına vesiledir. /705

.15518

8- Düşmanlık, kişinin aptallığını ortaya çıkarır ve hakkında (olanları) artırmaz. /1551

.97449

9- İhtilaf, uzaklaşmaya sebep olur. /9744

İHTİYAÇLAR

.13131

1- Hacetini kimden istersen iste, esiri olursun. /1313

.86102

2- Kime muhtaç olursan, onun yanında zelil olursun. /8610

.87783

3- Kim sana muhtaç olursa sana ihtiyacı miktarınca itaatkâr olacaktır. /8778

.92154

4- Sana muhtaç olanın ihtiyacını gidermek, boynuna farzdır. /9215

İHTİYARLIK

.70191

1- İhtiyarlık uyarıcı olmaya yeter. /7019

.70292

2- Ölüme haberci olmak için ihtiyar olmak yeter. /7029

.64073

3- Saçınızın beyazlığını giderin ve Yahudî'ye benzemeyin. /6407

.40394

4- Saçının siyahlığı ağardığında hayatının en güzel yanı da (onunla birlikte) ölür, gider. /4039

.14565

5- Yaşlılık faniliğin son vaatleridir. /1456

İHTİYATLI

.66371

1- Bazen çok ihtiyatlı da zarar eder. /6637

.92612

2- Kendi emniyetinde çok ihtiyatlı olan, hazırlıklı olur. /9261

İKİYÜZLÜLÜK / MÜNAFIKLİK

.24941

1- İkiyüzlülüktan çekin! Zira iki yüzü olanın Allah katında yüzü olmaz. /2494

.4832

2- İkiyüzlülük, şirkin kardeşidir. /483

.7353

3- İkiyüzlülük ahlakın eksikliğidir. /735

.7394

4- İkiyüzlülük küfrün dengidir. /739

.7415

5- İkiyüzlülük imanı bozar. /741

.11966

6- İkiyüzlülük zilletin ayaklarındandır. /1196

.11567

7- İkiyüzlülük yalan üzerine kurulmuştur. /1156

.96618

8- İçi hasta, dışı güzel olan insan ne de kötüdür! /9661

İKNA OLMAK

.105001

1- (Delil karşısında) ikna olanın hiçbir hakkı yoktur. /10500

İLAHİ HÜCCET

.75551

1- Allah, şart olan hüccetten ve apaçık sağlam yoldan kullarını mahrum bırakmamıştır. /7755

.75572

2- Allah, yarattıklarını gafil bırakmamış, işlerini ihmal etmemiştir. /7557

.75583

3- Allah, kullarını elçi olarak gönderdiği hiçbir peygamberden ve nazil olan hiçbir kitaptan mahrum bırakmamıştır. /7558

İLAHİ HÜKÜMLER

.65241

1- İnsanları Allah'ın hükümlerine uymaya zorlamak, hakları yerine getirmek ve lütfü kemale erdirmektir. /6524

.75912

2- Eğer Allah'ın sınırlarını korursanız, Allah kendi fazlından bağışladığı vaadi hızlandırır. /7591

.85303

3- Özgürlüğün kurallarında kusur eden köleliğe döndürülür. /8530

İLAHİ İNTİKAM

.70091

1- Ansızın gelecek ilahî intikamlar neden seni uyandırmıyor? Halbuki asilliklerinden dolayı O'nun kahir bataklığına saplanmışsın. /7009

.97122

2- Zalim ve düşmanlara ilahî azap ne kadar da yakındır! /9712

NAKİSÎN^[75], KASİTÎN^[76] VE MARİKÎN^[77]

.27901

1- Bilesiniz ki Allah bana ahitlerini bozanlar, zalimler ve yeryüzünde fesat çıkaranlarla savaşmayı emretti. Gerçekten de ahitlerini (biatlerini) bozanlar ve zalimlerle (haktan ayrılanlarla) savaştım. Ama dinden çıkıp yeryüzünde fesat çıkaranlara gelince; onlarla da savaştım. Redhe'nin^[78] şeytanına bir feryatla yettim. Bu feryattan dolayı onun kalbindeki ıstırapı duydum. /2790

İLİM

.15811

1- İlim hakka hidayet eder. /1581

.15832

2- İlim aklın meşalesi, faziletin kaynağıdır. /1583

.15843

3- İlim cehaleti yok eder ve asalet kazandırır. /1584

.15874

4- Amelsiz ilim yüküdür. /1587

.15895

5- İlim bitmeyen büyük hazinedir. /1589

.16266

6- İlim iki hayattan biridir. /1626

.16547

7- İlim iki dostun en faziletlisidir. /1654

.16748

8- İlim iki cemalin en faziletlisidir. /1671

.16749

9- Allah'ı tanımak iki ilmin en faziletlisidir. /1674

.170110

10- İlim değerli veraset, umumi nimettir. /1701

.173511

11- İlim şaşkınlık batağından kurtarır. /1735

.173612

12- İlim akla delalet eder, öyleyse ilim öğrenen akıllanır. /1735

.173613

13- İlim nefsi diriltip akla ışık tutarak cehaleti öldürür. /1736

.175214

14- İlim hikmetin meyvesi, doğruluk ise onun dallarından biridir. /1752

.180815

15- İlim önceden sahip olmayan için en üstün şereftir. /1808

.181916

16- İlim ihata edilmeyecek kadar fazladır, öyleyse her ilimin en güzelini öğreniniz. /1819

.183417

17- İlim hükmeden mal ise hükmedilendir. /1834

.183518

18- İlim, Allah'ın emrettiği şeye seni yönlendirir, zühtse ona ulaşmanı kolaylaştırır. /1835

.192319

19- İlim maldan daha hayırlıdır; ilim seni korur, sen ise malı korursun. /1923

.194320

20- İlim amelle iç içedir, öyleyse öğrenen amel eder. /1943

.194421

21- İlim ameli çağırır, eğer kabul ederse kalır, etmezse gider. /1944

.206022

22- İlim seni ilerletir, amel son hedefine ulaştırır. /2060

.206123

23- İlim ilk öncü, marifet ise son bitişir. /2061

.210224

24- İlim iki kısımdır: matbu ilim ve duyulan ilim. İkicisi olmadan birincisinin faydası yoktur. /2102

.224525

25- Âlim ol konuş. /2245

.227626

26- İlim öğren, ilmini çoğalt. /2276

.233127

27- İlim öğren, eğer zengin isen sana ziynet olur, fakir isen geçimini sağlar. /2331

.247828

28- İlim öğren ki doğru yolu bulursun. /2478

.247829

29- İlimi kazanın ki o da size hayat kazansın. /2486

.251730

30- Saf ve pisliklerden arındırılmış çeşmelerden su alın (ilim öğrenin). /2517

.253131

31- İlimi isteyin ki onunla tanınasınız ve ona amel edin ki onun ehlinden olasınız. /2531

.278732

32- Bilesiniz ki, kimse bir şeyi bilmediğinden dolayı öğrenmeyi ar saymamalıdır. Çünkü insanın değeri bilgisi kadardır. /2787

.278833

33- Bilesiniz ki, bilmediği şey hakkında soru sorulduğunda 'bilmiyorum' diyen kesinlikle ayıplanmaz. /2788

.293334

34- En faydalı ilim, ona amel edilen ilimdir. /2933

.310835

35- En iyi ilim, amelle birlikte olandır. /3108

.311736

36- En şerefli ilim bedende ve uzuvlarda aşikâr olan ilimdir. /3117

.311837

37- En düşük ilim dilde kalan ilimdir. /3118

.318138

38- Halkın en galibi ilmiyle nefsi isteklerine üstün gelendir. /3181

.333539

39- Senin için en uygun ilim, amelin onsuz kabul edilmeyen ilimdir. /3335

.333640

40- Senin için en vacip olan ilim, amel etmekle sorumlu olduğun ilimdir. /3336

.333741

41- Senin için en lazım olan ilim, dininin salah gördüğü şeye yönlendiren veya fesadını aşikâr eden ilimdir. /3337

.333842

42- Akıbet için en beğenilmiş ilim dünyada amelini artıran, ahirette ise (Allah'ın rahmetine) yakınlaştırandır. /3338

.344243

43- En faziletli ilim sükunet ve hilimdir. /3442

.352044

44- Şüphesiz ateşten bir şey alınması ile ondan bir şey eksilmez. Ama odun bulamazsan söner. İlim de böyledir. Almak onu fani yapmaz, ama taşıyanların cimriliği yok olmasına neden olur. /3220

.352245

45- Şüphesiz Yüce Allah malı hem dostuna hem de düşmanına bağışlar, ilmi ise sadece dostuna bağışlar. /3522

.363246

46- Şüphesiz ilim hidayet eder, yol gösterir ve kurtarır; cehalet ise saptırır, yoldan çıkarır ve helak eder. /3632

.547

47- İlim yardım eder. /5

.3848

48- İlim anlamakla olur. /38

.6449

49- İlim hazinedir. /64

.9250

50- İlim izzet, itaat siper, sığınaktır. /92

.12351

51- İlim önderdir. /123

.15052

52- İlim kurtarır, cahillik helak eder. /150

.16353

53- İlim yücelik, cehalet sapıklıktır. /163

.18554

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

54- İlim hayat, iman ise kurtuluştur. /185

.20455

55- İlim büyüklük, yücelik; cahillik ise sapıklık, aşağılıktır. /204

.21856

56- İlim sığınaktır. /218

.23457

57- İlim amelledir. /234

.26958

58- İlim cahilliği öldürür. /269

.28459

59- İlim asaletin zinetidir. /284

.30360

60- İlim hilmin önderidir. /303

.48161

61- İlim en üstün şereftir. /481

.53662

62- İlim aklın meşalesidir. /536

.59063

63- İlim en iyi kılavuzdur. /590

.61264

64- İlim en güzel sermayedir. /612

.62065

65- İlim en büyük hazinedir. /620

.68866

66- İlim hayat ve şifadır. /688

.72067

67- İlim âfetlere engeldir. /720

.73168

68- İlim en büyük zaferdir. /731

.81269

69- İlim en kârlı kazançtır. /812

.81770

70- İlim hilmin merkebidir. /817

.81871

71- İlim her hayrın temelidir. /818

.82872

72- İlim aklın göstergesidir. /828

.83073

73- İlim marifetin aşısıdır. /830

.83274

74- İlim fikre yardım edip güçlendirir. /832

.83775

75- İlim iyi bir rehberdir. /837

.84676

76- İlim en üstün kılavuzdur. /846

.99377

77- İlimler bilgin ve ediplerin istirahat yeridir. /993

.100378

78- İlim hilmin temelidir. /1003

.103079

79- İlim cehaletin katilidir. /1030

.103280

80- İlim anlamanın davetçisidir. /1032

.105481

81- İlim bitmez. /1054

.122382

82- İlim çok, amel azdır. /1223

.123483

83- İlim bitmeyen büyük hazinedir. /1234

.127784

84- İlim ona amel eden için rüştür. /1277

.139985

85- Amel edilenin dışındaki ilim (insana) hüccettir. /1399

.146386

86- İlim gizli kalmayan güzellik ve ilişkisini kesmeyen akrabadır. /1463

.152687

87- İlim zenginlerin ziyneti, fakirlerin zenginliğidir. /1526

.389588

88- Şüphesiz halk ilmine amel eden az insan gördüklerinden ilme rağbet etmezler. /3895

.394889

89- İlmin afeti ona amel etmeyi bırakmaktır. /3948

.415790

90- İlmi duyduğunuz zaman onu örtün (ehli olmayana karşı gizleyin), onu oyunla karıştırmayın; böyle olursa kalpler onu kabul etmez, dışarı atar. /4157

.415891

91- İlimden faydalanmak istiyorsanız ona amel edin. Manalarında çok düşünün ki kalpler onu korusun /4158

.417492

92- İlmi çoğalanın edebide çoğalır ve Allah'tan korkusu kat-kat artar. /4174

.419293

93- İlimle hikmet tanınır. /4192

.422094

94- İlimle hayat ele gelir. /4220

.423495

95- Eğrilik ilimle düzelir. /4234

.443696

96- İlmi bağışlamak onun zekâtıdır. /4436

.443797

97- İlim ile hilmin mertebeleri ele gelir. /4437

.446398

98- İlmin tamamı (veya kemali) onu kullanmaktır. /4463

.448299

99- İlmin tamamı onun gerektirdiklerine amel etmektir. /4482

.4512100

100- İlmi (olduğu) halde ameli terk eden, amelin sevabına inanmamıştır. /4512

.4586101

101- İlmin meyvesi Allah'ı tanımaktır. /4586

.4600102

102- İlmin meyvesi ibadettir. /4600

.4624103

103- İlmin meyvesi ona amel etmektir. /4624

.4627104

104- İlmin meyvesi (ebedi) hayat için amel etmektir. /4627

.4642105

105- İlmin meyvesi amelin ihlasıdır (ihlaslı amel etmektir). /4642

.4706106

106- İlmin serveti insanı kurtarıp kalıcı kılar. /4706

.4754107

107- İlmin güzelliği onu yaymak, meyvesi ona amel etmek, koruması onu ehli olanın yanına bırakmaktır. /4754

.4951108

108- En hayırlı ilim, faydası olan ilimdir. /4951

.4962109

109- En hayırlı ilim, seni ıslah edendir. /4962

.4968110

110- En hayırlı ilim, amel ile iç içe olandır. /4968

5023111

111- En hayırlı ilim, hak doğruyu bulmanı sağlayan ve kötü ilimse, kıyametini mahveden ilimdir. /5023

.5082112

112- İlimlerden en iyisini alın. Çünkü bal arısı her çiçekten en güzelini alır. Böylece ondan kıymetli ik cevher oluşur. Birincisinde halka şifa vardır, diğeri ise (petektir ki) onunla ışık elde edilir (mum yapılır).

.5234113

113- Faziletlerin başı ilimdir. /5234

.5352114

114- Nice ilimler vardır ki insanı helak olmaya sürükler. /5352

.5444115

115- İlmin zekâtı onu yaymaktır. /5444

.5458116

116- İlmin zekâtı onu hak edene vermektir, nefsi zahmete atmak ise ilme amel etmektir. /5458

.5463117

117- İlmin ziyneti hilimdir. /5463

.5535118

118- Allah'tan korkmaya sebep ilimdir. /5535

.5595119

119- Mutlaka öğrenmen gereken ve cehalet mazeretinin kabul edilmeyeceği şeyi sor. /5595

.5694120

120- En kötü ilim, doğru düşünceni bozmana neden olan ilimdir. /5694

.5707121

121- En kötü ilim, amel edilmeyen ilimdir. /5707

.5768122

122- İki şeyin sonuna ulaşılmaz; ilim ve akıl. /5768

.5784123

123- İlmin afeti kendini beğenmişliktir. /5784

.6089124

124- İlim öğren çünkü o, güzel bir mirastır. /6089

.6288125

125- Münafığın ilmi dilindedir. /6288

.6289126

126- Müminin ilmi amelindedir. /6289

.6290127

127- Amel edilmeyen ilim meyvesiz ağaç gibidir. /6290

.6291128

128- Amelsiz ilim oksuz yay gibidir. /6291

.6292129

129- Faydası olmayan ilim, etkisi olmayan ilaç gibidir. /6292

.6294130

130- Seni ıslah etmeyen ilim sapıklık, faydası olmayan mal ise yük, sıkıntı ve azaptır. /6294

.6296131

131- Amelsiz ilim, Allah'ın kula karşı hüccetidir. /6296

.6357132

132- İlmin nihayeti amelin güzelliğidir. /6357

.6377133

133- İlmin hedef ve nihayeti Allah'tan korkmaktır. /6377

.6380134

134- İlmin amacı sükunet ve hilimdir. /6380

.6576135

135- İlmin fazileti ona ameldir. /6576

.6758136

136- "Bilmiyorum" demek ilmin yarısıdır. /6758

.6772137

137- Amel edilen az ilim, amel edilmeyen çok ilimden daha hayırlıdır. /6772

.6784138

138- İlim mazeret gösterenlerin özrünü keser. /6784

.6869139

139- Aklın onaylamadığı her ilim sapıklıktır. /6869

.6888140

140- İlimden başka her şey bağışlandıkça azalır. /6888

.6913141

141- Her şey azaldıkça, ilim ise çoğaldıkça aziz olur. /6913

.6917142

142- Her kap içine bir şey bırakılınca daralır, ama ilim kabı çoğaldıkça genişler. /6917

.7011143

143- Makamın yüceliği ilim için yeterlidir. /7011

.7204144

144- Kişinin ilmi çoğaldıkça nefesine olan dikkat ve özeni artar, çabasını rızayet ve ıslahında harcar. /7204

.7217145

145- İlim kişiyi hidayet eder ve kurtuluşa erdirir aynı şekilde cahillik saptırır ve helak eder. /7217

.7221146

146- Dünyaya rağbet etmemekle ilim kazanılır. /7221

.7231147

147- İlmin kemali hilim, hilmin kemali çok tahammül edip öfkeyi yenmektir. /7231

.7243148

148- İlmin kemali ameldir. /7243

.7349149

149- İlmi talep eden için dünya izzeti ve ahiret kurtuluşu vardır. /7349

.7411150

150- İlim, hilim ile beraber olmadıkça meyve vermez. /7411

.7422151

151- Dersini uzatan ilmi öğrenir. /7422

.7612152

152- İlmin dili doğru konuşmaktır. /7612

.7623153

153- İlmin aşısı tasavvur ve anlamaktır. /7623

.7754154

154- Kim ilimden doğru yolu göstermesini isterse, ilim ona doğru yolu gösterir. /7754

.8125155

155- İlimle yalnız kalanı hiçbir yalnızlık korkutmaz. /8125

.8192156

156- İlmin hidayet etmediği kimseyi cahillik zelil eder. /8192

.8245157

157- İlmine amel eden kimse ahiret amacına ve arzusuna ulaşır. /8245

.8277158

158- İlme karşı hırslı olup rağbet gösteren, gerçekte nefesine ihsan etmiştir. /8277

.8297159

159- İlmini gizleten cahil sayılır. /8297

.8316160

160- İlmine muhalefet edenin suçu da günahı da büyük olur. /8316

.8601161

161- İlim, aklına fazla gelene vebal olur. /8316

.8702162

162- İlmin derinliğine inen hikmet çeşmelerinden çıkar. /8702

.8703163

163- İlim çeşmesinden susuzluğunu gideren, hilim gömleğini giyer. /8703

.8916164

164- İlmî mütalâasını çoğaltan bildiğini unutmaz ve bilmediğini öğrenir. /8916

.8917165

165- Öğrendiği şeyde çok düşünen kimse, bilgisinden emin olur ve anlamadığını anlar. /8917

.8967166

166- İlimle mal ele getirmeyen, güzellik ele getirir. /8967

.8968167

167- Amel etmeyenin aleyhine ilim, hüccet ve vebaldır. /8967

.9257168

168-İlmin gerektirdiği şeye amel etmek onun kemalindendir. /9257

.9426169

169- Hilim ile süslenmek en üstün ilimlerdenidir. /9426

.9508170

170- İlmi yaşatan ölmemiştir. /9508

.9569171

171- İlim, ona amel etmekten daha iyi bir şeyle temizlenmez. /9569

.9651172

172- Anlamayan anlatamaz; hilmi olmayanın hilim öğretmesi de fayda etmez. /9651

.9715173

173- İlmin kıvamı (bekası) onu yaymaktır. /9715

.9723174

174- İlmin kemali ona amel etmektir. /9723

.9755175

175- Ders okumak alimlerin lezzetidir. /9755

.9765176

176- İlim meclisleri ganimettir. /9765

.9778177

177- Kişiye ilim ve hilmi ziynet verir. /9778

.9898178

178- İlim ve hilim ne güzel dostturlar! /9898

.9899179

179- İlim ne güzel iman dostudur! /9899

.9928180

180- İlim ne de güzel imanın delilidir. /9928

.10246181

181- Bilmediğiniz şeye düşman olmayın, çünkü ilmin çoğu bilmediğiniz şeylerdedir. /10246

.10458182

182- İlim gibi azık yoktur. /10458

.10484183

183- İlim gibi şeref yoktur. /10484

.10495184

184- İlim gibi gece sohbet arkadaşı yoktur. /10495

.10631185

185- İlimden daha faydalı hazine yoktur. /10631

.10656186

186- İlimden daha şerefli izzet yoktur. /10656

.10668187

187- İlimden daha iyi kurtuluşa erdiren rehber yoktur. /10668

.10678188

188- İlim, ehlinden başkasından alınmaz. /10678

.10680189

189- İlahi yardım olmadan ilim fayda vermez. /10680

.10684190

190- İlim beden rahatlığıyla ele gelmez. /10684

.10689191

191- Dindarlık olmadan ilim temizlenmez. /10689

.10758192

192- Dersini uzatmayan (çok çalışmayan) ilim öğrenemez. /10758

.10773193

193- Basireti olmayanın ilmi yoktur. /10773

.10807194

194- İlmî ve onun ehlini, cahil ve ahmaktan başkası hafife almaz. /10807

.10990195

195- Az ilim çok cahilliği giderir. /10990

.11009196

196- Halk birbirine karşı ilim ve akılla üstün olurlar, mal ve soyla değil. /11009

.11020197

197- İlim amele muhtaçtır. /11020

.11024198

198- İlim hilme muhtaçtır. /11024

.11025199

199- İlim öfkeye hakim olmaya muhtaçtır. /11025

.2309200

200- İlme itaat et, cehalete karşı koy ki kurtuluşa eresin. /2309

.1023201

201- İlim en şerefli hidayettir. /1023

İMAM

.14911

1- Adil imam, sağanak yağmurdan daha hayırlıdır. /1491

.87052

2- İmamına itaat eden, rabbine itaat etmiştir. /8705

.110103

3- İmam, idrak sahibi gönüllere, konuşmasını bilen dillere ve hakkı ayakta tutacak cesur yüreklere muhtaçtır. /11010

İMAMET

.10951

1- İmamet, ümmetin düzenidir. /1095

.66082

2- Allah, imameti, ümmetin düzeni için vacip kıldı. /6608

İMAN

.16661

1- İman, iki emanetin[79] en üstünüdür. /1666

.17552

2- İman, dille söylemek, uzuvlarla amel etmektir. /1755

.17843

3- İman ile hayâ birbirlerine bağlıdır; ayrılmazlar. /1784

.17854

4- İman ile amel,[80] ikiz kardeş ve ayrılmaz iki dostturlar. /1785

.17865

5- İman bir ağaçtır: Kökü yakîn, dalı takva, ışığı hayâ, meyvesi ise cömertliktir. /1786

.18556

6- İman, ihlas, yakîn ve takva, kaderin getirdiklerine sabretmek ve rıza göstermektir. /1855

.20947

7- İman ile amel, ayrılmaz iki dost ve ikiz kardeşirler; Allah, biri olmadan diğerini kabul etmez. /2094

.29058

8- En üstün iman, emanettarlıktır. /2905

.29929

9- En üstün iman, güzel yakîndir. /2992

.315010

10- İman bakımından halkın en üstünü, Allah'a tevekkülü en çok olandır. /3150

.319311

11- Halk arasında Allah'a en yakın kimse, imanı en güzel olan kimsedir. /3193

.331612

12- En üstün iman, ihlas ve ihsan; en kötü huy, kabalık ve düşmanlıktır. /3316

.331713

13- En üstün iman, yakînin güzelliği; en üstün erdem, bağışta bulunmaktır. 3317

.343914

14- En üstün iman, insanın kendine karşı insafı olmasıdır. /3439

.347215

15- İmanın yeri kalpler, yolu ise kulaklardır. /3472

.6916

16- İman huzurdur. /69

.45717

17- İman, açıkça içe işler. /457

.55318

18- İman, kazandıran şefaattçidir. /553

.60819

19- İman, hasetten uzaktır. /608

.85020

20- İman, hedeflerin en üstünüdür. /850

.86721

21- İman, küfrü yok eder. /867

.87322

22- İman, amelin ihlasıdır. /873

.89123

23- Kurtuluş, imandadır. /891

.94824

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

24- İman, sönmeyen ateştir. /948

.124425

25- İman, nifaktan uzaktır. /1244

.135026

26- İman darlıkta sabır, genişlikte şükürdür. /1350

.373427

27- Allah'a iman ettiysen döneceğin yer güvende olur. /3734

.420628

28- Kurtuluş, imanla olur. /4206

.432529

29- Salih amellere delil, imanla gösterilir. /4325

.432330

30- Saadet ve mutluluğun doruğuna imanla çıkılır. /4323

.18531

31- İman, kurtuluştur. /185

.458732

32- İmanın meyvesi, Allah katındaki kurtuluştur. /4587

.465233

33- İmanın meyvesi, kalıcı yurt için rağbet etmektir. /4652

.465834

34- Üç şeye sahip olan kimsenin imanı kâmilidir: Akıl, hoşgörü, ilim. /4658

.666835

35- Üç şeye sahip olan kimse, imanını kâmil etmiştir: Rızı olduğunda rızası onu bătıla yönlendirmeyen gazap ettiğinde gazabı onu haktan ayırmayan ve kudreti olduğunda hakkı olmadığı şeyi almayan kimse. /6668

.467136

36- Üç şeye sahip olan kimse, gerçekten de imanını kâmil etmiştir: Gazapta ve hoşgörölükte adil olmak fakirlikte ve zenginlikte eşit olmak, korku ve ümitte dengeli olmak. /4671

.467237

37- Üç özellik imanın hazinelerindendir: Musibeti, sadakayı ve hastalığı gizlemek. /4672

.483838

38- İffetli olmak ve elde-avuçtakine kanaat etmek, imanın esaslarındandır. /4838

.527339

39- Sesi alçaltmak, göz yummak ve orta yolu yürümek imanın alametlerinden ve dindarlığın güzelliğindendir. /5073

.514140

40- Daima (Allah'a) itaat etmek, hayır işler yapmak ve iyilikte yarışmak, imanın kemalinden ve ihsanının üstünlüğündendir. /5141

.546841

41- İmanın süsü takvadır. /5468

.549742

42- (İman), kendini kontrol eden için bir mevki, tevekkül eden için bir güvence, işlerini (Allah'a) havale eden için bir rahatlık ve sabreden için bir kalkandır. /5497

.550443

43- İmanın süsü gizlide, amelin güzelliği ise aşikârda temiz olmaktır. /5504

.564944

44- Allah'tan iman isteyin ve Kurân'ın vaciplerine amel edin. /5649

.572445

45- En kötü iman, içine şüphenin girdiği imandır. /5724

.572446

46- İmanın salâhi takva, fesadı ise tamahtır. /5798

.581447

47- İmanda samimi olmak ve ihsan etmek, hazinelerin en üstünüdür. /5814

.582248

48- İmanını şüpheden koru! Zira şüphe, tuzun balı bozduğu gibi imanı bozar. /5822

.616749

49- İmanınızı ihlaslı kılın! Zira iman, ateşten kurtuluşa ve cennete uzanan bir yoldur. /6167

.619850

50- İman, doğruluk ve emanettarlık üzere inşa edilmiştir. /6198

.634651

51- İmanın en yüce mertebesi, yakîn sahibi olmaktır. /6346

.637852

52- İmanın en yüce mertebesi; Allah için dostluk etmek, Allah için düşmanlık etmek, Allah için bağış yapmak ve Allah için vuslat etmektir. /6378

.659253

53- Bazı imanlar var ki kalplerde yer edinmiştir, yerleşmiştir oraya; bazıları da var ki kalplerle sinelerinin arasındadır, ödünç almıştır orayı. /6592

.660854

54- Allah, imanı şirkten temizlenmek için farz kıldı. /6608

.670855

55- Gerçekten de iman, ona inanana, İslam'ın kurallarını ve farzlarını yerine getirmeyi vacip kılmıştır. /6708

.679756

56- İmanınızı yakînle güçlendirin. Zira iman, dinin en üstünüdür. /6797

.700457

57- Hakkı gazaba getiren, imanın tadını nasıl alır? /7004

.722258

58- İmanın getirisi, haktan ayrılmamak ve halka yol göstermektir. /7222

.723859

59- Dünyadan yana kendini boş hayallere kaptıran ve gününü boş eğlencelerle geçiren kimsenin imanı iddiası yalandır. /7238

.763360

60- İmanın aşısı Kurân okumaktır. /7633

.848561

61- İmandan yana şüphe eden şirke düşer. /8485

.876262

62- İmanı olmayanın emanettarlığı da olmaz. /8762

.889763

63- İmanın kâmil olmasını dileyen Allah için sevsin, Allah için buğzetsin, Allah için hoşgörülü olsun ve Allah için gazap etsin. /8897

.903164

64- Allah yolunda bağışta bulunan, Allah için engelleyen, Allah için seven ve Allah için buğzeden, imanını tekmil etmiştir. /9031

.972665

65- İmanın ölçüsü yakînin güzelliğidir. /9726

.999666

66- İmanı doğru olan kurtulmuş, İslam'ı güzel olan hidayet olmuştur. /9996

.1062467

67- İmandan daha üstün şeref yoktur. /10624

.1066268

68- İmandan daha kurtarıcı bir vesile yoktur. /10662

.1075369

69- Hayâ ve cömertlik gibi iman yoktur. /10753

.1082870

70- Takvasız imanın faydası olmaz. /10828

.1084971

71- Allah'ın sevdiğini sevmedikçe ve buğzettiğine buğzetmedikçe kulun imanı kâmil olmaz. /10849

.1085072

72- Allah'ın elinde olana kendi elinde olandan daha fazla güvenmeyen kulun imanı sadık değildir. /10850

.1086273

73- İnsan için Allah'a iman etmek ve ihsanda bulunmak gibi hazine yoktur. /10862

.1095574

74- Kişi için imanın kanıtı, teslimiyet ve itaattir. /10955

.1096875

75- İman; takvanın çokluğu, şehvete hakim olma ve heva-hevesi alt etmeyle kanıtlanır. /10968

.1101976

76- İman, yakîne muhtaçtır. /11019

.1102277

77- İman, ihlasa muhtaçtır. /11022

.907378

78- Allah'ı doğrulayan kurtulmuştur. /9073

.308779

79- Asıl iman, en güzel şekilde Allah'ın emrine teslim olmaktır. /3087

.226180

80- İman et, güvende ol. /2261

İMKÂNSIZLIK

.68761

1- İmkânsız olan her şeye ulaşmak ve istemek zordur.[81] /6876

İNAT

.17101

1- İnat, ona bineni yüz üstü yere atar. /1710

.17182

2- İnat savaşları doğurur ve kalplerde kinleri tutuşturur. /1718

.31733

3- İnat, dünyada da ahirette en zararlı şeylerdendir. /3173

.26744

4- Kınanmış inattan kaçın; zira o, savaşları körükler. /2674

.845

5- İnat uğursuzluktur. /84

.3596

6- İnat kötülük tohumudur. /359

03757

7- İnat nefsi çirkinleştirir. /375

.4068

8- İnat savaşların ortaya çıkmasına sebeptir. /406

.4259

9- İnat, ona bineni uzaklaştırır. /425

.80110

10- İnat helâkin adresidir. /801

.102011

11- İnat zararı takip eder. /1020

.107812

12- İnat görüşü bozar. /1078

.154213

13- İnatçılık, insanın ihtiyacı olmadığı şeyleri miras bırakır. /1542

.459614

14- İnadın meyvesi helaktır. /4596

.538915

15- İnada binen bela ister. /5389

.552516

16- İnat savaşa yol açar. /5525

.668017

17- Kimi zaman inat, insanın ihtiyaç duymadığı şeyleri miras bırakır. /6680

.1073718

18- İnattan daha inatçı bir binek yoktur. /10737

İNATÇI

.8871

1- İnatçının görüşü olmaz. /887

.74782

2- İnatçının tedbiri olmaz. /7478

.102033

3- İnatçıyla hiçbir toplumda tartışmayın. /10203

.105014

4- İnatçının görüşü olmaz. /10501

.54085

5- İnatçı ve dikkafalının rızası, ulaşamayacağı bir sondur. /85408

İNCİTMEK / KIRMAK

.92481

1- Hakları zayi etmek itaatsizliktir. /9248

İNCİNMEK

.11081

1- İncinmek (veya padişahlık), dostluğu ve din kardeşliğini bozar. /1108

İNFAK / HARCAMA / BİRİKTİRME / SAKLAMAK

.27121

1- (Malı) saklamaktan çekin! Çünkü bir günlük ihtiyacından fazla sakladığın şey, başkasının hazinesi olacaktır. /2712

.37102

2- Allah yolunda bağışladığınız malların karşılığını Allah çabucak verir. /3710

.39913

3- Sana rızık verildiğinde sende bağışta bulun. /3991

.40024

4- Sana rızık verildiğinde genişlet. /4002

.46895

5- Elbiselerini başkasına (vermen) senin için onlardan daha kalıcıdır. /4689

.51206

6- Kâr sağlayan dirhem, helakete sürükleyen dinardan daha iyidir. /5120

.51227

7- Allah katında fakirin dirhemi, zengin dinarından daha temizdir. /5122

.53478

8- Az olan nice şeyler var ki çok olan şeylerden daha verimlidir. /5347

.67369

9- Kendine ait az, başkasına ait çoktan daha hayırlıdır. /6736

.751610

10- İnsana dünyasından sadece ahreti için harcadığı kalır. /7516

.808111

11- Kısa eliyle verene, uzun elle (ilahî kudret eliyle) verilir. /8081

.382712

12- Siz, kazandığınız şeyi harcamaya, topladığınız şeyi yığmaktan daha çok muhtaçsınız. /3827

İNSAF

.161

1- İnsaf rahatlık, şer ise utanmazlıktır. /16

.2642

2- İnsaf, akıllılığın (ve asaletin) alametidir. /264

.5703

3- İnsaf, soylu insanların yolu-yordamıdır. /570

.8054

4- İnsaf, faziletlerin en üstünüdür. /805

.17025

5- İnsaf, düşmanlığı giderir; dostluğun artmasına sebep olur. /1702

.19516

6- Nefis konusunda insafı olan, yönetimde adaletli davranan gibidir. /1951

.33877

7- Sevapların en büyüğü, insafın sevabıdır. /3387

.9718

8- İnsaf, huyların en üstünüdür. /971

.10769

9- İnsaf, dostlukları devamlı kılar. /1076

.113010

10- İnsaf, kalpleri birbirine yakınlaştırır. /1130

.380311

11- İnsafı olursan Allah da seni (kendi rahmetine) yakınlaştırır. /3803

.419012

12- Bağlar, insafla sağlamlaşır. /4190

.467413

13- Üç grup, üç gruptan asla intikam almaz: Akıllı, ahmaktan; iyi, kötünden; saygın, alçaktan. /4674

.619014

14- Dostluk, insafla perçinleşir. /6190

.634215

15- Herkese karşı insafı, müminlere karşı da fedakâr ol. /6342

.636716

16- İnsafın son derecesi, insanın kendisine karşı insafı olmasıdır. /6367

.769217

17- İnsaflı olana insaflı olunur. /7692

.811418

18- İnsaflı olmayanın dostu olmaz. /8114

.839419

19- Allah, insaflı olmayanın imkânını elinden alır. /8394

.840820

20- İnsaflı çok olanın adaletine herkes tanıklık eder. /8408

.873421

21- İnsafla ziynetlenen, yüce mertebelere ulaşır. /8734

.900422

22- Birinin utancı senin hakkında insaflı olmasına sebep olmuyorsa, dini insafına sebep olmaz. /9004

.973623

23- Kardeşlik insafla devam eder. /9736

.92324

24- İnsaf, yönetimin ziynetidir. /923

İNSAFLI

.21161

1- İnsaflının dostu ve seveni çoktur. /2116

.33452

2- İnsanların en insaflısı, hakime gerek görülmeden kendisi insaflı olandır. /3345

.34813

3- Halka karşı adaletli olmak ve kötülüğe karşı iyilikle cevap vermek, insanın faziletindendir. /3481

.544

4- İnsaflı saygın, zalim ise alçaktır. /54

İNSAN

.19051

1- İnsan, nefsinin temizleyip itaat etmesini sağlayabilir. Onu temiz tutarsa temiz olur, kötü tutarsa kötü olur. /1905

.19062

2- İnsan nefsi için seçim yapma makamındadır. Onu korursa yücelir, korumazsa alçalır. /1906

.20893

3- İnsan kendisinden küçük iki şeyle ölçülür: Kalp ve dil. Savaştığından kalbinin gücüyle, konuştuğunda da sözlerinin anlaşılabilirliğiyle. /2089

.21334

4- İnsan üç şeyle değişir: Padişahlara ve makamlara yakın olmakla, fakirlikten sonra zenginleşmekle. Eğer bu üç şey onu değiştirmezse aklı selimdir ve sağlam fıtratlıdır. /2133

.21675

5- Kişinin değeri kıvrak zekalı oluşuyla, yüzüyle değil. /2266

.21676

6- İnsan azmi ve çabasıyla ölçülür, biriktirdiğiyle değil. /2167

.2317

7- İnsan himmetiyle ölçülür. /231

.2328

8- İnsan(ın değeri) kalbiyledir. /232

.2339

9- İnsanın değeri imanıyla, /233

.489010

10- İnsanın ölçüsü (ve iftihar ettiği şey) malı, cömertliği ise dinidir. /4890

.489111

11- İnsanın ölçüsü aklı; mertliği ise (güzel) ahlakıdır. /4891

.489212

12- İnsanın ölçüsü ilmi, akıllı ise güzelliğidir. /4892

.510213

13- Kişinin asaletinin alameti işidir. /5102

.675214

14- İnsanın değeri, bildiği şey kadardır. /6752

.676315

15- Her insanın değeri, akıllıdır. /6763

.676416

16- İnsanın değeri, fazileti miktarıncadır. /6764

.676517

17- Herkesin değeri, ihsanıyla ölçülür. /6765

.728018

18- Herkesin bir amacı vardır. /7280

.1097219

19- İnsanın iyi ya da kötülüğüne, aslının temiz ya da bozuk oluşuna yaptıkları delildir. /10972

.417520

20- İnsanın iyilikleri kötülüklerinden çoksa kâmil olmuştur; iyilik ve kötülükleri eşitse çekinendir. Ama kötülükleri iyiliklerinden çoksa helak olacaktır. /4175

.217521

21- Kötü insan, kimsenin hakkında iyi düşünmez. Zira, herkesi kendisi gibi görür. /2175

.440322

22- Dinini başkasının dünyasına satan ne de kötü insandır! /4403

.663623

23- Bazen akıllı şahsiyetlerde aldatılabilir. /6636

.184824

24- İnsan sözüyle ölçülür, yaptığıyla değerlendirilir. Öyleyse onun ölçüsü kadar konuş ve değeri kadar davran. /1848

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

İLERİ

.1102725

25- Herkesin ilmi ve aklı, onun değerini gösterir. /11027

.725426

26- Herkes sahip olduğu şeyden ve ailesinden sorumludur.[82] /7254

.23027

27- İnsan aklıyla tanınır. /230

.580928

28- İnsanın hayrı, dili hapsedmek ve bağışta bulunmakta saklıdır. /5809

.1089329

29- İmam (a.s) birini yererken şöyle buyurdu: Musibetle karşılaşacağını düşünmez, takiye için de olsa huş etmez, hidayet yolunu bilmez ki peşinden gitsin ve sapıklık kapısını tanımaz ki ondan yüz çevirsin. /10893

İNSAN HAKLARI

.47801

1- Allah, kullarının haklarını kendi haklarına öncü kılmıştır. Kulların haklarını yerine getirmeyi çalışan kimse, Allah'ın haklarını yerine getirmeye çalışan kimse demektir. /4780

İNTİKAM

.15671

1- İntikamda öne geçmek, kötü insanların karakteridir. /1567

.30032

2- Güçlü insanın en kötü işi intikam almaktır. /3003

.56523

3- Kötü akıbet, kötü başarıdandır. /5652

.80164

4- (Bağışlanabilecek suçta) suçluyu cezalandıranın fazileti yok olur. /8026

.88635

5- Hata edenden intikam alan, mertebesini düşürür; ahiret sevabını da kaybeder. /8863

.98706

6- İntikamda acele etmek, alçakların karakteridir. /9870

.107327

7- İyi insan, fâsıktan intikam almaz. /10732

.107338

8- Alim, cahilden intikam almaz. /10733

.107359

9- Saygın kişi, alçaktan intikam almaz. /10735

.1087910

10- Akılsızdan, ona karşı sabretmenin dışında hak alınmaz. /10879

İSLAM

.19351

1- İslam, teslim olmak; teslim, yakın etmek; yakın, tasdik etmek; tasdik, ikrar etmek; ikrar, eda etmek, eda etmekte amel etmek demektir. /1935

.35242

2- Şüphesiz İslam'ın bir hedefi, amacı vardır. Öyleyse o hedefe ulaşın; Allah'ın size vacip ettiği haklardan (onları yerine getirerek yüz akıyla) çıkın. /3524

.4563

3- İslam, yolların en aşikâr olanıdır. /456

.45524

4- Hz. Ali (a.s) İslam'ı şöyle tanıttı:

Ciddî-azimli bir şekilde ona yönelen için basiret, feraset ve zeyrekliği olan için nişane- öğüt, nasihat alan için ibret, tasdik eden içinse (veya doğru olan içinse gerçekten iman getirirse) kurtuluştur. /4552

.55025

5- İslam'ın ziyneti ihsan etmektir. /5502

.57806

6- Allah İslam'ı sizler için yol kıldı, hükümlerini kolaylaştırdı, onunla savaşmak isteyen için erkanını sağlamlaştırıp galip kıldı. /5780

.60697

7- İslam'ın zahiri nurlu aydınlık, bânını ise güzel/ sevilendir. /6069

.63498

8- İslam'ın hedefi/ sonu, teslim olmaktır. /6349

.66089

9- İslam, korkulan tehlikeli şeylerden korunmak için güven (kalesi)dir. /6608

.972710

10- İslam'ın ölçüsü doğru konuşmaktır. /9727

.1066511

11- İslam'dan daha sağlam sığınak yoktur. /10665

.1101812

12- İslam'ın imana ihtiyacı vardır. /11018

.222013

13- İslam getir, esenlik bul. /2220

İSRAF

.19381

1- Hayır ve güzel ameller dışında her işte israf kınanmıştır. /1938

.27592

2- Bil ki ! Şüphesiz elinde olan bu malı yersiz olarak bağışlaman, savurganlık ve israftır. /2759

.28573

3- En çirkin bağış israftır. /2857

.34064

4- Mutedil insanın bahşış etmemesi israf eden kimsenin bahşışinden daha iyidir. /3406

.34075

5- Malını koruyan kimsenin koruması zayi ve israf eden kimsenin bahşış yapmasından daha iyidir. /3407

.3356

6- İsraf etmek çoğu mahveder. /335

.5157

7- İsraf bolluğu mahveder. /515

.8908

8- Boş yere harcama yapmak fakirliğin alametidir. /890

.10439

9- İsraf, iflas etmenin arkadaşı ve kardeşidir. /1043

.518610

10- Mutedil olmakla israfı terk et ve bugünden yarını (kıyameti) hatırla. /5186

.518811

11- İsraf etmeği terk et! Zira israf edenin bahşışı övülmez ve fakirliğine merhamet edilip acınılmaz. /5188

.552912

12- Fakirliğin nedeni israftır. /5529

.612313

13- İsrafı ve savurganlığı terk etmeği, insaf ve adaletli olmayı kendine ilke edin. /6123

.652714

14- Hayır işte israf ve Allah'a itaatte mübalağa etmenin dışında bütün işlerde israf etmek kınanmıştır. /6527

.659615

15- Mutedil olmakla israf bırak, bugünden yarını hatırla, malından ihtiyacın miktarınca sakla, artan kısmını ihtiyacın olacağın gün için gönder gitsin. (yani kıyametin için bahşışte bulun) /6596

.702516

16- Aşırı gitmek (harcama yapmak) israf için yeterlidir. /7025

.712217

17- Çok israf etmek insanı helak eder. /7122

.751118

18- İsraf etmekte şeref yoktur. /7511

.905719

19- İsrafından dolayı iftihar edip övünen, iflas etmesi ile de küçülür. /9057

.946520

20- İhtiyaçtan fazlası israftır. (Merhum Hansari ise şöyle tercüme etmiştir: İhtiyaçtan fazla miktarı (Allah yolunda harcarsan) israf değildir. /9465

.1044621

21- İsraf gibi bir cahillik yoktur. /10446

.1053822

22- İsraf ile zenginlik olmaz. /10538

.1009223

23- İsraf edene vay olsun! Hangi şey onu nefsinin ıslah etmekten ve işini derk edip anlamaktan alıkoyup uzaklaştırdı!? /10092

İSTEK / HIRS / MEYİL

.2811

1- Hırs, zahmetin anahtarıdır. /281

.46472

2- Hırsın meyvesi zahmettir. /4647

.53843

3- Seni istemeyeni istemen zilletir. /5384

.88784

4- İkbâlinin önü açıldığında seni isteyen, bahtın kapandığında senden kaçınır. /8878

.92165

5- Hayatta kalmanı isteyen, gerçekte senin ipine asılmıştır. /9216

.91276

6- Allah katındakileri isteyenin secde ve rükûları çoğalır. /9127

.79457

7- Allah katındakileri isteyen amelini ihsaslı eder. /7945

.85738

8- Allah katındakileri isteyen emellerine kavuşur. /8573

.38539

9- Şüphesiz siz Allah'a meyledecek olsanız kazançlı çıkar, kurtuluşa erersiniz; ancak, dünyaya meyledecek olsanız zarar eder, helak olursunuz. /3853

İSTEYEN

.66141

1- Bazen arzular hüsrarla biter. /6614

.68532

2- Her isteyen istenilendir. /6853

.68953

3- Allah'tan başka her isteyen, istenilendir. /6895

.69364

4- Nice istekliler vardır ki, umduklarını bulamamış ve peşinde olmadıkları şeyle rızıklanmışlardır. /6936

.73255

5- İsteğine kavuşan kimse, onu derk etmenin tadını alır. /7325

.74636

6- Her isteyene rızık verilmez. /7463

.84907

7- Kim bir şey isterse onun ya tamamına, ya da bir bölümüne kavuşur. /8490

.85758

8- Halkın elinde olanı isteyen, halk tarafından küçümsenir. /8575

.86949

9- Olmayacak şeyi isteyen arzusunu zayi etmiştir. /8694

.946010

10- Her isteyen umudunu yitirmemelidir. /9460

.661311

11- Bazen istekler istenilmeyen şekilde belirir. /6613

.537412

12- Nice kıymetli istek vardır ki ona pek az ulaşılır. /5374

.664213

13- Bazen arzu edilen şeye ulaşılır ve elde edilir. /6642

İSTİĞFAR / BAĞIŞLANMA DİLEMEN

.22281

1- Bağışlanma dile, rızıklan. /2228

.28872

2- (Allah ile sağlanan) en üstün irtibat, (ondan) bağışlanma dilemektir. /2887

.3423

3- İstiğfar günahları siler. /342

.9134

4- İstiğfar günahların ilacıdır. /913

.14965

5- Mükâfat açısından en yüce, sevaba ulaşma açısından en hızlı şey istiğfardır. /1496

48636

6- İstiğfarın güzelliği günahları temizler. /4863

.75837

7- İnsanlar isyan ettikleri zaman dönüp bağışlanma dileseler ne azap görürler, ne de helak olurlar. /7583

.81448

8- İstiğfar (etme gücü) verilen kimse bağışlanmaktan mahrum olmaz. /8144

.83779

9- Allah'tan bağışlanma dileyen bağışlanır. /8377

.993610

10- Ne de güzel vesiledir istiğfar! /9936

.1065811

11- Kurtuluş için istiğfardan daha iyi bir şefaathçi yoktur. /10658

.1075612

12- Kötülüğe karşı iyilikle muamele etmeyen bağışlanmaz. /10756

İŞ

.61821

1-İş, mahrumiyet miktarıncadır. /6182

.19742

2- İffetli iş, günah işleyerek zengin olmaktan daha iyidir. /1974

İŞ DÜZENİ

.24321

1- Hizmetçilerinden her birini bir işe koy ki onu sorgulayabilesin. Zira bu, hizmetinde olanların birbirlerine güvenmemesinden daha iyidir. /2432

İŞARETLE AYIP ARAYAN

.3731

1- İşaretle ayıp arayan (veya işaretle gıybet eden) kötülenmiş ve ayıplanmıştır. /373

İŞARET

.87111

1- İşaretle yetinen açıklamaya gerek duymaz. /8711

İŞE HAZIRLIKLIL OLMAK

.78021

1- İşine karşı hazırlıklı olan basiretli olur. /7802

İŞİ ALLAH'A HAVALE ETMEK

.80701

1- Kim işini Allah'a havale ederse Allah onu doğru yola sevk eder. /8070

İŞİTME VE GÖRME DUYUSU

.47641

1- Allah, önemli olan şeyleri korumanız, saklamanız için kulaklar ve net görmemiz (kötülükten kurtulmanız) için gözler verdi. /4764

İŞLER

.19471

1- Allah'ın işleri onun takdiriyle gerçekleşir, kulların tedbiriyle değil. /1947

.23732

2- Henüz olmayan şeyi olanla ölç; zira işler, birbirine benzer. /2373

.32843

3- En kazançlı iş, gizli tutulan iştir. /3284

.34584

4- İşler birbirine karıştığında sondaki baştakiyle ölçülür. /3458

.365

5- İşler, tecrübeyle olur. /36

.1326

6- İşler, birbirinin benzeridir. /132

.45177

7- Takdir olunan şeyler için işler, tedbirde ölüm gelinceye kadar kendi hâlinde seyreder. /4517

.45258

8- Öyle bir iş seç ki özür yolun onunla açık kalsın, sunduğun delil onunla ispatlansın ve senin yönlendirmenle sana geri dönsün. /4525

.49669

9- İşlerin en iyisi, yakînle biten işlerdir. /4966

.497010

10- İşlerin en iyisi, (insanı) kurtuluşa yönlendiren işlerdir. /4970

.497311

11- İşlerin en iyisi, tamaha bulaşmayandır. /4973

.499112

12- İşlerin en iyisi, hakla sonuçlanandır. / 4991

.503213

13- İşlerin en iyisi başlangıcı kolay, sonu güzel ve neticesi övülen işlerdir. /5032

.503314

14- İşlerin en iyisi, çabuk fayda veren ve sonu övülen işlerdir. /5033

.504015

15- Öyle bir iş yap ki özür yolun onunla açık kalsın ve delilini onunla ispat edebilesin. /5040

.537916

16- Nice işler vardır ki sonu kötüdür. /5379

.571817

17- En kötü iş, çok şüphe edilen iştir. /5718

.597418

18- Karmaşık işlerin anlaşılmaz gelmediği insana ne mutlu! /5974

.663319

19- Bazı işler (bela ve sıkıntılar) geneldir. /6633

.791620

20- İşlerinde zorluğa düşen helak olur. /7916

.797521

21- İşlerinde zorluğa düşen telef olur. /7975

.887422

22- Kendi işini zayi eden bütün işleri zayi eder. /8874

.972923

23- Her işin ölçüsü, neticesinin güzel oluşudur. /9729

.1002124

24- İşini gözetmeyen helak olur. /10021

.1016925

25- Bilmediğin işe kalkışma. /10129

.1101626

26- Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; hafifleştirin, ağırlaştırmayın. /11016

.729427

27- Her işin bir sonu vardır. /7294

.1097328

28- Henüz olmayana gerçekte olanla delil gösterilir. /10973

.738429

29- Senin katında en sevimli iş, adalette en kapsamlısı ve hakta en adil olanı olsun. /7384

.259130

30- Ortaya çıktığında onu yapanın ayıplanmasına ve tahkir edilmesine neden olabilecek işlerden kaçın. /2591

.259531

31- Ahiretini harap eden ve dünyanı mâmurlaştıran işlerden kaçın. /2595

İŞLERİ ERTELEMEK

.78031

1- İşlerini erteleyen ne yapacağını şaşırır. /7803

İTAATKÂR

.68351

1- Her itaatkâr korunmuştur. /6835

.76732

2- Her itaatkâr sağlam kalır. /7673

.78043

3- Allah'ın emrine itaat edenin sırtı sağlam olur. /7804

.83084

4- İşini Allah'a teslim eden kimsenin sırtı sağlam olur. /8308

.1595

5- İtaatkâr korunur. /159

İTİMAT ETMEK

.77741

1- Az itimat eden sağlam kalır. /7774

.77752

2- Çok itimat eden pişman olur. /7775

.67483

3- İnsanlara az itimat etmek, ileri görüşlülüktür. /6748

İTİRAF ETMEK

.96391

1- Kulun Rabb'ini tanıyıp günahını itiraf etmesi, ne de güzel erdemdir. /9639

.99372

2- Günahkârın (suçunu) itirafı ne de güzel şefaattçidir. /9937

.106713

3- İtiraf gibi, günahı yok edici bir mazeret yoktur. /10671

.110144

4- İtiraf ederek af dilemenin semeresi, mazeretle af dilemekten daha fazladır. /11014

.22075

5- İtiraf suçlunun şefaattçisidir. /2207

.1796

6- İtiraf özür dilemektir. /179

İYİ GELENEK

.103771

1- Süre gelen, halkın alıştığı ve uymanın doğru olduğu iyi gelenekleri bozma /10377

İYİ OLMAK / DÜZELMEK

.47031

1- Müminlerin iyiliğine/yaraşanına sebep olan şeyleri yapmaya devam edin. /4703

.95372

2- Hangi şey zararlı ve hayâsız insanın düzelmesini uzaklaştırdı? /9537

İYİLİĞE ÇAĞIRMAK VE KÖTÜLÜKTEN SAKINDIRMAK

.19771

1- İyiliğe çağırarak, yaratılanların amellerinin en üstünüdür. /1977

.24152

2- İyiliğe çağır ki iyilerden olasın; kötülüğü ise elinle, dilinle önle ve gücün yettiği kadar onu yapmaktan sakın. /2415

.25573

3- İyiliğe çağırıldığınızda kabul edin, iyiliğe çağırın; kötülükten sakındırın ve siz de sakının. /2557

.364894

4- Doğrusu iyiliğe çağırarak ve kötülükten sakındırmak eceli yakınlaştırmaz, rızkı eksiltmez. Ancak sevabı artırır, mükâfatı yüceltir. Bunlardan daha üstünü ise, zalim yöneticinin karşısında hakkı söylemektir. /3648

.35765

GERİ

İNDEKS

İLERİ

GERİ

İNDEKS

5- Kim bir düşmanlığın yapıldığını ve bir kötülüğe çağrıldığını görür de onu kalbiyle reddederse sağlan kalır, beri olur. Diliyle reddeden muhakkak mükâfatını alır. Bu, kalbiyle reddetmekten daha üstündür. Ve kim Allah'ın hücceti üstün, zalimlerin sözü aşağılık olsun diye kılıcıyla reddederse, işte o doğru yolu tutmuş, bu yolda hareket etmiş ve kalbini yakînle nurlandırmıştır. /3576

.41526

6- İçinizden biri kötü bir amel görür, onu eli ve diliyle sakındıramaz da kalbiyle reddeder de Allah, onun bu amelinde samimiyet görürse, bu kişi sakındırmış sayılır. /4152

.41647

7- Saygının yaramadığı kimseye ihanet revadır; kırbaç fayda etmediğinde kılıç çözümdür. /4164

.66068

8- İyiliğe çağıran ve kötülükten sakındıran kimseler hakkında şöyle buyurdu: Onlardan bazıları kötülüğü elleriyle, dilleriyle ve kalpleriyle sakındırır. İşte bunlar, güzel huyları tamamlayanlardır. Bazıları, dilleri ve kalpleriyle sakındırır, elleriyle sakındırmazlar. Bunlar, güzel huylardan ikisine sarılır, birini zayi ederler. Bazıları da kalpleriyle reddeder, dilleri ve elleriyle sakındırmazlar. Bunlar ise üç güzel huyun en üstünleri olan ikisini zayi eder, birine sarılırlar. Bazıları ise kalpleriyle, dilleriyle ve elleriyle sakındırmayı terk etmişlerdir. Bunlar yaşayarak ölümlerdir. Bütün iyi ameller ve Allah yolunda cihat, iyiliğe çağırmak ve kötülükten sakındırmak yanında ancak engin denizlerdeki bir köpük gibidir. Şüphesiz, iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak eceli yaklaştırmaz, ırzı azaltmaz. Bütün bunların en üstünü ise, zalim yöneticinin karşısında hakkı söylemektir.[83] /6606

.66189

9- İyiliğe çağırmak toplumun çıkarı için, kötülükten sakındırmak ise sefipleri sakındırmak içindir. /6618

.717410

10- İyiliği emret, kötülükten sakındır, seninle bağını koparanla vuslat kur ve seni mahrum edene bağışta bulun. /7174

.718111

11- İyiliği emret, kötülükten sakındır, hayra amel et, şerre engel ol. /7181

.718912

12- İyiliği emret, kendin de amel et; emredip de uzak durma. Zira böyle bir kimse günahlarıyla Allah'a döner, rabbinin gazabına uğrar. /7189

.742713

13- Kötülükten sapmadıkça iyiliğe asla ulaşamazsın. /7427

.824914

14- İyiliğe amel eden[84], müminlerin sırtını sağlamlaştırır. /8248

.824915

15- Kötülükten sakındıran kimse, fâsıkların burnunu yere sürer. /8249

.1103716

16- Halkı kötülükten, rezil sıfatlardan ve günahlardan sakındırıp da yalnız kalındığında aynılarını yapmak ve bunları yapmaktan çekinmemek insana utanç verir. /11037

.756417

17- Allah, iyiden başka bir şeyi size emretmez ve kötüden başka bir şeyden sizi sakındırmaz. /7564

.957218

18- Allah, yardımcı olmayacağı bir şeyi emretmez. /9572

.957319

19- Allah, (insanların) ihtiyacını gidermediği bir şeyden onları sakındırmaz. /9573

.378020

20- Doğrusu ben, kendi sakınmadığım şeyden insanları sakındırmaktan, emrettiğim şeyde onlardan önce geçmemekten veya rabbimin razı olmadığı şeyde onların yapmasına razı olmaktan kendimi üstün tutarım. /3780

İYİLİK

.5541

1- İyilik, ıslah edici bir ameldir. /554

.8712

2- İyilik salih bir ameldir. /871

.9853

3- İyilik, basiret sahiplerinin ganimetidir. /985

.12224

4- İyilik sevaba (yaklaştıran) en hızlı vesiledir. /1222

.42135

5- İyilikle özgür insan köle olur. /4213

.45686

6- İyilikte acele etmek, iyiliği artırmaktır. /4568

.49557

7- En hayırlı iyilik, özgür insanlara ulaşan iyiliktir. /4955

.49748

8- En hayırlı iyilik, muhtaç kimseye ulaşan iyiliktir. /4974

.65079

9- Her iyilikte bir şükür vardır. /6507

.810610

10- İyiliğe engel olan kimse şükürden mahrum bırakılır. /8106

.863111

11- İyilik yapanın yâdı (halk arasında) yayılır. /8631

.863212

12- İyiliği yakın olanın sesi uzağa gider. /8632

.912013

13- İhsan ardına ihsanda bulunan ve (din) kardeşleriyle komşularının kusurlarına katlanan, şüphesiz iyiliği tamamlamıştır. /9120

.919914

14- Güler yüzlülüğünü senden esirgeyen, iyiliğini bağışlamaz. /9199

.943315

15- Yetimlere iyilik etmek, en üstün iyiliklerdendir. /9433

.973316

16- Rahmet, iyilikle akar. /9733

.763717

17- İyi insanın dili, cahillerin akılsızlığını engeller. /7637

.788818

18- İyiliği çok olan övülür. /7888

.935019

19- Nefisleri fedakârlığa zorlamak, iyi insanların özelliklerindendir. /9350

İYİLİK EDEN / İHSAN EDEN

.103751

1- İyilik edenle kötülük eden senin katında bir olmasın; çünkü bu, iyilik edeni iyiliğe karşı rağbetsiz, kötülük edeni de kötülüğünde sebatlı kılar. /10375

.110212

2- Her bağış sahibi, bir isteyene muhtaçtır. /11021

.71383

3- Bağış yapan ol, ama israf eden olma. /7138

.16994

4- İyilik eden, ihsanı halkı kapsayan kimsedir. /1699

.1915

5- Hayırsever yardım bulur, kötülük eden zelil olur. /191

.11386

6- İyiliksever, yaptıkları söylediklerini onayan kimsedir. /1138

.15217

7- İyiliksever, ölümler yurduna taşınsa da diridir. /1521

.41548

8- Hayrı gördüğünüzde ona doğru koşun, şerri gördüğünüzde de ondan uzaklaşın; ibadetler konusunda amel ehli olun ve iyi sıfatlarda yarışın ki kurtuluşa eren hayırseverlerden olasınız. /4154

.57459

9- İhsan edenlerin en kötüsü, ihsanıyla (başkalarını) minnet altında bırakandır. /5745

.582510

10- İhsan sahibinin (ayağı) kaymaz; kaysa dahi tutunacak bir şey bulur. /5825

.684111

11- Her iyiliksever can dostudur. /6841

.1096412

12- İyi insanların dillerinde dolaşan sözler, hoş tavırları ve güzel huyları iyilikseverlerin

göstergesidir. /10964

İYİLİKLER

.15721

1- İyilikleri elde etmek en üstün kazançlardandır. /1572

.72682

2- Her iyiliğin sevabı vardır. /7268

.64633

3- Her iyilikte mükâfat vardır. /6463

.69194

4- Bütün iyilikler Allah rızası için yapılmadığı takdirde çirkin bir riya'dır; meyvesi ise çirkin ceza. /6919

İZZET / AZİZ / AZİZLİK

.80341

1- Allah'ın aziz ettiği kimseyi hiçbir sultan zelil edemez. /8034

.81752

2- Allah'tan başka bir şeyle aziz olan zelil olur. /8175

.82173

3- Allah'tan başkasından izzet dileyeni izzet helak eder. /8217

.85004

4- Haksız yolla izzet dileyen zelil olur. /8500

.85585

5- Haksız bir şekilde aziz olanı Allah hak vesilesiyle zelil eder. /8558

.107206

6- (Allah'a) itaat gibi izzet yoktur. /10720

.12737

7- Aziz, Allah'a itaat ile izzetli olan kimsedir. /1273

.40568

8- İzzetli olmayı itaat ederek iste. /4056

.94869

9- Komşusu zelil olan aziz olamaz. /9486

.110510

10- İzzet, intikam almamaktır. /1105

.687011

11- Dinin onaylamadığı her izzet, zillettir. /6870

-SON-

"Allah'ın Selamı Üzerinize olsun"

Birinci Cildin Sonu

GERİ

İNDEKS

Microsoft HTML Help Compiler 4.74.8702

Compiling h:\ISLAMK~2\TURKCE~1\online\HZALID~1\WWWAL-~1.COM\html\tur\books\ghorar\ghorar.chm

HC5003: Error: Compilation failed while compiling http:\www.islamkutuphanesi.com.

HC5003: Error: Compilation failed while compiling http:\www.islamCEPte.com.

The following files were not compiled:

http:\www.islamkutuphanesi.com

http:\www.islamCEPte.com

[1] - *Menaqib*, c.1, s.12.

[2] - *Fevaidu'r-Razeviye*, c.1, s.259.

[3] - Biri marufun, diğeri de tamahın zilleti.

[4] - İmam (a.s) Nehc'ül-Belaga'da Hz. İsa (a.s) hakkında şöyle buyurmaktadır: "Mezesi açlık, ışığı ise ay idi... (Yani; yemek bulduğu zaman, onu açtığında yedi.)

[5] - Adalet iki çeşittir: Biri zulmün karşısında kullanılan genel manadaki adalet, diğeriye büyük günahlardan kaçınmak ve küçük günahlarda ısrar etmemek anlamına gelen adalettir.

[6] - Meşhur olan bir kıssa şöyle anlatılır: Padişahın biri, günlerden bir gün bir bağın önünden geçiyordu. Bağ sahibine birkaç nar getirip suyunu sıkmasını emretti. Bağ sahibi ağaçlarından iki nar koparıp getirdi ve suyunu sıktı. İki tane nardan bir kase dolusu su çıktığını gören padişah oldukça şaşırıldı. Ona ne kadar vergi ödediğini sordu, o da miktarını söyledi. Bunun üzerine padişah, ondan alınan verginin çoğaltılmasını emretti. Bir başka gün padişahın yolu yine aynı yere düştü, canı nar çekmişti. Yine bağcıya nar getirip suyunu sıkmasını emretti. Bağcı gidip birkaç nar getirdi, suyunu sıktı. Ama bu kez narların suyu çok azdı. Padişah şaşkınlıkla bağ sahibine sordu: Geçen gün iki nar sıktın, bir tas dolusu su çıktı şimdiye daha çok nar sıkmana rağmen daha az su çıktı! Bu nasıl iştir? Bağ sahibi: Bilemiyorum efendim, herhalde padişahımızın niyeti değişmiş dedi. Padişah, daha sonra oradan ayrıldı. Başka bir gün canı yine nar suyu çekti. Bağcı gidip bağ sahibinden yine nar suyu istedi. Bağ sahibi bu kez de iki nar getirerek narların suyunu sıktı. Çıkan suların tası doldurduğunu gören Padişah, sonunda bağ sahibinin doğru söylediğini, adaletini bereketi artırdığını anlamıştı.

[7] - Hadis, şöretin zorluklarını anlatmaktadır.

[8] - Dünyada karşılaşılan acı olaylar ahirette karşılık bulacağı için insan ahirette bu karşılıklarla hoşnut olacaktır.

[9] - İnsanlar ona sahip oldukları halde çoğu ondan faydalanmaz, akıllı başıboş bırakırlar. İmam (a.s) bu nedenle akıllı ayrı düşen bir dostu benzetmiştir.

[10] -Bazı nüshalarda "akıllı" yerine "alim" yazılıdır.

[11] - Hadiste yanılan kimseden maksat, malı asıl değerinden aza satan veya onu değerinden daha fazlaya alan kişiye denir.

[12] - Hadiste geçen zor günden kasıt, kıyamet günüdür.

[13] -Bazı nushalarda "ilim" olarak geçmiştir.

[14] - Hadisteki aptallıktan kasıt, geçici aptallıktır; doğuştan olan aptallık değil.

[15] - Yani ameli, ilmi ve dostu az olan zelil olur.

[16] - Biri kudreti olduğu halde intikam almamak, diğeri bağışlamaktır.

[17] - Bütün umutların tek bir şeye bağlı kaldığı an, insanın korkması gereken en önemli andır. Çünkü bu durumda her şey bitmiş, tek çıkış yolu kalmıştır. Bu çıkış yolu da kapandığı ve başka çıkış yolu kalmadığı takdirde alınacak bir yanlış karar veya en ufak bir basiretsizlik, insanın hayatı zararlar verebilir. Oysa ki çıkış yolunun birden fazla olduğu durumlarda insanın alternatifi de fazladır. Buna göre çarelerin biri tükendiğinde diğeriyle telafi edilebilir.

[18] - Belagât için çeşitli anlamlar kullanılmıştır; sözün açık olması, kavramı muhataba ulaştırmak, ortam ve şartlara uygun konuşma, sözün düzgün söz, güzel konuşma bu terim için kullanılan belli başlı anlamlardır. Manalar ve beyan ilminde ise şöyle tanımlanmıştır: Konuşmacının yabancı ve birbirinden uzak harflerden, zihne açık olmayan kelimelerden kaçınarak yaptığı konuşmaya denir. Aynı zamanda anlaşılması zor olmayan ve muhatabın durumunu da gözetenerek konuşmaya da belagat denir.

[19] - Bir başka nüshada araç kelimesi yerine nişane kelimesi kullanılmıştır.

[20] - Edebî/ fasih konuşan karşısında cevap vermede aceze düşülür.

[21] - Bazı ayet ve rivayetlerde halktan kopmak kınanmıştır. Çünkü böyle bir şey İslami emirlerle zıttır. İslam meşveret, müminleri ziyaret, akraba ilişkileri, ihsan, iyiyi emredip kötüden men etmek, sadaka, ilim, mümin hakları, halkla muamele, karşılıklı ziyaretleşmeye, ihtiyaçları gidermeye, İslam'ı korumaya, cihada vs. emretmiştir. Ama bununla birlikte halk günden tam olarak özellikle yalan, töhmet, gıybet, kötü zararla haset vb. kaçınmadığı için insanın sağlam kalmasını yalnızlığında görmüştür. Bu, bir nevi irşattır, emir veya kanun değil. Kendisini koruyabilen kimse yalnızlığı bir kenara bırakıp toplum içinde yaşmalıdır ve toplumun ihtiyacını gidermelidir. Bu şahıs yalnız kalmayı seçerse günah işlemiştir. Çünkü rivayette şöyle gelmiştir: Kim sabahlar, ama Müslümanların işleri ve (dertlerine) önem vermezse Müslüman değildir.

[22] - Hadisten de anlaşıldığı üzere, burada kasıt, Allah-u Teala'dır.

[23] - Bir başka nüshada "ganimet" yerine "himmet" (sabır) kelimesi kullanılmıştır.

[24] - Hadisin Arapça nüshalarında "en koruyucu" anlamına gelen "evkâ" kelimesinin yerine, bazı nüshalarda "evfâ" (en vefalı) ve "ekvâ" (en sağlam) kelimeleri kullanılmıştır.

[25] - Bu hadisin daha iyi anlaşılması için bir önceki hadisi dikkatle incelememiz gerekir. Önceki hadis şöyledir: Hekimin yitirdiği hikmetti

o nerede olursa olsun onu bulur. Ama cahilin yitirdiği, bilmediği bilgidir; bilse de alimi tanımadığı için onu bulma gayesi içinde değildir. Dolayısıyla cahilin yitirdiği bulunmaz.

[26] - Hadisin devamı şöyledir: "Her akıllı mahzundur." Yani; ancak cahil kimse dünyaya aşık olarak ona aldanır ve böylece de ahiret unuttur; ama akıl sahibi, ahireti garanti olmayıncaya dek hüzünlüdür.

[27] - Bazı nüshalarda "sukm" (hastalık) kelimesi yerine "kısım" (nasip) kelimesi geçer.

[28] - Bazı nüshalarda "hilim" yerine "ilim" geçmektedir.

[29] - Kitapta "cimd" (cimrilik) olarak geçen bu kelime, "hamd" (övgü) de olabilir. Musannif, bu kitapta cimd'i seçmiştir.

[30] - Burada dahil olunan yerden kasıt, büyük ihtimalle kabirdir. İnsanların kendilerini yabancı hissettikleri yerler de düşünülebilir.

[31] - Başka bir rivayet ile de "sağırlaşsın".

[32] - Eskiden at yarışlarında iki mesafe arasına başlama ve bitiş yerlerini göstermek amacıyla uzun çubuklar yerleştirilirdi. Bu tür yarışmalarda çubukları kat eden kişi yarışmayı kazanırdı. Hadiste anlatılmak istenen çubuklardan kasıt da budur.

[33] - Bazı nüshalarda "Bidaik" (derdinle) kelimesi yerine "Bide'bik" (kendi tarzınla) kelimesi yazılıdır. Buna göre, hadisin anlamı şöyle olur: Kendi tarzınla yürü, o seni nereye götürürse.

[34] - Deveyi yeren hadisler de mevcuttur. Burada kastedilen, yük taşıyan develer olmayıp sahibi için yavru koruyan deve de olabilir. Yine burada kastedilen, hayrı Hak Teala'dan dilemektir; deve çöktüğünde, eşya yüklendiğinde... Aynı zamanda dua etmek olabilir; size hayır getirmesi için ya da size getirdiklerinden dolayı (dua etmek, şükretmek) sadaka vermek. Aynı zamanda da devenin gidişinde, gelişinde dua etmek, Allah'tan hayır dilemek olabilir.

[35] - Yani; şer'i kurallar dışına çıkmayacak şekilde halkla uyuşmak gereklidir veya savaş ve kavgalarda çok iyi düşünmek gerekir; çünkü halk, bir gün bir şeyin, diğer gün başka bir şeyin taraftarlığını yapar. Rüzgâr nereden eserse kendilerini o yöne bırakırlar.

[36] - Bazı rivayetlere göre de hadisin metni şöyledir: İşlerde acele etmemek, düşünüp taşınmak berekettir.

[37] - Yani, insanın sevilmesi faydalı bir hazinedir. Bu da iman ve salih amelden dolayı olabilir. Zira Allah-u Teala, Kuran-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: "Şüphe yok ki inanan ve iyi işlerde bulunanlara karşı rahman, gönüllere bir sevgidir verir." (Meryem/96) İmam Cafer-i Sadı (a.s)'dan nakledilen bir hadiste bu ayetin nüzul sebebinin şöyle olduğunu buyuruyor: Emir'ül-Müminin Ali (a.s), Resulullah (s.a.a)'in yanında oturmuştu. Resul-u Ekrem şöyle buyurdu: Ey Ali! De ki: "Allah'ım! Müminlerin kalplerinde benim sevgime yer ver." Daha sonra da bu ayet nazil oldu.

[38] - Merhum Seyyid Razi der ki: İmam Ali (a.s), ashabından birkaçının Sıffin Savaşı'na katılan Şamlılara küfrettiklerini işitti. Bunun üzerine onlara dönerek şöyle buyurdu: "Onlara küfretenizi istemem. Küfredeceğinize şunları söyleyin..." İmam daha sonra da mezkur duayı okudu.

[39] - Azalan, dünya nimeti; çoğalan, ahiret nimeti; daralan, dünya hayatı ve genişleyen de ahiret hayatı olarak düşünülebilir. Çev.

[40] - Herkes için belirli bir ömür takdir edilmiştir.

[41] - Bu hadis büyük ihtimalle takiye ortamı için söylenmiştir.

[42] - Bazı nüshalarda "İslam'ın" şeklinde geçmiştir.

[43] - Düşmanın biri evlat, diğeri de herkesçe bilinen düşmandır. Ama diğer düşman, Allah'ın da Kuran'da buyurduğu gibi insanın karışık olabilir.

[44] - Nehc'ül-Belaga'nın 31. vasiyetinden anlaşıldığı üzere mezkur hadisteki "yitik"ten kasıt, fırsattır.

[45] - Bir başka nüshada "sevaptan uzaklaştırır" şeklinde rivayet edilmiştir.

[46] - Bu hadiste birkaç ihtimal vardır: 1- İmam-ı Zaman (a.s)'ın gaybeti. 2- Ömer, Osman vb. hadiselerin gelecekte vuku bulması. 3- Gelecekteki sevinçli ve kederli işler. 4- Ruhlar alemi. 5- Gaybî ilimler. 6- Hadiste zikredilen "el-Ucb" (şaşkınlık) kelimesi yerine, "el-Ateb" (öfkede dolayı azarlamak ve kınamak) kelimesinin geçmiş olabileceği olasılığı da vardır. Yani, akıl sahibi kimsenin öfkelenmesi, şaşırtıcı bir iştir.

[47] - Hadiste geçen kurtuluştan maksat, Hz. Mehdi (a.f)'in zuhurudur.

[48] - Bir nimete sahip oluşundan dolayı başkaları tarafından imrenilen kimse.

[49] - İlim, makam ve servet insan için her zaman yararlı değildir. Aksine bunlar, şahsın mutsuzluğuna sebep olabilir. Öyleyse insanlar saadete erdiren şeylere gıpta edilmelidir.

[50] - Yani; iyilik ve bahşiş etmeye gücü yetmeyen birinin güler yüzülükle muhtaçlara hoşgörülü davranması ve onlara hoşgörüyle cevap vermesi bir nevi iyiliktir; bunun masrafa ihtiyacı yoktur.

[51] - Bazı nüshalarda "imani olmaz" şeklindedir.

[52] - Yani, yalnız terk edilmiş, yardım edilmeyen kimse hainlere güvenir. Aynı zamanda hainlere güvenmek, ilahî lütuftan nasipsizliği

göstergesidir.

[53] - Engellerden biri vaade vefa etmemek, diğeri de onu geciktirmektir.

[54] - Mezkur hadis, burada eksiktir. İmam (a.s) Nehc'ül-Belaga'nın 165. hutbesinde şöyle buyuruyor: "Hakka yardım etmekte birbiriniz engel olmasaydınız ve bâtıla (Muaviye'ye) sırt çevirmekte zayıf davranmasaydınız sizin gibi olmayan biri, size karşı tamah etmez ve aleyhinize güç toplamazdı."

[55] - Hadisin anlamı şu da olabilir: Hastalık insanın bazı işleri yapmasına engel olur. Bu da bir çeşit zindandır. Ötekisi ise herkesin bildiği hapishaneler olabilir. Çünkü ikisinde de mahrumiyet vardır.

[56] - Bilmek gerekir ki istihare, Allah'tan hayrı dilemek anlamındadır. Din önderleri bunu emretmişlerdir ve manası şudur: İnsan işleri kendi fikrine itimat etmemeli, aksine, Rabb'ine tevekkül edip onun dergâhına işlerin yararına olup olmadığından habersizliğini ve cahilliğini dil getirmeli, tüm işlerini Allah'a havale etmelidir. İstihare yollarından biri de Ehl-i Beyt (a.s)'dan rivayet edilen, dua ve zikir kitaplarında zikredilen dualardır. Ama asıl istihare, yukarıda kaydedilen manadır. Merhum Tureyhî, Mecma'ul-Bahreyn adlı kitapta şöyle der: "Rivayette (önce) istihare et, sonra meşveret et, diye zikredilmiştir. Bu sözün manası şudur: İşlerinde öncelikle Allah'tan hayır dile ve şöyle söyle "Ey Allah'ım! Sağlıkta da afiyette de senden hayrı diliyorum." Şu cümleyi birkaç kez tekrarladıktan sonra meşveret edersin..." Görüldüğü üzere, istiharenin belirli bir manası ve özel bir yapılış şekli yoktur. Aksine manası, Allah'tan hayrı dilemektir.

[57].

[58] - Bazı nüshalarda "gars" (fidan dikimi) kelimesi yerine "urs" (düğün) kelimesi kullanılmıştır.

[59] - Hz. Ali (a.s), bu sözü Osman'ın halifeliği ve öldürülmesi hakkında buyurmuştur. Daha fazla bilgi için bkz: *Nehc'ul-Belaga*, Hutbe: 30

[60] - Huşû: Allah'a karşı korku, sevgi ve şükran ile boyun eğme; bu amel ve duygunun meydana getirdiği hal, tevazu.

[61] - Huzû: Alçakgönüllülük, tevazu, riyâsızlık.

[62] - Hadisin metninde geçen "dinaet" kelimesini iki şekilde mana etmek mümkündür. Eğer mezkur kelime "deneve" filinin mastarı olursa yakınlık anlamına gelir. Buna göre hadisin manası şöyle olur: Tevazu (Allah'a) yaklaşıdır. Eğer "denî" olarak kullanırsak, alçaklık ve aşağı düşme manasına gelir ve buna göre de hadisin anlamı şöyle olur: Düşmana ve dünyaperestlere tevazu göstermek insanın alçalmasına sebep olur.

[63] - Tefvik: İnsanın bir işi yapabilmesinde gaybi ilahi yardıma denir.

[64] - Onlar kuvvetli ve iri yarı kimselerdi. Amlik, Hz. Nuh'un torunlarından. Hadisten kasıt, onların helak oluşlarından ibret alınması gerektiğidir.

[65] - Ress ahalisi çama veya çam ağacına taparlardı. Ferverdin, Ordibeheşt, Hordad, Tir, Mordad vs. adlarında (bugünkü Fars aylarının temel adları) 12 şehirleri vardı. Bu şehirlerin bütün ahalisi İsfendar adlı büyük şehirde bir araya gelirlerdi. İsfendar aynı zamanda tüm şehirleri ibadet merkezi ve sultanın sarayının da içinde bulunduğu başkent idi. Halk, şehrin en büyük çam ağacının etrafında toplanır, kurban keser ve ada adarlardı. Şeytan da ağaçlarının içine girer, bir ilahmış gibi onlarla sohbet ederdi. Bu yüzden onlar haddi aşmışlardı. Allah da onları uyarması, b olan Allah'a çağırması için peygamber gönderdi. Peygamber onlara nasihat ediyor, doğruluğa, Allah'tan korkmaya ve yalnız O'na ibadet etmeye çağırıyordu. Ancak onlar peygamberlerinin sözüne kulak asmayıp onu öldürmeye karar verdiler. Diri diri bir kuyuya atarak onu öldürdüler. Allah d onlara gazap edip bela gönderdi ve şehirleriyle birlikte Ress halkını helak etti.

[66] - Muhteşem saraylarıyla meşhur Fars padişahının adıdır.

[67] - Rum padişahının lakabıdır.

[68] - Yemen padişahlarının adıdır.

[69] - Yemen'de bir kabilenin atasıdır.

[70] - Asferoğulları Rum padişahları idiler. Ataları Asfer b. Rum'dur. Bazı tarihçilere göre Habeşe ordusu bunlara galip geldiğinde b kabilenin kadınlarına saldırdılar. Bu olayın ardından dünyaya gelen çocuklar da sarışın veya sarı tenli oldukları için onlara Beni Asfer adı verildi.

[71] - İmam Ali'ye (a.s) ait diğer sözlerde de görüldüğü gibi, imam, yarım bırakılmış ihsandansa hiç yapılmayan ihsanı ve ihsan başlanıldığında onun tamamlanması gerektiğini tavsiye etmektedir. Büyük olasılıkla İmam, bu sözünü de aynı konuyu vurgulamak istemektedir. Zira bir insana bağış yapıldığında onu kabul eden kimse bunun devamını diler, gözü yolda olur. Ama hiç ihsan almayan kimse, kimseden bir şey almadığı için herhangi bir kimseden talebi olmaz. Beklenti, yarım bırakılan ihsanlardadır.

[72] - Eğer mal, dost kazandırmışsa, mal gidince dostluk da biter; eğer saygınlık kazandırmışsa, mal gidince saygı da yiter.

[73] - İhsan sahibinin ihsanını küçük görmesi, bunu asla dile getirmemesi ve hatta yaptığı iyiliği unutmaması, onu öldürmek anlamına gelir de, gerçek mânada bu, ihsanı her zaman için canlı kılmak demektir.

[74] - İnsan, bağış ve ihsanda bulunarak hayır zikrini yayabilir. Ancak bu durumda her tarafta adından saygıyla söz edilir. Aksi takdirde kendisiyle birlikte yadı da gider, unutulur.

[75] - Nakisîn, Cemel Savaşı sırasında Hz. Ali ile biatlerini bozup ona karşı savaş açanlara denirdi. Talha ve Zübeyr, Hz. Ali'ye biat ettikten kısa bir süre sonra biatlerini bozmuşlar, Ayşe'nin yanında yer almışlar, Ayşe ile birlikte bir grubu yanlarına alarak Hz. Ali'ye karşı savaş ila etmişlerdi. Ayşe, deve üzerinde savaşa katıldığı için Cemel Savaşı olarak adlandırılan bu savaş sonrası, Talha ve Zübeyr öldürülmüşlerdi.

[76] - Kasitîn, Muaviye'ye uyarak İmam Ali ile savaşan isyancılara denirdi. Bu kimseler, Muaviye yönetiminde Fırat Nehri kenarında Sıffı

Savaşı'na yol açan kimselerdir.

[77] - Marikîn, Sıffin Savaşı sonrası İmam Ali'nin ordusundan ayrılarak halk arasında bozgunculuk çıkaran, fitne ve kargaşaya neden olan isyancılarıdır. Hz. Ali'nin ordusuyla yapılan savaş sonrası, bu kimselerden geriye sadece dokuz kişi kalmıştı.

[78] - Redhe, içinde su olan bir çukura denir. Burada kasıt, haricîlerin lideridir. Bazı muhaddisler bu kimsenin Muaviye olabileceği görüşünü ileri sürmüşlerdir. Çünkü ordusu savaştan kaçtığı anda inananları kandırmak için Kuran nüshalarını mızrakların ucuna geçirip halkı göstermelik olarak Kuran'ın hükmüne davet etmişti. Bu konuda başka ihtimaller de verilmiştir. Örneğin Redhe, iblisin takipçilerinden olan, as şeytanlardan biridir. Hz. Ali (a.s) onu öldürmüştür. Veya Redhe'nin şeytanı, cinlerden olup Hz. Peygamber (s.a.a) Cuhfe'ye gelince Hz. Ali (a.s) onunla savaşıp öldürmüştür. Ama anlaşıldığı kadarıyla Redhe Şeytanı, gökten gelen güçlü bir sesle ölmüştür. Bu nedenle onun şeytan ya da cin cinsinden olma ihtimali daha çoktur. /2790

[79] - Bazı nüshalarda "güvencenin" şeklinde geçmiştir.

[80] - Bazı nüshalarda "ilim" şeklinde geçmiştir.

[81] - Allame Hansarî, bu konuda şöyle der: Hadisin manası şöyle olabilir: İnsan bir sanat veya hünerin peşinden gidiyor ve onu ter edemiyorsa başka bir sanatla uğraşsın; o zaman amacına ulaşabilir. Ama İmam Ali (a.s) galiba İmamet makamını savunmak için böyle buyurmuştur: Yani sizin gibi insanların imamete ulaşması zordur. Öyleyse kendinizi boşuna yormayın. İmam Cafer (a.s), imamet makamını arzulayan birine şöyle buyurdu: "İlim bir nurdur, Allah onu istediğinin kalbine yerleştirir."

[82] - Yani, onları nerede ve nasıl kullandıkları; yakınlarına nasıl davrandıkları sorulacaktır.

[83] - Nehcü'l-Belaga, Hikmetler ve öğütler bâbı.

[84] - Bazı nüshalarda "iyiliği emreden" şeklinde de gelmiştir.